

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕ ΤΙΣ
ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΠΡΙΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

Μ.Σ. ΠΗΤΤΑ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ-ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΠΟΥΛΩΝΗ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΑΣΣΟΣ

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	1307
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	I
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ)	3
1. Η εξέλιξη του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος	3
2. Η σύνθεση του πληθυσμού και της απασχόλησης	4
3. Ο εξωτερικός τομέας	7
4. Η δεκαετία του 1980-90	II
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 (Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΟΚ)	14
1. Τι είναι η ΕΟΚ	14
2. Τα θεσμικά όργανα	15
3. Η νομοθεσία της ΕΟΚ	17
4. ΕΟΚ, η μεγαλύτερη εμπορική δύναμη στον κόσμο	18
5. Η εξωτερική διάσταση της εννιαίας αγοράς	20
6. Η Ελλάδα ως μέλος της ΕΚ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 (ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ)	25
1. Οι πρώτες αντιδράσεις	25
2. Ουσιαστική διαφοροποίηση	27
3. Η πορεία των επαφών	30
4. Τεχνικές συμφωνίες	34
5. Ανεξάρτητη εμπορική πολιτική	36
6. Συμφωνίες συνεργασίας	37
7. Η συμφωνία συνεργασίας με την Γιουγκοσλαβία	39
8. Αυτόνομες πολιτικές	40
9. Οι τελευταίες εξελίξεις	46
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I (ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ)	48
1. Οι διμερείς εμπορικές συμβάσεις και οι συμφωνίες κλήριγκ	48
2. Οι πολυμερείς συμβατικές υποχρεώσεις	53
3. Το εφαρμοζόμενο, έναντι των Ανατολικών χωρών εισαγωγικό και εξαγωγικό καθεστώς	56
4. Οι προμήθειες του Δημοσίου	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 (Η ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ)	62
1. Ως άνω	62
2. Η κατάργηση των διμερών εμπορικών συμφωνιών	65
3. Η κατάργηση των συμφωνιών κλήριγκ	68
4. Οι αντισταθμιστικές συμφωνίες	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 (ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ)	71
1. Οι συμφωνίες της Κοινότητας με τις Ανατολικές χώρες	71
2. Δασμολογική προστασία και μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος	73
3. Ποσοτικοί περιορισμοί	74
4. Εμπορική άμυνα	77
5. Κοινή αγροτική πολιτική	78
6. Οι κρατικές προμήθειες	80

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι (Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ (ΠΟΣΟΤΙΚΑ))

1. Η πορεία σε απόλυτα μεγεθη σαν ποσοστό του συνολικού εμπορίου της Ελλάδας	87
2. Η εξέλιξη της γεωγραφικής κατανομής του Ανατολικού εμπορίου της Ελλάδας	87
3. Η εξέλιξη του μεριδίου της Ελλάδας στο εξωτερικό εμπόριο των Ανατολικών χωρών	91

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 (ΧΩΡΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ)

1. ΕΣΣΔ	112
2. ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ Λ.Δ.	112
3. ΠΟΛΩΝΙΑ	113
4. ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ	114
5. ΟΥΓΓΑΡΙΑ	114

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 (ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ)

1. ΡΟΥΜΑΝΙΑ	115
2. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	116
3. ΑΛΒΑΝΙΑ	142
4. ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ	142

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 (Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 4	143
	143
	145
	148

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι (Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ)

1. Η κυβερνητική στάση	191
2. Η Κοινοτική διάσταση	191

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 (Η ΔΙΜΕΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ)

1. Συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας	194
2. Η πορεία των λογαριασμών κλήριγκ και τα χρέη	197
3. Κρατικές προμήθειες και μεγάλα έργα	197
4. Άλλες διακρατικές ρυθμίσεις	203
5. Συμφωνίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	209

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 (Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ)

1. Δασμολογική προστασία	213
2. Ποσοτικοί περιορισμοί	216
3. Μέτρα αντιντάμπινγκ	218
4. Εξαγωγικές επιδοτήσεις	225
5. Κοινή αγροτική πολιτική	226
6. Η τριγωνική σχέση	227
7. Συνόψιση της εξέλιξης του εμπορίου	228

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 (ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ)

1. Ενδυνάμει αλλά και ευκαιρίες για την Ελλάδα από τις εξελίξεις στην Ανατολική Ευρώπη	231
2. Ενίσχυση των εξαγωγών προς Ανατολάς	239
3. Η σύμβαση της Αλουμίνας είναι συμφέρουσα	240
4. Η προβληματική των σχέσεων ΕΟΚ-Ανατολικής Ευρώπης	253
-

5. Αρνητικό το εμπορικό ισοζύγιο με τις Βαλκανικές χώρες	261
6. Οι πρακτικές συνέπειες της κατάρρευσης των Ανατολικών οικονομιών	263
7. Συγκατημένες εκτιμήσεις για την πορεία των εξαγωγών	266
8. Εξαγωγές κατόπιν αδείας	268
9. Στα κάτω του το ισοζύγιο	269
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 (ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ)	270
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ	
Ερωτηματολόγιο	284
Εισαγωγή	286
NEOSET S.A.	287
ΕΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΞ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	295
ΕΒΓΑ Α.Ε.	299
HELP Ε.Π.Ε	302
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΑΡΟΥΔΙΑΔΗΣ Ε.Π.Ε	304
ΚΑΜΟΜΙΛΑ Α.Β.Ε.Ε.	306
Συμπεράσματα	308

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η εργασία αυτή αναφέρεται στις εμπορικές σχέσεις της Ελλάδας και των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, και σκοπός έχει να δώσει μία ολοκληρωμένη εικόνα για το ποιές ήταν οι σχέσεις αυτές πριν και μετά την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Εγινε μία σημαντική προσπάθεια ώστε να εξαντλήσουμε όλες τις παραμέτρους που έχουν συνάφεια με το θέμα. Εξετάζουμε λοιπόν την κατάσταση και συμπεριφορά της Ελληνικής Οικονομίας διαχρονικά, τη νέα πραγματικότητα που διαμορφώνεται με την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, τις σχέσεις αυτής με τις Ανατολικές χώρες και την επιρροή της όλης κατάστασης στην Ελληνική συμπεριφορά.

Εξετάζονται αρχικά οι σχέσεις με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και στη συνέχεια οι σχέσεις με τις χώρες της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων. Αναφέρονται στατιστικά στοιχεία που βοηθούν στην κατανόηση των όσων αναπτύσσουμε, καταγράφονται συνεντεύξεις και απόψεις σχετικές με το θέμα, γίνεται μία ενδεικτική έρευνα αγοράς και τέλος καταγράφονται τα συμπεράσματα και η προσωπική μας άποψη για το θέμα.

Εχοντας ολοκληρώσει την προσπάθεια μας αυτή θα θέλαμε να επισημάνουμε τις δυσκολίες που συναντήσαμε στην συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων.

Επιεικής ο χαρακτηρισμός αδιαφορία όσον αφορά το Υπουργείο Εμπορίου και Οικονομικών. Αρνητική και αδιάφορη επίσης η στάση που συναντήσαμε στον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Εξαγωγών και στον ΕΟΜΕΧ. Σημαντικά τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε στην έρευνα αγοράς που έγινε για τις ανάγκες της εργασίας αυτής. Δυσπιστία, καχυποψία και σιωπή σε αρκετές περιπτώσεις. Ακραίες εξηγήσεις για την

άρνηση παροχής πληροφοριών όπως η μετάθεση του υπεύθυνου για την περίπτωση μας στη ΔΕΛΤΑ, ο θάνατος του ιδιοκτήτη στην AGRIBEX, δεν υπάρχουν εμπορικές σχέσεις με τις χώρες αυτές, ενώ είχε προηγηθεί θετική τηλεφωνική επικοινωνία στην ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΕ. Συνήθης δικαιολογία στους περισσότερους οργανισμούς και επιχειρήσεις ήταν ο φόρτος εργασίας.

Δεν ήταν όμως μόνο αρνητικές οι εμπειρίες μας από την όλη δουλειά μας πάνω στο θέμα. Θα θέλαμε πρώτα από όλους να ευχαριστήσουμε την υπεύθυνη για την εργασία αυτή καθηγήτρια μας, κυρία Μαίρη Πήττα για την σημαντική βοήθεια και την συμπαράσταση της στην προσπάθειά μας.

Ευχαριστούμε επίσης τον κ. Καραγκούνη Γενικό Διευθυντή της HELP, τον κ. Γιάννη Ναβροζίδη, Μηχανικό και Υπεύθυνο Εισαγωγών της ΕΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΕ ΕΛΛΑΣ Α.Ε., τον κ. Καμάλ Ραχιμί Υπεύθυνο Δημοσίων Σχέσεων της NEOSET S.A, την κα Μαριλένα Καρτελιά Διευθύντρια Παραγωγής της ΕΒΓΑ, τον κ. Ευάγγελο Μαρουλίδη ιδιοκτήτη και Διευθυντή της ΕΥΑΓΓ. Π.ΜΑΡΟΥΛΙΔΗΣ Ε.Π.Ε., & την κα Σούλα Παράσχη Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων της KAMOMILA ABEE.

Ευχαριστούμε τέλος το Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών, τον συνάδελφο και φίλο Γιάννη Πετσαλάκη και όλους εκείνους που βοήθησαν ουσιαστικά στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας και των οποίων τα ονόματα δεν αναφέρονται ξεχωριστά σε αυτό το σημείο. -

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΟΚ

ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΙΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην εργασία που ακολουθεί θα ασχοληθούμε με το εμπόριο μεταξύ της Ελλάδος και των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Η εξέταση του θέματος δεν μπορεί να γίνει μονοδιάστατα έτσι, θα προσπαθήσουμε να εξαντλήσουμε τις παραμέτρους που έχουν συνάφεια και άμεση σχέση με το κυρίως θέμα.

Η εν γένει κατάσταση και συμπεριφορά της Ελληνικής Οικονομίας είναι το πρώτο βήμα για την κατανόηση του θέματος. Η εξέταση της Οικονομίας της χώρας μας θα πρέπει να είναι διαχρονική έτσι ώστε να γίνουν κατανοητές οι εξελίξεις εις τις οποίες ζούμε και γινόμαστε μάρτυρες.

Η ένταξη της Ελλάδος στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες είναι ο δεύτερος κρίκος της αλυσίδας κατανόησης αφού η νέα αυτή πραγματικότητα επηρεάζει τραγικά την εμπορική συμπεριφορά, τους κανόνες εμπορίου και την εν γένει οικονομική κατάσταση της Ελλάδος διαμορφώνοντας μια νέα πραγματικότητα οικονομική και όχι μόνο. Η Ελλάδα με την ένταξη της στις Κοινότητες αποδέχεται ένα δόκιμο θεσμικό πλαίσιο σε μία πλήρη ανταγωνιστική βάση, γίνεται μέρος μιας τεράστιας αγοράς αγαθών και παραγωγικών συντελεστών.

Αφού κατανοήσουμε τα αποτελέσματα της ένταξης σειρά έχουν οι σχέσεις (εμπορικές) της Κοινότητας με τις χώρες του Ανατολικού "μπλοκ" ή καλύτερα του πρώην Ανατολικού "μπλόκ". Αυτό είναι απόλυτα φυσικό γιατί οι εμπορικές σχέσεις της Κοινότητας με τις χώρες αυτές επηρεάζουν άμεσα

την Ελληνική συμπεριφορά.

Το κυρίως θέμα της εργασίας θα χωριστεί σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά τις χώρες της κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης ενώ το δεύτερο τις χώρες της Ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων που ανήκουν ή άνηκαν σε αυτή την κατηγορία χωρών. Τις εμπορικές σχέσεις της χώρας μας με την Γιουγκοσλαβία θα τις εξετάσουμε ξεχωριστά.

Φυσικά θα κατατεθεί και το θεσμικό πλαίσιο των σχέσεων μας με τις εν λόγω χώρες όπως και διάφοροι στατιστικοί πίνακες που βοηθούν στην παραπέρα κατανόηση του θέματος και αποδεικνύουν του λόγου το αληθές.

Επίσης θα καταγράψουμε συνεντεύξεις και απόψεις ιδιωτών και όχι μόνο σχετικά με το θέμα.

Τέλος και αφού όλη η προσπάθεια μας καταδεικνυει μερικά εύλογα συμπεράσματα θα τα καταγράψουμε και αυτά μαζί με την προσωπική μας άποψη για το θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "Γ"

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στο πρώτο αυτό Κεφάλαιο της εργασίας θα προσπαθήσουμε να δώσουμε μια σύντομη εικόνα της Ελληνικής Οικονομίας. Αναγκαστικά η παρουσίαση θα είναι περιγραφική και ελλειπής, θα δίνει όμως μερικά από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της οικονομίας. Θα αποφύγουμε την παρουσίαση των μικροοικονομικών μεγεθών περιορίζοντας την αναφορά σε , κυρίως, μακροοικονομικά θέματα. Με άλλα λόγια θα παρουσιάσουμε μερικά από τα διαρθρωτικά στοιχεία της Ελληνικής Οικονομίας.

Γ. " Η εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχωρίου Προϊόντος "

Μετά το Β Παγκόσμιο πόλεμο και το τέλος του εμφυλίου η Ελληνική Οικονομία βρίσκεται με κατεστραμμένο το υλικό κεφάλαιο, με τεχνολογία προπολεμικής περιόδου και με αμδρρωτο εργατικό δυναμικό. Η ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας αρχίζει μετά το 1950 με ταχύ ρυθμό. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει το Α.Ε.Π. (σε σταθερές τιμές 1970), τον πληθυσμό και το κατά κεφαλήν προϊόν όπως εξελίχθηκαν από το 1950 έως το 1980.

	1950	1960	1970	1980
ΑΕΠ (εκατομύρια δρχ.)	77.108	129.201	258.000	417.200
Πληθυσμός (χιλιάδες)	7.566	8.327	8.327	9.741
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (δρχ.)	10.191	15.516	29.342	42.829

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι κατά την περίοδο 1950-1980 το ΑΕΠ έχει περίπου εξαπλασιασθεί. Η αύξηση αυτή είναι πραγματική αφού το ΑΕΠ έχει υπολογιστεί σε σταθερές τιμές 1970 και συνεπώς η επίδραση του πληθωρισμού έχει εξαφανιστεί. Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ είναι για την δεκαετία 1950-60 5,7% , για την δεκαετία 1960-70 7,2% , για την πενταετία 1970-75 5,6% και για την πενταετία 1975-80 3,7% . Το μέσο όρο του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ είναι 5,5% ανά έτος.

Κατά την ίδια περίοδο ο πληθυσμός της χώρας αυξήθηκε αλλά με μικρό ρυθμό. Ιδιαίτερα κατά την δεκαετία 1960-70 ο πληθυσμός αυξήθηκε μόνο κατά 466 χιλιάδες άτομα ποσοστό 5,5% σε μία δεκαετία. Η μικρή αύξηση οφείλεται κυρίως στο κύμα μετανάστευσης προς τις περισσότερο ανεπτυγμένες χώρες της δυτικής Ευρώπης αλλά και προς την Αμερική τον Καναδά και την Αυστραλία. Τα κύρια αίτια της μετανάστευσης ήταν η ανεργία, η ανειδίκευση και η υποαπασχόληση. Το μεταναστευτικό κύμα διογκώθηκε γύρω στο 1958 και σταμάτησε το 1974 με την πτώση της χούντας. Όπως φαίνεται στον πίνακα το κατά κεφαλή ΑΕΠ τετραπλασιάστηκε κατά την περίοδο 1950-1980.

2. " Η σύνθεση του πληθυσμού και της απασχόλησης "

Στην περίοδο 1950-80 έγιναν σημαντικές αλλαγές στην κατανομή του πληθυσμού κατά αγροτικές, ημιαστικές και αστικές περιοχές. Ο πίνακας δείχνει την κατανομή του πληθυσμού για τα έτη 1951, 1961, 1971, 1981 που είναι και τα έτη απογραφής του πληθυσμού και παρατίθεται παρακάτω:

	1951	1961	1971	1981
Πληθυσμός (χιλιάδες)	7.566	8.327	8.793	9.741
Αγροτικός πληθυσμός	3.609	3.597	3.078	2.952
% επί του συνόλου	47,7	43,2	35,0	30,3
Ημιαστικός πληθυσμός	1.044	1.124	1.082	1.130
% επί του συνόλου	13,8	13,5	12,3	11,6
Αστικός πληθυσμός	2.913	3.597	4.634	5.660
% επί του συνόλου	38,5	43,2	52,7	58,1

Από τον πίνακα βλέπουμε τις μεταβολές στην κατανομή του πληθυσμού ανά περιοχή. Χαρακτηριστικό των μεταβολών αυτών είναι η συνεχής μείωση του αγροτικού αλλά και του ημιαστικού πληθυσμού και η ραγδαία αύξηση του αστικού πληθυσμού. Η μείωση του ημιαστικού πληθυσμού φαίνεται με βάση το ποσοστό επί του συνόλου.

Παράλληλες με τις μεταβολές στην κατανομή του πληθυσμού κατά περιοχές, ήταν οι μεταβολές στην απασχόληση κατά τομέα παραγωγής. Ως γνωστό, το σύνολο της παραγωγής χωρίζεται σε τρεις τομείς: τον πρωτογενή, τον δευτερογενή και τον τριτογενή. Αυτά τα χρόνια η απασχόληση μετακινήθηκε αισθητά προς τον τριτογενή τομέα και τον δευτερογενή. Ο τριτογενής τομέας διπλασιάζεται ενώ ο πρωτογενής μειώνεται στο μισό όπως φαίνεται και στον πίνακα: II της παραγράφου.

Πίνακας II

Ποσοστό απασχόλησης κατά τομέα.	1951	1961	1971	1981
Πρωτογενής τομέας	59,5	53,8	40,6	30,7
δευτερογενής τομέας	17,0	19,4	26,5	29,0
τριτογενής τομέας	23,5	26,8	32,9	40,3

Είναι χαρακτηριστικό των αναπτυσσόμενων χωρών οι μετακινήσεις στους τομείς απασχόλησης από τον πρωτογενή προς τους άλλους δύο τομείς όμως αυτή η μεταβολή ήταν στη Ελλάδα λίγο "υδροκέφαλη". Αυτό γιατί η μετακίνηση δεν δημιούργησε πρώτα μια βαρειά βιομηχανία για να καταλήξει στην δημιουργία ενός τριτογενή τομέα ενορχηστροτή και συνθέτη της παραγωγικότητας των άλλων τομέων παρά άφησε την βιομηχανία σε μια συνεχιζόμενη ύφεση και τον πρωτογενή τομέα μη παραγωγικό και με υπερβάλλον ποσοστό απασχόλησης παρά την μείωση που υπέστη. Η νοοτροπία των κατά καιρούς κυβερνήσεων δημιούργησε ένα δημόσιο τομέα κράτος εν κράτει και ένα πρωτογενή τομέα αντιπαραγωγικό.

3. " Ο εξωτερικός τομέας "

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της Ελληνικής Οικονομίας είναι η εξάρτηση της από το εξωτερικό. Αυτό φαίνεται από το ύψος των εξαγωγών εισαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ. Οι εξαγωγές αγαθών ως ποσοστό του ΑΕΠ από 8,9 το 1960 έφτασαν το 18,6 το 1980 ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά εισαγωγών ήταν 16,4 και 26,6. Σαν ένας δείκτης του πόσο "ανοιχτή" είναι μία οικονομία συνήθως χρησιμοποιείται το ημίαρθροισμα των εισαγωγών και εξαγωγών. Έτσι το 1960 το ημίαρθροισμα ήταν 12,6 ενώ το 1980 ήταν 22,6 του ΑΕΠ.

Βλέποντας λοιπόν το σημαντικό ποσοστό επί του ΑΕΠ που καταλαμβάνουν οι εισαγωγές-εξαγωγές καταλαβαίνουμε πως η οικονομία μας είναι αρκετά έως πολύ εξαρτημένη από το διεθνές εμπόριο. Πολύ περισσότερο με την είσοδο μας στις Κοινότητες που ευνοούν την εξειδίκευση σε κάθε χώρα μέλος τους.

Η εξάρτηση αυτή της Ελληνικής Οικονομίας οφείλεται βασικά στο μικρό μέγεθος της, στο επίπεδο ανάπτυξης και στην έλλειψη ορισμένων πρώτων υλών ιδιαίτερα υγρών καυσίμων. Η σύνθεση εισαγωγών και εξαγωγών δίνεται στον πίνακα:

	Αγροτικά Π.	Πρώτες Υλεις	Ορυκ.Καυσ.	Χημικά	Βιομηχ.
Εισαγωγές					
1960	14,8	12,7	10,2	10,6	55,7
1980	8,4	6,7	23,4	8,6	52,9
Εξαγωγές					
1960	64,8	25,2	-	4,1	5,9
1980	25,7	7,8	15,6	7,0	43,6

Την εικοσαετία 1960-80 η σημαντικότερη μεταβολή που επήλθε στη διάρθρωση του εξωτερικού εμπορίου της χώρας μας αφορά την σύνθεση των εξαγωγών. Συγκεκριμένα μειώθηκε η σημασία των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων και αυξήθηκε η σημασία των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων. Έτσι, ενώ το 1960 οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων αντιπροσώπευαν το 64,8 % του συνόλου των εξαγωγών, το 1980 το ποσοστό έπεσε στο 25,7 % . Αντίθετα το ποσοστό των βιομηχανικών ειδών αυξήθηκε από 5,9 % το 1960 σε 43,6 το 1980. Αλλά και από τις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων μειώθηκε σημαντικά η σημασία των παραδοσιακών εξαγωγικών προϊόντων που ήταν ο καπνός, η σταφίδα και το λάδι. Ας σημειωθεί εδώ πως το 1960 οι εξαγωγές καπνού αντιπροσώπευαν το ένα τρίτο όλων των εξαγωγών ενώ το 1980 το ποσοστό δεν ξεπερνούσε το 7 % .

Οι μεταβολές αυτές στη σύνθεση των εξαγωγών σημαίνουν πως οι εξαγωγές μας δεν εξαρτώνται από δύο ή τρία παραδοσιακά προϊόντα των οποίων η εισοδηματική ελαστικότητα είναι χαμηλή στο εξωτερικό.

Ως προς τις εισαγωγές θα διαπιστώσουμε και από τον πίνακα II της παραγράφου που θα παρατεθεί παρακάτω ότι και εδώ μειώθηκε η σημασία των αγροτικών προϊόντων και αυξήθηκε η σημασία των καυσίμων. Έτσι ενώ το 1960 το ποσοστό εισαγωγών αγροτικών προϊόντων ήταν 14,8 % επί του συνόλου των εισαγωγών, το 1980 το ποσοστό μειώθηκε στο 8,4 % . Αντίθετα τα καύσιμα ως ποσοστό επί του συνόλου των εισαγωγών στο ίδιο διάστημα υπερδιπλασιάστηκαν, από 10,4 σε 23,4 % . Το ποσοστό εισαγωγών βιομηχανικών προϊ-

δυντων έμεινε στάσιμο γύρω στο 52 %.

	Εισαγωγές		Εξαγωγές	
	1960	1980	1960	1980
Δ. Ευρώπη	50,5	46,8	48,1	49,9
Χώρες ΕΟΚ	(33,6)	(39,7)	(32,8)	(47,6)
Λοιπές χώρες	16,9	6,1	15,3	2,3
Δ. Γερμανία	(15,9)	(13,9)	(18,5)	(17,9)
ΕΣΣΔ + ΧΚΕ (Ευρεπική)	7,9	6,8	22,1	12,5
ΗΠΑ	-	(1,4)	-	(1,8)
Λοιπές χώρες	13,5	4,2	13,4	5,7
	28,1	42,8	16,4	31,9
	100,0	100,0	100,0	100,0

(σε ποσοστό επί της εκατό)

Έτσι παρουσιάζεται η γεωγραφική κατανομή του εξωτερικού εμπορίου της χώρας μας. Όπως φαίνεται από τον πίνακα ο κύριος όγκος των εξωτερικών συναλλαγών της χώρας μας γίνεται με τις χώρες της Δ. Ευρώπης. Έτσι το 1980 οι εξαγωγές προς την Δ. Ευρώπη αντιπροσώπευαν το 49,9 % του συνόλου των εξαγωγών ενώ οι εισαγωγές από τις χώρες της Δ. Ευρώπης αντιπροσώπευαν το 46,8 %. Από τις χώρες της Δ. Ευρώπης οι χώρες της ΕΟΚ απορροφούν το 47,6 % των Ελληνικών εξαγωγών ενώ οι εισαγωγές από τις χώρες της ΕΟΚ αντιπροσωπεύουν το 39,7 % του συνόλου των εισαγωγών. Η Δ. Γερμανία είναι η χώρα που απορροφά το μεγαλύτερο ποσοστό Ελληνικών προϊόντων (17,9 %).

Στην εικοσαετία που διέρευσε από το 1960, η σπουδαιότητα των χωρών της Α. Ευρώπης μειώθηκε σημαντικά. Έτσι, ενώ οι εισαγωγές μας από τις χώρες αυτές παρέμειναν στα ίδια επίπεδα, γύρω στο 7 %, οι εξαγωγές μας προς τις χώρες αυτές μειώθηκαν από 22,1 που ήταν το 1960 σε 12,5 % το 1980. Σημαντική ήταν επίσης και η μείωση των συναλλαγών μας με τις ΗΠΑ.

Αντίθετα, αυξήθηκε το ποσοστό των συναλλαγών μας με τις άλλες χώρες και κυρίως με τις Αραβικές λόγω του πετρελαίου.

Χαρακτηριστικό του ισοζυγίου διεθνών συναλλαγών της χώρας μας είναι το μεγάλο άνοιγμα του εμπορικού ισοζυγίου, δηλαδή η διαφορά ανάμεσα στις εισαγωγές και τις εξαγωγές εμπορευμάτων. Το έλλειμα του εμπορικού ισοζυγίου έφτασε το 1980 το 12,2 % του ΑΕΠ. Το μεγαλύτερο μέρος του ελλείματος καλύπτεται από τους άδηλους πόρους, δηλαδή τις υπηρεσίες (τουρισμός, ναυτιλία) και τα μεταναστευτικά εμβάσματα. Το 1980 οι άδηλοι πόροι κάλυψαν το 67,4 % του εμπορικού ελλείματος. Το υπόλοιπο του ελλείματος καλύπτεται από εισφορές κεφαλαίων και εξωτερικό δανεισμό.

4. " Η δεκαετία 1980-90 "

Η προτελευταία δεκαετία του αιώνα μας δεν επεφύλαξε δραματικές αλλαγές για την Ελλάδα όσον αφορά τα οικονομικά μεγέθη και την διάρθρωση των εμπορικών της σχέσεων. Το ΑΕΠ παρουσίασε μικρές αυξήσεις τέτοιες που να μην δικαιώνουν τον χαρακτηρισμό "σε ανάπτυξη" ενώ και ο πληθυσμός δεν παρουσίασε ιδιαίτερη μεταβολή. Έτσι και το κατά κεφαλή ΑΕΠ δεν παρουσίασε μεγάλες μεταβολές. Η αστικοποίηση σε αυτήν την δεκαετία συνεχίστηκε όχι όμως με τους ρυθμούς των περασμένων δεκαετιών. Αυτό γιατί το κράτος προσπάθησε (όχι πολύ σκληρά) να ενισχύσει την περιφερειακή ανάπτυξη με κίνητρα για τους αγρότες αλλά και τις επιχειρήσεις (π.χ. ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση). Η ανεργία κρατήθηκε σε λογικά επίπεδα και πάντως κάτω από το μέσο όρο της ΕΟΚ.

	ΑΕΠ	ΑΚ. ΕΠΕΝΔΥΣ.	ΠΑΝΘΩΡΙΣ.	ΑΝΕΡΓΙΑ
1980	2,1	-6,5	24,9	-
81	0,2	-7,5	24,5	4
82	0,6	-1,9	21,0	5,8
83	0,4	-1,3	20,2	7,8
84	2,9	-5,7	18,5	8,1
85	3,4	5,2	19,3	7,8
86	0,8	-6,2	23,0	7,4
87	0	-7,8	16,4	7,4
88	4,2	9	13,5	7,7
89	2,5	8,5	13,7	7,8

Στον παραπάνω πίνακα εμφανίζεται η μεταβολή του ΑΕΠ αποπληθωρισμένη η οποία όπως φαίνεται είναι από μικρή έως ελάχιστη με εξαίρεση ίσως το 1988. Σε καμμία περίπτωση αυτή η μεταβολή δεν δείχνει μία χώρα που βρίσκεται σε ανάπτυξη. Η μεταβολή του ΑΕΠ και το μικρό της μέγεθος εξηγείται εύκολα αν εξετάσουμε την διπλανή στήλη η οποία εμφανίζει, την επίσης αποπληθωρισμένη, μεταβολή της επένδυσης, δημοσίας και ιδιωτικής. Όπως βλέπουμε τις περισσότερες από τις χρονιές είναι αρνητική με σημαντικές εξαιρέσεις τις χρονιές του 1988 και 1989 όπως και του 1985.

Τέλος ο πληθωρισμός εμφανίζεται πολύ υψηλός, ο μεγαλύτερος της ΕΟΚ ενώ η ανεργεία όπως προαναφέραμε κρατιέται σε μονοψήφιο νούμερο.

Ο επόμενος πίνακας που θα δούμε, πίνακας $\frac{II}{-}$, και σχετικός με τις ίδιες χρονιές, εμφανίζει σε εκατομμύρια δολάρια το έλλειμα του εμπορικού ισοζυγίου και το εξωτερικό χρέος όπως και το εξωτερικό χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ.

	ΕΛΛΕΙΜΑ ΕΜΠ. ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ	ΕΞ. ΧΡΕΟΣ	ΕΞ. ΧΡΕΟΣ % ΑΕΠ
1980	6.809,5	4.593,4	12,6
81	6.691,8	4.725,8	15,23
82	5.926,9	4.041,8	18,92
83	5.385,1	3.510,0	26,4
84	5.350,8	3.220,7	33,45
85	6.267,9	2.992,0	42,49
86	5.795,8	3.913,7	40,41
87	6.942,5	5.723,3	37,37
88	7.631,1	6,674	35,31
89	9.086,0	6.508,9	34,00

Τέλος, στον παρακάτω πίνακα III, εμφανίζονται για την δεκαετία του 1980, η αξία των εισαγωγών και εξαγωγών σε χιλιάδες δραχμές και το έλλειμα του εμπορικού ισοζυγίου.

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΔΙΑΦΟΡΑ
1981	493.764.618	237.928.464	255.836.154
1982	665.919.691	286.281.046	379.638.645
1983	848.294.810	392.652.098	455.642.712
1984	1.083.880.464	542.676.677	541.203.787
1985	1.412.797.310	629.084.838	783.712.472
1986	1.582.298.871	789.994.624	792.304.247
1987	1.867.353.628	955.069.597	912.284.031
1988	1.756.997.767	776.433.593	980.564.174
1989	2.625.713.714	1.230.941.776	1.394.772.038
1990	3.137.523.626	1.267.506.753	1.870.016.873

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "2"

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΟΚ; (Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΟΚ)

1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ιδρύθηκε το 1957 από τη Γαλλία, την Ιταλία, την Γερμανία, το Βέλγιο, και τις κάτω Χώρες όπως και το Λουξεμβούργο. Σκοπός ήταν η δημιουργία μιας ένωσης Ευρωπαϊκών Κρατών που συνδέονται με κοινούς οικονομικούς στόχους. Το 1973 προσχώρησαν η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ το 1981 έγινε μέλος και η Ελλάδα. Με την είσοδο της Ισπανίας και της Πορτογαλίας το 1986, ο συνολικός αριθμός των μελών έφτασε τα 12.

Με τη δημιουργία μιάς εννιαίας κοινής αγοράς, τα κράτη μέλη καταβάλουν κοινές προσπάθειες για να επιτύχουν μια αρμονική επέκταση των οικονομικών τους δραστηριοτήτων, μια συνεχή οικονομική ανάπτυξη και μια ταχύτερη άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Με βάση τους στόχους αυτούς, οι δραστηριότητες της ΕΟΚ περιλαμβάνουν:

- (α) κατάργηση των τελωνειακών δασμών μεταξύ των κρατών μελών
- (β) χάραξη κοινής εμπορικής πολιτικής έναντι τρίτων χωρών
- (γ) χάραξη κοινών πολιτικών σε μια σειρά από ειδικούς τομείς όπως η γεωργία και οι μεταφορές
- (δ) απομάκρυνση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων αγαθών και κεφαλαίων μέσα στην Κοινότητα
- (ε) εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών
- (η) καθιέρωση ενός συστήματος που να εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό.

Πολλά από τα σημαντικότερα εμπόδια που επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών έχουν ήδη απομακρυνθεί και το πρόγραμμα της Κοινότητας για την ολοκλήρωση της εννιαίας αγοράς ως το 1992 αποσκοπεί στην εξάλειψη εκείνων που απομένουν. Οι επιχειρήσεις της Κοινότητας μπορούν έτσι, να αποκομίσουν όλο και περισσότερα οφέλη από την άσκηση των δραστηριοτήτων τους σε μια μεγάλη ενοποιημένη αγορά 320 εκατομμυρίων καταναλωτών.

Εκτός από την γενική οικονομική κοινότητα, μεταξύ των κρατών μελών υπάρχει και μια κοινή αγορά στον τομέα άνθρακα και χάλυβα (ΕΚΑΧ) καθώς και στο πεδίο πυρηνικής ενέργειας (Ευρατομ.). Και οι τρεις μαζί αυτές κοινότητες αναφέρονται από κοινού ως Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΚ).

2. "Τα θεσμικά όργανα"

Την ευθύνη για την επίτευξη των στόχων της Κοινότητας την έχουν τέσσερα θεσμικά όργανα:

(1) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με 518 μέλη, τα οποία εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία από τους πολίτες των κρατών μελών. Οι βουλευτές του δεν είναι οργανωμένοι σε εθνικά τμήματα αλλά σε πολιτικές ομάδες σε κοινοτικό επίπεδο. Η γνώμη του κοινοβουλίου πρέπει να ζητηθεί για τις πιο σημαντικές προτάσεις που υποβάλλει η Επιτροπή στο Συμβούλιο και έχει εκτεταμένες αρμοδιότητες σε θέματα προϋπολογισμού, μεταξύ των οποίων και εξουσία να απορίπτει τον προϋπολογισμό στο σύνο-

λο του. Επίσης, μπορεί να εξαναγκάσει την Επιτροπή να παραιτηθεί σαν σώμα εγκρίνοντας πρόταση μομφής.

(ιι) Το Δικαστήριο, το οποίο αποτελείται από 13 Δικαστές, επικυρουμένους από έξι γενικούς Εισαγγελείς, εξασφαλίζει την εφαρμογή των Συνθηκών σύμφωνα με τους κανόνες δικαίου. Διαδραματίζει βασικό ρόλο στην ερμηνεία του Ευρωπαϊκού δικαίου, συνήθως μετά από αίτηση των εθνικών δικαστηρίων. Το Δικαστήριο επίσης εκδικάζει διαφορές για Κοινοτικά θέματα μεταξύ των κρατών μελών, μεταξύ των κρατών μελών και των Κοινοτικών οργάνων ή μεταξύ των τελευταίων και φυσικών ή νομικών προσώπων.

(ιιι) Το Συμβούλιο αποτελείται από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων των 12 κρατών μελών. Παρόλο που ο κύριος εκπρόσωπος κάθε κράτους μέλους είναι ο Υπουργός των Εξωτερικών του, η σύνθεση του Συμβουλίου ποικίλει ανάλογα με τα θέματα τα οποία συζητούνται. Σύμφωνα με τις συνθήκες της ΕΟΚ και της Ευρατομ., όλα τα μέτρα που έχουν γενική ισχύ ή ορισμένου βαθμού σημασία πρέπει να θεσπιστούν από το Συμβούλιο, το οποίο πάντως μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να ενεργήσει χωρίς πρόταση εκ μέρους της Επιτροπής.

(ιν) Η Επιτροπή αποτελεί συλλογικό σώμα αποτελούμενο από 17 μέλη τα οποία διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Στην διάρκεια της τετραετούς θητείας τους, τα μέλη της Επιτροπής πρέπει να μένουν ανεξάρτητα από τις κυβερνήσεις και από το Συμβούλιο. Η Επιτροπή έχει ευρύ φάσμα καθηκόντων:

- (α) είναι θεματοφύλακας των Συνθηκών
- (β) είναι το εκτελεστικό όργανο των Κοι-

νοτήτων

(γ) είναι ο εμπνευστής της Κοινοτικής πολιτικής και ο εκπρόσωπος των συμφερόντων της Κοινότητας στο Συμβούλιο.

Αλλα Κοινοτικά όργανα είναι η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ), η Ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων και το ελεγκτικό συνέδριο.

3. "Η νομοθεσία στην ΕΟΚ"

Στη Συνθήκη της ΕΟΚ αναφέρονται τέσσερις μορφές νομικών πράξεων τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα όργανα για την θέσπιση νομοθεσίας ή την άσκηση της πολιτικής τους:

(α) οι κανονισμοί, οι οποίοι έχουν άμεση εφαρμογή και είναι δεσμευτικοί για τα κράτη μέλη

(β) οι οδηγίες, οι οποίες απευθύνονται στα κράτη μέλη και οι οποίες καθορίζουν τους στόχους οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν, αλλά αφήνουν στα κράτη μέλη την ευχέρεια να επιλέξουν την κατάλληλη μορφή και μέθοδο

(γ) οι αποφάσεις, οι οποίες είναι δεσμευτικές για εκείνον στον οποίο απευθύνονται (κράτος-μέλος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο).

(δ) οι συστάσεις και οι γνώμες, οι οποίες δεν είναι δεσμευτικές.

Το Κοινοτικό Δίκαιο είναι ένα στοιχείο που πρέπει να γνωρίζουν και να λαμβάνουν υπόψη όλοι όσοι ασκούν τις οικονομικές δραστηριότητες τους στην κοινή αγορά. Σε περίπτωση σύγκρουσης το κοινοτικό δίκαιο υπερισχύει των εθνικών.

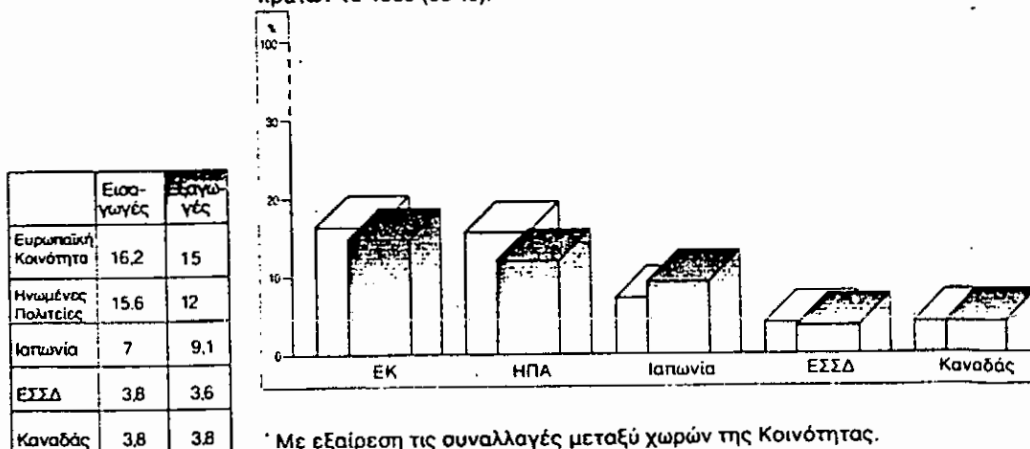
4. " Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η μεγαλύτερη εμπορική δύναμη στον κόσμο"

Η ΕΚ είναι η μεγαλύτερη εμπορική δύναμη στον κόσμο αφού οι εισαγωγές της, με εξαίρεση τις μεταξύ των μελών της συναλλαγές, ανήλθαν σε 413 εκατομύρια ECU το 1989. Το νούμερο αυτό είναι το 15 τοις εκατό των παγκοσμίων εξαγωγών. Οι εισαγωγές δε της ΕΚ ανέρχονται σε ποσοστό 16,2 επί του συνόλου. Η ΕΚ είναι η μεγαλύτερη αγορά στον βιομηχανικό κόσμο, με πληθυσμό 340 εκατομύρια κατοίκους. Επίσης είναι μια από τις πιο ανοικτές αγορές. Η ΕΚ είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας γεωργικών προϊόντων παγκοσμίως. Οι εξαγωγές δε της Κοινότητας συνίστανται σε μεταποιημένα αγαθά ποιότητας κυρίως.

Η Ευρώπη, παγκόσμιος εταίρος

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, πρώτη εμπορική δύναμη στον κόσμο

Το μερίδιο στις παγκόσμιες συναλλαγές* των κυριότερων εμπορικών κρατών το 1989 (σε %):

Η κοινή εμπορική, η οποία απόδίδει στην Κοινότητα αποκλειστική αρμοδιότητα για την εμπορική πολιτική των κρατών μελών της, αποτελεί τον πυρήνα των εξωτερικών σχέσεων της ΕΚ. Προβλέπει κύριες αποφάσεις που λαμβάνονται από το Συμβούλιο Υπουργών κατά πλειοψηφία και αναθέτει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημαντικές εκτελεστικές εξουσίες και εξουσίες για την διεξαγωγή διαπραγματεύσεων. Το αποτέλεσμα είναι ότι η ΕΚ είναι ικανή να λαμβάνει γρήγορες και αποτελεσματικές αποφάσεις στον τομέα της εμπορικής πολιτικής.

Η απόφαση των συντακτών της Ρώμης να καθιερώσουν μια κοινή εμπορική πολιτική για τις εξωτερικές συναλλαγές της ΕΚ, αποτελούσε ένα λογικό αντίβαρο της απόφασης για ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και υπηρεσιών μέσα στην Κοινότητα. Για τον ίδιο λόγο οι τρέχουσες πρωτοβουλίες για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς μέχρι το τέλος του 1992 θα έχουν παρομοίως σημαντικές συνέπειες για την εξωτερική πολιτική συναλλαγών της Κοινότητας· η εξαφάνιση των φυσικών συνόρων στο εσωτερικό της Κοινότητας θα οδηγήσει στην κατάργηση των τελευταίων διαφορών που εξακολουθούν να υπάρχουν στις πολιτικές των κρατών μελών. Αυτό σημαίνει στην πραγματικότητα, ότι προβλέπονται τα τελικά στοιχεία της κοινής εμπορικής πολιτικής.

Η κοινή εμπορική πολιτική διευρύνεται με κοινούς κανόνες για την ελευθέρωση των συναλλαγών, για ενέργειες επιτήρησης και διασφάλισης και για ενέργειες κατά των εξαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ και επιδοτήσεων. Αυτές προστέθηκαν το 1984, με την δημιουργία ενός νέου μέσου πολιτικής συναλλαγών, το οποίο δίνει την δυνατότητα στην Κοινότητα να ανα-

-λαμβάνει ενέργειες κατά αθέμιτων εμπορικών πρακτικών εκ μέρους των εταίρων της.

5f. "Η εξωτερική διάσταση της εννιαίας αγοράς"

Η απόφαση της Κοινότητας να δημιουργήσει μια ενιαία αγορά σε ολόκληρη την Κοινότητα μέχρι το τέλος του 1992 αποτελεί καθεαυτή ένα από τα πιο σημαντικά ορόσημα της τελευταίας δεκαετίας. Ανάγκασε επιχειρήσεις και κυβερνήσεις εντός και εκτός της Κοινότητας να ξανασκεφτούν τις πολιτικές μάρκετινγκ και επενδύσεων όπως και τις στρατηγικές παραγωγής.

Η βασική ιδέα που κρύβεται πίσω από το 1992 είναι να επιταχυνθεί η άρση των εθνικών φραγμών που εναπομένουν στην εσωτερική αγορά της ΕΚ, ώστε οι επιχειρήσεις να επωφεληθούν μιας εγχώριας αγοράς διαστάσεων ηπείρου και να επωφεληθούν των οικονομικών κλίμακας που προκύπτουν για να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα τους διεθνώς. Η έννοια της μεγάλης ενιαίας Κοινωνικής αγοράς άλλωστε, αποτελούσε τον κατ' εξοχή πυρήνα των στόχων της Συνθήκης της Ρώμης, Το 1957: "να εξασφαλίσουν με κοινή δράση την οικονομική και κοινωνική πρόοδο των χωρών τους καταργώντας τους φραγμούς που διαιρούν την Ευρώπη".

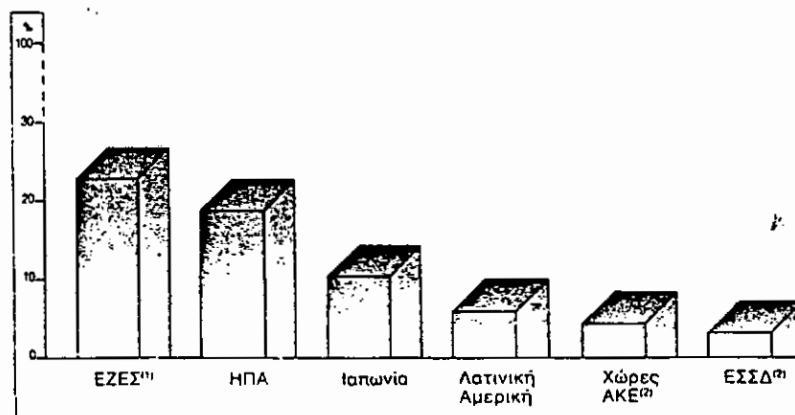
Η ενιαία αγορά έχει πολλές άμεσες συνέπειες για τους εμπορικούς εταίρους της Κοινότητας. Σε τεχνικό ή θεσμικό πλαίσιο, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς απαιτεί την ολοκλήρωση της κοινής εμπορικής πολιτικής. Συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει ότι, ενώ είχε επιτραπεί στα κράτη μέλη να διατηρήσουν τους περιορισμούς κατά την εισαγωγή, αυτοί πρέπει να καταργηθούν μέχρι το τέλος του 1992.

Αυτοί είναι μακράς διάρκειας περιορισμοί με ποσοστώσεις τις οποίες έχουν επιβάλει οι χώρες της ΕΚ σε ορισμένα προϊόντα όπως αυτοκίνητα και ηλεκτρονικά είδη κατανάλωσης, κυρίως από Ιαπωνία και από νοτιοανατολική Ασία και σε μια μεγάλη σειρά εμπορευμάτων από τη Σοβιετική Ένωση και την Ανατολική Ευρώπη. Επίσης πρέπει να καταργηθούν τα εσωτερικά όρια μεταξύ των Δώδεκα που αφορούν τον τρόπο κατανομής των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων ή τον τρόπο του χειρισμού των προϊόντων που καλύπτονται από το ΣΓΠ.

Οι προμηθευτές της Κοινότητας

Από πού προέρχονται οι εισαγωγές της Κοινότητας (σε %, το 1989):

ΕΖΕΣ ⁽¹⁾	22,8
ΗΠΑ	18,7
Ιαπωνία	10,3
Λατινική Αμερική	5,8
Χώρες ΑΚΕ ⁽²⁾	4,4
ΕΣΣΔ	3,4

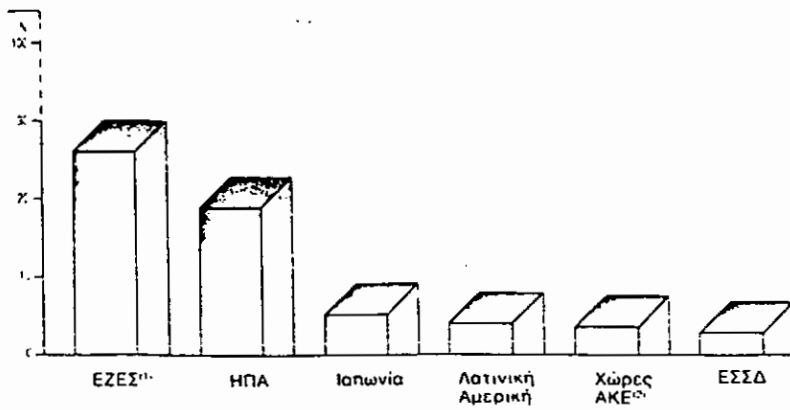
⁽¹⁾ Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (Αυστρία, Ελβετία, Ισλανδία, Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία).

⁽²⁾ Χώρες της Αμερικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού που συνδέονται με την Κοινότητα με τη Σύμβαση της Λομέ.

Οι πελάτες της Κοινότητας

Χώρες προορισμού των κοινοτικών εξαγωγών (σε %, το 1989):

ΕΖΕΣ ⁽¹⁾	25,9
ΗΠΑ	18,8
Ιαπωνία	5
Λατινική Αμερική	3,6
Χώρες ΑΚΕ ⁽²⁾	3,4
ΕΣΣΔ	2,9

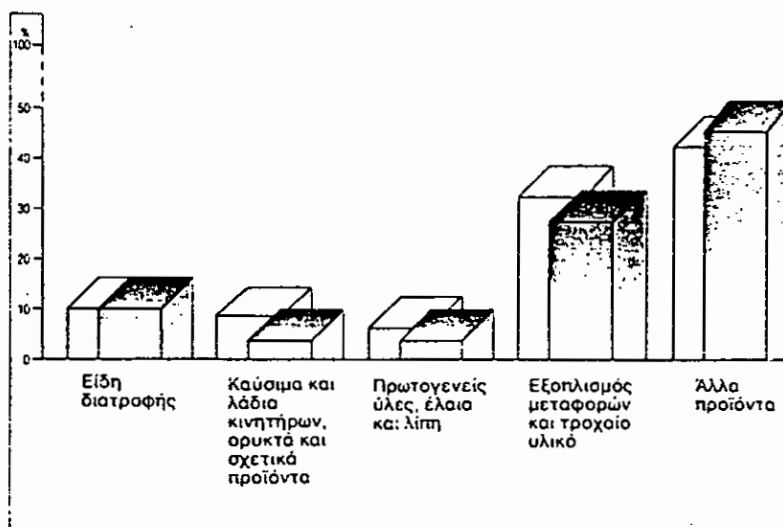
⁽¹⁾ Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (Αυστρία, Ελβετία, Ισλανδία, Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία).

⁽²⁾ Χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού που συνδέονται με την Κοινότητα με τη Σύμβαση της Λομέ.

Στο μακροοικονομικό επίπεδο η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς πρόκειται να ενισχύσει την οικονομική μεγέθυνση, να δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα. Αυτός ο νέος δυναμισμός της Κοινοτικής οικονομίας πρόκειται να τονώσει την παγκόσμια οικονομία και θα δημιουργήσει δυνατότητες για νέες αγορές όσον αφορά τους προμηθευτές της, είτε αυτοί βρίσκονται στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό της ΕΚ.

Διάρθρωση των συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
(σε % το 1989, ανά κατηγορία προϊόντος)

	Εισαγωγές	Εξαγωγές
Είδη διατροφής	10,1	10
Καύσιμα και λάδια κινητήρων, ορυκτά και σχετικά προϊόντα	8,1	3,3
Πρωτογενείς ύλες, έλαια και λίπη	6,5	3,4
Εξοπλισμός μεταφορών και τροχαίο υλικό	32,5	27,7
Άλλα προϊόντα	42,8	45,6

Η ΕΚ τέλος έχει συμφέρον να ανοίξει την αγορά της μετά το 1992. Εφόσον είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας παγκοσμίως, εξαρτάται από την ύπαρξη ανοικτών αγορών σε όλο τον κόσμο.

6. "Η Ελλάδα ως μέλος της ΕΚ"

Είδαμε στις πρώτες σελίδες του κεφαλαίου αυτού, συνοπτικά, τι ακριβώς είναι η ΕΟΚ, που αποσκοπεί και πως λειτουργεί. Είδαμε επίσης, πόσο μεγάλη δύναμη του παγκοσμίου εμπορίου είναι η Κοινότητα σήμερα. Τώρα θα εξετάσουμε πολύ συνοπτικά την πορεία προς την ένταξη της Ελλάδος μέχρι την πλήρη ένταξη 1981, κατόπιν θα παραθέσουμε μέρος της Συνθήκης, ως έχει, που αφορά τις προσαρμογές του εμπορικού θεσμικού πλαισίου. Στο επόμενο κεφάλαιο και αφού δούμε το εμπορικό πλαίσιο που ίσχυε πριν την ένταξη, θα εξετάσουμε αναλυτικά τις μεταβολές που θα υποστεί το θεσμικό πλαίσιο του εμπορίου και πάντα σε σχέση με τις Ανατολικές χώρες από την πλήρη ένταξη της χώρας μας στην ΕΚ.

Η Κοινότητα όπως ξέρουμε ιδρύθηκε το 1957. Η Ελλάδα υπόγραψε συμφωνία σύνδεσης τέσσερα χρόνια μετά, το 1961 με μελλοντικό στόχο την πλήρη ένταξη. Όμως η δικτατορία του 1967-74 καθυστέρησε τα σχέδια ένταξης και πάγωσε τις σχέσεις μας με την Κοινότητα. Γενικά η πολιτική αστάθεια που επικρατούσε εκείνη την εποχή είχε αρνητικά αποτελέσματα κι όπως γνωρίζουμε η Κοινότητα δέχεται μια χώρα σαν μέλος όχι μόνο εξετάζοντας την οικονομικά αλλά εξετάζοντας επίσης αν η δημοκρατία λειτουργεί, στην εν λόγω χώρα, ομαλά. Βέβαια, αυτό υποστηρίζεται στην Ιδρυτική Συνθήκη και μάλλον δεν θα υποστηριχτεί θερμά αν υπάρχουν άλλα, οικονομικά συμφέροντα. Όπως και να είναι, το 1974 με την επαναφορά της δημοκρατίας, άρχισαν και πάλι οι διαπραγματεύσεις της κυβέρνησης Κα-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "3"

"ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ"

Οι θέσεις της Κοινότητας απέναντι στην Σοβιετική Ένωση και γενικότερα τις χώρες του Ανατολικού μπλοκ ξεπερνάει τα στενά πολιτικά πλαίσια. Σε αυτό το κεφάλαιο θα προσπαθήσουμε να περιορίσουμε την ανάλυση στους ιδιαίτερους εκείνους παράγοντες που επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ της ΕΟΚ και της ΚΟΜΕΚΟΝ καθώς και το επίπεδο σχέσεων των δύο οργανισμών .

Ι. "Οι πρώτες αντιδράσεις"

Η Σοβιετική αντίδραση στο σχέδιο Σούμαν για την δημιουργία της ΕΚΑΧ υπήρξε κατηγορηματική αλλά όχι ιδιαίτερα έντονη. Όταν δε το 1957 φάνηκε η προοπτική δημιουργίας της ΕΟΚ, η Σ.Ε. απευθύνθηκε με διπλωματικά διαβήματα προς τις Ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, ζητώντας την ματαίωση της υπογραφής της Συνθήκης της Ρώμης. Σαν εναλλακτική λύση πρότεινε, την ισχυροποίηση της οικονομικής επιτροπής του ΟΗΕ για την Ευρώπη σαν ένα πλαίσιο για πανευρωπαϊκή συνεργασία.

Λίγο πριν από την επικύρωση της Συνθήκης της Ρώμης το Ινστιτούτο Παγκόσμιας Οικονομίας και Διεθνών Υποθέσεων δημοσίευσε τις περίφημες "7 θέσεις για την Κοινή Αγορά". Οι θέσεις αυτές στηρίζονται στην άποψη του Λένιν, ότι η δημιουργία των Ηνωμένων πολιτειών της Ευρώπης ήταν ανέφικτη και εάν γίνονταν τελικά εφικτή θα αποτελούσε ένα παροδικό, αντιδραστικό φαινόμενο που δεν θα μπορούσε να ξεπεράσει τις εσωτερικές αντιθέσεις του Καπιταλισμού.

Οι "7 θέσεις" τόνιζαν πως οι εσωτερικές αντιθέσεις θα οδηγήσουν στην διάλυση της Κοινότητας. Έτσι η αρχική θέση της Σοβιετικής ένωσης ή τουλάχιστον η επίσημη θέση, ήταν πως η Κοινότητα θα γινόταν γρήγορα παρελθόν και δεν ήταν ένα φαινόμενο που θα έπρεπε να πάρουν στα σοβαρά.

Η θέση αυτή άρχισε να κλονίζεται από την εμφανή επιτυχία της Κοινότητας. Παράλληλα τα Κομμουνιστικά κόμματα στην Ευρώπη, ιδιαίτερα το Ιταλικό, καθώς και Μαρξιστές Οικονομολόγοι άρχισαν να διαφοροποιούν τη θέση τους προς τη Κοινότητα. Τα γεγονότα αυτά επέβαλαν μια επανεξέταση της Σοβιετικής θέσης απέναντι στην Κοινότητα.

Το 1962 οργανώθηκε στην Μόσχα ένα συνέδριο οικονομολόγων από 23 κομμουνιστικές χώρες για να εξετάσει τον χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Ταυτόχρονα δημοσιεύτηκαν και οι "32 θέσεις για την Κοινότητα" μαζί με μια δήλωση του Κρούτσεφ πάνω στην ιδεολογική φυσιογνωμία της Κοινότητας. Με τις νέες θέσεις και την δήλωση εγκαταλείπονταν η προηγούμενη καθολικά αρνητική στάση και αναγνωριζόταν η Κοινότητα σαν ένα πραγματικό γεγονός που επηρέαζε την ανέλιξη του καπιταλισμού. Το συνέδριο προσπάθησε να βρει μια θεωρητικά συμβιβασίμη ερμηνεία ανάμεσα στην άποψη του Λένιν και την εξελισσόμενη κοινοτική πραγματικότητα. Το αποτέλεσμα εις το οποίο κατέληξε ήταν ότι το τελικό στάδιο του καπιταλισμού δεν χαρακτηρίζεται τόσο από διαλυτικές εθνικές αντιθέσεις όσο από τάσεις για ολοκλήρωση και τούτο για να ξεπεραστεί η θεμελιώδης αντίθεση ανάμεσα στο σοσιαλισμό και τον καπιταλισμό.

Η Σοβιετική συνεπώς στάση απέναντι στην ΕΚ αναπτύχθηκε πάνω σε δύο θέσεις που προβάλλονταν ανάλογα με το επίπεδο

ζωτικότητας της Κοινότητας. Η πρώτη θέση τόνιζε το ανέφικτο Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στα πλαίσια του καπιταλισμού και κάθε φορά που η Κοινότητα αντιμετώπιζε μια κρίση προβαλλόταν η θέση αυτή. Η δεύτερη θέση ερμήνευε την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση σαν το αναπόφευκτο φαινόμενο της διεθνοποίησης των καπιταλιστικών δυνάμεων παραγωγής και σαν προσπάθεια αντιμετώπισης της σοσιαλιστικής πρόκλησης. Η θέση αυτή αποκτούσε επικαιρότητα σε περιόδους που η Κοινότητα βρισκόταν σε ανοδική πορεία.

21. "Ουσιαστική διαφοροποίηση"

Η Σοβιετική στάση καθώς και αυτή της ΚΟΜΕΚΟΝ απέναντι στην Κοινότητα μπήκε σε ουσιαστική διαφοροποίηση στις αρχές της δεκαετίας του 1970 σαν αποτέλεσμα δύο βασικών εξελίξεων. Πρώτα η απόφαση της Δ. Γερμανίας να αναπτύξει μια νέα σχέση με την Σοβιετική Ένωση και έπειτα η είσοδος της Βρετανίας στην Κοινότητα.

Μέχρι το 1970 η Σοβιετική Ένωση θεωρούσε την Κοινότητα όργανο της Δ. Γερμανίας, τηνοποία κατηγορούσε για σοβινιστικές, επεκτατικές και μιλιταριστικές διαθέσεις. Με την υπογραφή των συμφωνιών του 1970 ανάμεσα στην Βόνη, την Μόσχα και την Βαρσοβία η εμμονή σε αυτή την μορφή επίθεσης ενάντια στην Κοινότητα έγινε αδύνατη και αδικαιολόγητη. Εξάλλου η ένταξη της Βρετανίας κατέρριπτε την άποψη ότι η Κοινότητα κυριαρχείτο από την Δ. Γερμανία ενώ παράλληλα αποτελούσε μια πρόσθετη απόδειξη του δυναμισμού της Κοινότητας.

Τα γεγονότα αυτά οδήγησαν σε μια θετική αναθεώρηση της Σοβιετικής πολιτικής με νέο βασικό στοιχείο την εκδήλωση της επιθυμίας συνεργασίας ανάμεσα στην ΕΟΚ και την ΚΟΜΕΚΟΝ. Η νέα αυτή θέση εκφράστηκε επίσημα από τον Λ. Μπρέσνιεφ στο Ι5 συνέδριο του κομμουνιστικού κόμματος στις 20 Μαρτίου του 1972:

"Η Σοβιετική Ένωση δεν παραγνωρίζει καθόλου την πραγματική κατάσταση που έχει εμφανιστεί στην Δ. Ευρώπη, περιλαμβανομένης και της υπάρξεως οικονομικών ομάδων καπιταλιστικών χωρών όπως η Κοινή αγορά. Παρακολουθούμε προσεκτικά την εξέλιξη της Κοινότητας. Οι σχέσεις μας με τους μετέχοντες στην ομάδα θα εξαρτηθούν από το εάν θα αναγνωρίσουν την πραγματικότητα που έχει διαμορφωθεί στο σοσιαλιστικό τμήμα της Ευρώπης και ιδιαίτερα τα συμφέροντα των χωρών της ΚΟΜΕΚΟΝ. Υποστηρίζουμε την ισότητα στην ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων και όχι τις διακρίσεις."

Μετά από την εξαγγελία αυτή εγκαινιάστηκαν οι επαφές ανάμεσα στους δύο οργανισμούς για την άρση των εμποδίων, την εξομάλυνση των σχέσεων και την προώθηση της εμπορικής συνεργασίας. Το βασικότερο από τα εμπόδια στην ανάπτυξη των σχέσεων ΕΟΚ-ΚΟΜΕΚΟΝ αναφέρεται στο γεγονός ότι η Σοβιετική Ένωση και η ΚΟΜΕΚΟΝ, δεν αναγνωρίζουν DE JURE την Κοινότητα και συνεπώς δεν έχουν διπλωματική εκπροσώπηση στις Βρυξέλλες. Από την πλευρά της η ΕΟΚ, δεν αναγνωρίζει την ΚΟΜΕΚΟΝ σαν υπερ-εθνικό οργανισμό με εξουσίες να συνάπτει συμφωνίες που δεσμεύουν τις χώρες μέλη. Δεν την αναγνωρίζει δηλαδή σαν ένα οργανισμό με τον οποίο θα μπορούσε να διαπραγματευτεί εμπορικές συμφωνίες.

Η βασική θέση της Κοινότητας είναι συνεπώς ότι οι εμπορικές σχέσεις με τις χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ θα πρέπει να ρυθμιστούν σε διμερές επίπεδο, με κάθε χώρα ξεχωριστά, και όχι σε πολυμερές επίπεδο. Η θέση αυτή δεν εδράζεται μόνο στο νομικιστικό επιχείρημα γύρω από την φύση της ΚΟΜΕΚΟΝ αλλά και σε πολιτικές εκτιμήσεις. Όπως παρατηρεί χαρακτηριστικά μια έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:

"Η Κοινότητα δεν επιθυμεί να ενθαρρύνει, μέσω συμβάσεων και εμπορικών συμφωνιών, την ανάπτυξη ακόμα ισχυροτέρων δεσμών ανάμεσα στις μικρές ανατολικοευρωπαϊκές χώρες και στη Σοβιετική Ένωση της οποίας η δύναμη είναι ήδη υπερβολική."

Όσον αφορά το νομικό επιχείρημα, η Κοινότητα παρουσιάζεται δικαιολογημένη στη θέση της αφού η ΚΟΜΕΚΟΝ, δεν είναι υπερεθνικός οργανισμός αλλά διακυβερνητικός οργανισμός. Οι χώρες μέλη της άλλωστε επικρίνουν έντονα της υπερεθνικές μορφές ολοκλήρωσης. Σε αυτή την θέση η ΚΟΜΕΚΟΝ αντίθεσε πως ο οργανισμός έχει την δυνατότητα (νομική) να συνάπτει εμπορικές συμφωνίες και πως το θέμα της διάρθρωσης και των εξουσιών της είναι εσωτερική υπόθεση που δεν πρέπει να απασχολεί την Κοινότητα.

Ανεξάρτητα από τους διαξιφισμούς γύρω από την φύση την νομική των δύο οργανισμών, γεγονός είναι ότι τόσο η Σ.Ε όσο και άλλα μέλη της ΚΟΜΕΚΟΝ έχουν αναγνωρίσει DE FACTO την Κοινότητα αφού, όπως θα δούμε, έχουν υπογράψει μαζί της συμφωνίες τεχνικής μορφής. Η Σ.Ε. διαπραγματεύτηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 1977 σχετικά με τα αλιευτικά δικαιώματα στη ζώνη των διακοσίων αλιευτικών μιλίων της Κοινότητας.

Εμμεση αναγνώριση της Κοινότητας αποτέλεσε επίσης το γεγονός του ότι οι χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ δεν αντιτάχτηκαν στην ενεργό συμμετοχή εκπροσώπων των Κοινοτικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή διάσκεψη για την ασφάλεια και την συνεργασία στο Ελσίνκι, τον Αύγουστο του 1975.

3. "Η πορεία των επαφών"

Τον Ιανουάριο του 1973, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλαβε, μετά από μεγάλη καθυστέρηση, την άσκηση της εμπορικής πολιτικής απέναντι στις χώρες κρατικού εμπορίου την πρώτη Ιανουαρίου του 1973 τυπικά, και ουσιαστικά την πρώτη Ιανουαρίου του 1975. Παράλληλα οι διμερείς συμφωνίες ανάμεσα στις χώρες μέλη της ΕΟΚ και τις χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ έληξαν. Το Νοέμβριο του 1974 η Κοινότητα υπέβαλε στην ΚΟΜΕΚΟΝ προτάσεις για την σύναψη εμπορικών συμφωνιών που θα ρύθμιζαν θέματα όπως ποσοστάσεις, εισαγωγή αγροτικών προϊόντων, ρήτρες διαφυγής κ.λ.

Η Κοινοτική αυτή πρωτοβουλία δεν βρήκε καμμιά ανταπόκριση από πλευράς των χωρών της ΚΟΜΕΚΟΝ. Τον Φεβρουάριο του 1975 όμως Κοινοτική αντιπροσωπεία είχε για πρώτη φορά συνομιλίες με αντιπροσωπεία της ΚΟΜΕΚΟΝ γύρω από τις προοπτικές ανάπτυξης των σχέσεων ανάμεσα στους δύο οργανισμούς. Ένα χρόνο αργότερα (Φεβρουάριο 1976) ο πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής της ΚΟΜΕΚΟΝ υπέβαλε ένα γράμμα στον πρόεδρο του Συμβουλίου των Υπουργών της Κοινότητας με το οποίο πρότεινε, σε προσχέδιο, τη σύναψη συμφωνίας για τις εμπορικές σχέσεις ανάμεσα στους δύο οργανισμούς.

Το προσχέδιο της ΚΟΜΕΚΟΝ προέβλεπε ρυθμίσεις πάνω σε

πέντε βασικά θέματα εμπορικού χαρακτήρα: ποσοστώσεις, ρήτρα μάλλον ευνοούμενου έθνους, ανταλλαγές σε αγροτικά προϊόντα, ρήτρες διαφυγής, πιστώσεις, καθώς και θέματα ανταλλαγής στατιστικών πληροφοριών και συνεργασίες στους τομείς του περιβάλλοντος και των οικονομικών προγνώσεων.

Η Κοινότητα απάντησε σε αυτές τις προτάσεις μετά από εννέα περίπου μήνες, τον Νοέμβριο του 1976. Στην απάντηση της η Κοινότητα επανέλαβε την άποψη ότι εμπορικές συμφωνίες θα μπορούσαν να συναφθούν μόνο με κάθε χώρα της ΚΟΜΕΚΟΝ ξεχωριστά, Μεταξύ Κοινότητας και ΚΟΜΕΚΟΝ μόνο συμφωνίες για θέματα μη εμπορικού χαρακτήρα μπορούσε να αναπτυχθεί.

Τον Απρίλιο του 1977 νέες επαφές πραγματοποιήθηκαν μεταξύ εκπροσώπων των δύο οργανισμών ενώ τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου ο τότε πρόεδρος της ΚΟΜΕΚΟΝ συναντήθηκε με τον πρόεδρο του Συμβουλίου Υπουργών της Κοινότητας. Στη συνάντησή αυτή αποφασίστηκε η έναρξη διαπραγματεύσεων για την σύναψη συμφωνίας ανάμεσα στους δύο οργανισμούς.

Για τον σκοπό αυτό ο Επίτροπος αρμόδιος για τις εξωτερικές υποθέσεις επισκέφτηκε στις 29-30 Μαΐου 1978 την Μόσχα και συναντήθηκε με τον γενικό γραμματέα της ΚΟΜΕΚΟΝ. Η πρωτοβουλία αυτή είχε την συμβολική σημασία ότι για πρώτη φορά η ΚΟΜΕΚΟΝ αναγνώριζε στην πράξη την Επιτροπή σαν Κοινοτικό όργανο με διαπραγματευτικές λειτουργίες. Από ουσιαστική όμως πλευρά οι συνομιλίες δεν οδήγησαν σε κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα. Ο κ. HAFERCAMP (Επίτροπος) επανέλαβε την θέση της Κοινότητας για την φύση των σχέσεων και ζήτησε την διπλωματική αναγνώριση της Κοινότητας από μέρους των χωρών της ΚΟΜΕΚΟΝ. Έτσι παρά την επιθυμία των Ανατολικών να αναπτύξουν σχέσεις με την

Κοινότητα, ιδιαίτερα μετά την σύναψη της συμφωνίας της ΕΟΚ με την Κίνα, δεν σημειώθηκε καμία ιδιαίτερη πρόοδος. Αποφασίστηκε απλώς ότι μια μελλοντική συμφωνία θα πρέπει να σεβαστεί την πρακτική, τους στόχους και τους θεσμικούς κανόνες του κάθε οργανισμού.

Οι συζητήσεις συνεχίστηκαν και το Φθινόπωρο του 1978 αλλά και πάλι χωρίς αποτέλεσμα, με την Κοινότητα να επιμένει ότι η ΚΟΜΕΚΟΝ δεν έχει αρμοδιότητα να διαπραγματευτεί εμπορικά θέματα. Τον Ιούλιο του 1979 ο Γραμματέας της ΚΟΜΕΚΟΝ FED-DEEV έκανε νέες προτάσεις στις οποίες απάντησε η Κοινότητα. Μέχρι τον Οκτώβριο του 1980 που πραγματοποιήθηκε η τελευταία συνάντηση της δεκαετίας δεν είχαν ξεπεραστεί τα εμπόδια για την σύναψη συμφωνίας.

Απο το 1981 οι διαπραγματεύσεις διακόπτονται εντελώς. Μια επιστολή της Κοινότητας του Μαρτίου του 1981 μένει απάντητη. Τα τέσσερα πρώτα έτη της δεκαετίας του 1980 συμπιπτουν με ένα πάγωμα των διαπραγματεύσεων ανάμεσα στην ΕΟΚ και την ΚΟΜΕΚΟΝ. Το πάγωμα αυτό σχετίζεται με την επιδείνωση των πολιτικών εξελίξεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1984 αρχίζουν ανεπίσημες διαπραγματεύσεις ανάμεσα στην ΕΟΚ και την Ουγγαρία για τα βιομηχανικά και αγροτικά προϊόντα. Έτσι η Ουγγαρία γίνεται, μετά την Ρουμανία που σύνηφε εμπορική συμφωνία με την ΕΟΚ διμερή το Ιούλιο του 1980, η δεύτερη χώρα της ΚΟΜΕΚΟΝ που φαίνεται έτοιμη να σπάσει την γραμμή του συνασπισμού της. Ανάλογες διαβουλεύσεις φέρεται να έγιναν και με την Τσεχοσλοβακία. Το καλοκαίρι του ίδιου έτους (Ιούνιος 1984) η ΚΟΜΕΚΟΝ, σε συνάντηση κορυφής που πραγματοποιείται επαναβεβαιώνει την θέληση της για σύναψη συμφωνίας με την

ΕΟΚ.

Από το καλοκαίρι του 1985 παρατηρείται μια γρήγορη θετική εξέλιξη στην πορεία των σχέσεων της ΕΟΚ με την ΚΟΜΕΚΟΝ. Το ξεμπλοκάρισμα αρχίζει με μια επιστολή του γραμματέα του ΣΟΑ, SYTCHOV, στον αρμόδιο Επίτροπο, DE CLERQ, στις 27/9. Σε νέα του απάντηση στις 26/9 ο SYTCHOV επισυνάπτει και σχέδιο Κοινής Δήλωσης για αποκατάσταση των σχέσεων ανάμεσα στους δύο οργανισμούς. Το ενδιαφέρον στις νέες εξελίξεις είναι ότι οι Ανατολικές χώρες φαίνονται διατεθειμένες να ομαλοποιήσουν, εκτός από τις σχέσεις τους με την ΕΟΚ μέσω της ΚΟΜΕΚΟΝ, και τις εθνικές τους σχέσεις με τον οργανισμό. Και αυτό προφανώς πριν λυθεί το θέμα μιας ακριβούς συμφωνίας μεταξύ των δύο οργανισμών. Η νέα αυτή τάση επιβεβαιώνεται από τις απαντητικές τους επιστολές σε σχετική διερεύνηση της Κοινότητας το α' εξάμηνο του 1986. Κατά το β' εξάμηνο του 1986 συνεχίζονται οι επαφές της Κοινότητας με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και με την ΚΟΜΕΚΟΝ, σημειώνεται δε συνολικά πρόοδος στις διαπραγματεύσεις, ιδίως με την Ρουμανία, την Τσεχοσλοβακία και την Ουγγαρία. Όσον αφορά την Σοβιετική Ένωση, αυτά τα χρόνια έχουμε την άνοδο στην εξουσία του Μιχαήλ Γκορμπατσώφ και τις ραγδαίες ανανεωτικές εξελίξεις που ακολούθησαν την άνοδο αυτή. Το καλοκαίρι του 1985 παρατηρείται θεαματική στροφή της ΕΣΣΔ στο ζήτημα των σχέσεων με την Κοινότητα. Οι συνέπειες της ανοικτής πολιτικής που ακολούθησε η ΕΣΣΔ αυτά τα χρόνια ήταν τραγικές και οδήγησαν στην κατάρρευση ενός ολόκληρου πολιτικού συστήματος. Αυτά τα χρόνια της "κατάρρευσης" η ΕΟΚ παρακολούθησε από κοντά τις εξελίξεις, πολλές φορές τις επίσπευσε, για να γίνει πολύ συχνά τοποτηρητής των αλλαγών που λαμβάνουν χώ-

ρα στις νέες χώρες. Φυσικά οι σχέσεις της ΕΟΚ με τις νέες δημοκρατίες είναι πολύ πιο στενές από πριν, αν και ακόμα δεν υπάρχει ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο σχέσεων, αφού η κατάσταση στις δημοκρατίες είναι ακόμα ρευστή πολιτικά και οικονομικά. Η Κοινότητα έχει ήδη δεχτεί σαν μέλος της την πρώτη Ανατολική Γερμανία και εξετάζει και τις αιτήσεις άλλων πρώην Ανατολικών. Εξάλλου οι δημοκρατίες αυτές προσπαθούν να προσελκύσουν τις επενδύσεις των επιχειρήσεων της ΕΟΚ για να τις βοηθήσουν στην προσπάθεια παλινόρθωσης των οικονομιών των.

4. "Τεχνικές συμφωνίες"

Ανεξάρτητα από την πορεία για την σύναψη εμπορικής συμφωνίας, η ΕΟΚ και οι χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ συνεργάζονται σε ένα σημαντικό αριθμό οικονομικών τομέων όπως:

4.1 "Τομέας κλωστοϋφαντουργικών"

Μετά την σύναψη συμφωνίας πολυινών στα πλαίσια της GATT το Δεκέμβριο του 1973, η Επιτροπή ζήτησε με επιστολή προς τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης που είχαν υπογράψει την συμφωνία (Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία) την έναρξη διαπραγματεύσεων για την ρύθμιση του εμπορίου κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. Η Ρουμανία υπήρξε η πρώτη χώρα που αντέδρασε ευνοϊκά στην Κοινοτική πρωτοβουλία και μια συμφωνία υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 1976. Η συμφωνία αυτή υπήρξε η πρώτη συμφωνία εμπορικής φύσεως που η Κοινότητα υπέγραφε με χώρα της Ανατολικής Ευρώπης. Η ισχύ της συμφωνίας έφτανε μέχρι την 31 Δεκεμβρίου του 1977, αλλά αμέσως ανανεώθηκε με μια συμφωνία πενταετούς διάρκειας.

Παρόμοιες συμφωνίες συνήφθησαν και με άλλες χώρες: Ουγγαρία, Πολωνία και Βουλγαρία.

4.2 "Τομέας χάλυβα"

Με την εντεινόμενη κρίση στον τομέα της χαλυβουργίας, το Δεκέμβριο του 1977 το Συμβούλιο Υπουργών αποφάσισε να προτείνει σε όλες τις χώρες που εξαγωγή χάλυβα στην Κοινότητα τη σύναψη διμερών συμφωνιών με σκοπό την ρύθμιση των εισαγωγών σε αυτό το προϊόν ώστε να αποφευχθεί ο κλονισμός της Κοινοτικής αγοράς.

Τον Απρίλιο του 1978 η Τσεχοσλοβακία σύνηψε την πρώτη συμφωνία χάλυβα με την Κοινότητα. Ακολούθησε η υπογραφή συμφωνιών με την Ουγγαρία, την Πολωνία, Ρουμανία και Βουλγαρία. Όπως και σε άλλες τρίτες χώρες η Κοινότητα παρέχει στις Ανατολικές χώρες ορισμένα περιθώρια για την διείσδυση στην αγορά των εννέα.

4.3 "Αγροτικά προϊόντα"

Σε σχέση με την θέση σε εφαρμογή κοινής οργάνωσης αγοράς για το πρόβειο και αίγαιο κρέας, η Κοινότητα προχώρησε σε διαπραγματεύσεις με χώρες που προμηθεύουν τέτοιο κρέας ή ζωντανά ζώα για σφαγή, ανάμεσα στις οποίες και έξι Ανατολικές (Γιουγκοσλαβία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Βουλγαρία και Τσεχοσλοβακία). Έτσι, τα έτη 1981-82 υπογράφηκαν συμφωνίες με τις χώρες αυτές, με την μορφή ανταλλαγής επιστολών. Πρόκειται για συμφωνίες αυτοπεριορισμού των εξαγωγών προς την Κοινότητα, με

ισχύ ως τις 31/3/84 και ανανεούμενες στη συνέχεια για διετείς περιόδους. Η Κοινότητα εγγυάται να μην μειώσει τις ποσότητες και μειώνει κατά 10% την επιβαλλόμενη εισφορά για τις ποσότητες των ποσοστώσεων.

Εκτός από τις παραπάνω ρυθμίσεις, αρκετές Ανατολικές χώρες έχουν προχωρήσει ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1960, η τις αρχές της δεκαετίας του 1970 σε λεγόμενους τεχνικούς διακανονισμούς με την Κοινότητα σχετικά με τις εξαγωγές τους σε αυτήν ορισμένων κτηνοτροφικών προϊόντων. Οι διακανονισμοί αυτοί περιλαμβάνουν επιστολή όπου η Ανατολική χώρα εγγυάται την τήρηση της ελάχιστης τιμής που καθορίζει η ΕΚ. Η Κοινότητα εκδίδει, έναντι αυτής της επιστολής, κανονισμό εξαιρώντας την αντίστοιχη χώρα από την προσαύξηση της εισφοράς. Οι διακανονισμοί αυτοί αφορούν κύρια, αγαθά όπως, χοίροι και χοιρινό κρέας, πουλικά και αυγά.

5. "Η ανεξάρτητη εμπορική πολιτική"

Από τις αρχές του 1975 η Κοινότητα εφαρμόζει αυτοτελή μέτρα εμπορικής πολιτικής απέναντι στις χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν ποσοστώσεις που καθορίζονται από τον γνωστό "πίνακα απελευθέρωσης". Ο πίνακας αυτός περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό προϊόντων τα οποία έχουν απελευθερωθεί από τις 1.089 δασμολογικές κλάσεις του κοινού εξωτερικού δασμολογίου (ΚΕΔ), 772 έχουν απελευθερωθεί πλήρως και 99 μερικώς.

Παράλληλα η Κοινότητα παρέχει προς τις χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ μεταχείριση σύμφωνη με τις αρχές του μάλλον ευνοούμενου έθνους.

Η βαθμιαία απελευθέρωση τόσο μεγάλου αριθμού προϊόντων, καθώς και οι συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας που χώρες μέλη της ΕΟΚ συνάπτουν με τις χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ, υποστηρίζεται ότι υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα της κοινής εμπορικής πολιτικής και εξασθενούν τη διαπραγματευτική θέση της Επιτροπής.

6. "Συμφωνίες συνεργασίας"

Όπως σημειώσαμε, οι χώρες μέλη της Κοινότητας δεν έχουν την δυνατότητα να συνάπτουν εμπορικές συμφωνίες με τρίτες χώρες. Την εμπορική πολιτική ασκεί, σε συλλογικό επίπεδο, η Επιτροπή βάση των ρυθμίσεων της Συνθήκης της Ρώμης (άρθρο ΙΙ3). Στα πλαίσια αυτά όλες οι διεθνείς εμπορικές συμφωνίες ανάμεσα στα κράτη μέλη και τις Ανατολικές χώρες, μέλη της ΚΟΜΕΚΟΝ τεματίστηκαν.

Οι χώρες μέλη της Κοινότητας έχουν ωστόσο την δυνατότητα να συνάπτουν συμφωνίες οικονομικής και τεχνολογικής συνεργασίας με τρίτες χώρες. Έτσι, καθώς η Κοινότητα και η ΚΟΜΕΚΟΝ δεν έχουν αναπτύξει συμβατικές εμπορικές σχέσεις, οι χώρες μέλη έχουν καλύψει το κενό με τη σύναψη συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας με τις χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ.

Η διάκριση ανάμεσα σε "εμπορικές συμφωνίες" και "συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας" δεν είναι ούτε σαφής ούτε νομικά ή οικονομικά ακριβώς οριοθετημένα. Το γεγονός αυτό έχει επιτρέψει στα μέλη της Κοινότητας να χρησιμοποιούν τις συμ-

φωνίες οικονομικής συνεργασίας για την ρύθμιση εμπορικών θεμάτων με τις χώρες της ΚΟΜΕΚΟΝ. Οι τελευταίες μάλιστα, καθώς δεν αναγνωρίζουν το ρόλο της Επιτροπής στο χώρο της εμπορικής πολιτικής, απαιτούν την χορήγηση εμπορικών παραχωρήσεων στα πλαίσια των συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας.

Συνηθισμένη μορφή παραχωρήσεων εμπορικού χαρακτήρα είναι π.χ. η μετακίνηση του "μάλλον ευνοούμενου έθνους" που οι χώρες της Κοινότητας παρέχουν στα μέλη της ΚΟΜΕΚΟΝ στα πλαίσια των συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας, μια παραβίαση του άρθρου ΙΙ3 της Συνθήκης της Ρώμης. Άλλες παραχωρήσεις περιλαμβάνουν την άρση ποσοτικών περιορισμών κ.λ.

Σε μια προσπάθεια να αντιμετωπίσει την κατάσταση αυτή, το Συμβούλιο των Υπουργών με απόφαση στις 22 Ιουλίου του 1974 δημιούργησε ένα μηχανισμό πληροφόρησης και διαβουλεύσεων για τις συμφωνίες συνεργασίας ανάμεσα στα μέλη της Κοινότητας και σε τρίτες χώρες. Ο μηχανισμός αυτός επιτρέπει στην Επιτροπή και σε κάθε χώρα μέλος να πληροφορείται το περιεχόμενο των συμφωνιών και τα μέτρα πολιτικής που προβλέπεται να ληφθούν στα πλαίσια κάθε συμφωνίας.

Διαβουλεύσεις διεξάγονται είτε μετά από πρωτοβουλία της Επιτροπής είτε μετά από σχετικό αίτημα χώρας μέλους. Βασικός στόχος του μηχανισμού είναι να διαπιστώνει ότι οι συμφωνίες εμπορικής συνεργασίας δεν παραβιάζουν την κοινή εμπορική πολιτική της Κοινότητας.

Πάντως η Επιτροπή υπολογίζει ότι ποσοστό 7 % από το σύνολο του εμπορίου ανάμεσα στη Κοινότητα και την ΚΟΜΕΚΟΝ ρυθμίζεται από συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας.

7. "Η συμφωνία συνεργασίας με την Γιουγκοσλαβία"

Η ΕΟΚ και η Γιουγκοσλαβία σύνησαν μια πρώτη, τριετή, εμπορική συμφωνία το 1970 και μια δεύτερη πενταετή το 1973. οι συμφωνίες αυτές ήταν μη προτιμησιακού χαρακτήρα και αφορούσαν κύρια το εμπόριο. Στις δύο τετάρτου του 1980, ύστερα από δύσκολες και πολυετής διαπραγματεύσεις υπογράφηκε μια νέα συμφωνία η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 1-3-1983. Η νέα αυτή συμφωνία ήταν αορίστου χρόνου εκτός από το εμπορικό της μέρος που ήταν πενταετούς ισχύος και τέθηκε ήδη σε προσωρινή ισχύ από το 1980. Πρόκειται για μία πρωτότυπη, στην ουσία προτιμησιακού χαρακτήρα, που καλύπτει ευρύτατους τομείς συνεργασίας: εμπόριο, βιομηχανική συνεργασία, ενεργειακή και επιστημονικοτεχνική συνεργασία, αγροτική συνεργασία, μεταφορές, τουρισμό, αλιεία, περιβάλλον, μετανάστες, χρηματοδότηση. Λόγω του εκτεταμένου χαρακτήρα της συμφωνίας, συμβαλλόμενα μέρη από Κοινωνικής πλευράς δεν είναι μόνο η Κοινότητα αλλά και τα κράτη μέλη.

Η συμφωνία προβλέπει την σύσταση ενός Συμβουλίου Συνεργασίας που κατά την περίοδο 1981-85 συνήλθε τρεις φορές.

Ειδικότερα όσον αφορά τα εμπορικά θέματα, η συμφωνία προβλέπει την ελεύθερη από δασμούς και άλλους περιορισμούς εισαγωγή Γιουγκοσλαβικών προϊόντων κυρίως Βιομηχανικών στην Κοινότητα, με εξαίρεση 29 ευαίσθητα προϊόντα για τα οποία προβλέπονται δασμολογικές ποσοστώσεις, πέραν των οποίων επαναφέρεται ο δασμός του ΚΕΔ. Η Γιουγκοσλαβία εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς των γενικευμένων προτιμήσεων που όμως είναι κατά κανόνα δυσμενέστερο των ρυθμίσεων της συμφωνίας.

Επίσης οι εξαγωγές των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων ρυθ-

μίζονται από τις χωριστές διμερείς συμφωνίες στα πλαίσια της συμφωνίας πολυϊνών που έχουμε ήδη αναφέρει. Όσον αφορά τα αγροτικά προϊόντα η συμφωνία προβλέπει περιορισμένες δασμολογικές παραχωρήσεις της Κοινότητας για ορισμένα αγαθά που ενδιαφέρουν την Γιουγκοσλαβία, καθώς και την μείωση της εισφοράς για το βοδινό κρέας στα πλαίσια μιας μηνιαίας ποσόστωσης.

Από την πλευρά της η Γιουγκοσλαβία παραχωρεί στην Κοινότητα την ρήτρα του μάλλον ευνοούμενου έθνους αλλά διατηρεί τη δυνατότητα αύξησης των δασμών και επιβολής ποσοτικών περιορισμών στο βαθμό που κάτι τέτοιο θα ήταν αναγκαίο για την εκβιομηχάνιση ή την οικονομική της ανάπτυξη. Τέλος, η συμφωνία περιλαμβάνει και ρήτρες διασφάλισης.

Μετά την προσχώρηση της Ελλάδας στις ΕΚ, υπογράφηκε στις Ι-4-1982 ένα πρόσθετο πρωτόκολλο που προσαρμόζει την συμφωνία συνεργασίας στην Ελληνική προσχώρηση.

8. "Αυτόνομες πολιτικές"

-Δασμολογική πολιτική και γενικευμένες προτιμήσεις*

Η Κοινότητα εφαρμόζει το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο (ΚΕΔ) εναντί των Ανατολικών χωρών, ανεξάρτητα από το αν έχει συμβατική υποχρέωση με την παραχώρηση της ΡΜΕΚ (μάλλον ευνοούμενου κράτους). Η συμβατική, αυτόνομη ή όχι, εφαρμογή του ΚΕΔ τυπικά δεν ενέχει στοιχείο διάκρισης έναντι των Ανατολικών χωρών. Ωστόσο στην πράξη, και πέρα από την γνωστή και νόμιμη στα πλαίσια του συστήματος της GATT διάκριση ~~παρά~~ των μελών της τελωνειακής ένωσης -ενδοκοινοτικό εμπόριο- το ΚΕΔ εφαρμόζεται σχεδόν μόνο έναντι των Ανατολικών χωρών των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας,

καθώς η Κοινότητα έχει συνάψει προτιμησησικές συμφωνίες με όλους σχεδόν τους υπόλοιπους εμπορικούς της εταίρους και ειδικότερα με τους κυριώτερους ανταγωνιστές των Ανατολικών χωρών. Πάντως για την Κοινότητα, σε αντίθεση από ότι συμβαίνει με τις ΗΠΑ, οι δασμοί δεν αποτελούν βασικό προστατευτικό όπλο έναντι των Ανατολικών χωρών· τον ρόλο αυτό παίζουν κυρίως οι ποσοτικοί περιορισμοί.

Από την 1-7-1971 η Κοινότητα, όπως και άλλες βιομηχανικές χώρες, εφαρμόζει το Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων έναντι των αναπτυσσομένων χωρών. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που μελετήθηκε στα πλαίσια της UNCTAD και εφαρμόζεται αυτόνομα από τις βιομηχανικές χώρες και που προβλέπει την κατάργηση ή μείωση των δασμών έναντι των αναπτυσσομένων χωρών για βιομηχανικά, ημικατεργασμένα και ορισμένα αγροτικά προϊόντα με ένα πολύπλοκο σύστημα δασμολογικών ποσοστώσεων. Η Κοινότητα εφάρμοσε αρχικά το ΣΓΠ έναντι της Γιουγκοσλαβίας, της Κούβας και του Βιετνάμ. Η Γιουγκοσλαβία υπήρξε κατά την δεκαετία του 1970 η χώρα που αξιοποίησε περισσότερο το ΣΓΠ στις εξαγωγές της προς την Κοινότητα· το 1978 π.χ. το 27% των εξαγωγών της προς την Κοινότητα ήταν με ΣΓΠ. Η συμφωνία του 1980 δεν ακυρώνει το ΣΓΠ αλλά καθιερώνει σταδιακά ένα ευνοϊκότερο καθεστώς.

Η Κοινότητα εφαρμόζει το ΣΓΠ και έναντι της Ρουμανίας από το 1974 και της Κίνας από το 1980, αναγνωρίζοντας έτσι την ιδιότητα των δύο αυτών χωρών ως αναπτυσσομένων. Ωστόσο στην περίπτωση των δύο χωρών αυτών εξαιρούνται μία σειρά από προϊόντα που υπόκεινται στο σύστημα αυτό όσον αφορά τις υπόλοιπες αναπτυσσόμενες χώρες. Πάντως το φάσμα των εξαιρουμένων προϊόντων τείνει να μειώνεται στις ετήσιες ανανεώσεις. Έτσι η Ρουμανία όσο

και η Κίνα συγκαταλέγονται ανάμεσα στους μεγαλύτερους χρήστες του συστήματος. Το 1979 η Βουλγαρία ζήτησε να περιληφθεί στους χρήστες των γενικευμένων προτιμήσεων της Κοινότητας αλλά η αιτιση της προσέκρουσε σε αντιρρήσεις πολιτικού κυρίως χαρακτήρα με αποτέλεσμα να "Μμελετάται" ακόμη.

- Ποσοτικοί περιορισμοί

Οι ποσοτικοί περιορισμοί αποτελούν βασικό όπλο της Κοινότητας στο εμπόριο της με τις Ανατολικές χώρες και αντικείμενο διαπραγματεύσεων και αντιδικιών τόσο σε διμερές πλαίσιο (όπου αυτό υπάρχει) όσο και στο πλαίσιο της GATT. Τα εισαγόμενα στη Κοινότητα από τις χώρες κρατικού εμπορίου προϊόντα υπάγονται σε δύο καθεστώτα: υπάρχουν τα προϊόντα η εισαγωγή των οποίων είναι απελευθερωμένη σε Κοινοτικό επίπεδο και για τα οποία προβλέπεται απλώς η δυνατότητα επιβολής καθεστώτος επιτήρησης ή η λήψη μέτρων διασφάλισης. Τα προϊόντα αυτά είναι αισθητά λιγότερα από τα αντίστοιχα που ισχύουν για τις υπόλοιπες χώρες. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν τα προϊόντα που υπόκεινται σε ποσοτικούς περιορισμούς σε μια ή περισσότερες χώρες μέλη της ΕΚ. Για τα προϊόντα αυτά δημοσιεύονται κάθε χρόνο πίνακες με τις ποσοστώσεις που ανοίγουν τα κράτη μέλη για κάθε ΧΚΕ. Οι σχετικές αποφάσεις λαμβάνονται από την Κοινότητα αν και φυσικά καθοριστικό ρόλο παίζουν οι προτάσεις των ενδιαφερόμενων κρατών μελών. Και εδώ το καθεστώς που εφαρμόζεται έναντι των ΧΚΕ είναι αυστηρότερο σε σχέση με αυτό που εφαρμόζεται έναντι των άλλων χωρών αφού οι ποσοστώσεις έναντι των χωρών GATT δεν κατανέμονται κατά χώρα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι με την σύναψη εμπορικών συμφωνιών

της Κοινότητας με την Κίνα και την Ρουμανία, οι ποσοτικοί περιορισμοί στα προϊόντα των χωρών αυτών υπόκεινται πλέον και στο συμβατικό καθεστώς των συμφωνιών αυτών που είναι πιο ευνοϊκό από αυτό που ισχύει έναντι των άλλων ΧΚΕ. Τέλος οι εισαγωγές από Γιουγκοσλαβία υπάγονται στο καθεστώς των χωρών GATT ενώ διέπονται και από τις διατάξεις της συμφωνίας του 1980.

-Εμπορική άμυνα και προστασία αντιντάμπινγκ

Πέρα από τις διαδικασίες επιτήρησης και διασφάλισης που προβλέπονται από το κοινοτικό εισαγωγικό καθεστώς, η Κοινότητα χρησιμοποιεί πλατείά και την διαδικασία αντιντάμπινγκ, ιδιαίτερα μάλιστα έναντι των Ανατολικών χωρών. Η σχετική κοινοτική νομοθεσία προσαρμοσμένη στο κώδικα αντιντάμπινγκ και στον κώδικα εναντίον των εξαγωγικών επιδοτήσεων που υιοθετήθηκαν το 1979 στα πλαίσια των πολυημερών διαπραγματεύσεων του TOKYO ROUND, αφορά όλες τις τρίτες χώρες και όχι ειδικά τις Ανατολικές, ωστόσο, όπως είναι γνωστό, οι δυσχέρειες του καθορισμού της "κανονικής αξίας" για τις σοσιαλιστικές χώρες έχουν οδηγήσει στην υιοθέτηση μεθόδων για την διαπίστωση της ύπαρξης ή όχι ντάμπινγκ που είναι αναμφίβολα πιο αυθαίρετες από αυτές που, ισχύουν για οικονομίες της αγοράς. Η μελέτη των στοιχείων για τις έρευνες αντιντάμπινγκ που άνοιξε η Κοινότητα κατά την πενταετία 1980-84, καθώς και για του προσωρινούς και οριστικούς δασμούς που επέβαλε, δείχνει ότι οι Ανατολικές χώρες αποτέλεσαν προνομιούχο στόχο των μέτρων αυτών: το μερίδιο των Ανατολικών χωρών στα μέτρα αντιντάμπινγκ της Κοινότητας είναι κατά πολλές φορές υψηλότερο από το μερίδιο των χωρών αυτών στις εισαγωγές της Κοινότητας από τρίτες χώρες. Αυτή η δια-

-φορά είναι ακόμα σημαντικότερη αν ληφθεί υπόψη το υψηλό μερίδιο ενεργειακών πρώτων υλών, ειδών δηλαδή που δεν εμπίπτουν ποτέ στο πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας αντιντάμπινγκ, στις κοινοτικές εισαγωγές από τις Ανατολικές χώρες.

-Κοινή αγροτική πολιτική

Όπως είναι γνωστό η ΚΑΠ είναι μια από τις πιο ολοκληρωμένες κοινοτικές πολιτικές και εξασφαλίζει ένα υψηλό βαθμό προστασίας για τα αγροτικά προϊόντα στην κοινοτική αγορά. Η ΚΑΠ δεν εφαρμόζεται διακριτικά έναντι των Ανατολικών χωρών, αν και σε αρκετές περιπτώσεις οι εξαγωγικές επιδοτήσεις είναι διαφοροποιημένες κατά χώρες ή ομάδες χωρών και κατά κανόνα είναι υψηλότερες για τις Ανατολικές χώρες. Οι μηχανισμοί της ΚΑΠ που εξασφαλίζουν την προστασία της κοινοτικής αγοράς και που θεωρούνται μη διαπραγματεύσιμοι από την Κοινότητα, αποτελούν ισχυρό εμπόδιο για τις εξαγωγές αγροτικών και κύρια κτηνοτροφικών προϊόντων των μικρών χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Η περιγραφή των πολύπλοκων μηχανισμών της ΚΑΠ υπερβαίνει τα όρια της εργασίας οπότε δεν θα αναλυθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5
Εμπόριο της ΕΟΚ (10) με το ΣΟΑ (ΚΟΜΕΚΟΝ) 1976-1985

	Εξαγωγές	Εισαγωγές (σε δις \$)	Συν. εμπορίου	Ισοζύγιο	Χ/Μ %	% ετήσια μεταβολή			% συμμετοχή στο συν. εμπόριο		
						Εξαγωγές	Εισαγωγές	Συν. εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Συν. εμπορίου
1976	16.46	14.66	31.12	1.80	112%				5.0%	4.2%	4.6%
1977	17.82	16.16	33.98	1.66	110%	8%	10%	9%	4.6%	4.1%	4.4%
1978	20.32	18.98	39.30	1.34	107%	14%	17%	16%	4.4%	4.0%	4.2%
1979	24.04	25.99	50.03	-1.95	92%	18%	37%	27%	4.1%	4.2%	4.1%
1980	27.55	31.75	59.30	-4.20	87%	15%	22%	19%	4.1%	4.3%	4.2%
1981	22.27	27.25	49.52	-4.98	82%	-19%	-14%	-16%	3.6%	4.2%	3.9%
1982	19.91	28.67	48.58	-8.76	69%	-11%	5%	-2%	3.4%	4.7%	4.0%
1983	21.15	27.96	49.11	-6.81	76%	6%	-2%	1%	3.7%	4.7%	4.2%
1984	19.39	30.17	49.56	-10.78	64%	-8%	8%	1%	3.3%	5.0%	4.2%
1985	20.23	28.02	48.25	-7.79	72%	4%	-7%	-3%	3.1%	4.2%	3.7%
1976-80	106.19	107.54	213.73	-1.35	99%				4.4%	4.2%	4.3%
1981-85	102.95	142.07	245.02	-39.12	72%				3.4%	4.6%	4.0%

Περιλαμβάνεται το εμπόριο ΟΔΓ-ΓΛΑ

Πηγή: OECD Foreign Trade Statistics
Εμπόριο ΟΔΓ-ΓΛΑ: Στατιστικές ΟΗΕ και ΟΔΓ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.4
Εμπόριο της ΕΟΚ (10) με τις σοσιαλιστικές χώρες 1976-1985

	Εξαγωγές	Εισαγωγές (σε δις \$)	Συν. Εμπορίου	Ισοζύγιο	Χ/Μ %	% Ετήσια μεταβολή			% συμμετοχή στο συν. εμπόριο		
						Εξαγωγές	Εισαγωγές	Συν. Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Συν. εμπορίου
1976	20.89	17.36	38.25	3.53	120%				6.3%	4.9%	5.6%
1977	22.92	19.12	42.04	3.80	120%	10%	10%	10%	6.0%	4.8%	5.4%
1978	27.09	22.47	49.56	4.62	121%	18%	18%	18%	5.8%	4.8%	5.3%
1979	33.19	30.97	64.16	2.22	107%	23%	38%	29%	5.7%	5.0%	5.3%
1980	35.97	37.75	73.72	-1.78	95%	8%	22%	15%	5.3%	5.1%	5.2%
1981	29.34	32.31	61.65	-2.97	91%	-18%	-14%	-16%	4.8%	5.0%	4.9%
1982	26.20	33.75	59.95	-7.55	78%	-11%	4%	-3%	4.5%	5.5%	5.0%
1983	27.72	33.53	61.25	-5.81	83%	6%	-1%	2%	4.8%	5.7%	5.3%
1984	26.12	36.10	62.22	-9.98	72%	-6%	8%	2%	4.5%	6.0%	5.3%
1985	29.72	34.51	64.23	-4.79	86%	14%	-4%	3%	4.6%	5.2%	4.9%
1976-80	140.06	127.67	267.73	12.39	110%				5.8%	4.9%	5.3%
1981-85	139.10	170.20	309.30	-31.10	82%				4.6%	5.5%	5.1%

(1) Δεν περιλαμβάνεται το εμπόριο με την Αλβανία
(2) Περιλαμβάνεται το εμπόριο ΟΔΓ-ΓΛΑ

Πηγή: OECD Foreign Trade Statistics, Series A
Εμπόριο ΟΔΓ-ΓΛΑ: Στατιστικές ΟΗΕ και ΟΔΓ

9. "Οι τελευταίες εξελίξεις"

Τα συγκλονιστικά γεγονότα που συνέβησαν στις χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης το 1989 μετέβαλαν τον πολιτικό και οικονομικό χάρτη της Ευρώπης. Η ένωση της Γερμανίας οδήγησε την Κοινότητα να εκπονήσει επείγον πρόγραμμα ενσωματώσεως των εδαφών της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Οι άλλες χώρες της περιοχής αποφάσισαν να προχωρήσουν στο δρόμο του εκδημοκρατισμού μέσω από καπιταλιστικές οικονομίες. Η καθεμία από αυτές προσπάθησε να συσφίξει τις σχέσεις της με την Κοινότητα, ενώ ορισμένες δήλωσαν ότι άπώτερος στόχος τους είναι η πλήρης ένταξη τους στην Κοινότητα.

Οι ριζικές αλλαγές του 1989 εξέπληξαν λόγω του φάσματος που κάλυψαν και της ταχύτητας με την οποία συνέβησαν. Ωστόσο είχαν προηγηθεί σημάδια μιας πιο σταδιακής αλλαγής.

Τα πρώτα σημάδια μιας πιο ανοικτής και ελαστικής στάσης έναντι στην Κοινότητα εκ μέρους των μελών της ΚΟΜΕΚΟΝ υπήρξε το αίτημα της Ουγγαρίας και της Τσεχοσλοβακίας για ευρύτερες εμπορικές σχέσεις με την Κοινότητα, που να προχωρήσουν πέρα από τις πολύ περιορισμένες τομεακές συμφωνίες, οι οποίες είχαν συναφθεί ως τότε.

Μετά την ανάληψη της εξουσίας από τον Μιχαήλ Γκορμπατσώφ επιταχύνθηκε ο ρυθμός της συνεργασίας. Η υπογραφή κοινής δήλωσης μεταξύ της Κοινότητας και της ΚΟΜΕΚΟΝ τον Ιούνιο του 1988 μπορεί να θεωρηθεί σταθμός στις σχέσεις μεταξύ της Κοινότητας και των Ανατολικών γειτόνων της. Η δήλωση αυτή θέσπισε επίσημες σχέσεις μεταξύ της ΕΚ και της ΚΟΜΕΚΟΝ και άνοιξε το δρόμο για συμφωνίες συναλλαγών και συνεργασίας με καθεμία από

τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Μεταξύ του 1988 και του 1990 συνάφθηκαν συμφωνίες με όλες τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και τη Σοβιετική Ένωση. Οι σχετικές διαπραγματεύσεις είχαν αρχίσει ήδη να διεξάγονται όταν συνέβησαν τα γεγονότα στην Ανατολική Ευρώπη. Εκτοτε οι συμφωνίες μεταξύ της Κοινότητας αφενός και της Ουγγαρίας, Τσεχοσλοβακίας, Πολωνίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας και Γιουγκοσλαβίας αφετέρου, ανανεώνονται και αναβαθμίζονται. Η Κοινότητα επινόησε για τις συμφωνίες αυτές με τις χώρες, ένα νέο τύπο συμφωνιών συνδέσεως, τις λεγόμενες "Ευρωπαϊκές" συμφωνίες. Εντωμεταξύ εφαρμόστηκαν ειδικές ρυθμίσεις για την επέκταση του συστήματος προτιμησηκών ρυθμίσεων της Κοινότητας στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και για τη συντόμευση της διαδικασίας για την κατάργηση των ποσοστώσεων εισαγωγής.

Οι Ευρωπαϊκές συμφωνίες αφορούν τις ελεύθερες συναλλαγές αλλά καλύπτουν επίσης την οικονομική, τεχνική συνεργασία, τη χρηματοδοτική βοήθεια και τη θέσπιση πολιτικού διαλόγου. Για να επιτευχθεί η απελευθέρωση των συναλλαγών, η Κοινότητα θα μειώσει τους δασμολογικούς και άλλους φραγμούς στις εισαγωγές με ταχύτερο ρυθμό από ότι οι χώρες εταίροι. Οι συνδεδεμένες χώρες θα ανοίξουν τις αγορές τους για Κοινδτικά αγαθά σύμφωνα με ένα ελαστικό χρονοδιάγραμμα που λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

Η Κοινότητα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στα επιμέρους χαρακτηριστικά των εταίρων της στην Ανατολική Ευρώπη. Γι αυτό το λόγο οι πρώτες συμφωνίες έγιναν με την Ουγγαρία, την Τσεχοσλοβακία και την Πολωνία, δηλαδή τις τρεις χώρες που έχουν επιτύχει τις μεγαλύτερες προόδους στην μεταρύθμιση που επιχειρούν.

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ
ΧΩΡΩΝ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ
Η ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ Η
ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΤΙΚΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "Ι"

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ.Α.

Η Ελλάδα διατηρούσε στις παραμονές της ένταξης διμερείς συμβατικές εμπορικές σχέσεις με όλες τις Ευρωπαϊκές σοσιαλιστικές δημοκρατίες. Στην βάση των διμερών αυτών συμβάσεων και ορισμένων πολυμερών, όπως η ΓΑΤΤ, και στα πλαίσια των γενικότερων συμβατικών υποχρεώσεων της Ελλάδας (π.χ. συμφωνία σύνδεσης με την ΕΟΚ) και της αυτόνομης εμπορικής πολιτικής, διαμορφώνονταν το θεσμικό πλαίσιο του Ελληνικού "Ανατολικού εμπορίου" το οποίο θα παρατεθεί στο τμήμα αυτό της εργασίας.

Ι. "Οι διμερείς εμπορικές συμβάσεις και οι συμφωνίες κλήρινγκ."

Η Ελλάδα σύνηψε διμερείς εμπορικές συμφωνίες και συμφωνίες πληρωμών με τις Ευρωπαϊκές σοσιαλιστικές χώρες πλήν της Αλβανίας, στην δεκαετία του 1950. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970 συνήφθησαν ανάλογες συμφωνίες με την Αλβανία. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι ισχύουσες, την παραμονή της ένταξης, συμφωνίες εμπορίου και πληρωμών με τις Ανατολικές χώρες.

Οι εμπορικές συμφωνίες περιείχαν κατά κανόνα την ρήτρα του μάλλον ευνοούμενου κράτους για τους δασμούς και τον τρόπο είσπραξης τους, ρήτρα τιμών, διατάξεις που απαγόρευαν την επανεξαγωγή εμπορευμάτων χωρίς προηγούμενη συμφωνία. Ορισμένες συμφωνίες περιείχαν διατάξεις για τους ποσοτικούς περ-

ορισμούς, άλλες προέβλεπαν στόχους ως προς το ύψος των συναλλαγών ή και προέβλεπαν την κατάρτιση ετησίων πρωτοκόλλων με τα προοριζόμενα για ανταλλαγή προϊόντα και τις αντιστοιχες ποσότητες ή αξίες (όχι περιοριστικά). Οι συμφωνίες ήταν τριετούς, ή πενταετούς ισχύος ή και ετήσιας, όλες με δυνατότητα σιωπηρών ετησίων παρατάσεων. Η συμφωνία με την Γιουγκοσλαβία ήταν αορίστου διάρκειας. Ειδικότερα ο όρος του μάλλον ευνοούμενου κράτους (ΡΜΕΚ) περιεχόταν σε όλες τις συμφωνίες εκτός από αυτές με την ΓΛΔ και την Αλβανία. Ρήτρες για τους ποσοτικούς περιορισμούς υπήρχαν στις συμφωνίες με την Γιουγκοσλαβία, την Ρουμανία και την Πολωνία, ενώ ποσοτικοί στόχοι περιλαμβάνονταν στις συμφωνίες με την ΓΛΔ και τη Ρουμανία.

Το κεντρικό στοιχείο στο εμπόριο μας με τις Ανατολικές χώρες σε όλη τη μεταπολεμική περίοδο δεν ήταν ωστόσο οι συμφωνίες εμπορίου όσο οι συμφωνίες πληρωμών, οι λεγόμενες συμφωνίες κλήρινγκ. Οι συμφωνίες κλήρινγκ, που πρωτοεμφανίστηκαν την εποχή της κρίσης του μεσοπολέμου, διέπουν ως τα μέσα της δεκαετίας του 1970 το σύνολο σχεδόν του Ανατολικού μας εμπορίου. Πρόκειται για ένα σύστημα που επιτρέπει την διεξαγωγή του εμπορίου χωρίς παρεμβολή συναλλάγματος, καθώς οι εμπορευόμενοι συναλλάσσονται σε εθνικό νόμισμα με την βοήθεια συμφηφιστικών λογαριασμών που ανοίγονται από κρατικές τράπεζες των δύο πλευρών σε λίγο ή πολύ ισορροπη βάση, στα πλαίσια ενός συμφωνημένου και άτοκου πιστωτικού περιθωρίου. Κατ'εξοχή μορφή διμερισμού στο διεθνές εμπόριο, το σύστημα κλήρινγκ έχει ωστόσο το πλεονέκτημα να επιτρέπει την σχετικά ελεύθερη (χωρίς αντισταθμιστικές δεσμεύσεις) δραστηριότητα

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Πίνακας διμερών συμφωνιών εμπορίου και πληρωμών που ίσχυαν ανάμεσα στην Ελλάδα και τις Ανατολικές χώρες στις 31-12-1980

Χώρα	Ημερ. υπογ.	Είδος συμφωνίας	Ισχύς Έναρξη	Ισχύς Λήξη	Αυτόμ. Παρά- τοση(1)	Κωδι- κός	Τελευταίο Ημερ. υπογρ.	Πρωτόκολλο Κωδικός
Αλβανία	21-5-76	Εμπορική	1-1-76	31-12-80	+	A/AL/76	6-11-79	C/AL/79
	21-5-76	Πληρωμών	1-1-76	31-12-80	+	A/AL/76/2		
Βουλγαρία	28-2-75	Μακροπρ. Εμπορική	1-1-75	31-12-79	+	A/BG/75	14-3-78	A/BG/78
	28-2-75	Πληρωμών	1-1-75	31-12-79	+	A/BG/75/2		
Γερμανική ΛΔ	26-11-65	Εμπορικών Συναλλαγών και Πληρωμών (2)	1-1-66	31-12-66	+	A/DDR/65		
Γιουγκοσλαβία	25-3-77	Μακροπρ. Εμπορικών Ανταλλαγών και Οικον., Επιστημ. και Τεχν. Συνεργασίας	1-7-77	αόριστη	+	A/YU/77		
Ε.Σ.Σ.Α.	19-6-29	Σύμβασις Εμπορίου και Ναυτιλίας	1929	1930	+	A/SU/29		
	29-4-77	Μακροπρ. Εμπορική	29-4-77	28-4-82 (3)	+	A/SU/77		
Ουγγαρία	5-6-54	Εμπορική	5-6-54	4-6-55	+	A/H/54	4-6-76	A/H/76
	28-1-66	Πληρωμών	28-1-66	27-1-67	+	A/H/66		
Πολωνία	4-11-75	Μακροπρ. Εμπορικών Ανταλλαγών και Οικον., Βιομηχ. και Τεχνικ. Συνεργασίας	1-1-76	31-12-80	+	A/PL/75	14-3-80	A/PL/80/3
	8-11-60	Πληρωμών	1-10-60	30-9-63	+	A/PL/60		
Ρουμανία	29-3-76	Μακροπρ. Εμπορική	1-1-76	31-12-80	+	A/R/76/2	24-2-79	A/R/79
	29-3-76	Πληρωμών	1-1-76	31-12-80	+	A/R/76/3		
Τσεχοσλοβακία	30-7-32	Εμπορική	1932	1933	+	A/CS/32	17-6-77	A/CS/77
	22-7-64	Μακροπρ. Εμπορικών Συναλλαγών και Πληρωμών	22-7-64	30-6-67	+	A/CS/64		

- Σημειώσεις: 1. +: η συμφωνία προβλέπει την αυτόματη σιωπηρή ανανέωσή της μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου ισχύος της
 2. Διαιτητική Συμφωνία (Τράπεζα Ελλάδος - Deutsche Notenbank)
 3. Δυνατότητα καταγγελίας μετά την 1-7-79

των συναλλασσομένων, αφού η ισορροπία τηρείται στο συνολικό μακροοικονομικό επίπεδο και όχι στο επίπεδο της κάθε εμπο- ρικής πράξης.

Όπως είναι γνωστό, ο διμερισμός θεωρητικά τείνει να πε- ριορίζει τον συνολικό όγκο των συναλλαγών στο επίπεδο του ασθενέστερου εταίρου, ενώ οδηγεί και σε φαινόμενα εκτροπής εμπορίου. Ταυτόχρονα όμως, σε συνθήκες συναλλαγματικής στε- νότητας και άλλων άσχημων συνθηκών στην διεθνή αγορά, μπορεί τελικά να οδηγεί και σε αύξηση του εμπορίου και πάντως σε ανακούφιση των εντάσεων του ισοζυγίου. Στις συναλλαγές μας με τις Ανατολικές χώρες και ως τις αρχές της δεκαετίας του 1970 το σύστημα κλήρινγκ συνέφερε και τις δύο πλευρές και έτσι διατηρήθηκε παρά τις πιέσεις του ΔΝΤ (Διεθνές Νομισμα- τικό Ταμείο) προς την χώρα μας για την κατάργηση του. Όμως, το 1970-71 οι διαπραγματευτικά ισχυρότερες Ανατολικές χώρες καθώς και η Γιουγκοσλαβία άρχισαν να επιζητούν την αντικατά- σταση του συστήματος κλήρινγκ με σύστημα ανταλλαγών σε ελεύ- θερο συνάλλαγμα.

Η Ελληνική πλευρά, ύστερα από πολλούς δισταγμούς και ανησυχίες για την τύχη των "παθητικών" της προϊόντων, συν- αίνεσε τελικά, ενόψει μάλιστα και της ένταξης στην ΕΟΚ, σε μια βαθμιαία κατάργηση των κλήρινγκ, αρχικά με την Γιουγκο- σλαβία και την ΕΣΣΔ. Πράγματι, το 1977 υπογράφηκαν οι πρώ- τες συμφωνίες εμπορίου σε ελεύθερο συνάλλαγμα με τις δύο αυτές χώρες. Όμως η εμπειρία από την κατάργηση του κλήρινγκ ιδίως από το εμπόριο με την ΕΣΣΔ ήταν αρνητική για την Ελ- λάδα. Γι' αυτό η Ελληνική πλευρά πάγωσε την διαδικασία κατα- ργησης των υπολοίπων κλήρινγκ ως την ένταξη μας στην ΕΟΚ.

Ορισμένες Ανατολικές χώρες συνέχιζαν να πιέζουν για την κατάργηση των κλήρινγκ αλλά προς το τέλος της δεκαετίας τα έντονα συναλλαγματικά προβλήματα συνέτειναν στο παραμερισμό του θέματος και από τη πλευρά ορισμένων Ανατολικών χωρών. Έτσι στο τέλος του 1980 εξακολουθούσαν να ισχύουν οκτώ συμφωνίες κλήρινγκ με Ανατολικές χώρες (ΓΛΔ, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Αλβανία,). Πάντως από τα μέσα της περασμένης δεκαετίας ένα όχι πάντα αμελητέο μέρος του εμπορίου μας με τις χώρες κλήρινγκ διεξάγεται ήδη σε ελεύθερο συνάλλαγμα· πρόκειται κυρίως για εισαγωγές κρεάτων αλλά και για άλλα εισαγόμενα ή εξαγόμενα "σκληρά" προϊόντα. Ακραία περίπτωση ήταν η Βουλγαρία με την οποία το 1980 το 60% των εισαγωγών και το 32% των εξαγωγών διακανονίστηκε σε ελεύθερο συνάλλαγμα. Συνολικά το 1980 το 60% των εισαγωγών μας και το 36% των εξαγωγών μας με τις Ανατολικές χώρες διεξαγόντας ήδη σε ελεύθερο συνάλλαγμα ενώ τα αντίστοιχα ποσά για τις χώρες κλήρινγκ ήταν 27% και 13% .

Εκτός από τις συμφωνίες εμπορίου και πληρωμών, διατάξεις που σχετίζονταν με το εμπόριο περιέχονταν και στις συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας που είχε συνάψει η Ελλάδα πριν από το 1980 με τρεις σοσιαλιστικές χώρες (βουλγαρία 1972, Ρουμανία 1976, ΕΣΣΔ 1979 τέθηκε σε ισχύ το 1981) ενώ στην διάρκεια του 1980 υπογράφηκαν άλλες πέντε τέτοιες συμφωνίες (ΕΣΣΔ, ΓΛΔ, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία) ενόψει της ένταξης στην ΕΟΚ.

2. "Οι πολυμερείς συμβατικές υποχρεώσεις"

Η Ελλάδα συμμετέχει σε μια σειρά από διεθνείς οργανισμούς και συμφωνίες στους οποίους συμμετέχουν και οι Ανατολικές χώρες. Τέτοιοι οργανισμοί είναι η GATT (ζώνη ελεύθερου εμπορίου), το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα, η Οικονομική Επιτροπή του ΟΗΕ για την Ευρώπη (UNECE) και η UNCTAD, καθώς και η Διάσκεψη για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη (ΔΑΣΕ). Ειδικότερα:

Στην GATT συμμετέχουν έξη σοσιαλιστικές χώρες: η Τσεχοσλοβακία και η Κούβα (Ιδρυτικά μέλη), η Γιουγκοσλαβία (πλήρες μέλος από το 1966), η Πολωνία (1967), η Ρουμανία (1971), και η Ουγγαρία (1973) ενώ η Βουλγαρία είναι παρατηρητής από το 1967. Η θέση και η συμμετοχή των Ανατολικών χωρών στον οργανισμό αυτό είναι ιδιόμορφη λόγω των ιδιαιτεροτήτων των οικονομιών και της οργάνωσης του εξωτερικού εμπορίου καθώς και των αντιρήσεων των δυτικών στο να εφαρμόσουν απέναντι σε αυτές τους κανόνες του διεθνούς εμπορίου. Ειδικά όσον αφορά την Πολωνία, Ρουμανία και Ουγγαρία, οι σχέσεις τους με τα συμβαλλόμενα μέρη ρυθμίζονται κύρια με τις διατάξεις των αντίστοιχων πρωτοκόλλων προσχώρησης τους.

Οι υποχρεώσεις της Ελλάδας έναντι των Ανατολικών χωρών από την κοινή συμμετοχή τους στην GATT περιλαμβάνει ανάμεσα στα άλλα, την μεταχείριση του ΡΜΕΚ στα δασμολογικά θέματα και ορισμένες υποχρεώσεις όσον αφορά την επιβολή ποσοτικών περιορισμών, πάντα με βάση τις διατάξεις της γενικής συμφωνίας αλλά και των αντίστοιχων πρωτοκόλλων προσχώρησης. Σημειώνεται ότι στις διμερείς προενταξιακές σχέ-

σεις και εμπορικές συμφωνίες με την Πολωνία και την Ρουμανία όχι όμως και με τα άλλα μέλη της GATT, υπάρχει αναφορά στην κοινή συμμετοχή στην Γενική Συμφωνία. Στα πλαίσια των διαβουλεύσεων της GATT εξετάζονται περιοδικά τα μέτρα που πέρνει κάθε χώρα για ανακούφιση του ισοζυγίου των πληρωμών της, ενώ εξετάζεται και το συμβατό των διαφορών συμφωνιών, που συνάπτει κάθε χώρα, με τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας. Στις διαβουλεύσεις αυτές παρεμβαίνουν βέβαια και οι Ανατολικές χώρες, μέλη της Γενικής Συμφωνίας. Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα συνυπέγραψε στα πλαίσια της GATT το 1971 ένα "Πρωτόκολλο σχετικό με τις εμπορικές διαπραγματεύσεις ανάμεσα στις αναπτυσσόμενες χώρες" γνωστό ως πρωτόκολλο των Ι6, που προβλέπει αμοιβαίες δασμολογικές παραχωρήσεις. Το πρωτόκολλο αυτό έχει υπογραφεί και από την Γιουγκοσλαβία και αργότερα από τη Ρουμανία το 1978.

Η κοινή συμμετοχή της Ελλάδας, της Γιουγκοσλαβίας και της Ρουμανίας στο ΔΝΤ έπαιξε ρόλο στις μεταξύ τους σχέσεις κυρίως στην πίεση για την κατάργηση του ΕλληνοΓιουγκοσλαβικού κλήρινγκ. Εξάλλου το ΔΝΤ άσκησε γενικά μια πίεση στην Ελλάδα για την κατάργηση των διμερών συμβάσεων πληρωμών.

Η Ελλάδα όπως και όλες οι σοσιαλιστικές χώρες είναι μέλη του ΟΗΕ και συζητούν στα πλαίσια του για θέματα εμπορίου Ανατολής-Δύσης. Ιδιαίτερη σημασία έχει η δουλεία που γίνεται στα πλαίσια της UNEDC, στην οποία συμμετέχουν όλες οι Ευρωπαϊκές σοσιαλιστικές χώρες, και που αποτελεί ίσως το σημαντικότερο βήμα για το εμπόριο μεταξύ Ανατολής-Δύσης. Οι δεσμεύσεις όμως που αναλαμβάνονται στα πλαίσια του ΟΗΕ δεν

έχουν το χαρακτήρα συμβατικών υποχρεώσεων.

Τέλος, η Ελλάδα και όλες οι Ευρωπαϊκές σοσιαλιστικές χώρες πλην της Αλβανίας, συνυπέγραψαν την τελική πράξη του Ελσίνκι στα πλαίσια της διάσκεψης της ΔΑΣΕ. Το κείμενο αυτό περιέχει ένα εκτενές τμήμα που αφορά τις οικονομικές σχέσεις (δεύτερο καλάθι).

Οι σχέσεις της Ελλάδος με τις Ανατολικές χώρες επηρεάζονται και από την συμμετοχή σε άλλους οργανισμούς, όπου δεν συμμετέχουν Ανατολικές χώρες. Ειδικότερα:

Η Ελλάδα συντονίζει με άλλες δυτικές χώρες τις πολιτικές της έναντι των Ανατολικών χωρών στα πλαίσια του ΟΟΣΑ (εξαγωγικές πιστώσεις-συμφωνία "CONSEUS"), της COCOM (περιορισμοί στις εξαγωγές προϊόντων και τεχνολογιών), και του ΝΑΤΟ (κοινή στάση στη ΔΑΣΕ). Πάντως, τόσο οι εξαγωγικοί ελέγχοι της COCOM, όσο και οι εξαγωγικές πιστώσεις αφορούν σχετικά λίγο το Ελληνικό εμπόριο με τις Ανατολικές χώρες.

Τέλος, η συμφωνία σύνδεσης με την ΕΟΚ του 1961 επέβαλε την σταδιακή ευθυγράμμιση, ως το 1984, των δασμών που εφαρμόζε η Ελλάδα έναντι τρίτων χωρών προς το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο της ΕΟΚ (ΚΕΔ) για όλα τα προϊόντα πλην αυτών της ΕΚΑΧ και των περισσότερων αγροτικών. Η ίδια συμφωνία επέβαλε και ορισμένες άλλες υποχρεώσεις έναντι τρίτων χωρών όπως κατάργηση των χρηματικών προκαταβολών, χωρίς όμως σαφές χρονοδιάγραμμα. Πρέπει να σημειωθεί ότι η συμφωνία σύνδεσης περιείχε και μια ρύθμιση που αφορούσε ειδικά τις Ανατολικές χώρες. Η Ελλάδα μπορούσε, με την συγκατάθεση του Συμβουλίου Σύνδεσης ή και, με ορισμένους περιορισμούς και προϋποθέσεις, να παραχωρεί δασμολογικές ποσοτώσεις

με μειωμένο δασμό ή και ατέλεια "εάν η λειτουργία των συμφωνιών τούτων μετά των εν λόγω χωρών θα θίγεται αισθητώς εκ της εφαρμογής των διατάξεων της συμφωνίας". Η διάταξη αυτή, σε προφανή αντίθεση με τις διατάξεις της GATT, εφαρμόστηκε μια φορά μόνο από το στρατιωτικό καθεστώς το 1969 προς όφελος της ΕΣΣΔ και είχε σαν αποτέλεσμα την καταδίκη της Ελλάδας στην GATT.

3. "Το εφαρμοζόμενο έναντι των Ανατολικών χωρών εισαγωγικό και εξαγωγικό καθεστώς"

Στον δασμολογικό τομέα, με βάση και το συμβατικό καθεστώς που περιγράφηκε πιο πάνω, οι δασμοί που εφαρμόζονται έναντι των Ανατολικών χωρών είναι οι εξής: εφαρμογή, γενικά, του συμβατικού δασμού όπως αυτός διαμορφώνεται με το χρονοδιάγραμμα προσαρμογής στο ΚΕΔ που προέβλεπε η συμφωνία σύνδεσης και για τα προϊόντα που αυτή περιλαμβάνει, δηλ. όχι τα προϊόντα ΕΚΑΧ και τα περισσότερα αγροτικά όπου εφαρμόζονταν ο συμβατικός δασμός του Ελληνικού δασμολογίου. Ο δασμός αυτός εφαρμόζονταν βάσει της μεταχείρισης του ΜΕΚ που προβλεπόταν στις διμερείς συμφωνίες ή από την GATT, ή με βάση αυτόνομες Ελληνικές αποφάσεις για την ΓΛΔ και την Αλβανία. Εξαιρέσεις από την εφαρμογή του συμβατικού αυτού δασμού ήταν (α) η περίπτωση του πρωτοκώλλου των Ι6, (β) οι ασήμαντες από πλευράς κίνησης προϊόντων περιπτώσεις των μη Ευρωπαϊκών σοσιαλιστικών χωρών (πλην της Κίνας).

Στον τομέα της μη δασμολογικής προστασίας, το καθεστώς που ίσχυε προενταξιακά ήταν σχετικά φιλελεύθερο αλ-

λά εξαιρετικά αδιαφανές και παρείχε μεγάλα περιθώρια χειρισμών, γενικών και επιλεκτικών στις αρμόδιες αρχές. Οσον αφορά τους ποσοτικούς περιορισμούς οι συμβατικές έναντι των Ανατολικών χωρών υποχρεώσεις της χώρας περιοριζόταν στα μέλη της GATT, και μάλιστα με την ελαστικότητα που επιτρέπουν τα σχετικά πρωτόκολλα προσχώρησης, και συνοψίζονταν κυρίως σε μια λιγότερο ή περισσότερο αυστηρή υποχρέωση μη διακριτικής εφαρμογής των περιορισμών αυτών. Και πράγματι τυπικά η Ελλάδα, δεν εφάρμοζε διακριτικά παρά σε ελάχιστες περιπτώσεις μη δασμολογικά μέτρα έναντι των Ανατολικών χωρών, αν και η πρακτική που διαμορφωνόταν στη πράξη πιθανόν να ήταν κάπως πιο διακριτική. Συγκεκριμένα:

Οι πίνακες των προϊόντων των οποίων η εισαγωγή υπόκεινταν σε χορήγηση άδειας περιελάμβαναν τις παραμονές της ένταξης προϊόντα από 102 δασμολογικές κλάσεις (42 για αγροτικά) . Σε αυτά πρέπει να προστεθεί ένας μικρός ακόμα αριθμός προϊόντων, όπως τα πετρελαιοειδή, που υπόκεινταν σε ανάλογο καθεστώς. Οι πίνακες ήταν γενικής ισχύος ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσης και δημοσιεύονταν. Αντίθετα η πρακτική της χορήγησης των αδειών ήταν πολύ λιγότερο διαφανής και συνήθως μη ανακοινώσιμη. Φαίνεται ότι μέρος μόνο των πινάκων, που παρατίθενται παρακάτω, υπόκεινταν πραγματικά σε ποσοστώσεις. Στα υπό ποσοστωση προϊόντα ανοίγονταν δύο ολικές ποσοστώσεις, μια έναντι των χωρών ΕΟΚ και μια έναντι τρίτων χωρών. Δεν είναι γνωστό κατά πόσο, στο εσωτερικό της ποσοστωσης έναντι τρίτων χωρών γίνονταν πάντα καταμερισμός ανά χώρα και ειδικότερα για τις Ανατολικές χώρες, πράγμα που συνέβαινε στην περίπτωση των βαμβακερών υφασμάτων.

Όσον αφορά τις λοιπές διαδικασίες του προενταξιακού καθεστώτος για την εισαγωγή, οι διατάξεις για τον τρόπο διακανονισμού και τις χρηματικές προκαταβολές ίσχυαν κατά τρόπο μη διακριτικό έναντι των Ανατολικών χωρών. Η διαδικασία θεώρησης τιμολογίων παρείχε στις αρχές μεγάλα περιθώρια επιλεκτικών χειρισμών, τόσο ως προς τα προϊόντα, όσο και ως προς τις χώρες. Κατά καιρούς, αυτή η διαδικασία είχε χρησιμοποιηθεί έναντι συγκεκριμένων χωρών (π.χ. Γιουγκοσλαβία) κυρίως όταν υπήρχε δυσμενής εξέλιξη του διμερούς ισοζυγίου. Τέλος, οι διαδικασίες για την τραπεζική έγκριση της εισαγωγής ήταν εξ ορισμού επιλεκτικές με βάση τη χώρα προέλευσης του προϊόντος. Η αυστηρότερη διαδικασία εφαρμοζόταν για προϊόντα προέλευσης ενός μικρού αριθμού χωρών, ανάμεσα στις οποίες και η Αλβανία. Στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής οι Ελληνικές αρχές κατά καιρούς άσκησαν περιοριστική πολιτική.

Κατά την δεκαετία του 1960 η Ελλάδα είχε κάνει χρήση της διαδικασίας αντι-ντάμπινγκ στην εμπορική της πολιτική, ιδιαίτερα μάλιστα έναντι των Ανατολικών χωρών. Ωστόσο η προσφυγή στη διαδικασία αυτή είχε προσκρούσει σε πολλά εμπόδια και το 1971 η σχετική νομοθεσία είχε κηρυχτεί αντισυνταγματική από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Εξάλλου και μετά την ψήφιση ενός νέου νόμου το 1976, προσαρμοσμένου και στις απαιτήσεις του κώδικα αντι-ντάμπινγκ του 1968 της GATT, η χώρα μας επέβαλε δασμό αντι-ντάμπινγκ μια μόνο φορά και όχι έναντι Ανατολικής χώρας.

Το προενταξιακό καθεστώς για τις εξαγωγές προέβλεπε ελευθερία εξαγωγών για όλα τα προϊόντα εκτός από αυτά που βρίσκονται σε ειδικό πίνακα και για τα οποία χρειάζονταν άδεια του Υπουργείου Εμπορίου. Επίσης άδεια χρειάζεται για εξαγωγές σε χώρες κλήριγκ με ελεύθερο συναλλαγμα καθώς και για όλες τις επανεξαγωγές. Στον σχετικό πίνακα υπήρχαν προϊόντα που η εξαγωγή τους περιοριζόταν ή απαγορεύονταν για λόγους επάρκειας της εσωτερικής αγοράς. Πολύ λίγα προϊόντα όμως του πίνακα αφορούν τις Ελληνικές εξαγωγές. Αντίθετα, η απαίτηση άδειας για όλες τις επανεξαγωγές είναι πιθανό να σχετίζεται πολύ περισσότερο με τους περιορισμούς αυτούς. Αρα η διακριτική έναντι των Ανατολικών χωρών πολιτική ασκείτο με την διαδικασία της χορήγησης της εξαγωγικής άδειας. Επίσης, για ορισμένα προϊόντα, όπως ο βωξίτης και τα ακατέργαστα δέρματα γίνονταν καταμερισμός των ποσοστώσεων για τις ενδιαφερόμενες Ανατολικές χώρες.

Όσον αφορά τις εξαγωγικές επιδοτήσεις, η απόφαση της ΝΕ 1574/70, που αποτέλεσε το κυριότερο εξαγωγικό κίνητρο, εφαρμόζονταν μόνο μερικά για εξαγωγές μέσω κλήριγκ, πράγμα που έπληττε φυσικά τις εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων προς τις οχτώ Ανατολικές χώρες με τις οποίες υπήρχαν τέτοιες συμφωνίες. Εξάλλου και οι επιδοτήσεις σε αγροτικά προϊόντα ήταν σχετικά επιλεκτικές κατά χώρα ή κατά ομάδες χωρών, σε ορισμένες δε περιπτώσεις η επιδότηση ήταν υψηλότερη για τις Ανατολικές χώρες. Πρέπει να σημειωθεί ακόμη ένα ευνοϊκό καθεστώς χρηματοδότησης εισαγωγών από Ανατολικές χώρες από τους εξαγωγείς ορισμένων προϊόντων προς

τις χώρες αυτές, καθεστώς που στόχο είχε να διευκολύνει τις αντασταθμιστικές πράξεις των εξαγωγέων. Τέλος, πρέπει να υπογραμμισθεί, ότι η εξάντληση του συμβατικού πιστωτικού περιθωρίου των λογαριασμών κλήρινγκ σπάνια, οδηγούσε σε περιορισμό των συναλλαγών, καθώς η Ελλάδα και οι Ανατολικοί της εταίροι ανέχονταν την υπέρβαση του περιθωρίου αυτού και το ανάλογο χρηματοοικονομικό κόστος για τις κρατικές τους τράπεζες προκειμένου να διευκολύνουν τις συνήθως παθητικές εξαγωγές τους.

4. "Οι προμήθειες του Δημοσίου"

Οι Ελληνικές κυβερνήσεις χρησιμοποίησαν παραδοσιακά την αγοραστική δύναμη του δημοσίου σαν όπλο για την δημιουργία των συναλλαγματικών και πολιτικών περιθωρίων για την τοποθέτηση των Ελληνικών παθητικών προϊόντων στις Ανατολικές χώρες. Οι κρατικές προμήθειες από τις Ανατολικές χώρες συνίστανται σε ενεργειακές πρώτες ύλες, λιπάσματα, κεφαλαιουχικό εξοπλισμό, υλικό μεταφορών κ.α.

Εκτιμάται ότι κατά την μεταπολεμική περίοδο και ως την ένταξη το 30-40 τοις εκατό των Ανατολικών εισαγωγών μας αφορούσε προμήθειες του δημοσίου. Κατά κανόνα οι προμήθειες αυτές γίνονταν έναντι εξαγωγής Ελληνικών προϊόντων, είτε έμμεσα με την δημιουργία περιθωρίων στους αντίστοιχους λογαριασμούς κλήρινγκ (με ακραία περίπτωση την Αλβανία, όπου προμήθειες ασφάλτου, πετρελαιοειδών και ηλεκτρισμού είναι ουσιαστικά τα μόνα προϊόντα που επέτρεπαν την διενέργεια αντίστοιχων εξαγωγών), είτε άμεσα μέσω κανο-

νικών αντισταθμιστικών συμφωνιών και συμβολαίων.

Επισημαίνεται ότι στο προενταξιακό καθεστώς δεν εισπράττονται δασμοί για εισαγωγές που αποτελούν κρατικές προμήθειες πράγμα που εξαλείφει τη δασμολογική διάκριση υπέρ των Κοινδτικών προμηθευτών στα πλαίσια της Συμφωνίας Σύνδεσης.

Η προμήθεια κεφαλαιουχικών αγαθών από τις Ανατολικές χώρες έχει συχνά ένα κόστος για την Ελληνική οικονομία· πρόκειται συχνά για παθητικά προϊόντα των εταιρών μας, πλεονασματικά και όχι πάντα άριστης ποιότητας. Το κόστος αυτό αντιστοιχεί με αντίστοιχη επιδότηση των εξαγωγών. Οι προμήθειες συχνά κατακυρώνονται με τρόπο διακριτικό υπέρ των Ανατολικών χωρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "2"

Η ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ, ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ.Β΄

- Ι. Η υποχρέωση της Ελλάδας να μεταβιβάσει την αρμοδιότητα άσκησης της εμπορικής πολιτικής προκύπτει από την γενική δέσμευση για αποδοχή του Κοινοτικού κεκτημένου (άρθρα 2 και 3 της Πράξης Προσχώρησης). Η μεταβίβαση της αρμοδιότητας από την Ελληνική κυβέρνηση και τα άλλα κρατικά όργανα στα αρμόδια Κοινοτικά αφορά τόσο την αυτόνομη πολιτική όσο και την διαπραγμάτευση και σύναψη συμβάσεων με τρίτες χώρες. Αφορά επίσης και την αγροτική πολιτική, ειδικότερα τις πλευρές της, που σχετίζονται με το εμπόριο αγροτικών προϊόντων με τις Ανατολικές χώρες. Δύο παρατηρήσεις είναι αναγκαίες:
- Η Ελλάδα παρεμβαίνει στην διαμόρφωση και άσκηση της Κοινοτικής πολιτικής με τους όρους που προσδιορίζονται από τις Συνθήκες και την ισχύουσα πρακτική, και είναι φυσικό η παρέμβαση αυτή να είναι πιο έντονη στα θέματα που την αφορούν.
 - Η εμπορική πολιτική της Κοινότητας δεν είναι εντελώς ολοκληρωμένη και τα όρια της είναι αντικείμενο διχογνωμιών. Τα κράτη εξακολουθούν να ασκούν σε μεγάλο βαθμό εμπορική πολιτική, λ.χ. στην διαχείριση των μη απελευθερωμένων σε Κοινοτικό επίπεδο εισαγωγών, κύρια όμως μέσω της οικονομικής συνεργασίας. Στον τελευταίο αυτό τομέα υπάρχει μια περιοχή που αξιοποιείται από τα κράτη μέλη. Στις σχέσεις με την Ανατολική Ευρώπη δε τα περιθώρια εθνικών χειρισμών

είναι και θεσμικά και εθιμικά μεγαλύτερα.

Αναμφίβολα όμως, η αποδοχή του Κοινοτικού κειτημένου συνεπάγεται ουσιαστική μείωση των δυνατοτήτων του κράτους να ασκεί εθνική πολιτική σε ζητήματα εμπορικών σχέσεων με τις Ανατολικές χώρες. Η ευχέρεια χειρισμών και, πολύ σημαντικότερο, σε αγροτικά θέματα είναι σχεδόν ανύπαρκτη, όπως περιορισμένη είναι ακόμα και στον τομέα της μη δασμολογικής προστασίας. Ακόμα θεωρητικά, εξαλείφεται η δυνατότητα συγκεκριμένων διμερών δεσμεύσεων καθώς και εθνικής στήριξης των εξαγωγών. Στην πράξη βέβαια, δεν υπάρχει τομέας, με εξαίρεση ίσως τον δασμολογικό, όπου τα κράτη μέλη, ή ορισμένα από αυτά, να μην παρανομοούν έναντι των Κοινοτικών τους υποχρεώσεων και, καθώς δεν είναι δυνατόν παρανομίες τέτοιας έκτασης να είναι πράγματι μυστικές, είναι φανερό ότι αντανακλούν τους εκάστοτε συσχετισμούς στην υπόθεση της Ευρωπαϊκής οικοδόμησης καθώς και άλλες πολιτικές σκοπιμότητες. Δεν πρέπει όμως να παραβλέπεται πρώτον, ότι ο παράνομος χαρακτήρας μιας ενέργειας κράτους μέλους δημιουργεί κάποια εμπόδια στην υλοποίηση της και έχει κάποιο πολιτικό κόστος, ίσως δε και οικονομικό σε περίπτωση καταδίκης από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, δεύτερον, η κατεύθυνση ακόμη και όταν είναι αργή, είναι γενικά προς την ενίσχυση των Κοινοτικών πολιτικών και τον περιορισμό των περιθωρίων πρωτοβουλιών των κρατών μελών.

Η εκπροσώπηση των Ελληνικών συμφερόντων έναντι τρίτων χωρών από την Κοινότητα έχει σαν συνέπεια την σημαντική ενίσχυση της διαπραγματευτικής δυνατότητας της χώρας μας, Ειδικότερα έναντι των Ανατολικών χωρών, η αδύ-

ναμη γενικά θέση της Ελλάδας αντιστρέφεται και κατά κανόνα θεαματικά, Από την άλλη πλευρά, για τις Κοινοτικές αρχές τα Ελληνικά συμφέροντα και προβλήματα αποτελούν ένα περιθωριακό και συνήθως ιδιόμορφο, λόγω της διαφοράς της δομής στις σχέσεις της Ελλάδας με τις Ανατολικές χώρες από την αντίστοιχη της Κοινότητας, μέρος του όλου πλέγματος των σχέσεων της ΕΟΚ με την Ανατολή. Είναι συνεπώς λογικό να τείνουν να παραμελούνται, ενώ ταυτόχρονα σε περιπτώσεις ενδοκοινοτικών συγκρούσεων, το μέγεθος της χώρας μας και η ιδιαιτερότητα της στα εξεταζόμενα θέματα βαρύνουν και στη φύση του Κοινοτικού συμβιβασμού. Οι παράγοντες αυτοί λειτουργούν εξάλλου και στην διαμόρφωση και υλοποίηση της αυτόνομης Κοινοτικής Ανατολικής πολιτικής. Το πρόβλημα αυτό βέβαια, εντάσσεται στο γενικότερο πρόβλημα του κινδύνου να λειτουργούν μηχανισμοί ολοκλήρωσης σε βάρος των ασθενεστερών και περισσότερο ιδιόμορφων περιοχών (και ομάδων) και της ανάγκης άρα να υπάρχουν αντισταθμιστικοί μηχανισμοί συνοχής, προς όφελος σε τελική ανάλυση και του συνόλου της ολοκλήρωσης.

Η μεταβίβαση της αρμοδιότητας άσκησης της εμπορικής πολιτικής απέναντι στις Ανατολικές χώρες, στα Κοινοτικά όργανα αλλάζει στην περίπτωση της χώρας μας και τη λογική μιας πολιτικής διασυνδέσεων. Η Κοινότητα στις σχέσεις της με την Ανατολή χρησιμοποιεί την οικονομική της ισχύ για να πετύχει πολιτικά ανταλλάγματα. Η Ελλάδα αντίθετα, ιδίως μετά την κυβερνητική αλλαγή του 1981, αλλά και πριν σε μικρότερο βαθμό, είναι φυσικό να θέλει να αξιοποιήσει την καλή θέληση που προκαλεί στους Ανατολικούς ορισμένες

πλευρές της εξωτερικής της πολιτικής και των θέσεων σε διεθνή ζητήματα, για την απόσπαση οικονομικών ανταλλαγμάτων. Είναι όμως προφανές, ότι η διασύνδεση αυτή μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε διμερή βάση και, στο βαθμό που τα περιθώρια για διμερείς οικονομικές σχέσεις περιορίζονται, δυσχεραίνεται και αυτή η διασύνδεση.

2. "Η κατάργηση των διμερών εμπορικών συμφωνιών"

Με την αποδοχή της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής, η Ελλάδα ήταν υποχρεωμένη να καταγγείλη τις ισχύουσες διμερείς συμφωνίες εμπορίου και πληρωμών με τις Ανατολικές χώρες. Οι συμφωνίες αυτές είτε έληξαν ούτως ή άλλως στις 31-12-80, είτε στους αμέσως προεχείς μήνες, υπό τον όρο της καταγγελίας τους με τρίμηνη κατά κανόνα προειδοποίηση. Εξαιρέση αποτελούσε η ΕλληνοΣοβιετική συμφωνία του 1977 που έληξε τον Απρίλιο του 1982. Ωστόσο, σε συνημμένη στη συμφωνία επιστολή είχε προβλεφτεί η δυνατότητα καταγγελίας της από 1-7-1979 με εξάμηνη προειδοποίηση.

Οι παραπάνω συμφωνίες καταγγέλλθηκαν πράγματι από την Ελληνική κυβέρνηση, με εξαίρεση την ΕλληνοΓιουγκοσλαβική συμφωνία του 1977 και την ΕλληνοΣοβιετική σύμβαση του 1929, για την οποία η κυβέρνηση έκανε χρήση της Κοινοτικής νομοθεσίας για την δυνατότητα παράτασης πρισμένων συμφωνιών. Η σημασία αυτής της εξαίρεσης συνίσταται στην συνέχιση της ισχύος συμβατικής μεταχείρισης ΜΕΚ στο ΕλληνοΣοβιετικό εμπόριο. Της διαδικασίας αυτής έχουν κάνει χρήση και άλλα μέλη της Κοινότητας.

Υπογράφηκαν εξάλλου, ειδικά πρωτόκολλα για τη διαδικασία μετάβασης σε καθεστώς ανταλλαγών σε ελεύθερο συναλλαγμα με την κατάργηση των συμφωνιών πληρωμών.

Όσον αφορά τις συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας που ίσχυαν ή είχαν υπογραφεί πριν από τη Ι-Ι-81, η Ελλάδα τις υπέβαλε πριν από την ένταξη στη διαδικασία της Κοινοτικής διαβούλευσης. Οι συμφωνίες του 1980 υποβλήθηκαν μάλιστα στη Κοινοτική διαβούλευση μετά την μονογραφή και πριν την υπογραφή τους. Προβλήματα δημιούργησαν μόνο οι παλαιότερες συμφωνίες με την Ρουμανία του 1976 και λιγότερα με την Βουλγαρία του 1972. Τα προβλήματα αυτά επιλύθηκαν με την υπογραφή το 1982 συμφωνίας τροποποίησης της ΕλληνοΡουμανικής συμφωνίας και με δήλωση της Ελληνικής πλευράς με μορφή επιστολής συνημμένης στο πρωτόκολλο της συνόδου της μικτής κυβερνητικής επιτροπής για την περίπτωση Βουλγαρίας το 1980. Έτσι, από τη Ι-Ι-81 ισχύουν ή έχουν υπογραφεί συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας με όλες τις Ευρωπαϊκές σοσιαλιστικές χώρες, εκτός από την Αλβανία. Ιδιόμορφη είναι η περίπτωση της Γιουγκοσλαβίας με την οποία φαίνεται να εξακολουθεί να ισχύει η συμφωνία εμπορίου και οικονομικής συνεργασίας του 1977. Οι συμφωνίες αυτές προβλέπουν την σύσταση και λειτουργία Μικτών Επιτροπών που συνέρχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε χρόνο) και στα πλαίσια των οποίων εξετάζονται όλες οι πλευρές των διμερών οικονομικών σχέσεων, περιλαμβανομένου φυσικά και του εμπορίου. Σημειώνεται ότι Μικτή Διϋπουργική Επιτροπή που λειτουργεί με τη Γιουγκοσλαβία, δεν έχει συμβατικό πλαίσιο. Την Ι-Ι-81 αρκετές από τις συμφωνίες αυτές δεν βρίσκονται

σε ισχύ γιατί δεν έχουν κυρωθεί ενώ δεν προβλέπεται και η προσωρινή εφαρμογή τους. Πρόκειται για τις συμφωνίες με την Πολωνία, την Ουγγαρία και τις δύο ΕλληνοΣοβιετικές. Μικτές Επιτροπές Οικονομικής Συνεργασίας

Χώρα	Βάσει συμφωνίας του..	Συνέρχεται/ έτος
Βουλγαρία (Κυβερνητική)	1971	Τουλάχιστον
Γιουγκοσλαβία (Διϋπουργ.)	1965	«
ΓΛΔ	1980	Τουλάχιστον
ΕΣΣΔ	1979	Κατά κανόνα
(Κυβερν.)	1980	Κατ' αρχήν
Ουγγαρία	1980	Τουλάχιστον
Πολωνία	1980	Κατ' αρχήν
Ρουμανία	1976	Τουλάχιστον
Τσεχοσλοβακία	1980	Κατ' αρχήν

Η επιτροπή με την ΕΣΣΔ του 1979 δεν συνήλθε ποτέ.

Οι εμπορικές συμφωνίες εξασφάλιζαν ένα πλαίσιο διμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων. Όμως το πλαίσιο αυτό ευκολα εντάσσεται στην διμερή οικονομική συνεργασία. Αυτή η επικάλυψη ήδη υπήρχε πριν από την ένταξη, στις περιπτώσεις που λειτουργούσαν Μικτές (διϋπουργικές) επιτροπές οικονομικής συνεργασίας (Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία). Η συμβατική κατοχύρωση τέτοιων διαπραγματεύσεων εξάλλου, δεν είναι και όρος για την διεξαγωγή τους, αφού συχνά και στο παρελθόν γινόνταν σημαντικές διαπραγματεύσεις έξω από το πλαίσιο των μικτών επιτροπών.

Ένα μεγάλο μέρος των εμπορικών σχέσεων της Ελλάδας με τις Ανατολικές χώρες βρίσκεται χωρίς συμβατικό πλαίσιο, αν ληφθεί υπόψη ότι η Κοινότητα, όπως προαναφέραμε, διατηρεί συμβατικές σχέσεις διμερώς μόνο με δυό χώρες (Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία) και σε μερικούς τομείς (Χαλυβουργικά, Κλωστοϋφαντουργικά, προβατοειδή) με μερικές ακόμα, και πολυμερώς κύρια μέσω της GATT με τις έξη Ανατολικές χώρες που είναι μέλη της. Δεν υπάρχει καμιά συμβατική σχέση με την ΓΛΔ, την ΕΣΣΔ και την Αλβανία. Η διαπίστωση αυτή μετριάζεται από δύο παράγοντες: (α) τη διατήρηση ορισμένων συμβατικών δεσμεύσεων σχετικά με το εμπόριο, είτε με την παράταση ισχύος παλαιάς συμφωνίας, είτε και κυρίως μέσω των συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας και (β) από την Κοινοτικά παράνομη αλλά τρέχουσα πρακτική των κρατών μελών να συνάπτουν ουσιαστικά συμφωνίες εμπορικού περιεχομένου μέσω των πρωτοκόλλων των μικτών επιτροπών συνεργασίας ή και άλλων μη δημοσιευμένων κειμένων. Φυσικά η έκταση αυτής της μεταβλητής εξαρτάται από πολλούς παράγοντες.

3. "Η κατάργηση των συμφωνιών κλήρινγκ"

Σε εφαρμογή της αποδοχής του Κοινοτικού κεκτημένου, η Ελλάδα κατήγγειλε, όπως ήδη προαναφέρθηκε και τις οκτώ διμερείς συμφωνίες πληρωμών που διατηρούσε με Ανατολικές χώρες. Υπέγραψε μάλιστα, με τις χώρες αυτές, Ειδικά πρωτόκολλα ή άλλα μείγματα με τα οποία ρυθμίζονταν το κλείσιμο των λογαριασμών κλήρινγκ και η ρευστοποίηση των σχετικών υπολοίπων. Οι συμφωνίες και ρυθμίσεις προέβλεπαν ότι από I-I-81

οι συναλλαγές θα διεξάγονταν σε ελεύθερο συνάλλαγμα, με την επιφύλαξη μεταβατικών διαφάξεων που αφορούσαν την υλοποίηση παλαιών συμβολαίων, ήδη ανοιγμένων πιστώσεων, κλπ., και την εξόφληση σε εμπορεύματα του υπολοίπου από την οφειλέτρια χώρα. Μετά μία μεταβατική περίοδο, προβλέπονταν στις περισσότερες περιπτώσεις η εξόφληση του υπολοίπου σε ελεύθερο συνάλλαγμα. Στο πρωτόκολλο με την Πολωνία η ρύθμιση ήταν πολύ πιο ελαστική για προφανείς οικονομικούς και πολιτικούς λόγους, αδυναμία εξόφλησης.

4. "Οι αντισταθμιστικές συμφωνίες"

Η σύναψη αντισταθμιστικών συμβάσεων από ιδιωτικές ή και δημόσιες επιχειρήσεις δεν παρεμποδίζεται από την Κοινοτική νομοθεσία. Η Επιτροπή, και ορισμένα κράτη μέλη εκφράζουν βέβαια τον σκεπτικισμό τους απέναντι στις αυξανόμενες αντισταθμιστικές απαιτήσεις των Ανατολικών χωρών και του τρίτου κόσμου, καθώς αυτές αποτελούν ένα πρόβλημα για τους Κοινοτικούς εξαγωγείς. Ταυτόχρονα όμως, και όπως οι εξαγωγείς αυτοί, η Κοινότητα αντιμετωπίζει με ρεαλισμό τις αντισταθμιστικές πρακτικές, γνωρίζοντας πως αποτελούν ένα πεδίο διεθνούς ανταγωνισμού. Πάντως η Κοινότητα ασκεί κάποιες πιέσεις προς τις χώρες που θέτουν αντισταθμιστικά αιτήματα όπως οι Ανατολικές.

Πρόβλημα για την Κοινότητα υπάρχει όταν οι αντισταθμιστικές ρυθμίσεις που γίνονται από δημόσιες επιχειρήσεις νοθεύουν τον ανταγωνισμό. Τέτοια είναι και η περίπτωση των κρατικών προμηθειών που θα αναλυθεί παρακάτω. Επίσης εξυπα-

·κούεται ότι αντισταθμισφικές ρυθμίσεις που παίρνουν την μορφή διακρατικών συμφωνιών είναι στην ουσία εμπορικές συμφωνίες και δεν επιτρέπονται. Οι Ελληνικές κυβερνήσεις χρησιμοποίησαν επανειλημμένα την μέθοδο αυτή της διακρατικής αντιστάθμιστικής συμφωνίας για προμήθειες κρατικών οργανισμών και αυτό πιθανώς γιατί διευκόλυσε την παρακολούθηση της εκπλήρωσης της αντιστάθμισης από τους Ανατολικούς καθώς οι δημόσιοι οργανισμοί ενδιαφέρονται μόνο για την προμήθεια του υλικού τους κι όχι για την τοποθέτηση άσχετων προς την δραστηριότητα τους προϊόντων. Αυτές οι συμφωνίες δεν μπορούν θεωρητικά να συνάπτονται υπό το καθεστώς της ένταξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "3"
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ

Ι. "Οι συμφωνίες της Κοινότητας με Ανατολικές χώρες"

Βάσει των γενικών αρχών της Πράξης Προσχώρησης (άρθρο 4), η Ελλάδα εφαρμόζει από Ι-Ι-81 συμφωνίες που έχει συνάψει η Κοινότητα με τη Ρουμανία καθώς και διμερείς διακανονισμούς για τα χαλυβουργικά και τα αγροτικά προϊόντα όπως αυτοί έχουν αναφερθεί. Πιο σύνθετη είναι η κατάσταση με την Γιουγκοσλαβία και με τις συμφωνίες στα πλαίσια της ΣΠΙ:

Η συμφωνία ΕΟΚ-Γιουγκοσλαβίας του 1980 περιλαμβάνεται έμμεσα στις συμφωνίες που, σύμφωνα με την Πράξη, θα εφαρμόζονται μεν από το 1981, αλλά τα μεταβατικά μέτρα και οι προσαρμογές θα γίνουν αντικείμενο Πρωτοκόλλων που θα συ-

ναφθούν από τις συμβαλλόμενες χώρες και θα επισυναφθούν στις αρχικές συμφωνίες (άρθρα ΙΙ8-Ι20). Η σύναψη του πρόσθετου πρωτοκόλλου, που τελικά υπογράφηκε την Ι-4-82, αποτέλεσε μείζων πολιτικό ζήτημα, τόσο στις ενδοκοινοτικές σχέσεις, όσο και στις σχέσεις της Κοινότητας με την Γιουγκοσλαβία. Το επίμαχο θέμα υπήρξε η αύξηση της προβλεπόμενης ποσόστωσης Γιουγκοσλαβικού "BABY-BEEF" .

Η Πράξη Προσχώρησης προβλέπει την σύναψη Πρωτοκόλλων Προσαρμογής ανάμεσα στην Κοινότητα και τις εξαγωγικές χώρες στα πλαίσια της συμφωνίας των πολυϊνών (άρθρο Ι23). Τέτοια διμερή πρωτόκολλα υπογράφηκαν και με τις Ανατολικές χώρες που συμμετέχουν. Ας σημειωθεί ότι η ομάδα επιτήρησης της GATT για τη ΣΠΙ αρνήθηκε να εγκρίνει τα πρωτόκολλα αυτά, μη θεωρώντας αυτονόητη τη καθιέρωση αυτοπεριορισμών των εξαγούσων χωρών προς τη χώρα μας. Η στάση όμως αυτή της GATT είναι χωρίς πρακτική σημασία.

Υπενθυμίζεται ότι από Ι-Ι-8Ι η Ελλάδα εκπροσωπείται σε διεθνείς οργανισμούς που ασχολούνται με εμπορικά θέματα από την Επιτροπή της ΕΟΚ. Ιδιαίτερη σημασία έχει αυτό στα πλαίσια της GATT και της UNCTAD, καθώς η Ελλάδα δεν μπορεί πλέον να ανήκει στις αναπτυσσόμενες χώρες όσον αφορά τις Γενικευμένες Προτιμήσεις ή το Πρωτόκολλο των Ι6. Στις σχέσεις μας με τις Ανατολικές χώρες αυτό συνεπάγεται κυρίως τον τερματισμό του Πρωτοκόλλου των Ι6 με τη Γιουγκοσλαβία και τη Ρουμανία και αφορά μόνο τις εξαγωγές μας στο βαθμό που οι δασμοί έχουν σημασία στις δύο αυτές χώρες, καθώς οι εξαγωγές των χωρών αυτών θα

θα υπδκεινται σε ευνοϊκότερο καθεστώς (συμφωνία με Γιου-
κοσλαβία, εφαρμογή Γενικευμένων Προτιμήσεων έναντι Ρου-
μανίας).

2. "Δασμολογική προστασία και μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος"

Οι δασμοί που εφαρμόζει η Ελλάδα με το ενταξιακό κα-
θεστώς έχουν ως εξής:

- Το γενικό καθεστώς δεν αλλάζει ουσιαστικά από αυτό που
ήδη εφαρμόζονταν βάσει της Συμφωνίας Σύνδεσης. Τουτέστιν
ευθυγράμμιση προς το ΚΕΔ που για μεν τα λεγόμενα προϊόντα
I2-ετίας έχει ήδη συντελεστεί, για δε τα προϊόντα της 22-
ετίας θα ολοκληρωθεί με νέο χρονοδιάγραμμα ως τις 31-12-85
(αντί της 31-12-84).
- έναντι της Γιουκοσλαβίας σταδιακά (ως τις 31-12-85) πλη-
ρης και μονομερής δασμολογικός αποπλισμός, με εξαίρεση μι-
κρό αριθμό προϊόντων για τα οποία ισχύουν δασμολογικές ο-
ροφές.
- σταδιακή ως τις 31-12-85 εφαρμογή του Κοινοτικού προγράμ-
ματος των γενικευμένων προτιμήσεων έναντι Ρουμανίας (άρθρο
II7).
- Κατάργηση των δασμολογικών παραχωρήσεων προς Γιουκοσλα-
βία και Ρουμανία βάσει του Πρωτοκόλλου των Ι6. Χωρίς ση-
μασία για τους λόγους που εκτέθηκαν.
- είσπραξη των δασμών από εισαγωγές που αφορούν κρατικές
προμήθειες στο βαθμό, που οι δασμοί αυτοί θα αποδίδονται
σταδιακά στη Κοινότητα.

Όπως είναι γνωστό το ΚΕΔ συνολικά, παρέχει αισθητά χαμηλότερη προστασία από το Ελληνικό δασμολόγιο, και η διαφορά γίνεται ακόμα μεγαλύτερη αν προστεθούν οι προτιμhsιακές συμφωνίες και η εφαρμογή των γενικών προτιμήσεων. Βέβαια αυτό που ενδιαφέρει εδώ είναι η διαφορά ανάμεσα στο καθεστώς της ένταξης και στο καθεστώς της σύνδεσης και αυτή ουσιαστικά περιορίζεται στην επέκταση της ευθυγράμμισης στα προϊόντα ΕΚΑΧ και στα αγροτικά., καθώς και στο πρόσθετο αφοπλισμό έναντι της Ρουμανίας και της Γιουγκοσλαβίας. Εξάλλου ενδιαφέρει, τόσο η διαφορά στο επίπεδο του δασμού όσο και η διαφορά στο βαθμό της διάκρισης έναντι των Κοινοτικών προϊόντων. Το επίπεδο του δασμού είναι σαφές ότι μειώνεται, αφού οι δασμοί ΕΚΑΧ είναι κατά κανόνα χαμηλότεροι από τους Ελληνικούς και υπάρχει και ο πρόσθετος αφοπλισμός έναντι δύο χωρών.

3. "Ποσοτικοί περιορισμοί"

Η προσαρμογή προς το Κοινοτικό καθεστώς όσον αφορά τους ποσοτικούς περιορισμούς έναντι Ανατολικών χωρών (άρθρο II5), προβλέπει την υιοθέτηση των σχετικών Κοινοτικών κανονισμών, με ορισμένες εξαιρέσεις για τη μεταβατική περίοδο ως τις 31-12-85. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι παρακάτω πλευρές:

(α) Συνολικός βαθμός απελευθέρωσης: Οι Ελληνικές και οι Κοινοτικές αρχές υποστήριξαν στη GATT ότι το νέο καθεστώς σημαίνει φιλελευθεροποίηση του Ελληνικού εισαγωγικού καθεστώτος για 200 περίπου προϊόντα από την έναρξη

της ένταξης, και ότι η αξία των Ελληνικών εισαγωγών που υπόκεινται σε ποσοτικούς περιορισμούς μειώθηκε από 800 εκ. δολάρια το 1980 σε 40 εκ. δολάρια το 1981. Ειδικότερα, υποστήριξαν ότι η φιλελευθεροποίηση ισχύει και για τις εισαγωγές από τις ΧΚΕ και θα έχει θετικές επιπτώσεις στις εξαγωγές των χωρών αυτών. Διάφορες άλλες αντιπροσωπείες, ανάμεσα στις οποίες μερικές Ανατολικές με ένταση (περισσότερο η Ουγγρική), υποστήριξαν ότι δεν υπάρχει φιλελευθεροποίηση όσον τις αφορά, με δύο βασικά επιχειρήματα: πρώτον, η απελευθέρωση των εισαγωγών για τα αγροτικά προϊόντα είναι χωρίς σημασία αφού τα προϊόντα αυτά ταυτόχρονα υπάγονται στην ΚΑΠ, με αποτέλεσμα το νέο καθεστώς είναι εξίσου ή και περισσότερο περιοριστικό. Δεύτερον, το Ελληνικό προενταξιακό καθεστώς αφορούσε τη διαδικασία έκδοσης άδειας ενώ πολύ λιγότερα προϊόντα βρίσκονταν στη πραγματικότητα υπό ποσόστωση. Εξάλλου, υποστήριξαν, το ύψος των ποσοστώσεων είναι σε πολλές περιπτώσεις εξωφρενικά χαμηλό σε σχέση με τις πραγματοποιούμενες πριν από την ένταξη εισαγωγές.

(β) Διακρίσεις έναντι Ανατολικών χωρών: Η προσαρμογή στο Κοινοτικό καθεστώς σήμαινε την υιοθέτηση του συστήματος διάκρισης έναντι των ΧΚΕ, μέσω χωριστών πινάκων για τις χώρες αυτές, ενώ το προενταξιακό σύστημα, με την έλλειψη διαφάνειας του, ήταν ωστόσο τυπικά μη διακριτικό ανάμεσα στις τρίτες χώρες (στην πράξη υπήρχαν και τότε σημεία διάκρισης). Συγκεκριμένα, η Ελλάδα υποχρεώθηκε να απελευθερώσει όσα προϊόντα βρίσκονταν προηγούμενα υπό καθεστώς περιορισμών, αλλά περιλαμβάνονταν στους πίνακες απελευθε-

ρωσης σε Κοινοτικό επίπεδο των σχετικών κανονισμών. Ομως δεδομένου ότι ο βαθμός απελευθέρωσης των Κοινοτικών εισαγωγών έναντι των χωρών GATT (μη περιλαμβανομένων των ΧΚΕ που είναι μέρη της Γενικής Συμφωνίας) είναι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο βαθμό απελευθέρωσης έναντι των ΧΚΕ, παρέμεινε ένας αριθμός προϊόντων, συγκεκριμένα 5, που απελευθερώθηκαν έναντι χωρών GATT, όχι όμως και ΧΚΕ (χωρών κρατικού εμπορίου).

Η εισαγωγή νέων διακριτικών περιορισμών αντίκειται όσον αφορά τις Ανατολικές χώρες που είναι μέλη της GATT στο άρθρο XIII της Γενικής Συμφωνίας και σε ορισμένες διατάξεις των πρωτοκόλλων προσχώρησης ορισμένων από αυτές τις χώρες, ενώ όσον αφορά τη Ρουμανία αντίκειται και στην συμφωνία της με την ΕΟΚ (άρθρο 3). Δεν είναι λοιπόν περίεργο ότι προκάλεσε τις εντονότερες διαμαρτυρίες των Ανατολικών χωρών, κυρίως της Ρουμανίας και της Ουγγαρίας, αλλά και άλλων, τόσο στη GATT, όσο και στα πλαίσια των διμερών σχέσεων (καθώς και στη μικτή επιτροπή ΕΟΚ-Ρουμανίας). Αν ληφθεί υπόψη όμως, ότι η όλη διαμάχη αφορά ένα μικρό αριθμό προϊόντων (δευτερεύουσας μάλιστα σημασίας για το διμερές εμπόριο), φαίνεται ότι η αντίδραση των Ανατολικών οφειλόταν περισσότερο σε λόγους αρχής και συγκεκριμένα στη βάσιμη θέση τους ότι η ΕΟΚ παραβιάζει το γράμμα και το πνεύμα των υποχρεώσεων της έναντι των Ανατολικών χωρών. Η Κοινότητα στο μεν γενικό ζήτημα της διατήρησης διακριτικών ποσοτικών περιορισμών έναντι των ΧΚΕ τηρεί μια στάση αγνότητας των κατηγοριών των Ανατολικών, στο δε ειδικό θέμα της Ελλάδας, που αφορά μια πιο κατάφο-

ρη παραβίαση των υποχρεώσεων της, αφού πρόκειται για νέες διακρίσεις, τήρησε μια στάση πιο αναβλητική, καθώς και η Ελληνική πλευρά εμφανίστηκε αδιάλλακτη.

(γ) Κλωστοϋφαντουργικά και Χαλυβουργικά: ΟΙ ποσοτικοί περιορισμοί στα κλωστοϋφαντουργικά έναντι έξι Ανατολικών αντικαθίσταται από τους εξαγωγικούς αυτοπεριορισμούς των προμηθευτριών, ενώ για τις υπόλοιπες ισχύει το αυτόνομο Κοινοτικό καθεστώς. Μια σύγκριση με το επίπεδο εισαγωγών πριν από την ένταξη δείχνει ότι, τουλάχιστον όσον αφορά τα "ευαίσθητα" βαμβακερά υφάσματα, οι νέες ποσοστώσεις διαμορφώνονται περίπου στα επίπεδα των εισαγωγών μας το 1979, έτος με υψηλές εισαγωγές από τις Ανατολικές χώρες.

Όσον αφορά τα χαλυβουργικά, και πάλι αντικαθίστανται οι ποσοτικοί περιορισμοί με τους αυτοπεριορισμούς στις εισαγωγές από πέντε Ανατολικές χώρες. Εδώ η σύγκριση με τις εισαγωγές πριν την ένταξη δείχνει ότι οι συνολικές ποσοστώσεις των πέντε χωρών (για το 1982) είναι στα επίπεδα περίπου των μέσων ετήσιων εισαγωγών από τις πέντε αυτές χώρες την πενταετία 1976-80. Ωστόσο η πενταετία αυτή περιλαμβάνει ασυνήθιστα υψηλές εισαγωγές από τη Πολωνία το 1977-78. Χωρίς αυτές τις εισαγωγές οι ποσοστώσεις είναι μεγαλύτερες από τις "κανονικές μας εισαγωγές. Σημειώνεται ότι οι υπολογισμοί αυτοί είναι χοντρικοί.

4. "Εμπορική άμυνα"

Το καθεστώς των εξαγωγών μας προς τις Ανατολικές χώρες δεν αλλάζει ουσιαστικά με την ένταξη. Καταργούνται οι

περισσότεροι ποσοτικοί περιορισμοί στις εξαγωγές, αλλά διατηρείται ένα καθεστώς επιτήρησης για μια σειρά από προϊόντα που περιλαμβάνονται σε ειδικό πίνακα, και στον οποίο προφανώς ενσωματώνονται τα προϊόντα COCOM. Καταργείται επίσης η θεώρηση των τιμολογίων από τα επιμελητήρια, και τον συναλλαγματικό έλεγχο αναλαμβάνουν οι μεσολαβούσες τράπεζες, και, για ένα μικρό αριθμό προϊόντων, που περιλαμβάνει και όσα υπάγονται σε καθεστώς επιτήρησης, η Τράπεζα της Ελλάδος.

Βασικό πρόβλημα αποτελεί η υποχρέωση για την κατάργηση των εξαγωγικών επιδοτήσεων που μερικά μόνο αντισταθμίζεται από την εισαγωγή του ΘΠΑ. Δεδομένου όμως, ότι η κατάργηση αυτή δεν επήλθε άμεσα, η άμεση συνέπεια όσον αφορά τις Ανατολικές χώρες ήταν η επέκταση της καταβολής της πλήρους επιδότησης της I574/70 εκεί όπου καταργήθηκε το κλήριγκ.

5. "Κοινή αγροτική πολιτική" (ΚΑΠ)

Το μερίδιο των αγροτικών προϊόντων, τόσο στις εισαγωγές όσο και στις εξαγωγές της Ελλάδος με τις Ανατολικές χώρες είναι σχετικά υψηλό (23 τοις εκατό και 53 αντίστοιχα το 1979).

Εξετάζοντας τις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων διαπιστώνεται, ότι το μερίδιο τους στις συνολικές εισαγωγές από ορισμένες Ανατολικές χώρες ήταν πολύ υψηλό, περί το 50 τοις εκατό για την Ουγγαρία και τη Γιουγκοσλαβία, περί το 30 τ.ε. για τη Βουλγαρία και τη Πολωνία, περί το 20τ.ε.

για τη Ρουμανία και Αλβανία. Το σύνολο σχεδόν των εισαγωγών αγροτικών προϊόντων από τις Ανατολικές χώρες (95 τ.ε.) αφορούσε κτηνοτροφικά και γαλακτοκομικά προϊόντα· προκειται κύρια για κρέατα και ζωντανά (89 τ.ε.) και κατά δεύτερο λόγο για γάλατα και τυρία. Από κρέατα και ζώα, εισήγαμε κύρια νωπό μοσχαρίσιο κρέας, χοιρινό κρέας και ζωντανά μοσχάρια. Ας σημειωθεί ότι στα τρία αυτά προϊόντα οι Ανατολικές χώρες ήταν σχεδόν ο μόνος προμηθευτής μας.

Συνεπώς από πλευράς εισαγωγών ενδιαφέρει σχεδόν αποκλειστικά η κοινή οργάνωση αγοράς για το βοδινό και το χοιρινό κρέας καθώς και για τα γαλακτοκομικά προϊόντα.

Η Κοινή Οργάνωση Αγοράς για τα βοοειδή κρέατα προβλέπει, όσον αφορά τις εισαγωγές μας από τρίτες χώρες, την επιβολή μιας αντισταθμιστικής εισφοράς. Η εισφορά αυτή που επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση καθορίζεται στην βάση της λεγόμενης "εισφοράς βάσεως" που με τη σειρά της καθορίζεται από τη διαφορά ανάμεσα στη "τιμή προσανατολισμού" και τη τιμή προσφοράς στα σύνορα της Κοινότητας, προσαυξημένης με τον αντίστοιχο δασμό. Το όλο σύστημα είναι αρκετά πολύπλοκο και αρκετά από τα χαρακτηριστικά του είναι ότι μεταβάλλεται συνεχώς το ύψος της εισφοράς, αφού αυτή καθορίζεται κάθε μήνα ή και συχνότερα. Ας σημειωθεί ότι στα νωπά κρέατα ισχύουν και ειδικές εισφορές ή άλλες εκπτώσεις για εισαγωγές από ορισμένες χώρες, έτσι ώστε το καθεστώς που ισχύει για τις ΧΚΕ να είναι ιδιαίτερα δυσμενές. Υπενθυμίζεται ότι στην περίπτωση της Γιουγκοσλαβίας ισχύει καθεστώς κάπως ευνοϊκότερο έναντι των άλλων ΧΚΕ που όμως, δεν πάει να είναι προστατευτικό.

6. "Οι κρατικές προμήθειες"

Σύμφωνα με το Κοινοτικό δίκαιο, οι διακρίσεις με βάση την προέλευση του προϊόντος στις προμήθειες του δημοσίου και των οργανισμών που ελέγχονται από αυτό, απαγορεύονται, αφού θεωρούνται "μέτρα ισοφυνάμου αποτελέσματος". Αυτή η απαγόρευση προκύπτει άμεσα από την Συνθήκη της Ρώμης κι από την οδηγία 70/32 της Ι7-Ι2-69 που αναφέρει ρητά τις κρατικές προμήθειες.

Πέρα από τις γενικές αυτές αρχές που ισχύουν για όλες τις προμήθειες, με την οδηγία Ι7/62 εισάγονται υποχρεωτικά ένιαίες για τη Κοινότητα διαδικασίες όσον αφορά τον τρόπο διενέργειας των διαγωνισμών, την δημοσιότητα, τις προδιαγραφές, τα κριτήρια κατακύρωσης κ.λ. Σύμφωνα με την τελευταία αυτή οδηγία, δεν επιτρέπεται η διενέργεια προμηθειών με διαγωνισμό μόνο ανάμεσα σε χώρες κληρίνγκ, ούτε και η απευθείας ανάθεση σε οίκο τέτοιας χώρας, και άρα θεωρητικά το Ελληνικό δημόσιο αποστερείται ένα παραδοσιακό του όπλο στις ανταλλαγές με τις Ανατολικές χώρες. Εξάλλου, η υποχρεωτική διασύνδεση των προμηθειών με αντισταθμιστικές εισαγωγές φαίνεται να αντίκειται στη Κοινοτική νομοθεσία, ενώ ανοικτό και αμφιλεγόμενο παραμένει το ζήτημα, αν είναι συμβατό να περιλαμβάνονται τα αντισταθμιστικά οφέλη στα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών.

Επισημαίνεται, ότι η διασύνδεση των προμηθειών με εξαγωγές δεν προσκρούει στους Κοινοτικούς κανόνες μόνο στο θέμα αυτό, αλλά και στις διατάξεις της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής, στο βαθμό που οι αντισταθμιστικές εξα-

γωγές διασφαλίζονται διαμέσω διακρατικών ρυθμίσεων που ισοδυναμούν με εμπορικές συμφωνίες. Η πρακτική αυτή, όπως είδαμε, ήταν πολύ συνηθισμένη πριν την ένταξη.

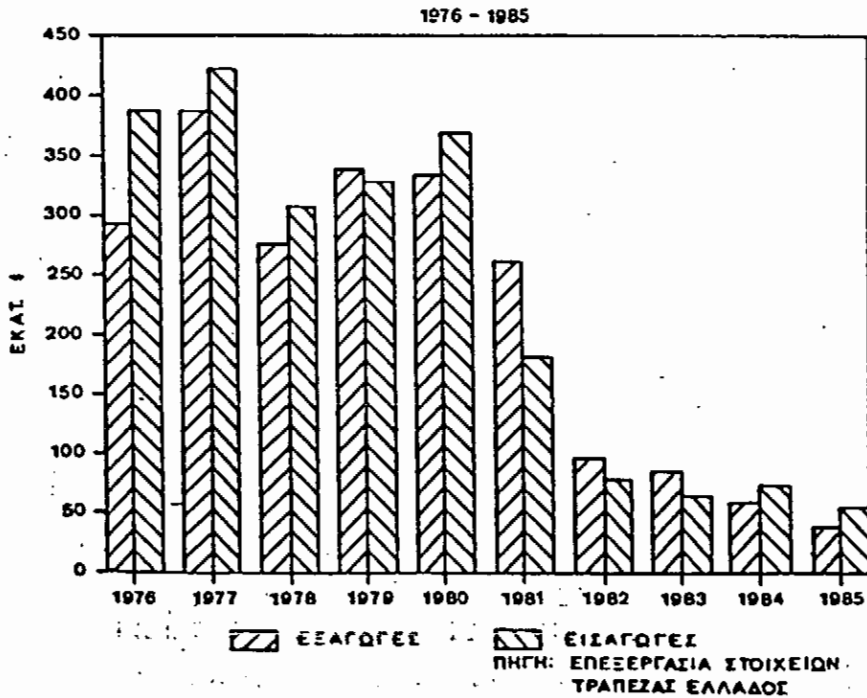
Ωστόσο η οδηγία 77/62 και οι μεταγενέστερες συμπληρώσεις της δεν αφορούν τους περισσότερους οργανισμούς που πραγματοποιούν στην Ελλάδα σημαντικές προμήθειες απ' τις Ανατολικές χώρες· εξαιρούνται οι οργανισμοί παραγωγής και διανομής ενέργειας, μεταφορών, τηλεπικοινωνιών, τα μεγάλα έργα βάσει διακρατικών συμφωνιών, καθώς και οι προμήθειες του στρατού. Με άλλα λόγια εξαιρούνται οι προμήθειες της ΔΕΗ, του ΟΤΕ, του ΟΣΕ, της ΕΑΣ, των ΗΣΑΠ, ΗΛΠΑΠ, ΔΕΦΑ, οι συμφωνίες τύπου Μονάδας Αλουμίνιας, φυσικό αέριο κ.λ., ενώ και πλήθος μικροπρομηθειών, όχι και τόσο μικρών για τα μέτρα της Ελλάδας, εξαιρούνται επίσης (150 χιλιάδες ECU και κάτω). Βέβαια, η μη υπαγωγή στη 77/62 δεν σημαίνει και άρση των υποχρεώσεων περί μη διάκρισης που προκύπτουν άμεσα από τη Συνθήκη της Ρώμης, πράγμα που μπορεί να το επικαλεσθεί ο κάθε ενδιαφερόμενος. Παρ' όλα αυτά η πρακτική των κρατών μελών αποδεικνύει την ύπαρξη μεγάλων περιθωρίων χειρισμών.

Η Πράξη Προσχώρησης, επέτρεπε στην Ελλάδα να αναβάλει ως την I-I-83 την εφαρμογή του Κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα των κρατικών προμηθειών (άρθρο 39). συνεπώς επιπτώσεις από την ένταξη δεν θα υπήρχαν αμέσως, μετά δε την I-I-83, θα δυσχαιρένονταν αισθητά οι προτιμησιακές σχέσεις και προμήθειες από τις Ανατολικές χώρες, όχι όμως ένα πολύ μεγάλο μέρος τους που δεν υπάγονταν στην Κοινοτική οδηγία.

Εκτός από αυτά, υπενθυμίζεται και η διακριτική σε βάρος των τρίτων χωρών επίπτωση από την έναρξη εισπραξης μετά την ένταξη, δασμών από εισαγωγές βάσει κρατικών προμηθειών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41

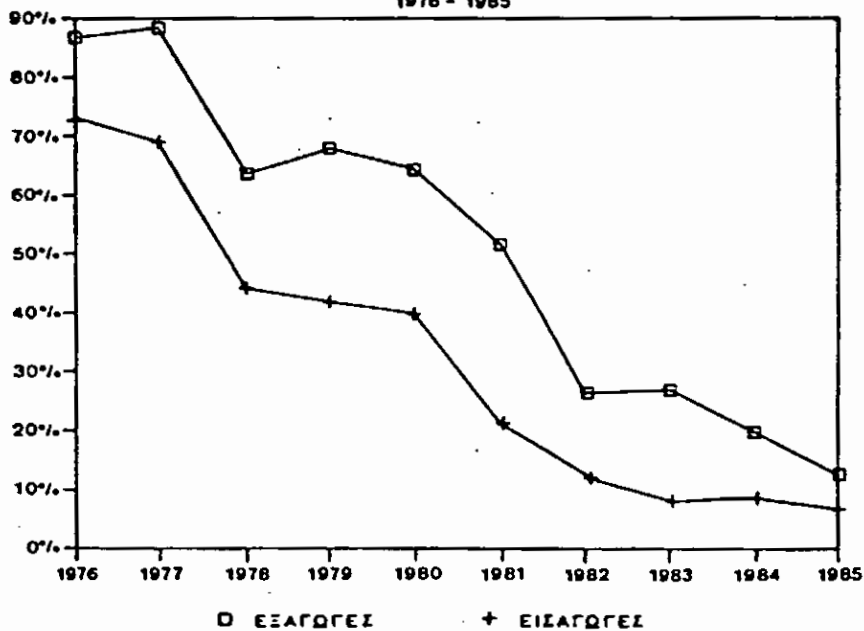
ΕΜΠΟΡΙΟ "ΚΛΗΡΙΓΚ" ΜΕ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42

ΜΕΡΙΔΙΟ "ΚΛΗΡΙΓΚ" ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

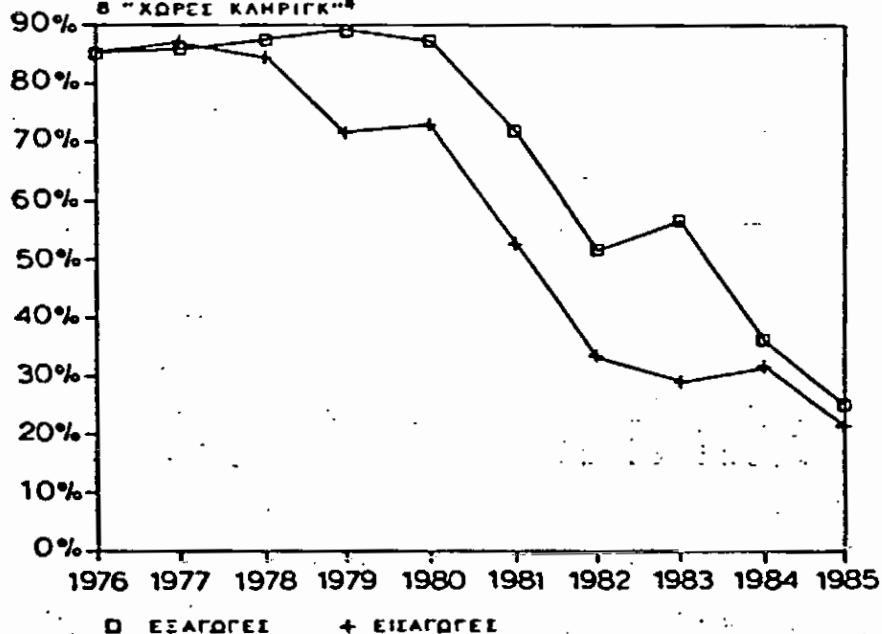
1976 - 1985

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43

ΜΕΡΙΔΙΟ "ΚΛΗΡΙΓΚ" ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

* "ΧΩΡΕΣ ΚΛΗΡΙΓΚ"

* DDR, PL, CS, H, R, BG, AL, RPC

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1

Δασμολογικές επιπτώσεις της ένταξης στην ΕΟΚ για τις εισαγωγές από Ανατολικές χώρες
(Σύγκριση προενταξιακού καθεστώτος με καθεστώς πλήρους ένταξης)

Χώρα	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ			ΔΙΑΚΡΙΣΗΕΝΑΝΤΙ ΕΟΚ		
	1980	Πλήρης ένταξη	Διαφορά	1980	Πλήρης ένταξη	Διαφορά
Αλβανία	0,0%	1,0%	+1,0	0,0%	1,0%	+1,0
Βουλγαρία	4,2%	6,0%	+1,8	1,8%	6,0%	+4,2
Γερμανική ΛΔ	1,1%	6,8%	+5,7	1,1%	6,8%	+5,7
Γιουγκοσλαβία	4,9%	0,0%	-4,9	4,2%	0,0%	-4,2
ΕΣΣΔ	3,0%	2,1%	-0,9	2,3%	2,1%	-0,2
Ουγγαρία	7,0%	7,0%	0,0	2,1%	7,0%	+4,8
Πολωνία	7,3%	6,4%	-0,9	5,3%	6,4%	+1,1
Ρουμανία	11,1%	1,4%	-9,7	7,5%	1,4%	-6,0
Τσεχοσλοβακία	13,9%	8,7%	-5,2	5,6%	8,7%	+3,2
Σύνολο 9 χωρών	5,3%	3,7%	-1,6	3,2%	3,7%	+0,5

Πηγή: ΠΙΔΕΚ κείμενο

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2

Δασμολογικές επιπτώσεις της ένταξης στις εισαγωγές από τις ανατολικές χώρες
(Σύγκριση καθεστώτος πλήρους ένταξης με υποθετικό καθεστώς ολοκληρωμένης της σύνδεσης)

Χώρα	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ			ΔΙΑΚΡΙΣΗΕΝΑΝΤΙ ΕΟΚ		
	Πλήρης Σύνδεση	Πλήρης Ένταξη	Διαφορά	Πλήρης Σύνδεση	Πλήρης Ένταξη	Διαφορά
Αλβανία	0,0%	1,0%	+1,0	0,0%	1,0%	+1,0
Βουλγαρία	4,2%	6,0%	+1,9	2,0%	6,0%	+4,0
Γερμανική ΛΔ	1,0%	6,8%	+5,8	1,0%	6,8%	+5,8
Γιουγκοσλαβία	4,3%	0,0%	-4,3	4,3%	0,0%	-4,3
ΕΣΣΔ	1,7%	2,1%	+0,4	1,5%	2,1%	+0,5
Ουγγαρία	6,0%	7,0%	1,0	2,6%	7,0%	+4,4
Πολωνία	6,0%	6,4%	0,4	5,7%	6,4%	+0,7
Ρουμανία	5,2%	1,4%	-3,8	5,2%	1,4%	-3,8
Τσεχοσλοβακία	12,2%	8,7%	-3,5	5,4%	8,7%	+3,3
Σύνολο 9 χωρών	3,9%	3,7%	-0,2	2,8%	3,7%	+0,9

Πηγή: ΠΙΔ, κείμενο

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας με ανατολικές χώρες την 1-1-1981

Χώρα	Ημερ. Υπογρ.	Είδος Συμφωνίας	Ισχύς (έτη)	Έναρξη Προσωρ.	ισχύος Οριστ.	Κωδικός Συμφωνίας
Βουλγαρία	25-11-72	Συμφωνία οικονομικής, βιομηχανικής και επιστημονικοτεχνικής συνεργασίας (1)	αόρ.	-	1976	A/BG/72
Γερμανική Λ.Δ.	17-6-80	Συμφωνία για την ανάπτυξη της οικονομικής, βιομηχανικής και τεχνικής συνεργασίας	5	1-1-81	1982	A/DDR/80
Ε.Σ.Σ.Δ.	2-10-79	Συμφωνία περί οικονομικής και τεχνικής συνεργασίας (*)	3	-	1981	A/SU/79
	28-12-80	Συμφωνία για την ανάπτυξη της οικονομικής και βιομηχανικής συνεργασίας (*)	8	-	4-3-82	A/SU/80
Ουγγαρία	15-9-80	Συμφωνία οικονομικής, βιομηχανικής και τεχνικής συνεργασίας (*)	5	-	29-7-83	A/H/80
Πολωνία	18-12-80	Συμφωνία οικονομικής, βιομηχανικής και τεχνικής συνεργασίας (*)	5	-	1984	A/PL/80
Ρουμανία	29-3-76	Μακροπρόθεσμος συμφωνία οικονομικής, βιομηχανικής και τεχνικής συνεργασίας (2)	5	-	22-6-77	A/R/76
Τσεχοσλοβακία	22-10-80	Συμφωνία για την ανάπτυξη της οικονομικής, βιομηχανικής και τεχνικής συνεργασίας	5	1-1-81	31-5-85	A/CS/80

Σημειώσεις: (1) Βλ. και «ερμηνευτική δήλωση» της ελληνικής πλευράς (επιστολή συνημμένη στο C/BG/80)

(2) Βλ. ανταλλαγή ρηματικών διακοινώσεων 15-4/15-6-82 που τροποποιούν τη Συμφωνία (A/R/82/2). Σύμφωνα με τις διατάξεις των επιστολών αυτών η τροποποίηση τέθηκε σε ισχύ το 1985.

Οι συμφωνίες που σημειώνονται με αστερίσκο (*) δεν είχαν τεθεί σε ισχύ την 1-1-1981.

Μ Ε Ρ Ο Σ Τ Ρ Ι Τ Ο

- Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)
- ΧΩΡΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)
- ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)
- Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "Ι"

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ (ΠΟΣΟΤΙΚΑ).

Ι. "Η πορεία σε απόλυτα μεγέθη σαν ποσοστό του συνολικού εμπορίου της Ελλάδας"

Η εικόνα για την συνολική πορεία του εμπορίου της Ελλάδας με τις σοσιαλιστικές χώρες της Ευρώπης κατά τη πρώτη πενταετία της ένταξης μας στις ΕΚ είναι αρνητική, τόσο σε απόλυτους όρους, όσο και σε σχέση με την συνολική πορεία του εξωτερικού εμπορίου της χώρας μας.

Συγκεκριμένα:

Κατά την περίοδο 1981-85 οι Ελληνικές εξαγωγές προς τις Ανατολικές χώρες έφτασαν (σε τρέχουσες τιμές) τα 2164 εκ. δολάρια, σημειώνοντας κάμψη κατά 10 τοις εκατό έναντι των αντίστοιχων εξαγωγών της προηγούμενης πενταετίας. Ειδικότερα, κατά τα δύο πρώτα έτη οι εξαγωγές κυμαίνονται στα επίπεδα του 1979, αλλά πολύ χαμηλότερα από το επίπεδο του έτους ρεκόρ 1980. Κατά τα δύο επόμενα έτη σημειώνεται νέα πτώση των εξαγωγών, αλλά το 1985 έχουμε ανάκαμψη και επαναφορά στα επίπεδα του 1981. Πάντως, αν ληφθεί υπόψη η στατιστική ανωμαλία στις εξαγωγές των ετών 1980-81 λόγω της έναρξης ισχύος του καθεστώτος προσχώρησης της χώρας μας στις Κοινότητες η συνολική κάμψη της εν λόγω πενταετίας έναντι της προηγούμενης εξουδετερώνεται σχεδόν ολοκληρωτικά.

Η ανακοπή της ανοδικής πορείας των ετών 1976-80 στις εξαγωγές προς τις Ανατολικές χώρες δεν μπορεί να απομο-

νωθεί από την ριζική αλλαγή των τάσεων στις διεθνείς τιμές εκφρασμένες σε δολάρια, και δεν αντανακλά αναγκαστικά μίαν αντίστοιχη αρνητική εξέλιξη του όγκου. Αν εξεταστεί η εξέλιξη του μεριδίου των σοσιαλιστικών χωρών στο σύνολο των Ελληνικών εξαγωγών κατά την ίδια περίοδο, διαπιστώνεται και πάλι μια πτωτική πορεία. Οι Ανατολικές χώρες κάλυψαν το 13,6 των συνολικών εξαγωγών της χώρας κατά τη πενταετία 1976-80, αλλά μόλις το 9,7 τ.ε. την πρώτη πενταετία της ένταξης. Παρά τις διακυμάνσεις από έτος σε έτος και την σημαντική ανάκαμψη του 1985, είναι σαφές ότι τα ποσοστά κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα από τη προηγούμενη περίοδο, με χαμηλότερο έτος το 1984 (7,8 έναντι 15,8 το 1977). Πάντως η υποχώρηση του μεριδίου των Ανατολικών χωρών διογκώνεται ως ένα βαθμό πλασματικά, λόγω της προσθήκης μετά το 1980 του εμπορίου φασόν, που δεν αφορά καθόλου τις Ανατολικές χώρες· πράγματι αν αφαιρεθεί το εμπόριο αυτό, το Ανατολικό μερίδιο την πενταετία 1981-86 διαμορφώνεται στο 10,1 τ.ε. δηλαδή περίπου 0,5 ποσοστιαίες μονάδες ψηλότερα.

Οι εισαγωγές από τις Ανατολικές χώρες, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, έφτασαν την πενταετία 1981-85 τα 3.766 εκ. δολάρια, σημειώνοντας μια αύξηση κατά 11 τ.ε. έναντι της προηγούμενης πενταετίας. Σύμφωνα με διορθωμένα στοιχεία (σχέση με αυτά της ΕΣΥΕ), η αύξηση είναι κατά πολύ μεγαλύτερη, 23 τ.ε. (από 3430 σε 4209 εκ. δολάρια). Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι εισαγωγές κατά τα δύο πρώτα έτη της περιόδου που εξετάζεται διαμορφώθηκαν στα επίπεδα των ετών 1978-79, αλλά χαμηλότερα από το 1980, τα επόμενα

δμως τρία έτη πλησιάζουν και στη συνέχεια ξεπερνούν τα 900 εκ. δολάρια.

Σε σχετικούς όρους, το μερίδιο των Ανατολικών χωρών στις συνολικές εισαγωγές πέφτει ελαφρά, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, από 8,3 τ.ε. το 1976-80 σε 7,8 το 1981-85. Λίγο μεγαλύτερη πτώση, από 10,1 σε 9,3 τ.ε. δίνουν τα διορθωμένα στοιχεία. Πάντως με εξαίρεση μια κοιλιά το 1982, δεν παρατηρείται σαφής τάση στην εξέλιξη του μεριδίου στην διάρκεια της πενταετίας. Εάν πάλι αφαιρεθεί από τις εισαγωγές το εμπόριο φασόν που άρχισε να καταγράφεται το 1981, η μείωση του Ανατολικού μεριδίου γίνεται ακόμα πιο ασήμαντη.

Συνέπεια των παραπάνω εξελίξεων είναι η αύξηση του ελλείματος του εμπορικού ισοζυγίου με τις Ανατολικές χώρες. Σημαντική ήταν και η πτώση του λόγου εξαγωγών-εισαγωγών, από 71 τ.ε. σε 57 τ.ε. ή με βάση τις διορθώσεις από 70 τ.ε. σε 51 τ.ε. Επισημαίνεται ότι η ελλειματικότητα του Ανατολικού μας εμπορίου είναι μεγαλύτερη από 50 τ.ε. το 1983-85 (39 το 1984, με διορθωμένα στοιχεία), πράγμα που δεν έχει ξανα συμβεί στη μεταπολεμική ιστορία. Επίσης κατά τα έτη 1983-84 το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το γενικό ποσοστό για το εξωτερικό μας εμπόριο, ενώ και για ολόκληρη τη πενταετία 1981-85 τα δύο ποσοστά δεν απέχουν αισθητά (51 έναντι 49 τ.ε.). Με άλλα λόγια, δεν ισχύει πια ότι το εμπόριο μας με τις Ανατολικές χώρες είναι πιο ισοζυγισμένο από το λοιπό μας εμπόριο, και αν ληφθεί υπόψη ότι οι άδηλοι πόροι και το πλεόνασμα με

τις Ανατολικές χώρες των άδηλων είναι ασήμαντο, συνάγεται ότι το ισοζύγιο πληρωμών μας με τις χώρες αυτές είναι πιο ελλειματικό από ότι με τον υπόλοιπο κόσμο.

Πρέπει πάντως να υπογραμμιστεί ότι η ελλειματικότητα του εμπορικού μας ισοζύγιου με τις Ανατολικές χώρες και η διέυρυνση του ελλείματος που διαπιστώθηκε οφείλονται αποκλειστικά στο ισοζύγιο των καυσίμων. Αν αφαιρεθούν τα καύσιμα, το εμπόριο μας με τις Ανατολικές χώρες είναι ισοζυγισμένο και μάλιστα ελαφρώς πλεονασματικό, ενώ την περίοδο 1981-85 παραμένει στάσιμο σε σχέση με την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο.

2. "Η εξέλιξη της γεωγραφικής κατανομής του Ανατολικού εμπορίου της Ελλάδας"

Η διαφοροποιημένη πορεία των συναλλαγών μας με τις Ανατολικές χώρες κατά την πρώτη πενταετία της ένταξης, οδήγησε σε σημαντικές αλλαγές στην γεωγραφική δομή του εμπορίου αυτού. Αν χωρίσουμε τις Ανατολικές χώρες σε 3 ομάδες, ΕΣΣΔ, Βαλκανικές χώρες και τις μικρές βόρειες μπορούν να γίνουν οι εξείς παρατηρήσεις:

Το ειδικό βάρος της ΕΣΣΔ αυξάνεται τόσο στις εξαγωγές (από 18τ.ε. το 1976-80 σε 29τ.ε. το 1981-85) όσο και ιδιαίτερα στις εισαγωγές (από 35τ.ε. σε 57τ.ε.). Αντίθετα, μειώνεται δραστικά το μερίδιο των μικρών βορείων χωρών, και στις εξαγωγές (από 38τ.ε. σε 22τ.ε.) και στις εισαγωγές (από 27τ.ε. σε 28τ.ε.). Το μερίδιο των Βαλκανικών χωρών παρουσιάζει μια μικρή αύξηση στις εξαγωγές (από 40τ.ε. σε 44τ.ε.), αλλά μια μεγάλη κάμψη στις εισαγωγές (από 36 σε 23τ.ε.).

Πρέπει να σημειωθεί ότι στις εξαγωγές μετά το 1982 το μερίδιο της ΕΣΣΔ και των μικρών βορείων χωρών μοιάζει να σταθεροποιείται, ενώ των βαλκανικών χωρών πέφτει σταθερά. Στις εισαγωγές οι τάσεις δεν είναι τόσο σαφείς.

3. "Η εξέλιξη του μεριδίου της Ελλάδας στο εξωτερικό εμπόριο των Ανατολικών χωρών"

Το Ελληνικό μερίδιο στο συνολικό εμπόριο των 8 Ευρωπαϊκών σοσιαλιστικών χωρών ανέρχεται σταθερά από το 1976

ως το 1980 (0,69τ.ε.), στη συνέχεια πέφτει, επίσης σταθερά ως το 1984 (0,49τ.ε.) για να σταθεροποιηθεί στα ίδια επίπεδα το 1985 (0,50τ.ε.). Συνολικά κατά την πενταετία 1981-85 σημειώνεται μια μικρή κάμψη σε σχέση με τα έτη 1976-80 (από 0,60τ.ε. σε 0,56τ.ε.). Ανάλογη είναι και η πορεία του Ελληνικού μεριδίου στις Ανατολικές εξαγωγές όπου συνολικά κατά πενταετίες, το σχετικό ποσοστό παραμένει περίπου αμετάβλητο (από 0,90τ.ε. σε 0,89τ.ε.). Το Ελληνικό μερίδιο στις Ανατολικές εισαγωγές, αντίθετα θα παρουσιάζεται περίπου σταθερό τα έτη 1979-82 (0,37-0,39) αλλά τα επόμενα τρία έτη καθλώνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (0,25-0,30τ.ε.). Εξάλλου και συνολικά, σε σύγκριση πενταετιών, το ποσοστό αυτό παρουσιάζει κάμψη, (1976-80: 0,38τ.ε., 1981-85: 0,32τ.ε.).

Η Ελληνική συμμετοχή στο εμπόριο των 8 Ευρωπαϊκών σοσιαλιστικών χωρών με τις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες παρουσιάζει μικρή αύξηση την πενταετία 1981-85 σε σχέση με την προηγούμενη (από 1,90 σε 1,98τ.ε.). Αυτή η αύξηση οφείλεται στις οφείλεται κυρίως στις Ανατολικές εξαγωγές καθώς το μερίδιο των Ελληνικών εξαγωγών έμεινε περίπου αμετάβλητο. Έτσι ενώ οι Ανατολικές εξαγωγές αυξήθηκαν (από 3,14 σε 3,29τ.ε.), οι Ελληνικές εξαγωγές ήταν σταθερές (από 1,07 σε 1,08τ.ε.). Τα στοιχεία για τις εξαγωγές-εισαγωγές αφορούν 7 χώρες (πλην Αλβανίας). Ωστόσο, η σύγκριση των πενταετιών συγκαλύπτει το γεγονός ότι, τόσο στις συνολικές ανταλλαγές όσο και στις Ανατολικές εξαγωγές έχουμε μια σταθερά ανοδική πορεία τα έτη 1976-81 (από 1,53 σε 2,16τ.ε. για τις συνολικές ανταλλα-

γες), που ακολουθείται από μια κάμψη την τριετία 1982-84 (1984: 1,75τ.ε.) και μια μικρή ανάκαμψη το 1985 (1,90τ.ε.) Λιγότερο σαφή είναι η πορεία των μεριδίων των Ελληνικών εξαγωγών.

Η ανάλυση της προηγούμενης παραγράφου στηρίζεται στα στοιχεία των Ανατολικών χωρών, Τα στοιχεία αυτά, ωστόσο, είναι πολύ δοογκωμένα σε σχέση με τα αντίστοιχα Ελληνικά. Αν αντί για τα Ανατολικά στοιχεία λάβουμε υπόψη, όσον αφορά τις ανταλλαγές με την χώρα μας, τα διορθωμένα Ελληνικά στοιχεία, η εικόνα τροποποιείται αισθητά. Κατ'αρχήν η σύγκριση των πενταετιών δείχνει μείωση στο συνολικό εμπόριο (από 1,38 σε 1,22τ.ε.), στις Ανατολικές εξαγωγές (από 1,98 σε 1,79τ.ε.) και στις Ανατολικές εισαγωγές (από 1,00 σε 0,88τ.ε.). Αντίθετα, όμως, η πορεία στην διάρκεια της πενταετίας 1981-85, ύστερα από σημαντική πτώση το '81 (1980: 1,41τ.ε., 1981: 1,01τ.ε.), είναι συνεχώς ανοδική (1985: 1,37τ.ε.), κυρίως λόγω των Ανατολικών εξαγωγών. Η τελευταία αυτή εικόνα κάνει φανερές τις διαφοροποιήσεις (μεταξύ των στοιχείων).

Το συμπέρασμα από την ποσοστική ανάλυση του τμήματος αυτού της εργασίας, δεν είναι μονοσήμαντο. Προκύπτει πάντως, όπως και από το προηγούμενο τμήμα, ότι η εξέλιξη του Ελληνικού Ανατολικού Ευρωπαϊκού εμπορίου κατά την πρώτη πενταετία της ένταξης σε σχέση πάντα με την προηγούμενη, είναι λιγότερο αρνητική αν εξασταστεί σε σχέση με την πορεία του εμπορίου Ανατολής-Δύσης, και ιδιαίτερα του Ανατολικού εμπορίου της ΕΟΚ και του Δυτικού εμπορίου των Ευρωπαϊκών σοσιαλιστικών χωρών.

Όσον αφορά το Ελληνικό μερίδιο στις Ανατολικές εισαγωγές κατά χώρα, παρατηρείται σαφώς μια τάση μείωσης του κατά την μεταεπταετησιακή περίοδο για όλες τις χώρες εκτός από την Γιουγκοσλαβία, όπου σημειώνεται αύξηση, και την ΕΣΣΔ, όπου υπάρχει στασιμότητα, αλλά με χαμηλά ποσοστά τα δύο τελευταία χρόνια (1984-85). Η μείωση του Ελληνικού ποσοστού είναι γενικά μεγάλη και, παρά τις ετήσιες διακυμάνσεις, δεν εκδηλώνεται καμμιά τάση ανάκαμψης. Ωστόσο, αν εξετάσουμε τις εισαγωγές των Ανατολικών χωρών μόνο από τις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, η δυσμενής εικόνα μετριάζεται αισθητά: υπάρχει σαφής άνοδος της Ελληνικής συμμετοχής στην Γιουγκοσλαβία, την ΕΣΣΔ και στην Ρουμανία ενώ η μείωση του Ελληνικού μεριδίου στις περιπτώσεις της Πολωνίας και της Τσεχοσλοβακίας είναι μικρή και ασήμαντη. Μεγάλη είναι η υποχώρηση του Ελληνικού μεριδίου μόνο στην περίπτωση της Βουλγαρίας.

Το Ελληνικό μερίδιο στις Ανατολικές εξαγωγές κατά χώρα (με βάση τα Ανατολικά "δοογκωμένα στοιχεία"), εμφανίζει πτώση σε όλες τις χώρες εκτός από την ΕΣΣΔ που σημειώνεται εντυπωσιακή αύξηση και την Ρουμανία όπου υπάρχει μικρή αύξηση. Εντυπωσιακή είναι και η μείωση του μεριδίου στις εξαγωγές της Γιουγκοσλαβίας (υποδιπλασιασμός) και της Ουγγαρίας, ενώ μεγάλη είναι και στην περίπτωση της Τσεχοσλοβακίας. Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνεται, με μια ελάχιστη βελτίωση, και αν εξεταστούν οι εξαγωγές των Ανατολικών χωρών μόνο προς τις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες. Ας σημειωθεί, το πολύ υψηλό μερίδιο της Ελλάδας στις δυτικές εξαγωγές της Βουλγαρίας και της

Ρουμανίας, με βάση πάντα τα Ανατολικά στοιχεία.

Τέλος, το μερίδιο της Ελλάδας στο συνολικό εμπόριο της ΛΔΓ, τόσο με ολόκληρο τον κόσμο όσο και με μόνο τις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, παρουσιάζει θεαματική κάμψη.

Από την ανάλυση του τμήματος αυτού, προκύπτει ένα πολύ ενδιαφέρον συμπέρασμα: η δυσχερής εξέλιξη των Ελληνικών εξαγωγών, σε ορισμένες περιπτώσεις (Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Τσεχοσλοβακία, Πολωνία) οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον περιορισμό γενικά, των εισαγωγών των χωρών αυτών από τις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ "Ι"
ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

Σε αυτό το παράρτημα του κεφαλαίου Ι θα δούμε πίνακες συγκριτικούς για την εξέλιξη του εμπορίου για κάθε χώρα ξεχωριστά.

ΠΙΝΑΚΕΣ.....

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ (Ανατολικά στοιχεία)

1976-1985 Σε δολάρια.

										ΕΞΑΓΩΓΕΣ %
1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	
0,58	0,71	0,53	0,42	0,82	0,94	0,84	0,79	0,78	0,82	ΕΣΣΔ
0,34	0,41	0,43	0,48	0,45	0,35	0,50	0,45	0,36	0,32	ΠΟΛΩΝΙΑ
0,37	0,37	0,37	0,48	0,47	0,34	0,27	0,20	0,23	0,28	ΤΣΕΧΟΣΛ.
0,66	0,72	0,95	1,16	0,96	0,67	0,60	0,46	0,44	0,50	ΟΥΓΓΑΡΙΑ
2,23	1,54	1,77	1,84	2,25	2,26	1,88	2,89	1,76	0,97	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
1,11	0,89	1,23	3,68	3,81	2,84	2,00	1,83	1,00	1,47	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
1,74	1,94	2,63	2,39	1,77	0,54	0,95	0,87	1,22	1,37	ΓΙΟΥΚΟΣΛ.
0,76	0,77	0,78	0,92	1,13	1,04	0,92	0,92	0,78	0,80	ΣΥΝΟΛΟ
										ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ %
0,22	0,26	0,20	0,17	0,21	0,19	0,22	0,26	0,16	0,19	ΕΣΣΔ
0,27	0,26	0,34	0,36	0,40	0,38	0,12	0,09	0,15	0,08	ΠΟΛΩΝΙΑ
0,27	0,33	0,40	0,36	0,41	0,40	0,29	0,14	0,24	0,21	ΤΣΕΧΟΣΛ.
0,35	0,33	0,45	0,53	0,54	0,49	0,23	0,46	0,41	0,23	ΟΥΓΓΑΡΙΑ
0,75	0,69	1,88	0,56	0,67	0,69	0,78	0,65	0,51	0,50	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
0,58	0,71	0,64	0,82	0,53	0,63	0,60	0,32	0,36	0,44	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
0,69	0,85	0,85	0,73	0,55	0,95	1,35	0,73	0,68	0,75	ΓΙΟΥΚΟΣΛ.
0,34	0,39	0,44	0,37	0,37	0,39	0,30	0,35	0,25	0,27	ΣΥΝΟΛΟ

ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ χ

 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985

0,40 0,50 0,37 0,30 0,53 0,58 0,55 0,54 0,49 0,52 ΕΣΣΔ

0,30 0,33 0,38 0,42 0,42 0,37 0,32 0,28 0,26 0,20 ΠΟΛΩΝΙΑ

0,32 0,35 0,39 0,42 0,44 0,37 0,28 0,17 0,24 0,25 ΤΣΕΧΟΣΛ.

0,49 0,52 0,68 0,83 0,74 0,58 0,42 0,46 0,43 0,37 ΟΥΓΑΡΙΑ

1,49 1,01 1,83 1,17 1,40 1,48 1,38 1,87 1,24 0,76 ΡΟΥΜΑΝΙΑ

0,84 0,80 0,93 2,28 2,23 1,73 1,30 1,07 0,68 0,95 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

1,10 1,23 1,31 1,29 1,00 0,78 1,18 0,79 0,93 1,09 ΓΙΟΥΚΟΣΛ.

0,54 0,58 0,60 0,64 0,74 0,71 0,65 0,63 0,53 0,54 ΣΥΝΟΛΟ

0,27 0,42 0,29 0,45 0,29 0,20 0,17 0,17 0,24 0,24 ΓΛΔ

0,51 0,56 0,57 0,62 0,69 0,65 0,59 0,57 0,49 0,50 ΣΥΝΟΛΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ ΜΕ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ

ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ (Ανατολική στοιχεία)

1976-85 Σε:ιδολάρια, τρέχουσες τιμές.

						ΕΞΑΓΩΓΕΣ %
1976	1978	1980	1981	1983	1985	
1,86	1,93	3,58	3,12	2,71	3,20	ΕΣΣΔ
1,07	1,38	1,31	1,20	1,38	0,93	ΠΟΛΩΝΙΑ
2,05	2,05	2,16	1,72	1,24	1,77	ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ
2,01	3,02	2,73	2,22	1,40	1,64	ΟΥΓΓΑΡΙΑ
7,24	5,28	6,20	7,32	8,10	4,60	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
10,66	12,55	24,09	21,16	17,51	17,29	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
4,16	6,85	4,78	1,68	2,64	3,91	ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ
2,63	2,89	3,65	3,71	3,37	3,18	ΣΥΝΟΛΟ
						ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ
0,57	0,58	0,58	0,55	0,83	0,69	ΕΣΣΔ
0,56	0,83	1,13	1,32	0,32	0,25	ΠΟΛΩΝΙΑ
1,08	1,73	1,67	1,81	0,82	1,40	ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ
0,88	1,10	1,35	1,23	1,34	0,60	ΟΥΓΓΑΡΙΑ
2,16	5,11	2,03	2,37	3,42	2,81	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
3,12	4,25	3,07	3,16	2,26	2,88	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
1,25	0,98	1,04	1,79	1,59	1,85	ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ
0,89	1,24	1,05	1,17	1,07	1,00	ΣΥΝΟΛΟ

ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ 2

1976	1978	1980	1981	1983	1985	
1,15	1,19	1,59	1,80	1,79	1,93	ΕΕΣΔ
0,73	1,06	1,22	1,26	0,90	0,61	ΠΟΛΩΝΙΑ
1,47	1,87	1,90	1,77	1,03	1,58	ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ
1,36	1,87	1,97	1,64	1,37	1,07	ΟΥΓΓΑΡΙΑ
4,56	5,39	4,07	4,92	6,66	2,81	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
5,57	7,49	13,51	10,36	8,74	7,97	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
2,22	2,62	2,14	1,76	1,97	2,67	ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ
1,60	1,93	2,27	2,34	2,25	2,08	ΣΥΝΟΛΟ
0,96	1,19	0,97	0,73	0,56	0,83	ΓΛΔ
1,53	1,86	2,14	2,16	2,02	1,90	ΣΥΝΟΛΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ

ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΕΣ
ΧΩΡΕΣ (Στοιχεία ΕΣΥΕ και Ανατολικών χωρών)

1976-85

						ΕΞΑΓΩΓΕΣ %
1976	1978	1980	1981	1983	1985	
1,52	1,47	1,60	1,67	2,06	2,40	ΕΣΣΔ
0,95	1,62	0,86	0,65	0,40	0,40	ΠΟΛΩΝΙΑ
1,92	2,11	2,23	0,90	1,25	1,81	ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ
1,45	2,68	2,26	1,71	1,29	1,24	ΟΥΓΓΑΡΙΑ
3,42	2,80	1,29	1,26	0,80	1,45	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
6,62	7,18	4,33	2,31	5,22	2,29	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
3,54	6,60	4,79	1,44	3,28	4,16	ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ
1,92	2,29	1,89	1,56	1,86	2,11	ΣΥΝΟΛΟ
						ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ
0,58	0,53	0,38	0,30	0,56	0,62	ΕΣΣΔ
0,65	0,82	1,35	0,87	0,30	0,35	ΠΟΛΩΝΙΑ
1,16	1,94	2,08	1,26	0,74	1,24	ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ
0,80	1,04	1,58	0,95	1,22	0,49	ΟΥΓΓΑΡΙΑ
2,45	2,13	2,17	2,09	2,82	2,55	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
3,25	4,45	3,82	2,45	2,55	2,12	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
1,07	1,09	1,25	1,17	1,68	1,93	ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ
0,92	1,03	1,10	0,81	0,89	0,91	ΣΥΝΟΛΟ

ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ %

1976	1978	1980	1981	1983	1985	
1,00	0,96	0,99	0,96	1,33	1,49	ΕΣΣΔ
0,75	1,15	1,12	0,77	0,36	0,38	ΠΟΛΩΝΙΑ
1,47	2,01	2,15	1,56	0,99	1,53	ΤΣΕΚΟΣΛΟΒΑΚΙΑ
1,07	1,69	1,88	1,27	1,26	0,83	ΟΥΓΓΑΡΙΑ
2,91	2,44	1,74	1,66	1,42	1,77	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
4,43	5,51	4,07	2,40	3,68	2,40	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
1,90	2,63	2,30	1,25	2,27	2,82	ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ
1,33	1,56	1,47	1,15	1,39	1,51	ΣΥΝΟΛΟ
0,72	1,07	0,89	0,58	0,48	0,61	ΓΛΔ
1,26	1,51	1,41	1,09	1,26	1,37	ΣΥΝΟΛΟ

Διάρθρωση Εμπορίου με ανατολικές χώρες κατά βασικές κατηγορίες προϊόντων
1979, 1985

Α. Εξαγωγές								
	Αγροτικά		Πρώτες ύλες		Καύσιμα		Βιομηχανικά	
	1979	1985	1979	1985	1979	1985	1979	1985
Ουγγαρία	42.3%	46.5%	31.0%	5.9%	0.6%	0.0%	26.1%	47.6%
Βουλγαρία	28.5%	25.0%	26.9%	9.1%	1.4%	21.5%	43.3%	44.4%
Αλβανία	11.6%	0.0%	16.3%	55.7%	0.0%	0.0%	72.0%	44.3%
ΓΛΔ	89.8%	69.1%	9.7%	7.3%	0.1%	0.0%	0.3%	23.6%
ΕΣΣΔ	70.7%	39.9%	18.6%	35.2%	1.9%	2.8%	8.8%	22.1%
Γιουγκοσλαβία	31.8%	20.4%	35.7%	52.0%	4.0%	5.7%	28.5%	21.9%
Ρουμανία	35.4%	44.9%	46.9%	34.5%	1.3%	0.0%	16.5%	20.6%
Τσεχοσλοβακία	57.2%	60.5%	36.2%	25.3%	0.0%	0.0%	6.6%	14.1%
Πολωνία	68.6%	79.7%	20.6%	7.4%	0.8%	0.2%	10.0%	12.6%
Βαλκανικές 4 Μικρές θόρσιες	30.4%	26.3%	34.8%	36.7%	2.2%	8.3%	32.6%	28.7%
ΣΥΜΦΑΣΟ	65.5%	63.8%	24.1%	13.3%	0.4%	0.0%	10.1%	22.8%
	38,5%	43,7%	26,5%	28,4%	1,5%	3,7%	11,0%	24,5%

Β. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (Διορθωμένα στοιχεία)								
	Αγροτικά		Πρώτες ύλες		Καύσιμα		Βιομηχανικά	
	1979 %	1985 %	1979 %	1985 %	1979 %	1985 %	1979 %	1985 %
ΓΛΔ	1.7	1.4	1.5	1.1	0.0	0.0	96.7	97.5
Τσεχοσλοβακία	6.0	1.9	6.0	19.0	3.2	1.7	84.8	77.2
Πολωνία	33.4	11.8	4.7	20.0	14.3	6.3	47.6	61.9
Ουγγαρία	50.7	33.6	2.9	7.1	0.1	3.1	46.3	56.2
Γιουγκοσλαβία	58.1	25.2	2.5	5.2	3.0	24.8	36.4	44.8
Βουλγαρία	38.9	19.5	6.7	18.0	16.7	18.3	37.7	44.2
Ρουμανία	21.0	2.5	20.1	9.8	0.9	51.7	58.0	35.9
ΕΣΣΔ	0.9	0.1	8.0	3.7	74.9	88.6	16.0	7.6
Αλβανία	8.7	0.3	0.9	6.5	87.5	90.4	2.9	2.9
Βαλκανικές 4 Μικρές θόρσιες	42.2	17.5	6.7	9.2	13.2	31.4	37.9	41.9
ΣΥΜΦΑΣΟ	22,8	8,8	6,1	7,5	50,9	40,1	40,0	43,0

ΠΙΝΑΚΑΣ Α11
Εμπόριο με τις Σοσιαλιστικές χώρες κατά κατηγορίες προϊόντων της ΤΤΔΕ, 1976-1985
Εκστ. 5

Α. Εξαγωγές													
	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85	1981-85/ 1976-80 %
0 Τρόφιμα και ζώα	115,4	150,5	171,3	198,1	285,5	147,8	135,8	95,6	76,1	110,2	920,8	565,5	-39
1 Ποτά και καπνά	55,5	51,7	71,9	57,3	70,9	49,7	51,4	51,7	44,4	39,1	307,3	236,3	-23
2 Ηλεκτρικές	77,3	91,3	103,1	125,4	142,1	110,8	101,0	99,1	105,9	126,8	539,2	543,6	1
3 Καύσιμα	4,0	3,4	9,6	6,3	13,0	18,8	42,3	19,5	14,6	17,7	36,3	112,9	211
4 Έλαια και λίπη	1,5	1,7	1,6	0,0	0,4	0,4	2,1	7,9	2,0	14,4	5,2	26,8	415
5 Χημικά	16,3	21,4	18,5	15,3	55,0	29,6	21,1	19,5	21,8	33,0	126,5	125,0	-1
6 Βιομηχ. κατά ώλη	52,7	94,1	69,4	65,0	124,7	91,2	117,0	97,8	95,8	76,8	405,9	478,6	18
7 Μηχανήμ. + υλ. μετασ.	6,4	7,9	4,0	6,1	4,5	4,7	4,0	1,2	3,7	12,3	28,9	25,9	-10
8 Λοικά βιομηχ.	8,5	9,5	7,8	6,7	8,5	5,7	3,9	7,8	8,7	22,8	41,0	48,9	19
9 Λοικά	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
0+1+4 Αγροτικά	172,4	203,9	244,8	255,4	356,8	197,9	189,3	155,2	122,5	163,7	1233,3	828,6	-33
5-8 Βιομηχανικά	83,9	132,9	99,7	93,1	192,7	131,2	146,0	126,3	130,0	144,9	602,3	678,4	13
0-9 Σύνολο	337,8	431,4	457,3	480,2	704,7	458,7	478,6	480,1	373,2	453,2	2411,4	2163,8	-10

Β. Εισαγωγές

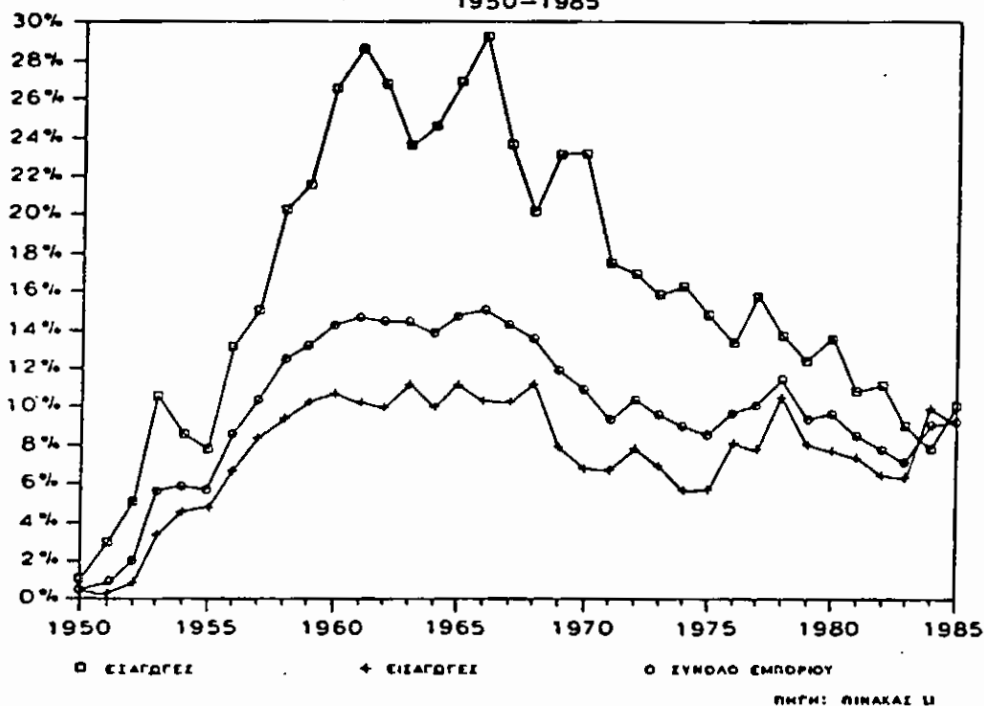
	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85	1981-85/ 1976-80 %
0 Τρόφιμα και ζώα	55,2	130,8	181,6	171,4	198,4	38,9	64,5	64,1	50,8	50,0	737,4	268,3	-64
1 Ποτά και καπνά	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,7	0,4	0,7	1,7	143
2 Ηλεκτρικές	38,2	37,7	41,7	42,7	47,7	46,4	63,8	62,9	52,2	58,6	208,0	283,9	37
3 Καύσιμα*	197,1	226,3	224,5	195,7	384,6	380,5	320,3	500,5	567,5	543,5	1228,2	2312,3	88
4 Έλαια και λίπη	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,6	0,3	0,4	1,2	200
5 Χημικά	22,9	23,8	20,0	31,5	41,3	40,6	58,8	41,5	62,4	34,6	139,5	237,9	71
6 Βιομηχαν. κατά ώλη	50,7	68,5	109,6	99,7	125,2	108,9	92,3	86,2	82,6	88,2	453,7	458,2	1
7 Μηχανήμ. + υλ. μετασ.	85,2	93,5	112,0	146,9	157,3	106,7	101,1	126,7	131,6	136,2	594,9	602,3	1
8 Λοικά βιομηχ.	6,2	5,4	8,6	12,3	12,3	8,8	8,7	8,4	9,1	8,0	44,8	43,0	-4
9 Λοικά	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	1,1	0,4	-64
0+1+4 Αγροτικά	55,3	131,0	181,9	171,6	198,7	39,1	64,8	64,5	52,1	50,7	738,5	271,2	-63
5-8 Βιομηχανικά*	165,0	191,2	250,2	290,4	336,1	265,0	260,9	262,8	285,7	267,0	1232,9	1341,4	9
0-9 Σύνολο*	455,8	586,3	698,4	700,7	967,4	731,1	709,8	890,8	957,6	920,0	3408,6	4209,3	23

* Διορθωμένα στοιχεία

Σημείωση: Επιστημονείται ότι για τα έτη 1976 και 1979, τα στοιχεία της ΕΣΥΕ στις εισαγωγές κατά κατηγορίες προϊόντων της ΤΤΔΕ από τις ανατολικές χώρες δεν αφορούνται στο σύνολο που η ίδια υπηρεσία δίνει για τις εισαγωγές από τις χώρες αυτές. Η διαφορά, όχι ασήμαντη το 1976 (13 εκ. \$), δεν αλλοιώνει ωστόσο την συνολική εικόνα.

Πηγή: Εκμεταλλεύσεις στοιχείων ΕΣΥΕ

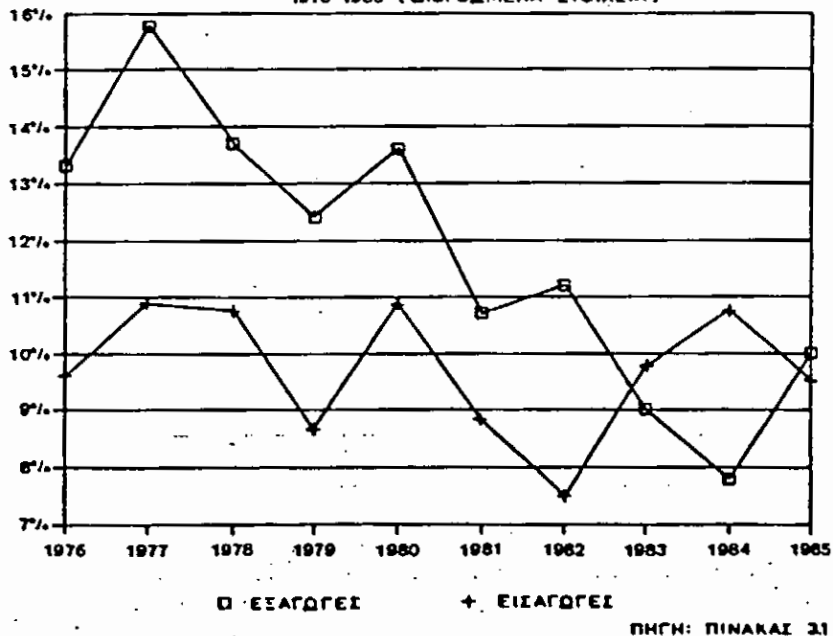
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1950-1985

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31

"ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ" ΜΕΡΙΔΙΟ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

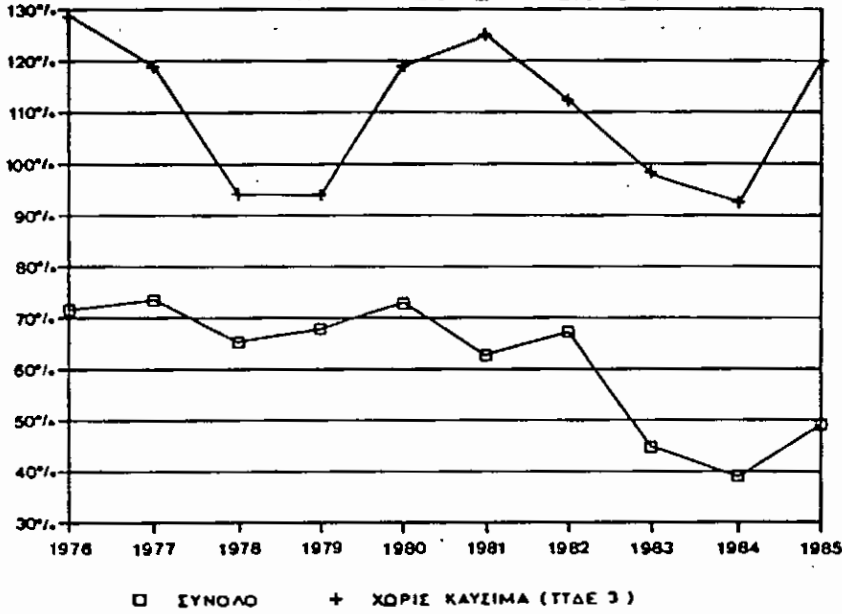
1976-1985 (ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32

ΚΑΛΥΨΗ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

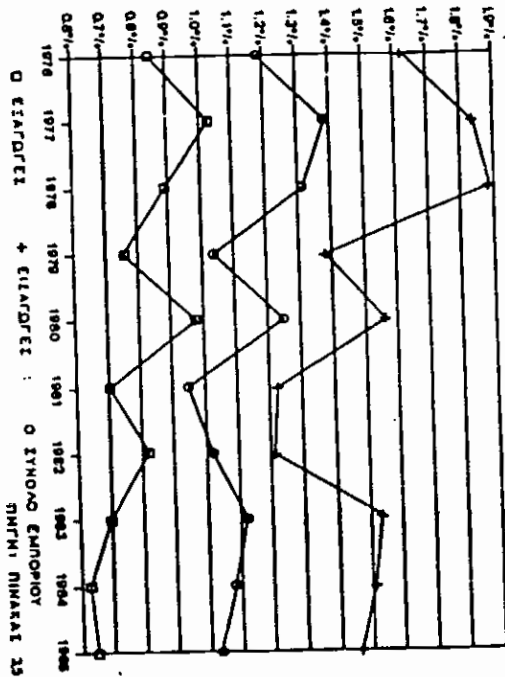
1976-1985 (ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

ΠΗΓΗ: ΠΙΝΑΚΑΣ 31 ΚΑΙ 3.64

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΝΑΤΟΛΗΣ - ΔΥΣΗΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33

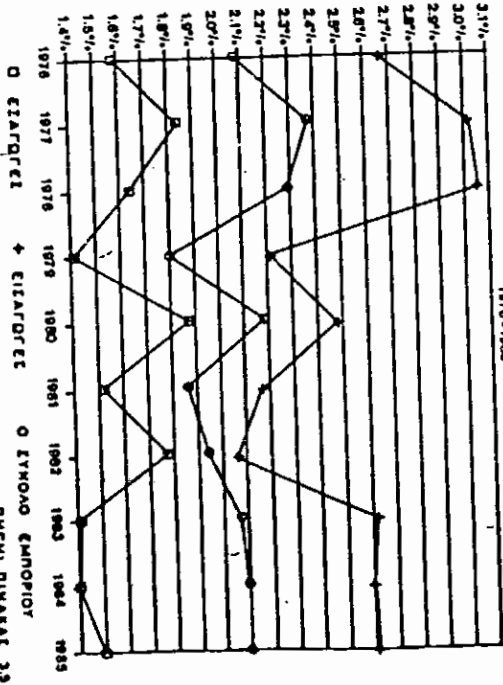

ΠΗΓΗ: ΠΙΝΑΚΑΣ 25

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΟΚ (10) ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34

1976-1985

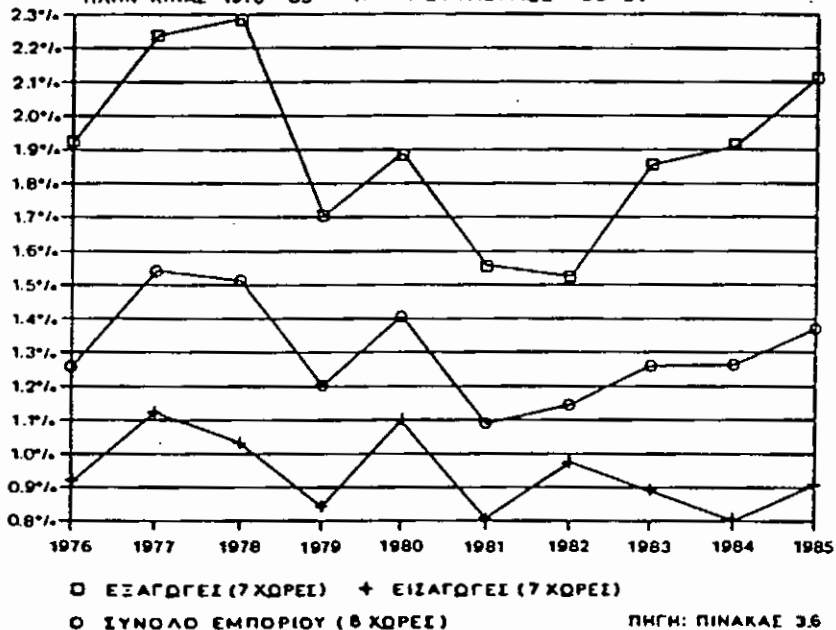

ΠΗΓΗ: ΠΙΝΑΚΑΣ 29

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35

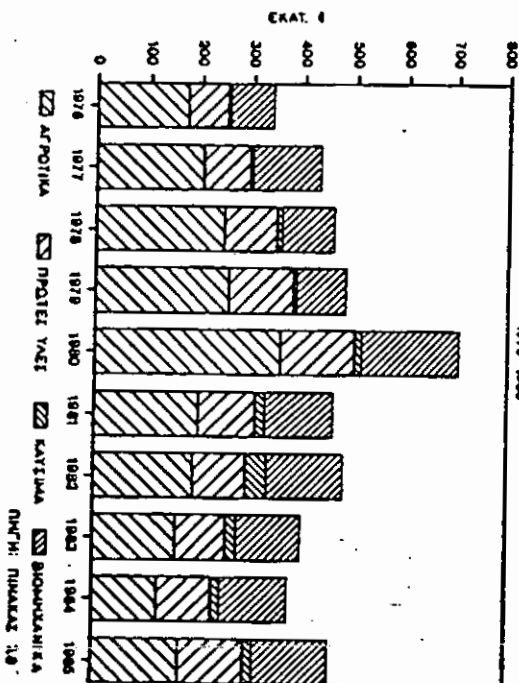
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΡΙΔΙΟ ΣΤΟ "ΔΥΤΙΚΟ" ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΠΑΝΗ ΚΙΝΑΣ 1976 - 85 (ΑΝΑΤ. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ - ΕΙΣΥΕ)

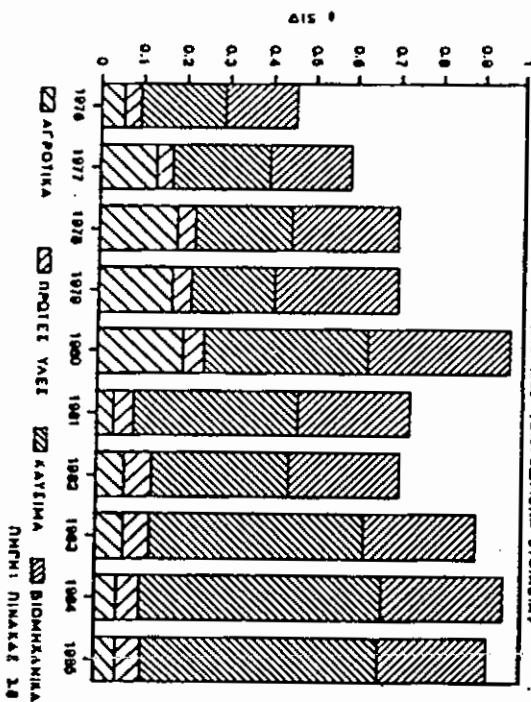
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΣΟσιαλισΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΙΣ ΚΑΤΑ ΒΑΙΚΕΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

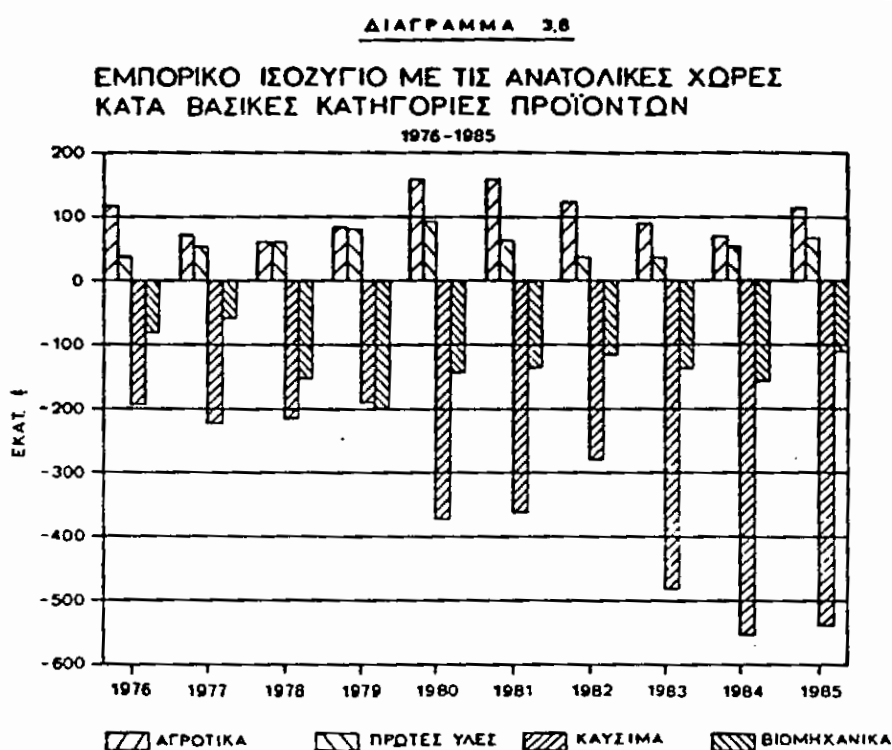
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΣΟσιαλισΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΙΣ ΚΑΤΑ ΒΑΙΚΕΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37

ΠΗΓΗ: ΠΙΝΑΚΑΣ 3.8Γ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1
Εμπόριο της Ελλάδας με τις Σοσιαλιστικές χώρες 1976-1985
(διορθωμένα στοιχεία)

	Εξαγωγές	Εισαγωγές εκατ. \$	Ισοζύγιο	Χ/Μ	Συμμετ. στο συνολ. εξωτ. εμπ.	
					Εξαγωγές	Εισαγωγές
1976	337,8	470,5	-132,8	71,8%	13,3%	9,6%
1977	431,4	586,4	-155,1	73,6%	15,8%	10,9%
1978	457,3	698,4	-241,1	65,5%	13,7%	10,8%
1979	480,2	707,4	-227,3	67,9%	12,4%	8,6%
1980	704,7	967,4	-262,7	72,8%	13,6%	10,9%
1981	458,8	731,0	-272,2	62,8%	10,7%	8,8%
1982	478,6	709,8	-231,2	67,4%	11,2%	7,5%
1983	399,6	890,3	-490,7	44,9%	9,0%	9,8%
1984	373,2	957,6	-384,4	39,0%	7,8%	10,8%
1985	453,5	920,0	-466,5	49,3%	10,0%	9,5%
1976-80	2411,3	3430,1	-1018,8	70,3%	13,6%	10,1%
1981-85	2163,7	4208,8	-2045,0	51,4%	9,7%	9,3%
1976-85	4575,0	7638,9	-3063,8	59,8%	11,4%	9,7%

Πηγή: Πίνακες Α1 και Α3

ΠΙΝΑΚΑΣ Α1
Ελληνικές εξαγωγές προς τις Σοσιαλιστικές χώρες 1976-1985
(σε χιλ. \$)

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85
ΕΣΣΔ	82996	101907	94154	54921	90941	73971	141451	142531	121210	142135	424919	621298
ΓΑΔ	28351	36395	37618	44791	50578	27920	15992	18448	14247	34974	197733	111581
Πολωνία	44110	37527	49718	60749	90632	39044	9938	8711	13653	12308	282736	83654
Τσεχοσλοβακία	28198	43597	56722	48083	76793	40892	36894	20244	22575	33169	253393	153774
Ουγγαρία	17346	27095	33547	38203	58748	35014	17582	35759	24133	15501	174939	127989
Ρουμανία	51775	45412	61170	53715	93658	76328	67004	52019	37941	39236	305730	272528
Βουλγαρία	33695	41666	51080	59987	63455	52920	42795	43591	41146	44104	249886	224556
Αλβανία	6400	9402	11154	13083	28826	12101	12288	8216	7009	8544	68865	48158
Γιουγκοσλαβία	43206	78486	59833	71940	95296	75061	119683	63977	63667	74591	348761	396979
Βαλκανικές χώρες 4 μικρές μη-Βαλκανικές	135079	174966	183237	198725	281235	216410	241770	167803	149763	166475	973242	942221
ΣΟΑ-Ευρώπη (ελην ΕΣΣΔ)	203478	231692	289855	305528	433864	272118	190205	178772	153695	179293	1464417	974083
ΣΟΑ-Ευρώπη	286474	333599	384009	360449	524805	346089	331656	321303	274905	321428	1889336	1595381

ΠΙΝΑΚΑΣ Α2
Εισαγωγές της Ελλάδας από τις Σοσιαλιστικές χώρες 1976-1985
(σε χιλ. \$)

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85
ΕΣΣΔ	173790	113804	260954	205111	151206	331025	220860	246754	507976	532474	904867	1839089
ΓΑΔ	35582	46184	99606	65824	79022	52701	38868	46909	91515	64124	326220	294117
Πολωνία	36621	38992	68475	65065	74096	26235	54955	19199	32067	15773	283249	148229
Τσεχοσλοβακία	31635	36976	46762	57476	72281	55428	38010	33799	42446	49826	245130	219509
Ουγγαρία	23341	44090	57398	70257	69172	44821	36463	37173	31156	32680	264258	182293
Ρουμανία	64812	52796	73870	48966	71530	49039	52067	33360	57769	56442	311974	248677
Βουλγαρία	37162	52227	52587	79399	93890	33215	86290	66073	49124	33095	315265	267797
Αλβανία	3972	4494	4317	8672	10702	5188	13496	18777	10108	2548	32157	50517
Γιουγκοσλαβία	78906	128765	148893	153097	160344	36161	75937	73295	104266	106513	670005	396172
Βαλκανικές χώρες 4 μικρές μη-Βαλκανικές	184852	238282	279667	290134	336466	123603	228190	191505	221267	198598	1329401	963163
ΣΟΑ-Ευρώπη (ελην ΕΣΣΔ)	229153	271265	398700	386987	459991	261439	306653	236513	304077	251940	1746096	1360622
ΣΟΑ-Ευρώπη	402943	385069	659654	592098	611199	592464	527513	483267	812053	784415	2650963	3199712

ΠΙΝΑΚΑΣ Α3
Εισαγωγές της Ελλάδας από τις Σοσιαλιστικές χώρες 1976-1985
Διορθωμένα στοιχεία
(σε χιλ. \$)

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85
ΕΣΣΔ	176883	217335	211107	203630	391454	397745	347579	345349	555044	535533	1106454	2381250
ΓΑΔ	21280	32465	36411	46149	46162	37506	38729	46727	60644	49344	182467	232950
Πολωνία	33513	38986	68455	58318	50138	25421	27920	14187	21255	15731	249410	104514
Τσεχοσλοβακία	31635	36976	46762	57476	72281	55428	38010	33799	42446	49826	245130	219509
Ουγγαρία	23341	43754	57398	69698	68681	44821	36463	37173	31156	32680	262872	182293
Ρουμανία	64811	52796	72743	48966	53422	49039	52067	33360	57769	56442	292738	248677
Βουλγαρία	37162	52227	52587	66409	70923	33215	72467	66073	49124	33093	279308	253972
Αλβανία	5707	8071	9967	21882	27404	28539	14662	13355	17841	18219	73031	92616
Γιουγκοσλαβία	71958	101204	140666	124805	152104	38497	60562	73295	99718	106483	590737	378555
Βαλκανικές χώρες 4 μικρές μη-Βαλκανικές	179638	214298	279963	262062	303853	149290	199754	186083	224452	214237	1235814	973820
ΣΟΑ-Ευρώπη (ελην ΕΣΣΔ)	211742	257204	334356	347016	361607	245430	265656	231319	262394	237116	1511925	1241915
ΣΟΑ-Ευρώπη	388625	474539	545463	550646	753061	643175	613235	776668	817438	772649	2712334	3623165

ΠΙΝΑΚΑΣ Α4
Εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδας με τις Σοσιαλιστικές χώρες 1976-1985
Διορθωμένα στοιχεία

(σε χιλ. \$)

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85
ΕΣΣΔ	-93887	-115428	-116953	-148709	-300513	-323774	-206128	-402818	-433834	-393398	-771535	-1759952
ΓΑΔ	7071	3930	1207	-1358	4416	-9586	-22737	-28279	-46397	-14369	15266	-121368
Πολωνία	10597	-1459	-18737	2431	40494	13623	-17982	-5476	-7602	-3423	33326	-20860
Τσεχοσλοβακία	-3437	6621	9960	-9393	4512	-14536	-1116	-13555	-19871	-16657	8263	-65735
Ουγγαρία	-5995	-16659	-23851	-31495	-9933	-9807	-18881	-1414	-7023	-17178	-87933	-54303
Ρουμανία	-13036	-7384	-11573	4749	40236	27289	14937	18659	-19828	-17205	12992	23852
Βουλγαρία	-3464	-10561	-1507	-6422	-7468	19705	-29672	-22482	-7978	11011	-29422	-29416
Αλβανία	693	1331	1187	-8799	1422	-16438	-2374	-5139	-10832	-9675	-4166	-44458
Γιουγκοσλαβία	-28752	-22718	-80833	-52865	-56808	36564	59121	-9318	-36051	-31892	-241976	18424
Βαλκανικές χώρες	-44559	-39332	-92726	-63337	-22618	67120	42012	-18280	-74689	-47762	-262572	-31599
4 μικρές μη-βαλκανικές	8236	-7567	-31421	-39815	39489	-20306	-60716	-48724	-80893	-51628	-31078	-262267
ΣΟΑ-Ευρώπη (πλην ΕΣΣΔ)	-8264	-25512	-44501	-41488	72257	26688	-75451	-52547	-108699	-57821	-47508	-267832
ΣΟΑ-Ευρώπη	-102151	-140940	-161454	-190197	-228256	-297086	-281579	-455365	-542533	-451221	-822998	-2827784

ΠΙΝΑΚΑΣ Α5

Εμπόριο της Ελλάδας με τις Σοσιαλιστικές χώρες 1976-1985: Ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών από τις εξαγωγές
Διορθωμένα στοιχεία

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
ΕΣΣΔ	46.9	46.9	44.6	27.0	23.2	18.6	40.7	26.1	21.8	26.5	35.5	26.1
ΓΑΔ	133.2	112.1	103.3	97.1	109.6	74.4	41.3	39.5	23.5	70.9	108.4	47.9
Πολωνία	131.6	96.3	72.6	104.2	180.8	153.6	35.6	61.4	64.2	78.2	113.4	80.0
Τσεχοσλοβακία	89.1	117.9	121.3	83.7	106.2	73.8	97.1	59.9	53.2	66.6	103.4	70.1
Ουγγαρία	74.3	61.9	58.4	54.8	85.5	78.1	48.2	96.2	77.5	47.4	66.5	70.2
Ρουμανία	79.9	86.0	84.1	109.7	175.3	155.6	128.7	155.9	65.7	69.5	104.4	109.6
Βουλγαρία	90.7	79.8	97.1	90.3	89.5	159.3	59.1	66.0	83.8	133.3	89.5	88.4
Αλβανία	112.1	116.5	111.9	59.8	105.2	42.4	83.8	61.5	39.3	46.9	94.3	52.0
Γιουγκοσλαβία	60.0	77.6	42.5	57.6	62.7	195.0	197.6	87.3	63.8	70.0	59.0	104.9
Βαλκανικές χώρες	75.2	81.6	66.4	75.8	92.6	145.0	121.0	90.2	66.7	77.7	78.8	96.8
4 μικρές μη-βαλκανικές	107.5	95.0	85.0	82.8	116.6	87.6	57.0	63.1	48.0	65.0	96.7	64.5
ΣΟΑ-Ευρώπη (πλην ΕΣΣΔ)	96.1	90.1	86.7	88.0	120.0	110.9	71.6	77.3	58.6	75.6	96.9	78.4
ΣΟΑ-Ευρώπη	73.7	70.3	70.4	65.5	69.7	53.8	54.1	41.4	33.6	41.6	69.7	44.0

ΠΙΝΑΚΑΣ Α 6
Μερίδιο Σοσιαλιστικών χωρών στις Ελληνικές εξαγωγές 1976-1985

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
ΕΣΣΔ	3.26	3.74	2.82	1.41	1.75	1.72	3.30	3.20	2.52	3.12	2.40	2.77
ΓΛΔ	1.11	1.34	1.13	1.15	0.97	0.65	0.37	0.41	0.30	0.77	1.12	0.50
Πολωνία	1.73	1.38	1.49	1.56	1.75	0.91	0.23	0.20	0.28	0.27	1.60	0.37
Τσεχοσλοβακία	1.11	1.60	1.70	1.24	1.48	0.95	0.86	0.45	0.47	0.73	1.43	0.69
Ουγγαρία	0.66	1.00	1.01	0.98	1.13	0.82	0.41	0.80	0.50	0.34	0.99	0.57
Ρουμανία	2.04	1.67	1.83	1.36	1.80	1.78	1.56	1.17	0.79	0.86	1.73	1.22
Βουλγαρία	1.33	1.53	1.53	1.54	1.22	1.23	1.00	0.96	0.85	0.97	1.41	1.00
Αλβανία	0.25	0.35	0.33	0.34	0.56	0.28	0.29	0.16	0.15	0.19	0.39	0.21
Γιουγκοσλαβία	1.70	2.85	1.79	1.85	1.84	1.75	2.79	1.43	1.32	1.64	1.97	1.77
Βαλκανικές χώρες	5.31	6.43	5.49	5.11	5.42	5.04	5.64	3.76	3.11	3.65	5.51	4.20
4 μικρές μη-Βαλκανικές	4.64	5.31	5.32	4.93	5.33	3.33	1.88	1.87	1.55	2.11	5.14	2.13
ΣΟΑ-Ευρώπη (κλήν ΕΣΣΔ)	8.00	8.51	8.69	7.86	8.36	6.34	4.44	4.01	3.19	3.94	8.28	4.35
ΣΟΑ-Ευρώπη	11.27	12.25	11.51	9.27	10.11	8.06	7.74	7.21	5.71	7.06	10.69	7.12

ΠΙΝΑΚΑΣ Β 7
Μερίδιο 2 σοσιαλιστικών χωρών στις Ελληνικές εξαγωγές, 1976-1985
Διορθωμένο στατιστικά

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1976-80	1981-85
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
ΕΣΣΔ	3.61	4.04	3.25	2.49	4.40	4.80	3.67	5.99	6.24	5.54	3.53	5.24
ΓΛΔ	0.43	0.60	0.56	0.56	0.52	0.45	0.41	0.51	0.68	0.51	0.54	0.51
Πολωνία	0.68	0.73	1.05	0.71	0.56	0.31	0.29	0.16	0.24	0.16	0.74	0.23
Τσεχοσλοβακία	0.64	0.69	0.72	0.70	0.81	0.67	0.40	0.37	0.48	0.52	0.72	0.48
Ουγγαρία	0.48	0.81	0.88	0.85	0.77	0.54	0.39	0.41	0.35	0.34	0.78	0.40
Ρουμανία	1.32	0.98	1.12	0.60	0.60	0.59	0.55	0.37	0.65	0.58	0.86	0.55
Βουλγαρία	0.76	0.97	0.81	0.81	0.80	0.40	0.77	0.73	0.55	0.34	0.82	0.56
Αλβανία	0.12	0.15	0.15	0.27	0.31	0.34	0.15	0.15	0.20	0.19	0.22	0.20
Γιουγκοσλαβία	1.47	1.88	2.17	1.53	1.71	0.46	0.64	0.81	1.12	1.10	1.74	0.83
Βαλκανικές χώρες	3.66	3.99	4.25	3.20	3.41	1.80	2.11	2.05	2.52	2.22	3.65	2.14
4 μικρές μη-Βαλκανικές	2.24	2.83	3.22	2.83	2.66	19.7	1.49	1.45	1.75	1.53	2.78	1.63
ΣΟΑ-Ευρώπη (κλήν ΕΣΣΔ)	4.32	4.78	5.15	4.24	4.06	2.96	2.81	2.54	2.95	2.45	4.46	2.73
ΣΟΑ-Ευρώπη	7.92	8.83	8.40	6.73	8.46	7.76	6.48	8.54	9.19	7.99	8.01	7.98

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.11

Μερίδιο των Σοσιαλιστικών χωρών στις Ελληνικές εισαγωγές 1979, 1984

ΤΤΔΕ	Αξία σε εκ. \$		Μερίδιο στις συν. εισαγ. του προϊόντος				
	1984	1979	84/79 %	1984 %	1979 %	84-79	
00	Ζώα ζώντα	16.7	19.9	-16	73.1	95.1	-22.0
35	Ηλεκτρικό ρεύμα	66.6	<5.0	+++	60.1	100.0	-39.9
28	Μεταλλεύματα, σκραπ	20.9	1.8	1061	32.3	3.8	28.5
32	Άνθρακας, κωκ, κ.π.	16.6	12.0	38	31.6	37.1	-5.5
56	Λιπάσματα	7.8	10.3	-24	30.9	58.3	-27.4
52	Ανόργανες χημικές ενώσεις	30.8	7.8	295	29.2	11.5	17.7
63	Πρ. ξύλου - πλην επίπλων	3.7	5.2	-29	27.2	38.1	-10.9
79	Λοιπά υλικά μεταφορών (χωρίς πλοία)	12.9	3.9	231	21.8	9.8	12.0
33	Πατρέλαιο και προϊόντα	434.9	125.7	246	17.7	6.3	11.4
24	Ξυλεία και φελλός	19.2	31.2	-38	17.6	21.3	-3.7
71	Γεννήτριες, κινητήρες κλ.	17.9	21.4	-16	13.8	17.4	-3.6
05	Φρούτα και λαχανικά	4.4	0.6	633	12.6	1.8	10.8
03	Ψάρια, ιχθυηρά, παρασκ.	8.8	4.1	115	11.6	6.9	4.7
01	Κρέατα και παρασκ. κρέατος	16.3	134.6	-88	3.6	46.8	-43.2
68	Μη σιδηρούχα μέταλλα	3.3	15.9	-79	3.6	13.2	-9.6
76	Τηλεπικοινων. υλικό	10.7	14.0	-24	9.2	11.6	-2.4
27	Μη μεταλλικά ορυκτά	4.9	3.9	26	9.7	10.6	-0.9
67	Σίδηρος και χάλυβας	26.2	39.4	-34	6.9	10.4	-3.5

Σημείωση: Περιλαμβάνονται οι διψήφιοι κωδικοί της ΤΤΔΕ με μερίδιο σοσιαλιστικών χωρών >10% το 1984 ή το 1979. Δεν περιλαμβάνονται τα προϊόντα με εισαγωγές από τις σοσιαλιστικές χώρες < 2 εκ. \$ τόσο το 1984 όσο και το 1979

Πηγή: Πίνακας Α12

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.12

Μερίδιο των σοσιαλιστικών χωρών στις Ελληνικές εξαγωγές 1979, 1984

ΤΤΔΕ	Αξία σε εκ. \$		Μερίδιο στις συν. εξαγωγές				
	1984	1979	84/79 %	1984 %	1979 %	84-79	
56	Λιπάσματα	7.1	0.0	+++	71.5	0.0	71.5
51	Οργανικές χημικές ενώσ.	4.8	1.8	176	57.7	50.9	6.8
26	Υφαντικές ίνες	45.8	44.0	4	54.5	84.6	-30.1
09	Διάφορα εδάδιμ. πρ.	4.2	0	+++	51.1	0.1	51.0
21	Δέρματα, γουν., σκατέργ.	13.6	37.7	-64	37.0	66.5	-29.5
28	Μεταλλεύματα, σκραπ	34.8	31.9	9	34.7	27.5	7.2
12	Καπνός και πρ. καπνού	41.7	52.5	-21	22.7	27.4	-4.7
79	Λοιπά υλικά μεταφορών (χωρίς πλοία)	1.1	0.0	+++	16.2	0.0	16.2
06	Ζάχαρη, παρασκ., μέλι	2.3	0.3	581	15.6	2.2	13.4
08	Ζωοτροφές	5.7	0	+++	13.1	0.0	13.1
69	Λοιπά μεταλλικά αντικείμενα	9.9	8.2	21	12.5	12.2	0.3
67	Σίδηρος και χάλυβας	36.0	16.4	120	11.5	6.8	4.7
62	Προϊόντα ελαστικού	1.5	1.1	32	11.1	24.0	-12.9
27	Μη μεταλλικά ορυκτά	10.9	10.9	0	10.1	9.9	0.2
04	Δημητριακά και παρασκ.	3.4	40.0	-91	1.3	30.3	-29.0
81	Είδη υγιειν. θέρμαν. φωτ.	0.1	1.0	-95	2.0	24.5	-22.5
05	Φρούτα και λαχανικά	59.9	155.9	-62	8.9	24.1	-15.2
52	Ανόργανες χημικές ενώσεις	2.8	4.8	-41	9.8	23.3	-13.5
59	Λοιπά χημικά προϊόντα	5.5	7.3	-25	8.3	18.1	-9.8
72	Μηχαν/τα ειδικ. βιομηχ.	1.0	0.9	13	10.8	13.7	-2.9
07	Καφές, τσάι, κακάο, μπαχ.	0.5	1.5	-65	6.5	13.1	-6.6
76	Τηλεπικοινων. υλικό	0	2.5	-99	0.3	12.1	-11.8

Σημείωση: Περιλαμβάνονται οι διψήφιοι κωδικοί της ΤΤΔΕ με μερίδιο σοσιαλιστικών χωρών >10% το 1984 ή το 1979. Δεν περιλαμβάνονται κωδικοί με εξαγωγές στις σοσιαλιστικές χώρες αξίας <0,8 εκ. \$ το 1979 και <1 εκ. \$ το 1984

Πηγή: Πίνακας Α14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "2"

Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΧΩΡΩΝ

ΧΩΡΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

- I. ΕΣΣΔ. Οι εξαγωγές προς τη ΕΣΣΔ εξελίσσονται συνολικά ευνοϊκά. Παρουσιάζουν αύξηση κατά 46 τ.ε. έναντι της προηγούμενης πενταετίας: το 1982 διπλασιάζονται σχεδόν οι εξαγωγές (από 74 σε 141 εκ. δολάρια) και κατά τα επόμενα τρία χρόνια παραμένουν σε αυτά τα επίπεδα (με μια μικρή κάμψη το 1984). Αύξηση σημειώνει φυσικά και το μερίδιο της ΕΣΣΔ στις συνολικές εξαγωγές μας από 2,4 σε 2,8 τις δύο πενταετίες, χωρίς όμως να ξαναβρεί τα επίπεδα πριν από τη κατάργηση του κλήρινγκ (1977, 3,7). Εντυπωσιακή είναι και η αύξηση των εισαγωγών από τη ΕΣΣΔ, συμπληρώνεται διπλασιασμός από τη προηγούμενη πενταετία. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση του όγκου και της τιμής του αργού πετρελαίου, αν και σταθερή είναι η αύξηση των εισαγωγών από την ΕΣΣΔ και χωρίς το πετρέλαιο.

αύξηση των εισαγωγών από την ΕΣΣΔ και χωρίς το πετρέλαιο. Το αποτέλεσμα είναι μια παραπέρα επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου· η ελλειμματικότητα καθηλώνεται στο επίπεδο του έτους 1979 (πρώτου έτους κατάργησης του κλήρινγκ, 26-27%) και μάλιστα το 1981 φτάνει το 19 τ.ε.

2. ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ Δ.Δ. Θεαματική κάμψη παρουσιάζουν οι εξαγωγές μας προς την ΛΔΓ μετά την ένταξη. Συνολικά η κάμψη κατά την πενταετία 1981-85 έναντι της προηγούμενης πενταετίας είναι 43 τ.ε. και το 1984 η αξία των εξαγωγών φτάνει τα 14 εκ. δολάρια μόλις, έναντι 51 εκ. το 1980 (και 45 το 1979). Το 1985 παρατηρείται πάντως μια σημαντική ανάκαμψη (35 εκ. δολάρια). Φυσικά και το μερίδιο της ΓΛΔ στις Ελληνικές εξαγωγές πέφτει από 1,1 τ.ε. την πενταετία 1976-80 σε 0,5 τ.ε. την πρώτη πενταετία της ένταξης.

Αντίθετα οι εισαγωγές μας από τη ΓΛΔ παρουσιάζουν αύξηση κατά την ίδια πενταετία έναντι της προηγούμενης κατά 28 τ.ε., αν και το μερίδιο τους στις συνολικές εισαγωγές της χώρας μας παραμένει περίπου σταθερό, 0,5%. Ας σημειωθεί ότι τα έτη 1981-82 παρουσιάζεται μια ορισμένη κάμψη των εισαγωγών, η τάση αυτή όμως αντιστρέφεται στη συνέχεια, με ιδιαίτερη έξαρση το 1984. Αυτές οι εξελίξεις συνεπάγονται, όπως είναι ευνόητο, μια δραματική επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου που από ελαφρά πλεονασματικό την προηγούμενη πενταετία (108τ.ε.) μετατρέπεται σε έντονα ελλειμματικό (48τ.ε.). Η επιδείνωση είναι συνεχής και εντυπωσιακή ως το 1984, το 1985 όμως σημειώνεται μια επίσης εντυπωσιακή βελτίωση (71τ.ε.).

3. ΠΟΛΩΝΙΑ. Κάθετη πτώση σημειώνουν οι εξαγωγές μας προς την Πολωνία μετά το 1980 και από το 1982 έχουν ουσιαστικά διακοπεί. Συγκεκριμένα, από ένα ύψος ρεκόρ 91 εκ. δολάρια το 1980, έτος εξαιρετικά υψηλό, καθώς οι Πολωνοί επέλεξαν να χρεωθούν στην Ελλάδα πριν τη ρευστοποίηση του κλήρινγκ, πέφτουν στα 39 εκ. δολ. το 1981 για να κυμανθούν τα επόμενα τέσσερα χρόνια στα 9-14 εκ. δολ. Συνολικά η κάμψη την περίοδο 1981-85 έναντι της προηγούμενης πενταετίας είναι 70τ.ε. Φυσικά κάθετη πτώση παρουσιάζει και το μερίδιο της Πολωνίας στις Ελληνικές εξαγωγές (0,4 έναντι 1,6τ.ε. την προηγούμενη πενταετία). Ωστόσο στην περίπτωση της Πολωνίας, θεαματική κάμψη παρουσιάζουν και οι εισαγωγές μας (-65τ.ε. έναντι της προηγούμενης πενταετίας). Η κάμψη στις εισαγωγές έχει αρχίσει μετά το 1978 (έτος με ύψος εισαγωγών 68 εκ. δολ.) και κατά την περίοδο 1981-85 το ύψος τους κυμαίνεται στα 14-28 εκ. δολ. Το μερίδιο της Πολωνίας στις Ελληνικές εισαγωγές πέφτει από 0,7τ.ε. το 1976-80 σε 0,2 την εξεταζόμενη περίοδο. Μια ορισμένη επιδείνωση σημειώνεται για την Ελλάδα και στο ισοζύγιο που από ελαφρά κλεονασματικό την προηγούμενη πενταετία γίνεται ελλειμματικό (από 113 σε 80τ.ε.). Πάντως η εξέλιξη του ισοζυγίου δεν παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον γιατί, πρώτον αφορά ασήμαντο ύψος συναλλαγών και δεύτερον σχετίζεται, με τα προβλήματα ρευστοποίησης του Πολωνικού χρέους προς την Ελλάδα.

4. ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ. Σημαντική κάμψη σημειώνουν και οι εξαγωγές μας προς την Τσεχοσλοβακία κατά την πρώτη πενταετία

της ένταξης (-39τ.ε. έναντι της προηγούμενης πενταετίας). Από το ύψος ρεκόρ των 77 εκ. δολ. το 1980 (την προηγούμενη τριετία 40-60 εκ. δολ.), φτάνουν στα 20 εκ. δολ. το 1983 για να ανέβουν στα 33 εκ. το 1985. Έτσι το μερίδιο της χώρας αυτής στις Ελληνικές εξαγωγές υποδιπλασιάζεται (από 1,4τ.ε. το 1976-80 σε 0,7 το 1981-85). Στις εισαγωγές παρουσιάζεται επίσης μια κάμψη, αλλά πολύ μικρότερη (-10τ.ε. έναντι της προηγούμενης πενταετίας), ενώ το μερίδιο της Τσεχοσλοβακίας στις Ελληνικές εισαγωγές πέφτει από 0,7 σε 0,5τ.ε. Ας σημειωθεί ότι η τάση στις εισαγωγές είναι όμοια με την τάση στις εξαγωγές (πτώση από 72 εκ. το 1980 σε 34 εκ. δολ. το 1983 και ανάκαμψη στη συνέχεια με 50 εκ. το 1985. Το εμπορικό ισοζύγιο με τη Τσεχοσλοβακία από περίπου ισοσταθμισμένο (ποσοστό κάλυψης 103τ.ε. το 1976-80), γίνεται ελλειματικό (70τ.ε. τα έτη 1981-85), αλλά παρουσιάζει μεγάλες και ακανόνιστες διακυμάνσεις από έτος σε έτος.

5. ΟΥΓΓΑΡΙΑ. Πτώση σημειώνουν και οι εξαγωγές προς την Ουγγαρία κατά τα έτη 1981-85 (-27τ.ε. σε σχέση με την προηγούμενη πενταετία). Η σταθερή άνοδος των ετών 1976-80 (από 17 σε 59 εκ. δολάρια) αντιστρέφεται και το 1982 οι εξαγωγές διαμορφώνονται στο επίπεδο του 1976. Το 1983 παρατηρείται μια απότομη άνοδος (στα 36 εκ. δολ.) που όμως ανυπάρχει τα δύο επόμενα χρόνια (1985, 16 εκ. δολ.). Μείωση σημειώνει και το μερίδιο της Ουγγαρίας στις Ελληνικές εξαγωγές (από 1,0τ.ε. το 1976-80 σε 0,6 το 1981-85). Της ίδιας τάξης κάμψη σημειώνουν και οι εισαγωγές από την Ουγγαρία

την πρώτη πενταετία της ένταξης (-3Ιτ.ε. σε σχέση με την προηγούμενη πενταετία). Εδώ η γρήγορη ανοδική πορεία των ετών 1976-80 (από 23 σε 69 εκ. δολ.) αντιστρέφεται και το 1984-85 οι εισαγωγές κυμαίνονται λίγο πάνω από τα 30 εκ. δολάρια. Κατά συνέπεια μειώνεται αισθητά το μερίδιο της Ουγγαρίας στις Ελληνικές εισαγωγές (από 0,8τ.ε. το 1976-80 σε 0,4τ.ε. το 1981-85). Με δεδομένη την κάμψη των δύο σκελών των ανταλλαγών, το εμπορικό ισοζύγιο με την Ουγγαρία παραμένει στα ίδια περίπου επίπεδα ελλειματικότητας. Αν και παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις από έτος σε έτος, συνολικά το ποσοστό κάλυψης είναι περίπου 70τ.ε. το 1981-85 έναντι 67τ.ε. το 1976-80.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ "9"

ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕ ΕΣΣΔ ΚΑΙ ΜΙΚΡΕΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Στο παράρτημα αυτό θα δούμε, αναλυτικά, το εμπόριο της Ελλάδος με τις συγκεκριμένες Ανατολικές χώρες. Τα στοιχεία αφορούν το έτος 1967, τελευταίο έτος που τα στοιχεία δεν γράφονται σε ΤΤΔΕ.

ΠΙΝΑΚΕΣ.....

Ε.Σ.Σ.Α. — U.R.S.S.

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Έμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Άξια εις δραχμάς Valeur : en drachmes
Ε.Σ.Σ.Α.— U.R.S.S.			
03.02.01	Ρέγγαι	581 920	5 996 310
03.02.11	Βακαλάος υγρόλατος ή άπεξηραμμένος, εις φύλλα ή εις τεμάχια	393 558	5 203 329
04.02.01	Γάλα μετά σακχάρους, εις υγρόν ή πολτώδη κατάσταση	258 587	2 161 349
	Σύνολον τμήματος I	1 234 065	13 360 988
	Σύνολον τμήματος II	3 015	62 910
16.04.01	Σαρδέλαι	65 269	800 598
16.04.03	Θύννοι (τόννοι)	22 600	377 673
16.04.04	Σολώμοι	6 800	141 070
16.04.09	Λοιποί Ιχθύες παρεσκευασμένοι	1 194 175	13 544 456
16.04.22	Χαβιάριον έρυθρόν (break)	3 258	591 225
16.05.01	Όστρακοφόρα έν κυτίοις	28 600	316 201
16.05.13	Γαρίδες έν κυτίοις	5 220	279 328
16.05.14	Καβούρια έν κυτίοις	71 063	3 920 350
16.05.15	Λοιπά μαλακόστρακα έν κυτίοις	12 600	417 488
16.05.20	Μαλάκια έν κυτίοις	170 164	982 998
	Λοιπά	2 341	76 790
	Σύνολον τμήματος IV	1 582 090	21 445 177
25.24.11	Άμιάντος εις ίνας άκατεργάστους, εις τολύπας, εις κόνιν	1 156 057	3 200 138
27.01.01	Γαιάνθρακες	34 130 374	18 209 809
27.01.02	Άνθρακίται	2 175 110	1 660 605
27.01.21	Λιθάνθρακες εις κόνιν	700 000	272 870
27.04.09	Λοιποί όπτανθρακες και ήμιοπτάνθρακες	7 381 240	6 023 913
27.07.02	Ναφθαλίνη ήμικατεργασμένη	811 048	1 484 485
27.09.00	Φυσικόν άκατέργαστον (άργόν) πετρέλαιον και τοιοϋτον εκ σχιστῶν ..	671 066 047	293 410 303
27.10.01	Βενζίνη κοινή 84 όκτανίων	62 772 271	38 810 876
27.10.41	Πετρέλαιον έσωτερικής καύσεως, άκατάλληλον διά φωτισμόν και λίπαν- σιν μηχανῶν	144 420 977	102 841 013
27.10.51	Πετρέλαια έξωτερικής καύσεως	297 552 631	106 737 829
	Λοιπά	99 890	73 330
	Σύνολον τμήματος V	1 222 265 645	572 725 171
28.20.11	Τεχνητόν κορούνδιον	35 036	110 079
28.42.01	Άλατα άνθρακικά καλίου	444 608	1 532 503
28.42.02	Άλατα άνθρακικά νατρίου ουδέτερου	1 144 089	1 387 465
28.56.01	Άνθρακοπυρίτιον και άνθρακοβόριον	177 477	865 859
29.01.11	Ναφθαλίνη (καθαρά)	164 023	522 239
29.25.01	Ούρια περιεκτικότητος εις άζωτον άνωτέρας του 45 % κατά βάρος, έν ξηρῃ καταστάσει	80 584	198 820
30.02.11	Εμβόλια και δαμαλις	370	509 170
30.03.59	Άντιβιοτικά και παρασκευάσματα επί τη βάσει τούτων, συνεσκευασμένα διά την λιανικήν πώλησιν	9 930	424 653
32.05.07	Έτεραι συνθετικά χρωστικά υλαί, παράγωγοι της πίσεως λιθανθράκων ..	66 359	2 241 269
37.02.11	Κινηματογραφικά ταινία εύλίσθητοι, μη έκτεθεισαι εις τὸ φῶς	2 225	303 871
37.07.25	Έτεραι θετικά κινηματογραφικά ταινία, πλάτους 34-53 χιλιοστ.	175	157 282
	Λοιπά	35 716	714 257
	Σύνολον τμήματος VI	2 160 592	8 967 467
40.11.04	Έπίσωτρα κοίλα διά φορτηγά αυτοκίνητα	20 200	522 988
	Λοιπά	3 359	132 354
	Σύνολον τμήματος VII	23 559	655 342
44.05.01	Ευλεία, άπλῶς προιονισμένη, ελάτης και πεύκης, πάχους άνω των 50 χιλιοστ.	36 075 193	104 527 099

Ε.Σ.Σ.Α. (συνέχεια) — U.R.S.S. (suite)

*Αριθμός Στατιστικής No Statist.	*Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	*Αξία εις δραχμές Valeur : en drachmes
44.05.02	*Όμοια, πάχους 15-50 χιλιοστ.	50.517.929	125.035.775
44.05.07	Ξυλεία, απλώς προιονισμένη, φηγού (ξύλας), πάχους 15-50 χιλιοστ.	60.936	155.831
44.15.02	Φύλλα επικολλητά απλά ή πολύστρωτα αντικαλλητά, πάχους άνω των 2 χιλιοστ., εκ σημύδας, σκλήθρου κλπ.	3.610.460	18.229.605
44.18.00	Ξυλεία τεχνητή ή άνεσχηματισμένη κλπ.	3.542.990	6.040.282
44.27.21	Λοιπά είδη εκ ξύλου (κυτία, κασσετίνας, θήκαι κλπ.)	1.692	143.006
	Λοιπά	692	550
	Σύνολον τμήματος IX	93.809.892	254.131.148
48.01.23	Χάρτης διά την εκτύπωσιν εφημερίδων	100.002	384.918
48.09.11	Λοιπάι πλάκες διά κατασκευάς, εκ χαρτομάζης	427.800	823.720
48.09.12	Λοιπάι πλάκες διά κατασκευάς, εκ άποίνωμένου ξύλου	519.470	1.051.469
	Σύνολον τμήματος X	1.047.272	2.260.107
55.09.06	*Έτερα ύφασμα-α βαμβακερά, αλεύκαστα, ύμαλης ύφάνσεως, ζυγίζοντα άνω των 1:0 γραμμ. και μέχρις 27 κλωστών	19.513	692.001
55.09.07	*Όμοια, 27-36 κλωστών	10.318	315.220
55.09.10	*Έτερα ύφασματα βαμβακερά, λελευκασμένα ή τυπωτά, ύμαλης ύφάνσεως	54.967	2.544.252
62.03.01	Σάκκοι και σακκίδια συσκευασίας, εκ τούτης, καννάβειος κλπ., μέχρις 6 κλωστών	26.285	252.311
	Λοιπά	2.048	82.910
	Σύνολον τμήματος XI	113.131	3.886.694
	Σύνολον τμήματος XIII	2.634	55.531
	Σύνολον τμήματος XIV	92	55.850
73.01.01	Χυτοσίδηροι	11.076.258	19.320.911
73.18.11	Σωλήνες εκ σιδήρου ή χάλυβος, λοιποί	984.136	6.533.766
75.06.61	Είδη οικιακής χρήσεως κλπ., εκ νικελίου	268	252.000
82.02.13	Λεπίδες πριόνων, έτοιμαί προς χρῆσιν, διά μηχανουργικά εργαλεία	899	177.807
82.05.10	*Εργαλεία έναλλασσόμενα διά μηχανάς και δι' εργαλεία χειρός, λειτουργούντα διά μηχανικής δυνάμεως ή μή, εκ κοινών μετάλλων	4.112	609.985
82.05.90	*Όμοια, εκ έτέρων υλών	770	124.013
82.14.31	Κοχλιάρια, κουτάλα, περόνια κλπ., εκ χαλυβοκράματος ή έλεκτου χάλυβος	4.257	183.130
82.14.42	Κοχλιάρια, κουτάλα, περόνια κλπ., εκ λευκού μεταλλοκράματος κλπ., επάργυρα ή επίχρυσα	225	115.300
	Λοιπά	14.071	558.931
	Σύνολον τμήματος XV	12.084.996	27.875.843
84.06.14	*Κινητήρες έσωτερικής καύσεως, τύπου «Ν-τήζελ», άνω των 50 ίππων ...	20.345	672.905
84.06.59	Μέρη κινητήρων, μη κατονομαζόμενα	7.173	721.958
84.10.05	*Αντλίες ειδικώς κατασκευασμένες προς ένωμάτωσιν των εις έτερα μηχανήματα	1.408	193.849
84.11.13	Συμπιεσται διά τον άέρα ή δι' έτερα άέρια, βάρους εκαστος άνω των 250 χγρ.	44.241	1.702.394
84.15.04	Ψυγεία οικιακής χρήσεως, προθηκίων κλπ., βάρους εκαστον μέχρι 250 χγρ.	16.809	379.655
84.23.01	*Εκσκαφείς μετά ή άνευ άρπάγης, αυτοκίνητοι	10.630	415.246
84.23.05	Μπουλντόζαι και παρόμοιοι αυτοκίνητοι μηχανισμοί κλπ.	1.046.948	40.517.696
84.23.08	*Έτερα μηχαναι και συσκευαι, δι' εξορύξεις κλπ., βάρους εκάστη άνω των 250 χγρ.	137.595	4.495.044
84.24.22	Λοιπά γεωργικά μηχανήματα διά την προπαρασκευήν του έδάφους κλπ., έτερα	16.000	138.822
84.25.51	Μέρη μηχανημάτων και συσκευών συγκομιδής, άλωνισμού κλπ., γεωργικών προϊόντων	880	148.695
84.29.01	Μηχαναι άλέσεως των δημητριακών και των όσπρίων	76.300	1.596.974
84.33.01	*Έτερα μηχαναι και συσκευαι διά την κατεργασίαν της χαρτομάζης κλπ.	4.400	135.872

Ε.Σ.Σ.Δ. (συνέχεια) — U.R.S.S. (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Έμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Άξια εις δραχμάς Valeur : en drachmes
84.34.33	Μηχαναί μονοτυπίας, λινοτυπίας και έτεροι ανάλογοι μηχαναί	6.459	1.059.590
84.35.03	Τυπογραφικά πιεστήρια	6.430	321.740
84.35.11	Μηχαναί και συσκευαί βοηθητικά της τυπογραφίας	17.000	654.399
84.37.10	Ίστοι ύφάνσεως	5.000	187.343
84.40.01	Συσκευαί πλύσεως άσπρορρούχων δι' ύδατος, λειτουργούσαι δι' ηλεκτρι- σμού, βάρους έκάστη μέχρι 250 χγρ.	5.226	201.413
84.41.01	Ραπτομηχαναί οικιακής χρήσεως ή και διά ράπτας κλπ.	5.845	174.775
84.45.03	Τόρνοι παντός τύπου	89.534	3.110.543
84.45.05	Έγκλύφανα (φραιζαί)	35.800	1.571.410
84.45.27	Μηχαναί πλυνσίματος	57.570	1.173.188
84.45.29	Συνδύκτορες ρινίσσεως, μηχαναί πριονίσματος, μηχαναί κοπής κατά τεμά- χια ώρισμένου μήκους, μηχαναί ένστιξεως, μηχαναί έντομής	12.440	246.571
84.45.31	Μηχαναί διατρήσεως	6.550	194.027
84.45.39	Μηχαναί κοπής των λοιπών οδοντωτών τροχών	2.195	147.760
84.48.00	Μεμονωμένα τεμάχια και έξαρτήματα μηχανικών έργαλειών	2.573	127.814
84.62.00	Τριβείες (ρουλεμάν) παντός είδους	35.856	1.897.645
84.63.90	Έτεροι άξονες, στρόφαλοι κλπ.	11.477	848.326
85.06.01	Απορροφητήρες κίνεως κλπ.	2.440	105.593
85.11.17	Μηχαναί και συσκευαί διά την συγκόλλησιν και κοπήν	7.000	123.259
85.13.09	Λοιπαί συσκευαί διά την ένσύρματον τηλεφωνίαν και τηλεγραφίαν κλπ.	2.401	285.409
85.15.13	Έτερα ραδιόφωνα	9.761	899.717
85.15.29	Δέκτα τηλεοράσεως	12.085	654.233
85.20.05	Λαμπτήρες και σωλήνες φωτισμού δι' έκκενώσεως (λαμπτήρες φθορι- σμού κλπ.)	50.152	1.292.120
85.21.19	Έτερα λυχνιαί ηλεκτρονικαί κλπ.	504	208.211
	Λοιπά	38.020	1.599.347
	Σύνολον τμήματος XVI	1.805.047	68.203.543
87.01.07	Τροχοφόροι γεωργικοί έλκυστήρες	595.400	11.786.838
87.01.09	Έτεροι γεωργικοί έλκυστήρες	10.650	327.669
87.01.11	Έλκυστήρες ρυμουλκοί δι' οδούς	39.400	1.607.792
87.02.03	Άμαξαι αυτοκίνητοι διά την μεταφοράν προσώπων, συνήθεις, βάρους έκάστη άνω των 800 χγρ. και άξιας Franco-usine μέχρι 1.650 δολλαρίων, καινούργιες	243.020	6.816.861
87.02.08	Άμαξαι αυτοκίνητοι ειδικαί, οίον ασθενοφόροι, νεκροφόροι κλπ., μετά κι- νητήρος δι' έκρήξεως ή έσωτερικής καύσεως	57.260	2.953.412
87.02.11	Άμαξαι αυτοκίνητοι διά την μεταφοράν έμπορευμάτων έν γένει (φορτηγοί)	206.390	7.718.617
87.02.12	Άμαξαι αυτοκίνητοι, φορτηγοί, έλαφραί, κλεισταί, με άμάξωμα όμοιον πρός τό των έπιβατικών	13.724	654.705
87.03.00	Άμαξαι αυτοκίνητοι ειδικών χρήσεων, οίον αυτοκίνητα συνεργεία κλπ.	46.040	2.087.736
87.06.01	Μέρη γεωργικών έλκυστήρων	64.429	3.906.348
87.06.15	Λοιπά μέρη αυτοκινήτων, οίον άξονες, ήμιαξόνια, μειωτήρες κραδασιμών κλπ.	8.359	474.160
87.09.01	Αυτοκίνητα ποδήλατα (μοτοσυκλέτταί) κυλινδρισμού μέχρι 250 κυβ. ένατοστομέτρων	8.000	175.423
87.10.00	Ποδήλατα άνευ κινητήρος	19.759	389.415
87.12.09	Εφιππια (σέλλαί), σκελετοί, περόνια, τροχοί, πηδάλια, άνάβαθρα, οδον- τωτοί τροχοί μεταδώσεως κινήσεως, άκτίνες και άλύσεις, έτέρων έχη- μάτων	34.797	434.352
89.01.58	Πλοία, όλικής χωρητικότητος άνωτέρας των 300 τόννων, διά την θαλασ- σίαν νησιπλοίαν	Τεμ. 3	102.150.000
	Λοιπά	6.320	205.886
	Σύνολον τμήματος XVII	1.353.548	141.689.214
90.05.00	Διόπτρα δύο όπτικων πεδίων και ένός όπτικου πεδίου, μετά ή άνευ πρισμά- των	2.112	396.106
90.07.01	Φωτογραφικαί μηχαναί	11.228	1.658.946
90.08.02	Έτερα κινηματογραφικά μηχανήματα λήψεως εικόνων και ήχου	926	290.558
90.08.11	Κινηματογραφικά μηχανήματα προβολής	6.025	496.296
90.14.03	Όργανα γεωδαισίσεως, τοπογραφίας κλπ.	638	283.122
90.17.01	Συσκευαί διαγνώστικαί ή θεραπευτικά, οίον ηλεκτροκαρδιογράφοι κλπ.	2.918	283.633
90.17.21	Χειρουργικά έργαλεία κλπ.	608	145.414
90.23.11	Θερμόμετρα ιατρικής χρήσεως ή μη	1.320	284.446
90.26.12	Μετρηταί ηλεκτρισμού	25.000	754.246

Ε.Σ.Σ.Α. (συνέχεια), Γερμανία Ανατ. — U.R.S.S. (suite), Allemagne orient.

*Αριθμός Στατιστικής No Statist.	*Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	*Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
91.01.31	*Ωρολόγια θυλακίου, βραχιόνος κλπ., εκ κοινών μετάλλων, επιχρυσών η επαργύρων	147	202.480
91.01.41	*Όμοια, εκ κοινών μετάλλων	77	136.020
91.02.09	*Ωρολόγια έφωδισμένα διά μηχανισμού κώδωνος η διά μηχανισμού εκ- πέμποτος μουσικούς σκοπούς (έγερτήρια), έτερα	2.305	236.021
91.04.99	Λοιπά ώρολόγια (έκκερημη, έγερτήρια κλπ.); μη ηλεκτρικά	89.753	3.390.961
92.11.10	Συσκευαί έγγραφής του ήχου	1.740	101.137
	Λοιπά	4.384	263.931
	Σύνολον τμήματος XVIII	149.181	8.923.317
93.04.01	*Όπλα κίνηγετικά εν γένει	961	291.192
	Λοιπά	6.000	93.370
	Σύνολον τμήματος XIX	6.961	384.562
	Σύνολον τμήματος XX	3.207	107.702
	Σύνολον χώρας	1.337.644.927	1.124.790.566
ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΑΝΑΤ. — ALLEMAGNE ORIENT.			
04.02.08	*Όγκοι η κόνις αποβουτυρωμένου γάλακτος, άνευ σακχάρους	15.120	195.951
	Σύνολον τμήματος I	15.120	195.951
11.07.00	Βύνη, έστω και πεφρυγμένη	1.021.989	6.749.202
	Σύνολον τμήματος II	1.021.989	6.749.202
	Σύνολον τμήματος III	5.440	56.764
22.03.01	Ζύθος εις φιάλας	106.709	585.685
	Λοιπά	3.727	49.687
	Σύνολον τμήματος IV	110.436	635.372
27.10.64	Λοιπά έλαια και λιπη, μεμιγμένα μεθ' έτέρων ουσιών (άντικροτικών, άντιοξειδωτικών κλπ.)	24.042	151.899
27.13.11	Κηροί εκ πετρελαίου, λιγνίτου κλπ., ακαθάριστοι (όξοκηρίτης κλπ.)	9.910	129.436
	Λοιπά	12.845	118.780
	Σύνολον τμήματος V	46.797	400.115
28.17.11	*Υδροξειδιον καλίου (καυστική ποτάσσα)	51.082	317.647
28.37.21	*Υποθειώδες νατρίου	149.975	375.952
28.37.31	Μεταδιθειώδες κάλιον	57.945	362.103
28.38.21	Στυπτηριαί	170.302	347.266
28.40.01	Φωσφορικά άμμώνια	60.046	337.214
28.42.01	*Άλατα άνθρακικά καλίου	101.245	512.182
28.42.02	*Άλατα άνθρακικά νατρίου ουδετέρου	3.807.279	4.806.549
28.42.05	*Άλατα άνθρακικά άμμωνίου διττανθρακικού	82.730	167.207
28.43.11	Σιδηροκυανιοϋχον (κίτρινον) και σιδηρικυανιοϋχον (έρυθρον) κάλιον	18.018	205.884
29.02.45	*Εξαχλωροκυκλοεξάνιον, δεταχλωροτετραϋδρο - ένδομεθυλενινδάνιον	2.516	193.032
29.08.02	Διαιθυλαιθέρ (θειικός αίθέρ)	8.160	195.460
29.14.01	Μυρμηκικών όξύ	48.068	277.676

Γερμανία Ανατ. (συνέχεια) — Allemagne orient. (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
29.15.01	Όξάλικόν όξύ	65.530	664.462
29.16.19	Σαλικυλικόν όξύ	8.000	138.460
29.23.69	Εστέρες, άλατα και παράγωγα λοιπών άμινοφαινολών και άμινοαφθαλών	5.076	126.481
30.03.59	Αντιβιοτικά και παρασκευάσματα επί τη βάσει τούτων, συνεσκευασμένα διά την λιανικήν πώλησιν	37.062	2.056.562
30.03.69	Όρμόνια και παρασκευάσματα επί τη βάσει τούτων, συνεσκευασμένα διά την λιανικήν πώλησιν	286	139.696
30.03.71	Ίδιοσκευάσματα, λοιπά	1.511	492.865
30.04.31	Ταχυεπίδεςμοι	13.343	734.358
30.05.01	Ράμματα χειρουργικά παντός είδους και έκ πάσης ύλης, άπστειωμένα	619	109.173
32.05.07	Έτερα άπολυμαντικά χρωστικά ύλαι, παράγωγοι της πίσσης λιθανθράκων	3.050	114.376
32.07.31	Λιθοπόνιον	45.030	180.903
32.13.11	Μελάνια τυπογραφικά, μαύραι	18.012	473.806
32.13.12	Μελάνια τυπογραφικά, έτερα	21.429	1.024.263
37.01.11	Πλάκες ευαίσθητοι, έξ άλλων ύλών, δι' άκτινογραφίας	81.265	7.615.288
37.02.01	Φωτογραφικά ταινία ευαίσθητοι, μη έκτεθεισαι εις τó φώς	9.485	1.353.923
37.02.11	Κινηματογραφικά ταινία ευαίσθητοι, μη έκτεθεισαι εις τó φώς	18.722	3.417.192
37.08.01	Χημικά προϊόντα διά φωτογραφικάς χρήσεις, υπό μορφήν μιγμάτων	17.922	259.826
38.11.09	Έτερα άπολυμαντικά, έντομοκτόνα κλπ.	197.996	2.944.451
38.11.11	Άπολυμαντικά, έντομοκτόνα κλπ., εις συσκευασίας λιανικής πωλήσεως	7.368	632.070
38.17.00	Συνθέσεις διά γομώσεις πυροσβεστήρων κλπ.	17.860	151.383
	Λοιπά	219.135	1.559.770
	Σύνολον τμήματος VI	5.346.067	32.787.980
39.02.51	Προϊόντα πολυμερισμού κλπ., εις πλάκας, φύλλα, ταινίας	69.275	1.072.716
39.03.42	Πλάκες, φύλλα κλπ., έκ βουλκανισμένης κυτταρίνης	5.189	103.704
39.07.31	Πλάκες, φύλλα κλπ., σχήματος έτέρου του τετραγώνου ή όρθογωνίου	15.192	404.366
39.07.71	Άπομιμήσεις μαργαριτών και άπομιμήσεις έν γένει κόσμημάτων, έξαιρέσει τών εις τó Κεφ. 71 περιλαμβανομένων τοιούτων	1.093	379.395
40.11.03	Έπίσωτρα κοίλα δι' έπιβατικά αυτοκίνητα	10.591	310.093
40.16.01	Τεχνουργήματα ύγιεινής έξ έσκληρυμμένου καουτσούκ	1.205	166.280
	Λοιπά	36.921	717.377
	Σύνολον τμήματος VII	139.466	3.153.931
42.02.23	Σακκίδια γυναικών και κορασιδών, χαρτοφύλακες κλπ., έξ έτέρων ύλών	495	258.370
	Σύνολον τμήματος VIII	495	258.370
44.05.02	Ευλεία, άπλως πριονισμένη, έλάτης και πεύκης, πάχους 15-50 χιλιοστ.	164.950	477.830
44.08.00	Δούγα	124.570	525.729
44.25.11	Χειρολαβαί έργαλειών, έκ ξύλου	15.106	127.625
	Λοιπά	9.507	214.714
	Σύνολον τμήματος IX	314.133	1.345.898
48.01.01	Χαρτόνια, πάχους κάτω τών 4 χιλιοστ.	29.096	348.308
48.06.11	Χάρτης σχεδιάσεων με γραμμογράφην εις χιλιοστόμετρα	5.822	100.295
48.16.31	Σακκούλαι, γωνία κλπ., έκ χάρτου ή χαρτονίου	2.090	115.555
49.08.10	Χαλκομανία διά βιομηχανικάς χρήσεις	748	120.357
	Λοιπά	19.493	336.272
	Σύνολον τμήματος X	57.249	1.020.787
51.01.01	Νήματα έκ συνεχών συνθετικών ύφαντικών ίνών, μη συνεσκευασμένα διά την λιανικήν πώλησιν, άμιγή	9.407	287.689
51.04.01	Υφάσματα έκ συνεχών συνθετικών ύφαντικών ίνών	802	204.623
51.04.03	Υφάσματα έκ συνεχών τεχνητών ύφαντικών ίνών, έτερα	30.892	2.545.504
53.11.02	Υφάσματα έξ έβρου κλπ., άμιγή, βάρους 150-300 γραμμ. κατά τετραγ. μέτρον	1.018	182.023

Γερμανία Ἐνατ. (συνέχεια) — Allemagne orient. (suite)

Ἄριθμός Στατιστικῆς No Statist.	Ἐμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εἰς χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Ἄξια εἰς δραχμάς Valeur : en drachmes
53.11.18	Ἐφάσματα ἐξ ἐρίου ἢ τριχῶν, σύμμικτα μετὰ συνθετικῶν ἢ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν	2.426	175.751
54.03.02	Νήματα ἐκ λίνου, μὴ συνσκευασμένα διὰ τὴν λιανικὴν πώλησιν, ἀλεύκαστα, δίπλωνα ἢ πολύπλωνα	3.726	241.647
54.03.22	Νήματα ἐκ λίνου κλπ., βαβαμμένα, δίπλωνα ἢ πολύπλωνα	1.787	149.417
55.09.10	Ἐτερα ὑφάσματα βαμβακερά, λευκασμένα ἢ τυπωτά, ὑμάλῃς ὑφάνσεως	13.927	721.320
55.09.20	Ὅμοια, ἀλεύκαστα ἢ λευκασμένα ἢ τυπωτά, ἀνωμάλου ὑφάνσεως	4.947	390.944
55.09.41	Ἐτερα ὑφάσματα βαμβακερά, νηματοβαφῆ κλπ., βάρους μέχρι καὶ 70 γραμμ.	1.861	223.916
55.09.44	Ἐτερα ὑφάσματα βαμβακερά, νηματοβαφῆ κλπ., βάρους 130-180 γραμμ.	6.755	407.146
55.09.45	Ὅμοια, βάρους ἀνω τῶν 180 γραμμ.	8.613	618.873
55.09.50	Ἐτερα ὑφάσματα βαμβακερά, νηματοβαφῆ, φέροντα σχέδια ἢ ποικιλμῶν κλπ.	35.872	4.455.525
56.01.12	Ἴνες ὑφαντικαὶ μὴ συνεχεῖς, τεχνηταί, ἀπὸ 3 ντενιὲ καὶ ἄνω, μὴ βαβαμμένα	261.590	3.312.613
56.07.01	Ἐφάσματα ἐκ συνθετικῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, μὴ συνεχῶν	1.368	121.093
56.07.02	Ἐφάσματα ἐκ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, μὴ συνεχῶν	38.283	2.089.217
56.07.11	Ἐφάσματα ἐκ συνθετικῶν ἢ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, μὴ συνεχῶν, σύμμικτα μετ' ἐρίου	3.404	176.177
58.04.11	Βελούδα, πλοῦσοι κλπ., ἐξ ἐρίου ἢ τριχῶν	4.088	515.170
58.04.31	Βελούδα, πλοῦσοι κλπ., ἐξ οἰασθῆποτε ἑτέρας ὑφαντικῆς ὕλης	7.287	800.968
58.07.22	Ταινιοπλέγματα καὶ λοιπὰ εἶδη ἐκ μεταξῆς, σύμμικτα	713	157.877
58.07.23	Ταινιοπλέγματα καὶ λοιπὰ εἶδη ἐκ μεταλλικῶν νημάτων	64.001	302.513
58.07.24	Ταινιοπλέγματα καὶ λοιπὰ εἶδη ἐκ συνθετικῶν ἢ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, συνεχῶν	13.400	2.025.084
58.08.21	Τούλια καὶ δικτυωτά, ἀπλῆς ὑφάνσεως, ἐκ συνθετικῶν ἢ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, συνεχῶν	995	274.731
58.08.41	Ὅμοια, ἐκ βάμβακος, ἀμιγῆ	3.708	395.641
58.09.15	Τούλια ἐν γένει καὶ ὑφάσματα βροχιδιωτά διὰ κόμβων, ἅπαντα μετὰ σχεδίων ἢ ποικιλμῶν	8.284	1.108.701
58.09.24	Τρίχαπτα ἐκ συνθετικῶν ἢ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, συνεχῶν	326	103.184
58.09.27	Τρίχαπτα, ἐκ βάμβακος, ἀμιγῆ	3.725	1.938.890
58.09.28	Ὅμοια, σύμμικτα	394	117.873
58.10.21	Κεντήματα ἐκ συνθετικῶν ἢ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, συνεχῶν	1.200	460.927
58.10.41	Κεντήματα ἐκ βάμβακος	595	303.050
59.04.05	Σπάγγοι ἐξ ἑτέρων ὑφαντικῶν ὕλων	4.668	341.316
60.03.11	Περικνημίδες, περιπόδια κλπ., πλεκτά, ἐκ συνθετικῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, συνεχῶν	421	111.073
61.05.21	Ρινόμεκτρα καὶ μανδηλάκια θυλακίου, ἐκ βάμβακος	317	149.146
	Λοιπὰ	13.783	1.135.877
	Σύνολον τμήματος XI	554.583	26.545.499
	Σύνολον τμήματος XII	86	60.111
68.04.11	Λοιπὰ εἶδη χρησιμοποιοῦμενα πρὸς ἀφαίρεσιν ἰνῶν, ἀκόνισμα κλπ.	48.234	623.605
68.13.21	Φύλλα ἐξ ἀμιάντου	130.690	611.579
68.13.40	Κορδόνια, σχοινία, ταινιοπλέγματα	28.489	534.864
68.14.01	Ἰμάντες διὰ τροχοπέδας αὐτοκινήτων	9.702	483.770
69.08.12	Ἐτερα μονόχρωμα πλακίδια, πάχους 7 χιλιοστ. καὶ ἄνω	35.855	134.610
69.08.21	Ἐτερα πλακίδια κλπ., πάχους μέχρι 7 χιλιοστ., ἐκ πορσελάνης, μὴ χρωματοποικιλμένα	105.257	383.449
69.10.31	Νεροχῦται, νιπτῆρες κλπ., λοιπὰ, λευκὰ	211.192	2.165.591
69.11.01	Ἐπιτραπέζια σκευὴ κλπ., ἐκ πορσελάνης, μὴ χρωματοποικιλμένα	48.158	886.801
69.11.11	Ἐπιτραπέζια σκευὴ κλπ., ἐκ πορσελάνης, χρωματοποικιλμένα	6.255	186.581
69.11.21	Ἐπιτραπέζια σκευὴ κλπ., ἐκ πορσελάνης, ἀργύρω ἢ χρυσοῦ διακόσμητα	28.083	986.954
69.13.25	Λοιπὰ ἀντικείμενα διακοσμῆσεως ἐκ πορσελάνης ἢ ψευδοπορσελάνης	653	112.919
70.13.13	Λοιπὰ ὑάλινα εἶδη, λαξευτὰ ἢ κεραραγμένα	3.659	336.841
70.13.31	Εἶδη διακοσμῆσεως αἰθουσῶν καὶ γραφείων, ἐξ ὑάλου	2.885	226.233
70.14.14	Ἐτερα ὑάλινα εἶδη φωτισμοῦ	7.961	255.654
70.17.09	Λοιπὰ ὑάλινα ἀντικείμενα χημικῶν ἐργαστηρίων	11.238	889.359
	Λοιπὰ	75.505	769.270
	Σύνολον τμήματος XIII	753.816	9.588.080
	Σύνολον τμήματος XIV	85	12.000

Γερμανία Ανατ. (συνέχεια) — Allemagne orient. (suite)

Αριθμός στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
3.01.01	Χυτοσίδηροι	4.499.650	7.839.919
3.10.01	Ράβδοι εκ σιδήρου η χάλυβος κυκλικής τομής, διαμέτρου μέχρι και 35 χιλιοστ.	376.830	1.212.448
3.10.02	Σίδηρος ελατός εις ράβδους κυκλικής τομής, διαμέτρου 5 έως 6 χιλιοστ., εισαγόμενος υπό βιομηχανικών συρματοουργίας ως πρώτη ύλη	60.100	167.541
3.11.01	Γωνίαι και έτεροι μορφοσίδηροι, εκ σιδήρου η χάλυβος, άνευ ούδεμιάς έτέρας κατεργασίας κλπ.	79.310	239.730
3.13.02	Λαμαρίναι εκ σιδήρου η χάλυβος, φυσικού χρώματος, πάχους άνωτέρου των 4,5 χιλιοστ.	3.440.674	10.445.462
3.24.01	Δοχεία εκ σιδήρου η χάλυβος, δια πεπιεσμένα άέρια, χυτά	7.774	185.182
3.38.11	Σκευή δια τδ μαγειρευμα και την όπτησιν των φαγητών, εκ σιδήρου η χάλυβος, βάρους εκαστον μέχρι 5 χγρ.	3.855	111.432
9.01.01	Ψευδάργυρος άκατέργαστος	55.120	558.705
12.03.29	Ήλιάγραι (πανάιαι), κλειδες κοχλιώσεως και άποκοχλιώσεως, κοπτήρες σχημάτων, σωλήνων και παρόμοια έργαλεία χειρός	64.367	2.071.043
12.04.09	Σφύραι, έν γένει, και λοιπά έργαλεία χειρός	69.854	1.486.845
12.04.11	Είδη οικιακής χρήσεως, έχοντα τόν χαρακτήρα έργαλείων κλπ.	5.323	250.748
12.04.21	Λυχνίαι (καμινέτα) προς συγκόλλησιν μετάλλων	3.830	352.415
12.04.31	Ακμονες, συνδήκτορες (μέγγενες) κλπ.	53.877	596.701
12.05.10	Έργαλεία έναλλασσόμενα δια μηχανάς και δι' έργαλεία χειρός, λειτουργούντα δια μηχανικής δυνάμεως η μή, εκ κοινών μετάλλων	5.757	550.015
32.08.01	Μύλοι του κάρφ, κρεατοκοπτικά μηχαναί κλπ., οικιακής χρήσεως, βάρους μέχρι 5 χγρ.	10.196	220.772
83.02.02	Προσαρτήματα, σιδηρικά και έτερα παρόμοια είδη επίπλων, θυρών κλπ., όξειδωμένα, έπιχαλωμένα	15.340	160.126
83.07.11	Λάμπαι και λοιπά έργανα φωτισμού, εκ σιδήρου, άπλα η κεχρωματισμένα Λοιπά	19.681 78.230	513.294 1.394.477
Σύνολον τμήματος XV		8.849.768	28.356.855
84.06.14	Κινητήρες έσωτερικής καύσεως, τύπου «Ντίζελ», άνω των 50 ίππων ..	103.344	4.495.791
84.06.35	Κινητήρες αυτοκινήτων, έλικωστών κλπ., χωρητικότητας κυλίνδρων άνω των 250 κυβικών εκατοστών	4.582	249.308
84.06.59	Μέρη κινητήρων, μή κατονομαζόμενα	6.889	616.625
84.10.05	Άντλια ειδικώς κατασκευασμένα προς ένασμάτωσιν των εις έτερα μηχανήματα	13.253	1.164.914
84.10.06	Έτεραι άντλια, βάρους εκάστη μέχρις 100 χγρ.	7.361	179.812
84.11.01	Άεραντλια και άεραντλια κενού	10.054	185.700
84.11.13	Συμπιεσται δια τόν άέρα η δι' έτερα άέρια, βάρους εκαστος άνω των 250 χγρ.	3.013	161.705
84.18.09	Έτεραι μηχαναί και συσκευαί φυγόκεντροι	16.458	1.056.800
84.19.11	Μηχανήματα περιτυλίξεως και συσκευασίας έμπορευμάτων	3.140	462.336
84.21.21	Πυροσβεστήρες, πεπληρωμένοι η μή	71.738	1.667.174
84.21.51	Μέρη των ειδών της κλάσεως 84.21	2.738	227.212
84.23.08	Έτεραι μηχαναί και συσκευαί, δι' έξορύξεις κλπ., βάρους εκάστη άνω των 250 χγρ.	528.444	14.454.102
84.24.05	Ειδικά άροτρα	13.200	1.496.000
84.25.31	Μηχανήματα και συσκευαί δια τόν καθαρισμόν, την διαλογήν και τδ κοσκίνισμα των σπόρων	13.609	572.060
84.25.51	Μέρη μηχανημάτων και συσκευών συγκομιδής, άλωνισμού κλπ., γεωργικών προϊόντων	823	105.240
84.26.01	Άμελκτικά και έτεραι συσκευαί γαλακτοκομίας κλπ.	3.000	100.750
84.30.03	Μηχανήματα και συσκευαί άρτοποιίας κλπ., βάρους εκαστον άνω των 250 χγρ.	2.012	168.892
84.30.14	Έτεραι μηχανή και συσκευαί κατεργασίας των κρεάτων και των ιχθύων ..	11.660	747.319
84.32.01	Μηχαναί και συσκευαί δια την συρραφήν και τδ δέσιμον των βιβλίων ..	8.015	1.103.200
84.33.01	Έτεραι μηχανή και συσκευαί δια την κατεργασίν της χαρτομάζης κλπ.	42.697	2.616.287
84.35.03	Τυπογραφικά πισστήρια	478	147.646
84.35.11	Μηχαναί και συσκευαί βοηθητικά της τυπογραφίας	10.289	1.082.937
84.36.90	Λοιπά μηχανήματα και συσκευαί δια την κατεργασίν των πάσης φύσεως ύφαντικών ύλών	12.790	577.379
84.37.10	Ίστοί ύφάνσεως	66.360	2.192.427
84.37.20	Ίστοί πλεξίματος	52.313	4.515.364
84.37.40	Συσκευαί και μηχαναί προπαρασκευαστικά της ύφάνσεως του πλεξίματος κλπ.	1.320	117.932

Γερμανία. Ανατ. (συνέχεια) — Allemagne orient. (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
84.38.19	Έτερα μέρη μηχανημάτων και συσκευών, των κλάσεων 84.36, 84.37 και 84.38	563	108.993
84.41.01	Ραπτομηχαναί οικιακής χρήσεως ή και διά ράπτιας κλπ.	16.346	907.618
84.41.32	Έτερα μέρη ραπτομηχανών	50	107.032
84.45.03	Τρόνοι παντός τύπου	16.220	648.538
84.45.05	Έκγλύφανα (φραϊζαί)	1.328	109.596
84.45.25	Μηχαναί ομαλύνσεως (ή εκτομής) εσωτερικής επιφανείας	4.140	119.708
84.45.29	Συνδύκτορες ρινίσεως, μηχαναί πριονίσματος, μηχαναί κοπής κατά τεμάχια ώρισμένου μήκους, μηχαναί ένστίξεως, μηχαναί έντομής	16.433	1.151.635
84.45.31	Μηχαναί διατρήσεως	29.999	961.255
84.45.34	Μηχαναί άκονίσματος, μηχαναί άφαιρέσεως άνωμαλιών τής επιφανείας, άνευ μικρομετρικού συστήματος ρυθμίσεως	2.140	103.334
84.45.50	Πιεστήρια	9.000	198.870
84.45.60	Μηχαναί περιελίξεως, τοξοειδούς κάμψεως, διπλώσεως, πλανίσεως κλπ.	52.484	1.338.148
84.45.90	Λοιπά μηχανικά εργαλεία διά τήν κατεργασίαν των μετάλλων	4.633	267.698
84.47.01	Πριονοκορδέλλαι, δισκοπρίονες, πλάναί, έκχονδριστήρες, άπαντα κατάλληλα διά τήν εκτέλεσιν μιās εργασίας	22.972	524.432
84.47.11	Όμοια, κατάλληλα δι' εκτέλεσιν περισσοτέρων εργασιών	15.450	393.116
84.47.21	Λοιπά μηχανικά εργαλεία διά τήν κατεργασίαν του ξύλου, του φελλου κλπ.	111.616	1.874.595
84.48.00	Μεμονωμένα τεμάχια και έξαρτήματα μηχανικών εργαλείων	13.352	717.416
84.51.01	Γραφομηχαναί	16.403	2.178.938
84.52.11	Λογιστικά μηχαναί, ηλεκτρονικά	822	347.686
84.52.19	Έτεραί λογιστικά μηχαναί	6.958	1.889.362
84.55.00	Μεμονωμένα τεμάχια και έξαρτήματα, προοριζόμενα διά τās μηχανάς και συσκευάς των κλάσεων 84.51 μέχρι και 84.54	359	340.347
84.59.21	Μηχαναί και συσκευαί διά τήν καπνοβιομηχανίαν	124	103.947
84.63.90	Έτεροι άξονες, στρόφαλοι κλπ.	2.244	168.273
85.01.05	Ήλεκτρογενήτριαι έν γένει, ισχύος άνω των 20 kva, βάρους εκάστη άνω των 10 χγρ.	97.670	5.219.527
85.01.11	Ήλεκτροκινητήρες, ισχύος μέχρις ενός ίππου	4.701	218.799
85.01.12	Ήλεκτροκινητήρες, ισχύος 1-50 ίππων	7.033	327.460
85.01.14	Ήλεκτροκινητήρες, ισχύος άνω των 100 ίππων	30.038	1.063.651
85.01.39	Έτεροι μετασχηματισταί και μετατροπέις ρεύματος, στατοί, ισχύος άνω του 1 kva	607.852	9.146.823
85.04.01	Ήλεκτρικοί συσσωρευταί	30.560	426.879
85.04.12	Έτερα μέρη συσσωρευτών	7.417	139.485
85.05.00	Έργαλεία και μηχαναί-έργαλεία, άπαντα ηλεκτρομηχανικά, χρήσεως χειρός	7.176	908.245
85.06.11	Συσκευαί άλέσεως διαφόρων τροφίμων κλπ., βάρους εκάστη μέχρι και 50 χγρ.	1.312	174.732
85.07.02	Ήλεκτρικά κουρευτικά μηχαναί	801	256.373
85.09.10	Ήλεκτρικά συσκευαί φωτισμού, διάφοροι των τής κλάσεως 85.08	4.030	283.411
85.09.20	Συσκευαί ήχητικής σηματοδοτήσεως	4.453	236.112
85.09.90	Λοιπά (καθαρήσθηρες ύαλοπινάκων ηλεκτρικοί κλπ.)	3.489	261.157
85.10.00	Ήλεκτρικά λυχνίαί φορητάί, λειτουργούσαι δι' ίδίας αυτών ένεργείας (διά σπηλών, συσσωρευτών, ηλεκτρομαγνητικών διατάξεων), έξαιρέσει των συσκευών τής κλάσεως 85.09	11.632	565.399
85.11.17	Μηχαναί και συσκευαί διά τήν συγκόλλησιν και τήν κοπήν	40.874	1.361.979
85.12.31	Ήλεκτρικά σιδήρα σιδηρώματος, εκ σιδήρου άπλου κλπ., βάρους εκάστον μέχρι 2 χγρ.	3.672	196.413
85.12.35	Ήλεκτρικά σιδήρα σιδηρώματος, εκ σιδήρου, έσμαλτωμένα κλπ., βάρους εκάστον μέχρι 2 χγρ.	5.508	480.582
85.13.09	Λοιπαί συσκευαί διά τήν ένούρματον τηλεφωνίαν και τηλεγραφίαν κλπ.	132.685	12.576.694
85.13.11	Πίνακες συνδέσεων διά τηλεφωνικά κέντρα κλπ.	253.011	36.095.904
85.15.12	Ραδιόφωνα, τύπου 6 λυχνιών ή ολιγωτέρων	10.200	693.747
85.15.13	Έτερα ραδιόφωνα	122.760	4.890.415
85.15.29	Δέκται τηλεόρασεως	9.551	650.879
85.15.50	Λοιπά μέρη των συσκευών τής κλάσεως 85.15	7.811	338.379
85.17.50	Ήλεκτρικά συσκευαί σηματοδοτήσεως, άκουστικά	7.367	262.144
85.19.01	Διακόπται μίχαρωτοί, ύψηλής τάσεως και αυτόματοι, οιασδήποτε τάσεως	13.606	778.418
85.19.03	Λοιποί διακόπται με περίβλημα εκ βακελίτου κλπ.	955	112.157
85.19.05	Λοιποί διακόπται με περικάλυμμα εκ οιασδήποτε έτέρας ύλης	1.122	189.001
85.19.07	Άσφάλειαί (αυτόματοι και μη)	22.686	1.244.440
85.19.11	Έπαφαί, ρευματολήπται κλπ., εκ βακελίτου κλπ.	6.239	325.844
85.19.21	Άντιστάσεις ούχι θερμαντικάί, ποτεναίόμετρα και ρεοστάται	1.028	120.795
85.19.41	Πίνακες διανομής και χειρισμού	2.800	155.440
85.19.51	Μέρη των ειδών τής κλάσεως 85.19	14.274	335.827

Γερμανία Ανατ. (συνέχεια) — Allemagne orient. (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
5.20.04	Ηλεκτρικοί λαμπτήρες διά πυρακτώσεως, διά ρεύμα τάσεως μέχρις 25 βόλτ	1.458	238.730
5.20.05	Λαμπτήρες και σωλήνες φωτισμού δι' εκκενώσεως (λαμπτήρες φθορισμού κλπ.)	10.145	229.956
15.23.04	Σύρματα, καλώδια, μεμονωμένα διά καουτσούκ ή γουταπέρκης, αξίας τσίφ ανά 1.000 μέτρα άνω των 500 δρχ.	2.394	123.930
15.23.05	Όμοια, αξίας τσίφ ανά 1.000 μέτρα μέχρι 500 δρχ.	50.742	2.318.785
15.25.01	Μονωτήρες εκ πορσελάνης κλπ.	534.971	3.763.295
15.26.21	Τεμάχια μονωτικά, διά μηχανάς, ηλεκτρικάς εγκαταστάσεις κλπ., εκ πορσελάνης	11.776	264.911
	Λοιπά	52.518	2.559.377
	Σύνολον τμήματος XVI	3.491.553	144.561.544
86.07.00	Όχήματα φορτηγά (βαγόνια και βαγονέττα), κατάλληλα διά την επί σιδηροτροχιών μεταφοράν εμπορευμάτων	999.880	17.490.910
87.02.03	Άμαξια αυτοκίνητοι, διά την μεταφοράν προσώπων, συνήθεις, βάρους εκατοστη άνω των 800 χγρ. και αξίας franco-usine μέχρι 1.650 δολ-λαρίων, καινούργις	199.962	6.993.355
87.02.04	Όμοια, μεταχειρισμένοι	10.394	342.172
87.06.12	Μέρη άμαξωμάτων, ολον δάπεδα, πλάγια πλευραι κλπ.	3.456	293.921
87.06.15	Λοιπά μέρη αυτοκινήτων, ολον άξονες, ήμιαξόνια, μειωτήρες κραδασμών κλπ.	1.945	160.800
87.09.01	Αυτοκίνητα ποδήλατα (μοτοσυκλέτται) κυλινδρισμού μέχρι 250 κυβ. εκατοστομέτρων	162.250	5.895.208
87.10.00	Ποδήλατα άνευ κινητήρος	52.930	1.596.484
87.12.03	Επίπια (σέλλα), σκελετοι, περόναι, τροχοί, ηηδάλια, ανάβαθρα, οδοντωτοι τροχοί μεαδδόμεως κινήσεως, άκτινες και αλύσεις, μοτοσυκλεττών	9.724	676.807
89.01.58	Πλοία, όλικής χωρητικότητος άνωτέρως των 300 τόννων, διά την θαλασσίαν ναυσιπλοίαν	Τεμ. 1	6.111.000
	Λοιπά	5.655	282.054
	Σύνολον τμήματος XVII	1.446.196	39.842.711
90.01.01	Όαλοι όμματουαλιών	401	175.044
90.12.01	Μικροσκοπία όπτικά	458	1.223.563
90.14.03	Όργανα γεωδαισίας, τοπογραφίας κλπ.	810	619.686
90.14.06	Όργανα μετεωρολογίας και υδρολογίας	2.153	252.148
90.14.07	Λοιπά όργανα (γεωφυσικής κλπ.)	306	245.648
90.16.11	Λοιπά μηχανήματα, συσκευαι και όργανα μετρήσεως, έπαληθεύσεως, έλέγχου κλπ.	24.337	1.924.425
90.17.11	Συσκευαι όδοντιατρικαι	1.961	363.431
90.17.21	Χειρουργικά εργαλεία κλπ.	2.819	376.287
90.20.01	Συσκευαι δι' άκτινων Χ	4.703	654.860
90.23.11	Θερμόμετρα λογικής χρήσεως ή μη	7.209	1.386.284
90.23.31	Βαρόμετρα, υγρόμετρα, ψυχρόμετρα κλπ.	2.654	389.509
90.28.01	Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά όργανα και συσκευαι μετρήσεως ηλεκτρικών μεγεθών (βολτόμετρα, άμπερόμετρα κλπ.)	181	108.438
91.01.31	Όρολόγια θυλακίου, βραχιόνος κλπ., εκ κοινών μετάλλων, έπιχρύσων ή έπαργύρων	57	119.768
91.01.41	Όμοια, εκ κοινών μετάλλων	312	388.902
91.04.99	Λοιπά όρολόγια (έκκριμη, έγερτήρια κλπ.), μη ηλεκτρικά	1.313	147.618
92.01.01	Κλειδοκύμβαλα όρθα	115.923	2.294.659
92.01.02	Κλειδοκύμβαλα έπιμήκη	2.587	244.469
92.04.01	Άκκορντεόν και κονσερτίνα	1.408	155.107
92.04.12	Φυσσαρμόνικαι στόματος δικτώ φωνών και άνω	4.551	234.603
92.12.01	Όποθέματα έγγραφής ήχου, μη ήχογραφημένα	503	116.066
	Λοιπά	3.317	888.298
	Σύνολον τμήματος XVIII	177.963	12.308.813
	Σύνολον τμήματος XIX	3.194	84.221
96.02.02	Ψήκτρα εκ ζωικών ή πλαστικών ίνών κλπ., προσηρμοσμένων επί ξύλου	3.108	325.428
96.02.05	Ψήκτρα όδόντων	749	133.770

Γερμανία Ἀνατ. (συνέχεια), Πολωνία — Allemagne orient. (suite), Pologne

Ἀριθμὸς Στατιστικῆς No Statist.	Ἐμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εἰς χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Ἄξια εἰς δραχμὰς Valeur : en drachmes
97.02.11	Πλαγγόνες ἐνδεδυμένα	905	208.503
97.02.21	Ἐξαρτήματα καὶ συμπληρώματα πλαγγόνων	768	230.281
97.03.01	Ἔτερα ἀθύσματα ἐξ ὑφαντικῶν ὑλών, καουτσούκ κλπ.	624	143.520
97.05.21	Ἐξαρτήματα καὶ εἶδη διακοσμῆσεως δένδρων Χριστουγέννων	3.855	489.641
97.06.00	Εἶδη καὶ ὄργανα ἀθλοπαιδιῶν ὑπαίθρου, γυμναστικῆς κλπ.	9.113	315.539
98.01.01	Κομβία ἐκ σιδήρου ἢ ὀρειγάλκου	370	100.545
98.02.00	Κλειστὰ ἀποτελούμενα ἐκ μικρῶν συνδετήρων ἐπὶ ταινίας, κλειόμενα τῇ βοήθειᾳ δρομέως	1.415	103.845
98.11.02	Καπνοσύριγγες κλπ., ἐκ ξύλου	1.071	159.562
98.15.00	Θερμομονωτικὰ φιάλα καὶ ἔτερα ἰσοθερμικὰ δοχεῖα	11.334	361.506
	Λοιπὰ	2.572	414.928
	Σύνολον τμήματος XX	35.884	2.987.068
	Σύνολον χώρας	22.370.320	310.951.272
ΠΟΛΩΝΙΑ — POLOGNE			
02.01.02	Κρέατα βοοειδῶν, κατεψυγμένα	604.965	16.716.458
02.02.02	Ἐσφαγμένα πουλερικά, κατεψυγμένα	525.827	6.910.526
04.02.08	Ὄγκοι ἢ κόκκις ἀποβουτυρωμένου γάλακτος ἄνευ σακχάρους	120.372	1.672.055
04.02.09	Ὄγκοι ἢ κόκκις πλήρους γάλακτος ἄνευ σακχάρους	539.962	7.616.605
	Λοιπὰ	990	37.084
	Σύνολον τμήματος I	1.792.116	32.952.728
07.01.03	Γεώμηλα προοριζόμενα διὰ σπορᾶν	1.287.650	4.300.000
12.10.00	Τεῦτλα, ρίζαι, χορτονομαι καὶ ἔτεραι παρόμοιαι κτηνοτροφᾶι	1.962.734	5.175.075
	Λοιπὰ	15.382	124.181
	Σύνολον τμήματος II	3.265.766	9.599.256
16.02.21	Λοιπὰ παρασκευάσματα καὶ κονσέρβαι κρεάτων	424.049	5.535.966
16.04.09	Λοιπὸι ἰχθύες παρεσκευασμένοι	1.088.821	10.247.012
17.01.02	Σάκχαρις ἐκ τεύτλων ἢ καλαμοσακχάρου, ραφινρισμένη	295.350	1.896.881
19.02.02	Λοιπὰ παρασκευάσματα πρὸς διατροφήν τῶν παιδῶν κλπ., ἄνευ κακάου	333.850	1.428.970
22.03.01	Ζύθος εἰς φιάλας	72.703	398.923
22.08.01	Αἰθυλικὴ ἀλκόολη (οἰνόπνευμα), μὴ μετουσιωμένη, ἄνω τῶν 80°	1.273.704	6.320.078
23.07.00	Παρασκευάσματα κτηνοτροφικὰ μετὰ μελάσσης ἢ σακχάρων, ὡς καὶ ἔτερα παρασκευάσματα διὰ τὴν διατροφήν τῶν ζώων	1.626	150.500
	Λοιπὰ	10.093	149.058
	Σύνολον τμήματος IV	3.500.196	26.127.388
27.01.01	Γαιάνθρακες	19.597.967	10.632.057
27.01.11	Λιθάνθρακες εἰς πλίνθους καὶ παρομοίας μορφᾶς	10.602.466	5.886.703
27.01.21	Λιθάνθρακες εἰς κόνιν	8.092.968	4.267.307
	Λοιπὰ	5.544	28.535
	Σύνολον τμήματος V	38.298.945	20.814.602
28.17.01	Ἵδροξειδίου νατρίου (καυστικὴ σόδα)	202.720	409.360
28.30.60	Λοιπὰ χλωριούχα ἄλατα	32.620	206.790
28.42.02	Ἄλατα ἀνθρακικά νατρίου οὐδετέρου	700.256	866.130
29.42.02	Κωδεΐνη	300	951.311
29.44.19	Ἔτερα ἀντιβιοτικά (χρυσομυκίνη κλπ.)	927	1.511.927
32.05.07	Ἔτερα συνθετικὰ χρωστικὰ ὕλαι, παράγωγοι τῆς πύσης λιθινθράκων	10.151	463.540
36.01.11	Πυρίτιδες ἀκαπνοι	3.550	252.538
36.04.01	Καψύλλια καὶ ἐκκαύματα ὄπλων ἐν γένει	665	104.114

Πολωνία (συνέχεια) — Pologne (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
36.06.00	Πυρεΐα	417.280	3.455.874
37.02.11	Κινηματογραφικαί ταινίαι ευαίσθητοι, μη έκτεθεισαι εις τὸ φῶς	3.039	454.277
37.05.10	Μικροταινίαι	3.179	1.043.925
	Λοιπά	102.510	584.672
	Σύνολον τμήματος VI	1.477.197	10.304.458
	Σύνολον τμήματος VII	19.526	381.624
44.03.31	Στῦλοι δι' ἑναερίους τηλεφωνικὰς καὶ ἠλεκτρικὰς γραμμὰς	961.170	2.476.440
44.18.00	Ευλεία τεχνητῆ ἢ ἀνεσχηματισμένη κλπ.	1.682.913	4.332.270
44.24.00	Οἰκιακὰ σκευῆ ἐκ ξύλου	15.720	194.597
	Λοιπά	16.571	148.005
	Σύνολον τμήματος IX	2.676.374	7.151.312
48.09.11	Λοιπαὶ πλάκες διὰ κατασκευὰς, ἐκ χαρτομάζης	273.737	558.202
48.09.12	Λοιπαὶ πλάκες διὰ κατασκευὰς, ἐξ ἀποϊνωμένου ξύλου	130.072	289.405
	Λοιπά	45.091	111.058
	Σύνολον τμήματος X	448.900	958.665
51.04.01	Ὑφάσματα ἐκ συνεχῶν συνθετικῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν	5.819	408.328
51.04.02	Ὑφάσματα ἐκ συνεχῶν τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, ἀμιγῆ, προσωρίζομενα ἀπολλευστικῶς διὰ τὴν κατασκευὴν γραβατῶν	3.513	212.300
51.04.03	Ὑφάσματα ἐκ συνεχῶν τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, ἕτερα	157.508	7.303.262
53.11.02	Ὑφάσματα ἐξ ἑρίου κλπ., ἀμιγῆ, βάρους 150-300 γραμμ. κατὰ τετραγ. μέτρον	2.198	421.757
53.11.03	Ὅμοια, βάρους 300-500 γραμμ. κατὰ τετραγ. μέτρον	11.283	2.151.726
54.05.02	Ὑφάσματα ἐκ λίνου, ἀλεύκαστα, ὁμαλῆς ὑφάνσεως, ἄνω τῶν 6 μέχρι καὶ 12 νημάτων	12.540	316.425
54.05.20	Ὑφάσματα ἐκ λίνου ἢ ραμί, λελευκασμένα, τυπωτὰ ἢ βεβαμμένα, ὁμαλῆς ἢ ἀνωμάλου ὑφάνσεως	5.777	431.641
55.09.05	Ἔτερα ὑφάσματα βαμβυκερά, ἀλεύκαστα, ὁμαλῆς ὑφάνσεως, ζυγίζοντα 90-130 γραμμ., ἄνω τῶν 36 κλωστῶν	2.689	160.915
55.09.06	Ὅμοια, ζυγίζοντα ἄνω τῶν 130 γραμμ. καὶ μέχρις 27 κλωστῶν	4.522	202.372
55.09.10	Ἔτερα ὑφάσματα βαμβυκερά, λελευκασμένα ἢ τυπωτὰ, ὁμαλῆς ὑφάνσεως	462.423	22.431.837
55.09.20	Ὅμοια, ἀλεύκαστα ἢ λελευκασμένα ἢ τυπωτὰ, ἀνωμάλου ὑφάνσεως	18.767	1.466.245
55.09.41	Ἔτερα ὑφάσματα βαμβυκερά, νηματοβαφῆ κλπ., βάρους μέχρις καὶ 70 γραμμ.	7.084	648.731
55.09.42	Ὅμοια, βάρους 70-90 γραμμ.	6.584	494.571
55.09.43	Ὅμοια, βάρους 90-130 γραμμ.	42.024	3.498.925
55.09.44	Ὅμοια, βάρους 130-180 γραμμ.	28.562	1.568.446
55.09.45	Ὅμοια, βάρους ἄνω τῶν 180 γραμμ.	2.854	128.159
55.09.50	Ἔτερα ὑφάσματα βαμβυκερά, νηματοβαφῆ, φέροντα σχέδια ἢ ποικίλματα κλπ.	2.790	357.139
56.07.11	Ὑφάσματα ἐκ συνθετικῶν ἢ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, μὴ συνεχῶν, σύμμικτα μετ' ἑρίου	1.473	399.365
58.04.21	Βελούδα, πλοῦσσα, ἐκ συνθετικῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν	5.267	293.428
58.04.22	Ὅμοια, ἐκ τεχνητῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν	20.463	1.085.241
58.08.41	Τούλια καὶ δικτυωτὰ, ἀπλῆς ὑφάνσεως, ἐκ βάμβακος, ἀμιγῆ	7.173	541.107
59.09.21	Ὑφάσματα ἀδιαβροχοποιημένα, κατάλληλα διὰ συσκευασίαν ἢ ἐπικάλυψιν ἐμπορευμάτων	7.946	251.472
60.03.11	Περικνημίδες, περιπόδια κλπ., πλεκτά, ἐκ συνθετικῶν ὑφαντικῶν ἰνῶν, συνεχῶν	506	140.445
62.04.41	Εἶδη κατασκευῆς ἐξ ὑφάσματος	6.596	186.319
	Λοιπά	22.275	818.798
	Σύνολον τμήματος XI	848.636	45.859.004
65.01.03	Κώδωνες διὰ πῖλους ἐξ ἑρίου κλπ.	1.093	130.304
	Λοιπά	44	18.361
	Σύνολον τμήματος XII	1.137	148.665

Πολωνία (συνέχεια) — Pologne (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Άξια εις δραχμάς Valeur : en drachmes
68.06.21	Λοιπά λειαντικά, φυσικά ή τεχνητά	9.253	149.659
69.02.11	Λοιπά είδη δομής, πυρίμαχα	867.382	964.484
69.10.31	Νεροχύται, νιπτήρες κλπ., λοιπά, λευκά	113.410	966.853
69.11.01	Επιτραπέζια σκευή κλπ., εκ πορσελάνης, μη χρωματοποικιλιμένα	63.674	1.208.869
69.11.11	Όμοια, χρωματοποικιλιμένα	7.760	130.612
69.11.21	Επιτραπέζια σκευή κλπ., εκ πορσελάνης, αργύρω ή χρυσώ διακόσμηση	72.105	1.013.121
70.13.01	Ποτήρια ύδατος, ζύθου κλπ., φυσικού χρώματος κλπ., πάχους μέχρι 3 χιλιοστ.	28.381	1.147.087
70.13.11	Λοιπά υάλινα είδη, φυσικού χρώματος κλπ.	7.553	211.997
	Λοιπά	63.825	218.984
	Σύνολον τμήματος XIII	1.233.343	6.011.666
73.13.41	Λαμαρίναι, καθ' οιονδήποτε έτερον τρόπον περαιτέρω επεξεργασμένα	16.924	156.099
73.20.00	Έξαρτήματα σωληνώσεων εκ χυτοσιδήρου, σιδήρου ή χάλυβος	315.637	3.989.312
73.29.02	Άλυσεις κλπ., εις άπεριόριστα μήκη, πάχους 3-8 χιλιοστ.	14.656	134.255
73.29.03	Όμοια, πάχους άνω των 8 χιλιοστ.	77.019	574.799
73.30.00	Άγκυραι, άγκύρια κλπ., εκ σιδήρου ή χάλυβος	21.360	217.866
73.32.02	Κοχλίοι και περικόβλια εκ σιδήρου ή χάλυβος, άπλά, πάχους 6-12 χιλιοστ.	84.107	755.791
73.32.03	Όμοια, πάχους άνω των 12 χιλιοστ.	154.382	1.143.666
73.38.01	Επιτραπέζια είδη εκ σιδήρου ή χάλυβος, εσμαλτωμένα	43.251	572.018
73.40.38	Στεφάναι, ύποστηρίγματα κλπ., διά την στερέωσιν ή την άρτησιν ηλεκτρικών ή τηλεφωνικών συρμάτων	250.169	2.525.809
73.40.51	Παραρρύματα πλοίων, εκ σιδήρου ή χάλυβος	10.360	103.695
79.03.02	Πλάκες, φύλλα και ταινίαι, εκ ψευδαργύρου, πάχους άνω των 0,05 χιλιοστ., φυσικού χρώματος	112.240	1.389.095
82.02.11	Λεπίδες πριόνων, έτοιμαί προς χρήσιν, διά πριονας χειρός κοπής μετάλλων	6.338	111.071
82.03.29	Ήλιάραι (τανάλαι), κλειδες κοχλιώσεως και άποκοχλιώσεως, κοπτήρες σχημάτων, σωλήνων και παρόμοια εργαλεία χειρός	41.946	1.036.378
82.04.09	Σφύραι, εν γένει, και λοιπά εργαλεία χειρός	8.741	146.981
82.04.31	Άκμονες, συνδύκτορες (μέγγενες) κλπ.	43.410	381.363
82.09.09	Μάχαιραι επιτραπέζιοι εκ χαλυβοκράματος ή εκλεκτού χάλυβος	2.187	108.461
82.14.31	Κοχλιάρια, κουτάλαι, περόναι κλπ., εκ χαλυβοκράματος ή εκλεκτού χάλυβος	4.496	328.914
83.01.11	Κλειθρα κλπ., εκ χαλκού ή έτέρου κοινού μετάλλου, άπλά ή βερνικωμένα κλπ.	1.658	112.033
	Λοιπά	41.538	484.454
	Σύνολον τμήματος XV	1.250.419	14.272.060
84.29.21	Μέρη μηχανημάτων και συσκευών άλέσεως και κατεργασίας των δημητριακών κλπ.	7.320	127.250
84.41.01	Ραπτομηχαναι και έπιπλα αυτών, οικιακής χρήσεως ή και διά ράπτας κλπ.	3.664	135.441
84.45.03	Τόρνοι παντός τύπου	202.820	6.070.339
84.45.05	Έγκλύφανα (φραιζαι)	33.150	1.334.770
84.45.27	Μηχαναι πλανίσματος	9.650	250.662
84.45.29	Συνδύκτορες ρινίσσεως, μηχαναι πριονίσματος, μηχαναι κοπής κατά τεμάχια ώρισμένου μήκους, μηχαναι ένστιξσεως, μηχαναι έντομής	3.810	135.933
84.45.31	Μηχαναι διατρήσεως	42.640	1.436.237
84.45.34	Μηχαναι άκονίσματος, μηχαναι άφαιρέσεως άνωμαλιών της επιφανείας κλπ., άνευ μικρομετρικού συστήματος ρυθμίσεως	3.536	112.852
84.45.50	Πιεστήρια	30.000	534.528
84.45.60	Μηχαναι περιελίξεως, τοξοειδοϋς κάμψεως, διπλώσεως, πλανίσεως κλπ.	32.000	943.957
84.47.01	Πριονοκορδέλλαι, δισκοπρίονες, πλάναί, έχονδριστήρες, άπαντα κατάλληλα διά την εκτέλεσιν μιάς εργασίας	9.845	229.654
84.47.11	Όμοια, κατάλληλα δι' εκτέλεσιν περισσοτέρων εργασιών	4.885	145.961
84.47.21	Λοιπά μηχανικά εργαλεία διά την κατεργασίαν του ξύλου, του φελλού κλπ.	10.940	325.868
84.48.00	Μεμονωμένα τεμάχια και έξαρτήματα μηχανικών εργαλείων	1.578	135.215
84.59.31	Λεκαναι και λοιπά δοχεία, φέροντα μηχανικά διατάξεις κλπ.	258.659	1.867.152
84.59.99	Έτεραι μηχαναι, συσκευαι και μηχανικαι έπινοήσεις διά πᾶσαν έτέραν εργασίαν	21.773	148.556
84.61.31	Λοιπά είδη κρουνοποιίας και παρόμοια, βάρους έκαστον μέχρι 5 χγρ.	14.378	822.493
84.61.32	Όμοια, βάρους 5-100 χγρ.	209.955	2.040.981
84.61.33	Όμοια, βάρους άνω των 100 χγρ.	34.997	258.886
84.62.00	Τριβείς (ρουλεμάν) παντός είδους	11.162	648.537
85.01.12	Ηλεκτροκινητήρες, ισχύος 1-50 ίππων	9.025	238.403

Πολωνία (συνέχεια), Τσεχοσλοβακία — Pologne (suite), Tchécoslovaquie

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
5.01.14	Ηλεκτροκινητήρες, ισχύος άνω των 100 ίππων	39.106	920.190
5.03.00	Ηλεκτρικά σήλαι	73.721	1.136.500
5.04.11	Δοχεία συσσωρευτών κλπ.	15.800	184.110
5.11.17	Μηχαναι και συσκευαι δια την συγκόλλησιν και κοπήν	15.690	478.050
5.12.35	Ηλεκτρικά σίδηρα σιδηρώματος, εκ σιδήρου, εσμαλτωμένα κλπ., βάρους έκαστον μέχρι 2 χγρ.	4.749	304.462
5.13.09	Λοιπα συσκευαι δια την ένσύρματον τηλεφωνίαν και τηλεγραφίαν κλπ.	144.729	13.483.456
5.15.12	Ραδιόφωνα, τύπου 6 λυχνιών ή όλιγωτέρων	2.182	198.637
5.15.13	Έτερα ραδιόφωνα	2.973	211.991
5.15.29	Δέκται τηλεοράσεως	8.900	583.800
5.19.07	Ασφάλεια (αυτόματοι και μή)	3.975	178.404
5.20.02	Ηλεκτρικοί λαμπτήρες δια πυρακτώσεως, ισχύος 15-60 βάττ	9.560	439.822
5.20.05	Λαμπτήρες και σωλήνες φωτισμού δι' εκκενώσεως (λαμπτήρες φθορι-σμού κλπ.)	11.092	341.968
5.23.11	Σύρματα, καλώδια κλπ., κεκομμένα εις τεμάχια δι' ώρισμένην χρήσιν Λοιπά	228 31.149	126.902 1.203.979
	Σύνολον τμήματος XVI	1.319.641	37.835.946
86.05.00	Όχηματα έπιβατών, σκευοφόροι κλπ., κινούμενα επί σιδηροτροχιών	80.000	2.513.350
86.09.30	Άξονες συνηρμολογημένοι ή μή, τροχοι και μέρη αυτών, όχημάτων κινου-μένων επί σιδηροτροχιών	42.540	296.546
86.09.90	Λοιπά μέρη και μεμονωμένα τεμάχια όχημάτων κινουμένων επί σιδηρο-τροχιών	5.386	126.420
87.01.07	Τροχοφόροι γεωργικοί έλκυστήρες	10.960	280.370
87.09.01	Αυτοκίνητα ποδήλατα (μότοσυκλέτται) κυλινδρισμού μέχρι 250 κυβ. έκα-τοστομέτρων	7.764	221.702
87.10.00	Ποδήλατα άνευ κινητήρος	45.886	1.132.300
	Λοιπά	5.217	149.793
	Σύνολον τμήματος XVII	197.753	4.720.481
90.08.11	Κινηματογραφικά μηχανήματα προβολής	5.254	405.723
90.09.00	Μηχανήματα ακινήτου προβολής, μηχανήματα φωτογραφικών μεγεθύν-σεων ή σμικρύνσεων	33.244	1.366.725
90.14.03	Όργανα γεωδαισίας, τοπογραφίας κλπ.	420	167.387
90.23.11	Θερμόμετρα Ιατρικής χρήσεως ή μή	880	192.160
90.26.01	Μετρηται ύγρων	8.715	613.438
92.01.01	Κλειδοκύμβαλα όρθα	3.673	127.719
	Λοιπά	2.582	260.676
	Σύνολον τμήματος XVIII	54.768	3.133.828
	Σύνολον τμήματος XIX	1.530	76.549
97.05.21	Έξαρτήματα και είδη διακοσμήσεως δένδρων Χριστουγέννων	9.236	699.305
98.15.00	Θερμομονωτικά φιάλαι και έτερα ίσοθερμικά δοχεία	19.776	618.646
	Λοιπά	3.003	53.311
	Σύνολον τμήματος XX	32.015	1.371.263
	Σύνολον χώρας	56.418.262	221.719.495
	ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ — TCHÉCOSLOVAQUIE		
04.02.08	Όγκοι ή κόνις αποβουτυρωμένου γάλακτος άνευ σακχάρεως	20.009	282.940
04.02.09	Όγκοι ή κόνις πλήρους γάλακτος άνευ σακχάρεως	80.715	1.135.524
	Σύνολον τμήματος I	100.724	1.418.464

Τσεχοσλοβακία (συνέχεια) — Tchécoslovaquie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Άξια εις δραχμές Valeur : en drachmes
11.07.00	Βόνι, έστω και πεφρυγμένη	2.067.046	10.230.585
12.06.01	Κώνιοι ή άνθη, λυκίσκου	8.000	577.920
	Σύνολον τμήματος II	2.075.046	10.808.505
16.02.11	Χοιρομήτρια εντός δοχείων έρμητικώς κεκλεισμένων	7.634	226.924
16.02.21	Λοιπά παρασκευάσματα και κονσέρβαι κρεάτων	109.104	2.438.497
17.01.02	Σάκχαρις εκ τεύτλων ή καλαμοσακχάρου, ραφιναρισμένη	3.106.513	6.859.696
19.02.02	Λοιπά παρασκευάσματα προς διατροφήν τών παιδών κλπ., άνευ κακάου Λοιπά	30.560 6.355	130.815 125.721
	Σύνολον τμήματος IV	3.260.166	9.781.653
25.04.11	Γραφίτης φυσικός, κόνιοποιημένος	55.330	202.574
25.07.01	*Άργιλοι (καολίνης, μπεντονίτης κλπ.), μη κόνιοποιημένοι	357.160	266.068
25.07.03	*Άργιλοι (καολίνης, μπεντονίτης κλπ.), κόνιοποιημένοι, έτεραί	103.160	169.285
27.01.01	Γαϊάνθρακες	393.195	235.583
27.04.05	*Οπτάνθραξ και ήμιοπτάνθραξ προοριζόμενοι διά την κατασκευήν ήλε- κτροδίων	441.588	353.305
27.04.09	Λοιποί οπτάνθρακες και ήμιοπτάνθρακες	21.116.051	16.919.846
27.13.12	Κηροί εκ πετρελαίου, λιγνίτου κλπ., κεκαθαρμένοι (κηρεζίνη κλπ.) ... Λοιπά	30.176 23.467	141.391 31.460
	Σύνολον τμήματος V	22.520.127	18.319.512
28.37.21	*Υποθειώδες νάτριον	102.298	274.465
29.15.01	*Οξαλικόν δξύ	25.156	260.540
29.16.02	Γαλακτικόν δξύ άκάθαρτον	25.119	225.270
29.44.19	*Έτερα αντιβιοτικά (χρυσομυκίνη κλπ.)	303	417.487
36.01.11	Πυρίτιδες άκαπνοι	3.000	200.919
36.04.01	Καφύλλια και έκκαύματα όπλων εν γένει	2.754	464.890
37.01.11	Πλάκες εύαισθητοι, έξ άλλων ύλών, δι' ακτινογραφίας	1.351	139.424
37.02.01	Φωτογραφικαί ταινίαί εύαισθητοι, μη έκτεθεισαι εις τό φώς	2.109	281.197
38.15.00	Συνθέσεις επιταχυντικαί βουλκανισμού	10.068	234.872
	Λοιπά	48.296	545.209
	Σύνολον τμήματος VI	220.454	3.044.273
39.01.37	Προϊόντα συμπυκνώσεως κλπ., εις ράβδους, έλάσματα ή αναλόγους μορφάς	11.036	364.549
39.02.13	Πολυστερόλη	20.522	173.978
39.02.51	Προϊόντα πολυμερισμού κλπ., εις πλάκας, φύλλα, ταινίας	40.930	361.432
39.03.44	Σωλήνες έξ άναγεννημένης κυτταρίνης (σελλοφάν) διά την άλλαντοποίησην	8.351	629.125
39.03.45	*Έτερα προϊόντα έξ άναγεννημένης κυτταρίνης (σελλοφάν)	5.491	121.056
39.07.21	Πλάκες, φύλλα, μεμβράναι κλπ., έχοντα ύποστή τόννευσιν, διάτρησιν κλπ.	25.490	219.610
40.09.01	Σωλήνες παντοειδείς, εκ καουτσούκ βουλκανισμένου, συνδεδυασμένου μετά άλλων ύλών	10.051	160.340
40.11.02	*Επίσωτρα κοίλα διά ποδήλατα	41.296	1.086.342
40.11.03	*Επίσωτρα κοίλα δι' έπιβατικά αύτοκίνητα	17.231	503.648
40.11.04	*Επίσωτρα κοίλα διά φορτηγά αύτοκίνητα	109.672	2.609.890
40.11.05	*Επίσωτρα κοίλα, λοιπά	58.336	1.542.405
40.11.11	*Αεροθάλαμοι διά ποδήλατα	30.461	794.864
40.11.13	*Αεροθάλαμοι διά φορτηγά αύτοκίνητα	8.704	244.701
40.11.14	Λοιποί αεροθάλαμοι	4.457	163.141
40.12.21	Είδη ύγιεινής και φαρμακεύου, λοιπά (θερμοφόροι, άσχοι δξυγόνου κλπ.)	7.534	297.106
40.14.41	Λοιπά τεχνουργήματα εκ καουτσούκ	4.060	131.897
	Λοιπά	29.676	532.816
	Σύνολον τμήματος VII	433.298	9.936.900
42.02.03	Μάρσιποι, σάκκιοι ύδοιοπορικοί, έκδρομικοί κλπ., έξ έτέρων ύλών	4.500	145.786
42.04.01	*Ιμάντες μεταδόσεως κινήσεως κλπ., εκ δέρματος	1.617	102.366
	Λοιπά	74	6.383
	Σύνολον τμήματος VIII	6.191	254.535

Τσεχοσλοβακία (συνέχεια) — Tchécoslovaquie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
44.03.31	Στύλοι δι' έναερτους τηλεφωνικός και ηλεκτρικός γραμμάς	7.394.640	19.488.915
44.05.01	Συλεία, απλώς προιονισμένη, ελάτης και πεύκης, πάχους άνω των 50 χιλιοστ.	291.709	802.218
44.05.02	Όμοια, πάχους 15-50 χιλιοστ.	5.053.966	12.694.094
44.05.03	Όμοια, πάχους 5-15 χιλιοστ.	68.180	187.915
44.08.00	Δούγαι	87.200	394.824
44.13.13	Συλεία δρυός διά δάπεδα	93.720	557.936
44.15.01	Φύλλα έπικολλητά άπλά ή πολυστρωτα άντικολλητά, πάχους μέχρι και 2 χιλιοστ.	18.990	102.601
44.15.02	Όμοια, πάχους άνω των 2 χιλιοστ., εκ σημύδας, σκληθρου κλπ.	600.064	3.395.130
44.18.00	Συλεία τεχνητή ή άνεσχηματισμένη κλπ.	1.041.821	2.617.774
	Λοιπά	22.020	152.531
	Σύνολον τμήματος IX	14.672.310	40.393.938
48.01.91	Χαρτοβάμβαξ	44.219	373.538
48.09.11	Λοιπά πλάκες διά κατασκευάς, εκ χαρτομάζης	228.646	488.832
48.09.12	Λοιπά πλάκες διά κατασκευάς, έξ άποινωμένου ξύλου	110.911	229.457
48.12.00	Έπικαλύμματα δαπέδων με υπόθεμα εκ χάρτου κλπ.	74.190	448.540
	Λοιπά	5.388	92.494
	Σύνολον τμήματος X	463.354	1.632.861
51.01.15	Νήματα εκ τεχνητών ύφαντικών ίνών, άμιγή ή σύμμικτα, μέχρι και 150 ντενιέ	32.392	940.260
51.04.01	Υφάσματα εκ συνεχών συνθετικών ύφαντικών ίνών	1.037	238.604
51.04.02	Υφάσματα εκ συνεχών τεχνητών ύφαντικών ίνών, άμιγή, προοριζόμενα άποκλειστικώς διά την κατασκευήν γραβατών	4.880	263.077
51.04.03	Υφάσματα εκ συνεχών τεχνητών ύφαντικών ίνών, έτερα	95.714	5.182.273
53.11.02	Υφάσματα έξ έριού κλπ., άμιγή, βάρους 150-300 γραμμ. κατά τετραγ. μέτρον	2.740	428.506
53.11.03	Όμοια, βάρους 300-500 γραμμ. κατά τετραγ. μέτρον	5.237	1.103.707
54.05.02	Υφάσματα εκ λίνου, άλεύκαστα, όμαλής ύφάνσεως, άνω των 6 μέχρι και 12 νημάτων	10.709	395.339
54.05.03	Όμοια, άνω των 12 μέχρι και 26 νημάτων	6.161	341.608
54.05.20	Υφάσματα εκ λίνου ή ραμί, λευκασμένα, τυπωτά ή βεβαμμένα, όμαλής ή άνωμάλου ύφάνσεως	4.841	380.701
55.09.03	Έτερα ύφάσματα βαμβακερά, άλεύκαστα, όμαλής ύφάνσεως, ζυγίζοντα άνω των 90 μέχρι και 130 γραμμ. μέχρι και 27 κλωστών	5.620	266.325
55.09.04	Όμοια, άνω των 27 μέχρι και 36 κλωστών	5.150	245.140
55.09.05	Όμοια, άνω των 36 κλωστών	2.721	135.708
55.09.10	Έτερα ύφάσματα βαμβακερά, λευκασμένα ή τυπωτά, όμαλής ύφάνσεως	373.894	19.150.124
55.09.20	Όμοια, άλεύκαστα ή λευκασμένα ή τυπωτά, άνωμάλου ύφάνσεως	12.595	777.855
55.09.41	Έτερα ύφάσματα βαμβακερά, νηματοβαφή κλπ., βάρους μέχρι και 70 γραμμ.	21.789	2.288.428
55.09.42	Όμοια, άνω των 70 μέχρι και 90 γραμμ.	3.060	334.323
55.09.43	Όμοια, βάρους άνω των 90 μέχρι και 130 γραμμ.	46.230	4.222.031
55.09.44	Όμοια, βάρους άνω των 130 μέχρι και 180 γραμμ.	4.377	386.345
55.09.45	Όμοια, βάρους άνω των 180 γραμμ.	2.368	132.501
55.09.50	Έτερα ύφάσματα βαμβακερά, νηματοβαφή, φέροντα σχέδια ή ποικίλματα κλπ.	4.061	323.306
56.07.01	Υφάσματα εκ συνθετικών ύφαντικών ίνών, μη συνεχών	2.851	325.309
56.07.02	Υφάσματα εκ τεχνητών ύφαντικών ίνών, μη συνεχών	14.163	731.792
56.07.11	Υφάσματα εκ συνθετικών ή τεχνητών ύφαντικών ίνών, μη συνεχών, σύμμικτα μετ' έριού	752	123.984
58.02.08	Έτερα τάπητες έξ λούτης	52.063	1.520.907
58.04.11	Βελούδα, πλούσσαί κλπ., έξ έριού ή τριχών	1.141	188.608
58.08.41	Τούλια και δικτυωτά, απλής ύφάνσεως, εκ βάμβακος, άμιγή	728	150.471
58.09.27	Τρίχαπτα εκ βάμβακος, άμιγή	1.510	686.724
59.07.01	Υφάσματα έπικεχρισμένα διά κόλλας ή δι' άμυλωδών ουσιών, διά την βιβλιοδεσίαν κλπ., εκ βάμβακος	2.198	124.173
59.09.21	Υφάσματα άδιαβροχοποιημένα, κατάλληλα διά συσκευασίαν ή έπικάλυψιν έμπορευμάτων	6.214	191.817
59.10.01	Λινοτάπητες και έπιστρώματα δαπέδων εις τόπια	9.762	111.310
62.04.41	Είδη κατασηνώσεως έξ ύφάσματος	5.934	267.230
	Λοιπά	7.848	683.441
	Σύνολον τμήματος XI	759.740	42.641.927

Τσεχοσλοβακία (συνέχεια) — Tchécoslovaquie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
64.01.01	Πηλοβατίδες (γαλόσσαι) εκ καουτσούκ	5.627	164.117
65.03.01	Πίλοι ανδρών και παιδων εκ τριχών λαγωού κλπ.	239	105.151
	Λοιπά	5.131	211.684
	Σύνολον τμήματος XII	10.997	480.952
68.04.11	Λοιπά ειδη χρησιμοποιούμενα προς αφαίρεσιν Ινών, άκόνισμα κλπ.	8.349	284.960
68.06.11	Λειαντικά κλπ., με βάση την σμύριδα	29.376	582.902
68.06.21	Λοιπά λειαντικά, φυσικά ή τεχνητά	19.407	283.116
68.12.11	Πλάκες διά στέγας εκ συνδυασμού τσιμέντου και άμιάντου κλπ.	109.010	179.215
68.12.21	Σωλήνες εκ συνδυασμού τσιμέντου και άμιάντου κλπ.	940.270	2.254.176
68.13.21	Φύλλα έξ άμιάντου	49.047	216.118
69.02.11	Λοιπά ειδη δομής, πυρίμαχα	66.600	151.043
69.08.12	*Έτερα μονόχρωμα πλακίδια, πάχους 7 χιλιοστ. και άνω	121.787	438.986
69.08.21	*Έτερα πλακίδια κλπ., πάχους μέχρις 7 χιλιοστ., εκ πορσελάνης, μη χρω- ματοπεποικιλμένα	197.502	782.331
69.08.22	*Όμοια, χρωματοπεποικιλμένα	22.388	104.703
69.08.24	Λοιπά πλακίδια κλπ., πάχους μέχρις 7 χιλιοστ., μη χρωματοπεποικιλμένα	49.452	146.798
69.10.31	Νεροχύτει, νιπτήρες κλπ., λοιπά, λευκά	143.080	1.179.047
69.11.01	*Επιτραπέζια σκευή κλπ., εκ πορσελάνης, μη χρωματοπεποικιλμένα ..	6.924	133.321
69.11.11	*Όμοια, χρωματοπεποικιλμένα	13.352	232.320
69.11.21	*Επιτραπέζια σκευή κλπ., εκ πορσελάνης, άργύρω ή χρυσώ διακόσμηση	103.753	1.826.976
69.12.21	*Έτερα επιτραπέζια σκευή κλπ., μη χρωματοπεποικιλμένα	7.346	134.619
70.06.10	*Γαλοπίνακες, μη ώπλισμένοι, διά κάτοπτρα	32.020	129.345
70.06.12	*Γαλοπίνακες, μη ώπλισμένοι, δι' έτέρας χρήσεις, συνήθεις	25.327	122.270
70.06.13	*Όμοιοι, έγχρωμοι, άδιαφανείς, άνωμάλου έπιφανείας	84.394	288.717
70.08.11	*Γαλο ασφαλείας, έσχηματισμένοι εκ δύο ή περισσότερων παρειών	61.411	801.432
70.10.01	Δαμιζάναι, φιάλαι, φιαλίδια κλπ., χωρητικότητας μέχρι και 300 γραμμ., με έπιγραφές ήμεδαπών εταιριών ή εργοστασίων κλπ.	653.871	1.549.888
70.10.04	Δαμιζάναι, φιάλαι κλπ., χωρητικότητας άνωτέρας των 300 γραμμ.	621.899	1.194.312
70.11.01	Σφαιρίαι και κώδωνες έξ ύαλου, κατάλληλοι διά την κατασκευήν ηλεκτρι- κών λαμπτήρων διαπυρώσεως	37.764	618.905
70.12.20	*Υάλινα φύσιγγες διά μονωτικά δοχεία, έτοιμαι	6.258	188.795
70.13.01	Ποτήρια ύδατος, ζύθου κλπ., φυσικού χρώματος κλπ., πάχους μέχρι 3 χιλιοστ.	95.058	3.842.711
70.13.03	*Όμοια, κεχαραγμένα ή λαξευτά, έπιγρυσια ή έπάργυρα κλπ.	3.689	172.339
70.13.11	Λοιπά ύάλινα ειδη φυσικού χρώματος κλπ.	95.331	2.114.476
70.13.12	Λοιπά ύάλινα ειδη φέροντα σχέδια διακοσμήσεως	21.539	1.030.634
70.13.13	*Όμοια, λαξευτά ή κεχαραγμένα	18.828	2.158.430
70.13.14	*Όμοια, έπιγρυσια ή έπάργυρα	6.627	580.740
70.13.31	Ειδη διακοσμήσεως αθουσών και γραφείων, έξ ύαλου	39.322	2.422.783
70.14.01	Πολυελαιοι έξ ύαλου	1.251	163.343
70.14.02	Λάμπαι, κηροπήγια, κανδήλαι κλπ., έξ ύαλου	3.089	175.300
70.14.11	*Υάλινα πρίσματα διά πολυελαίους	18.285	1.450.815
70.14.13	Καταυγαστήρες και άνταυγαστήρες έξ ύαλου	3.700	123.082
70.17.03	*Υάλινα άντικείμενα χημικών έργαστηρίων, εκ τετηγμένου πυριτίου ή χα- λαζίου	3.564	139.308
70.17.09	Λοιπά ύάλινα άντικείμενα χημικών έργαστηρίων	24.825	721.953
70.19.09	Λοιπά χάνδρια έξ ύαλου	14.050	863.199
70.19.19	*Απομιμήσεις πολυτίμων και ήμιπολυτίμων λίθων, έτεραι	930	121.852
	Λοιπά	87.556	975.775
	Σύνολον τμήματος XIII	3.838.231	30.881.035
71.16.11	Λοιπά απομιμήσεις κοσμημάτων εκ κοινών μετάλλων, μη έπάργυροι κλπ.	1.783	343.855
71.16.13	Λοιπά απομιμήσεις κοσμημάτων έξ ύαλου κλπ.	4.650	256.675
72.01.21	Νομίσματα εκ κοινών μετάλλων, κυκλοφορούντα εν τη ήμεδαπή κλπ.	47.800	3.599.990
	Λοιπά	806	119.740
	Σύνολον τμήματος XIV	55.039	4.320.260
73.10.01	Ράβδοι εκ σιδήρου ή χάλυβος κυκλικής τομής, διαμέτρου μέχρι και 35 χι- λιοστ.	145.960	418.329
73.10.02	Σίδηρος έλατός εις ράβδους κυκλικής τομής, διαμέτρου 5 έως 6 χιλιοστ., εισαγόμενος υπό βιομηχανιών σурματουργίας ως πρώτη ύλη	996.980	2.740.702

Τσεχοσλοβακία (συνέχεια) — Tchécoslovaquie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
73.10.03	Ράβδοι εκ σιδήρου η χάλυβος κυκλικής τομής, διαμέτρου άνω των 35 χιλιοστ.	245.940	673.113
73.10.04	Ράβδοι εκ σιδήρου η χάλυβος, έτεροι, άνευ ουδεμιάς έτέρας κατεργασίας κλπ.	4.149.420	12.624.465
73.11.01	Γωνίαι και έτεροι μορφοσίδηροι, εκ σιδήρου η χάλυβος, άνευ ουδεμιάς έτέρας κατεργασίας κλπ.	3.502.290	10.769.184
73.12.11	Ταινίαι διά στεφάνας βαρελιών, διά την κατασκευήν σωλήνων κλπ.	397.210	1.179.198
73.12.21	Λοιπά φύλλα εκ σιδήρου η χάλυβος, πλάτους μέχρι 210 χιλιοστ.	761.760	2.305.390
73.12.22	*Όμοια, πλάτους άνω των 210 χιλιοστ.	99.410	305.184
73.13.01	Λαμαρίναι εκ σιδήρου η χάλυβος, φυσικού χρώματος, πάχους μέχρι και 4,5 χιλιοστ.	715.220	2.470.472
73.13.02	*Όμοια, πάχους άνωτέρου των 4,5 χιλιοστ.	1.284.530	4.034.014
73.15.11	Κορμοί, πρίσματα κλπ., εκ χαλυβοκραμάτων και έλεγκτου χάλυβος, άπλά η έπιμεταλλωμένα	231.485	1.232.430
73.25.01	Καλώδια κλπ., εκ σιδηρών η χαλυβδίνων συρμάτων, γυμνά	103.192	967.100
73.27.01	Μεταλλικά ύφασματα δικτυωτά, εκ σιδήρου η χάλυβος, έχοντα τούς βρόχους μέχρι και 2 χιλιοστ.	13.758	311.454
73.29.03	*Αλύσεις κλπ., εις άπερίοριστα μήκη, πάχους άνω των 8 χιλιοστ.	14.342	111.344
73.31.61	Λοιπά καρφία κλπ., εκ σιδήρου η χάλυβος, άπλά η έπιμεταλλωμένα, πάχους μέχρι 2 χιλιοστ.	19.612	198.622
73.31.64	Λοιπά καρφία κλπ., όξειδωμένα, έπιχαλωμένα κλπ.	46.479	465.368
73.33.11	*Όβελoi πλεξίματος, παντοειδείς περάστραι κλπ.	1.599	119.127
73.34.01	Καρφίδες συνήθεις και καρφίδες άσφαλείας (παραμάναι), εκ σιδήρου η χάλυβος	6.171	129.769
73.36.11	Καμινέτα	12.028	120.400
73.36.31	Πύραυλα, έστια, μαγειρεία, λειτουργούντα διά φωταερίου	122.324	1.237.923
73.38.01	*Επιτραπέζια είδη εκ σιδήρου η χάλυβος, έσμαλτωμένα	35.638	564.579
76.16.61	Λοιπά τεχνουργήματα έξ άργιλιού	3.116	200.831
82.01.01	Πτύα, κασμάδες και πικούνια	10.391	108.750
82.03.29	*Ηλγίραι (τανάλια), κλειδες κοχλιώσεως και άποκοχλιώσεως, κοπτήρες σχημάτων, σωλήνων και παρόμοια έργαλεία χειρός	34.452	1.094.030
82.04.09	Σφύραι, έν γένει, και λοιπά έργαλεία χειρός	24.277	597.832
82.05.10	*Εργαλεία έναλλασσόμενα διά μηχανάς και δι' έργαλεία χειρός, λειτουργούντα διά μηχανικής δυνάμεως η μη, εκ κοινών μετάλλων	2.610	279.510
82.08.01	Μύλοι του καφέ, κρεατοκοπτικά μηχαναι κλπ., οικιακής χρήσεως, βάρους μέχρι 5 χγρ.	35.357	748.048
82.09.33	Έτεροι μάχαιραι πικουόμεναι, λοιπά	3.179	154.436
83.01.01	Κλειθρα κλπ., εκ σιδήρου, άπλά, βερνικωμένα κλπ.	5.232	114.239
83.02.01	Προσαρτήματα, σιδηρικά και έτερα παρόμοια είδη επίπλων, θυρών κλπ., άπλά η κεχρωματισμένα κλπ.	4.712	139.077
83.07.11	Λάμπαι και λοιπά όργανα φωτισμού, εκ σιδήρου, άπλά η κεχρωματισμένα κλπ.	15.813	565.669
83.09.11	Λοιπά άντικείμενα εκ κοινών μετάλλων, δι' ένδύματα κλπ.	11.384	433.672
	Λοιπά	71.353	1.497.119
	Σύνολον τμήματος XV	13.127.224	48.911.380
84.06.12	Κινητήρες έσωτερικής καύσεως, τύπου «Ντίζελ», δυνάμεως μέχρι 16 ίππων	4.400	170.550
84.06.13	Κινητήρες έσωτερικής καύσεως, τύπου «Ντίζελ», άνω των 16 μέχρι 50 ίππων	9.867	220.330
84.06.14	*Όμοιοι, άνω των 50 ίππων	71.405	2.903.135
84.06.51	Κύλινδροι-μονομπλόκ, κάρτερ, ζυγώματα κλπ., διά κινητήρας αυτοκινήτων όχημάτων	2.313	263.225
84.06.53	*Όμοια, διά λοιπούς κινητήρας	2.902	197.752
84.06.59	Μέρη κινητήρων, μη κατονομαζόμενα	12.118	942.450
84.09.01	*Όδοστρωτήρες	25.800	611.092
84.10.05	*Αντλία ειδικώς κατασκευασμένα προς ένσωμάτωσίν των εις έτερα μηχανήματα	1.294	325.321
84.11.01	*Αεραντλία και αεραντλία κενού	6.028	163.142
84.19.01	Μηχαναι και συσκευαι διά τον καθαρισμόν και τó στέγνωμα των φιζλών κλπ.	21.450	1.218.660
84.22.32	*Έτεροι μηχαναι και συσκευαι άνυψώσεως, φορτώσεως κλπ., βάρους έκάστη μέχρις 25 χγρ.	10.997	425.953
84.22.33	*Όμοια, βάρους έκάστη 25-250 χγρ.	32.189	542.557
84.23.01	*Εκσκαφείς μετά η άνευ άρπάγης, αυτοκίνητοι	31.202	923.925

Τσεχοσλοβακία (συνέχεια) — Tchécoslovaquie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
84.23.08	Έτεραι μηχαναί και συσκευαί, δι' εξορύξεις κλπ., βάρους έκάστη άνω των 250 χγρ.	2.334	136.775
84.29.01	Μηχαναί άλέσεως τών δημητριακών και τών όσπρίων	22.460	698.600
84.33.01	Έτεραι μηχαναί και συσκευαί διά τήν κατεργασίαν τής χαρτομάζης κλπ.	39.490	1.352.027
84.35.03	Τυπογραφικά πιεστήρια	26.960	1.325.489
84.35.05	Τυπογραφικαί μηχαναί μετά κυλίνδρων μιάς στροφής	2.435	240.048
84.36.90	Λοιπά μηχανήματα και συσκευαί διά τήν κατεργασίαν τών πάσης φύσεως ύλών	7.950	464.534
84.37.10	Ίστοι ύφάνσεως	138.529	5.223.076
84.38.01	Μηχανήματα και συσκευαί βοηθητικά τών μηχανών τής κλάσεως 84.37	6.020	257.657
84.38.11	Κερκίδες	795	106.777
84.38.19	Έτερα μέρη μηχανημάτων και συσκευών, τών κλάσεων 84.36, 84.37 και 84.38	3.605	363.953
84.40.02	Συσκευαί πλύσεως άσπυρρούχων δι' ύδατος, λειτουργούσαι δι' ήλεκτρισμού, βάρους έκάστη άνω τών 250 χγρ.	2.600	118.747
84.41.01	Ραπτομηχαναί και έπιπλα αυτών, οικιακής χρήσεως ή και διά ράπτας κλπ.	22.545	805.711
84.42.10	Μηχαναί διά τήν κατασκευήν και έπισκευήν τών ύποδημάτων	11.872	281.502
84.42.90	Λοιπαί μηχαναί και συσκευαί διά τήν παρασκευήν και κατεργασίαν τών δερμάτων κλπ.	4.017	178.243
84.45.03	Τόρνοι παντός τύπου	310.154	10.669.665
84.45.05	Έγκλύφανα (φραιζαί)	18.180	1.202.684
84.45.23	Μηχανικά εργαλεία ένεργούντα δι' ήλεκτροδιαβρώσεως κλπ., μηχανικά εργαλεία ύπερηχητικά	3.708	115.344
84.45.25	Μηχαναί όμαλύνσεως (ή έκτομής) έσωτερικής έπιφανείας	26.994	389.526
84.45.27	Μηχαναί πλανίσματος	7.050	204.174
84.45.29	Συνδήςκτορες ρινίσεως, μηχαναί πριονίσματος, μηχαναί κοπής κατά τεμάχια ώρισμένου μήκους, μηχαναί ένστίξεως, μηχαναί έντομής	94.895	2.136.867
84.45.31	Μηχαναί διατρήσεως	84.195	2.719.104
84.45.34	Μηχαναί άκονίσματος, μηχαναί άφαιρέσεως άνωμαλιών τής έπιφανείας, άνευ μικρομετρικού συστήματος ρυθμίσεως	4.200	295.220
84.45.50	Πιεστήρια	125.937	2.603.468
84.45.60	Μηχαναί περιέλιξεως, τοξοειδούς κάμψεως, διπλώσεως, πλανίσεως κλπ.	62.530	1.437.173
84.47.01	Πριονοκορδέλλαι, δισκοπριονες, πλάναι, έχονδριστήρες, άπαντα κατάλληλα διά τήν έκτέλεσιν μιάς εργασίας	23.100	449.096
84.47.11	Όμοια, κατάλληλα δι' έκτέλεσιν περισσοτέρων εργασιών	6.190	214.260
84.47.21	Λοιπά μηχανικά εργαλεία διά τήν κατεργασίαν του ξύλου, του φελλού κλπ.	8.370	215.247
84.48.00	Μεμονωμένα τεμάχια και έξαρτήματα μηχανικών εργαλείων	2.337	258.194
84.51.01	Γραφομηχαναί	8.916	1.045.164
84.59.21	Μηχαναί και συσκευαί διά τήν καπνοβιομηχανίαν	1.325	443.856
84.61.11	Βαλβίδες άεροθαλάμων	4.384	330.861
84.62.00	Τριβείς (ρουλεμάν) παντός είδους	32.179	2.238.388
84.63.10	Στροφαλοφόροι και διά ράβδων άξονες, διά κινητήρας τής κλάσεως 84.06Α	32.967	213.624
84.63.90	Έτεροι άξονες, στρόφαλοι κλπ.	5.243	292.921
84.65.99	Λοιπά μέρη και μεμονωμένα τεμάχια μηχανών και συσκευών και μηχανικών έπινοήσεων, μη κατονομαζόμενα	5.125	184.799
85.03.00	Ήλεκτρικαί στήλαι	76.963	1.214.250
85.04.11	Δοχεία συσσωρευτών κλπ.	73.345	635.114
85.04.12	Έτερα μέρη συσσωρευτών	22.093	494.786
85.06.01	Απορροφητήρες κόνεως κλπ.	2.242	110.120
85.08.03	Αναφλεκτήρες διά σπινθηρισμού	2.043	162.938
85.09.10	Ήλεκτρικαί συσκευαί φωτισμού, διάφοροι τών τής κλάσεως 85.08	1.779	167.332
85.10.00	Ήλεκτρικαί λυχνίαι φορηταί κλπ.	9.402	174.660
85.11.17	Μηχαναί και συσκευαί διά τήν συγκόλλησιν και κοπήν	8.712	361.415
85.13.09	Λοιπαί συσκευαί διά τήν ένσύρματον τηλεφωνίαν και τηλεγραφίαν κλπ.	1.167	143.914
85.13.11	Πίνακες συνδέσεων διά τηλεφωνικά κέντρα κλπ.	41.388	6.581.421
85.15.29	Δέκται τηλεοράσεως	14.833	1.136.117
85.19.05	Λοιποί διακόπται με περι κάλυμμα έξ οιασδήποτε έτέρας ύλης	612	113.953
85.19.09	Υποδοχαί (ντουλιγ) ήλεκτρικών λυχνιών, εκ βακελίτου ή έτέρας πλαστικής ύλης	5.309	132.314
85.23.02	Σύρματα, καλώδια, μετά περιβλήματος έξ άλλων μετάλλων	7.740	239.778
85.23.05	Όμοια, άξιας τοίφ άνά 1.000 μέτρα μέχρι 500 δρχ.	7.108	324.509
85.26.21	Τεμάχια μονωτικά, εκ πορσελάνης κλπ.	53.050	870.229
	Λοιπά	50.500	2.227.693
	Σύνολον τμήματος XVI	1.769.842	63.211.409
87.01.07	Τροχοφόροι γεωργικαί έλκυστήρες	2.699.640	65.209.542

Τσεχοσλοβακία (συνέχεια) — Tchécoslovaquie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
87.02.01	Άμαξαι αυτοκίνητοι διά την μεταφοράν προσώπων, συνήθεις, βάρους έκαστη μέχρις 800 χγρ., καινούργιαι	140.794	5.755.009
87.02.02	Όμοιαι, μεταχειρισμέναι	3.775	140.197
87.02.03	Όμοιαι, βάρους έκαστη άνω των 800 χγρ. και αξίας franco-usine μέχρι 1.650 δολλαρίων, καινούργιαι	7.592	256.807
87.06.01	Μέρη γεωργικών έλκυστήρων	18.358	1.032.975
87.06.12	Μέρη άμαξωμάτων, ολον δάπεδα, πλάγαι πλευραι κλπ.	2.460	149.630
87.06.15	Λοιπά μέρη αυτοκινήτων, ολον άξονες, ημιαξόνια, μειωτήρες κραδασμών κλπ.	8.985	597.927
87.07.02	Ειδικά αυτοκίνητα χειρισμών κλπ., φέροντα σύστημα άνοψώσεως της ίδιας αυτών διατάξεως φορτώσεως, άνοψουμένης εις ύψος ενός μέτρου ή και περισσότερον	10.000	331.860
87.09.01	Αυτοκίνητα ποδήλατά (μοτοσυκλέτται) κυλινδρισμού μέχρι 250 κυβ. εκατοστομέτρων	47.581	1.893.980
87.10.00	Ποδήλατα άνευ κινητήρος	220.318	6.144.691
87.12.09	Έριππια (σέλλαι), σκελετοί, περόναι, τροχοί, πηδάλια, άνάβαθρα, όδοντωτοί τροχοί μεταδόσεως κινήσεως, άκτίνες και άλύσεις, έτέρων όχημάτων	82.027	1.759.804
87.12.19	Λοιπά μέρη μεμονωμένα τεμάχια και έξαρτήματα, μη ειδικώς άλλαχού περιλαμβανόμενα, έτέρων όχημάτων	7.171	202.207
	Λοιπά	10.756	485.462
	Σύνολον τμήματος XVII	3.259.457	83.960.091
90.09.00	Μηχανήματα άκινήτου προβολής, μηχανήματα φωτογραφικών μεγεθύνσεων ή σμικρύνσεων	2.494	187.464
90.12.01	Μικροσκοπία όπτικά	650	261.870
90.16.01	Όργανα σχεδιάσεως, χαράξεως, ύπολογισμού	4.476	468.220
90.16.11	Λοιπά μηχανήματα, συσκευαι και όργανα μετρήσεως, έπαληθεύσεως, έλέγχου κλπ.	15.761	548.619
90.17.11	Συσκευαι όδοντιατρικαι	2.507	502.352
90.20.01	Συσκευαι δι' άκτίνων X	1.222	207.069
90.23.11	Θερμόμετρα Ιατρικής χρήσεως ή μη	2.020	569.200
90.26.01	Μετρηται ύγρών	10.951	249.224
90.26.12	Μετρηται ήλεκτρισμού	445.410	23.026.640
90.27.10	Μετρηται στροφών, μετρηται παραγωγής και έτεροι μετρηται	1.359	396.900
90.27.20	Συσκευαι ένδείξεως της ταχύτητος και ταχύμετρα	2.867	771.001
90.28.11	Ήλεκτρικαι και ήλεκτρονικαι συσκευαι διά την μέτρησιν μη ήλεκτρικών μεγεθών	463	279.902
91.04.99	Λοιπά ώρολόγια (έκκρεμη, έγερτήρια κλπ.), μη ήλεκτρικά	8.793	484.443
92.01.01	Κλειδοκύμβαλα όρθα	4.148	267.160
92.05.00	Έτερα πνευστά μουσικά όργανα	477	203.264
	Λοιπά	2.479	350.121
	Σύνολον τμήματος XVIII	506.077	28.778.449
93.04.01	Όπλα κυνηγετικά έν γένει	1.700	898.934
93.05.00	Έτερα όπλα (πιστόλια μετ' έλατηρίου, πεπιεσμένου άέρος κλπ.)	2.894	215.007
93.07.02	Φυσίγγια όπλων κυνηγίου	10.747	275.432
93.07.04	Φυσίγγια όπλων και πιστολίων σκοποβολής	6.714	307.322
93.07.34	Κάλυκες φυσίγγιων, κυνηγετικών όπλων, έκ χαρτονίου ή έτέρας ύλης ..	14.580	618.140
	Σύνολον τμήματος XIX	36.635	2.314.835
94.02.00	Έπιπλα Ιατροχειρουργικά κλπ.	3.662	190.572
97.06.00	Είδη και όργανα άθλοπαιδιών ύπαίθρου, γυμναστικής κλπ.	7.077	343.186
98.01.01	Κομβία έκ σιδήρου ή όρειχάλκου	3.869	458.785
98.01.03	Κομβία έκ κοινών μετάλλων, έσματωμένα, έπάργυρα ή έπιγύρσα ..	641	126.397
98.01.21	Κομβία έξ ύαλου, πορσελάνης κλπ.	2.575	327.074
98.05.01	Μολυβδοκόνδυλα μετά ξυλίνου ή άλλου περιβλήματος	8.304	514.660
98.15.00	Θερμομονωτικαί φιάλαι και έτερα Ισοθερμικά δοχεία	25.975	655.347
	Λοιπά	2.505	297.599
	Σύνολον τμήματος XX	54.608	2.913.620
	Σύνολον χώρας	67.160.520	404.004.599

Ούγγαρια — Hongrie

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
ΟΥΓΓΑΡΙΑ — HONGRIE			
01.02.31	Μόσχοι, δαμάλις και τὰ παρόμοια τῶν βουβάλων	390.295	6 160.351
01.04.01	Πρόβατα και κριοί	1.812.260	22.134.025
01.04.21	Άμμοι και έρίφια	1.127.771	12.335.420
01.04.31	Προβατοειδή και αίγοειδή άναπαραγωγής	29.650	663.000
02.01.01	Κρέατα βοοειδῶν, νωπά	133.280	3.008.062
02.02.02	Έσφαγμένα πουλερικά, κατεψυγμένα	1.048.202	15.897.047
02.04.02	Λοιπά κρέατα, κατεψυγμένα	4.784	149.287
04.03.12	Βούτυρον άτηκτον έν δοχείοις, βάρους άνω τῶν 4 χγρ.	21.200	397.320
	Λοιπά	10.992	233.235
	Σύνολον τμήματος I	4.578.434	60.977.747
07.01.04	Γεώμηλα πρώιμα	301.188	541.803
07.01.06	Γεώμηλα μή κατονομαζόμενα	263.708	486.232
07.05.31	Πίσα (μπιζέλια)	91.080	436.825
12.01.08	Κολοκυνθόσπορος	20.399	162.369
14.05.21	Λοιπά προϊόντα φυτικής προελεύσεως, άκατέργαστα	18.000	107.910
	Σύνολον τμήματος II	694.375	1.735.139
16.01.11	Σαλάμια	25.382	1.538.036
16.02.11	Χοιρομήτρια έντός δοχείων έρμητικῶς κεκλεισμένων	3.949	135.902
16.02.21	Λοιπά παρασκευάσματα και κονσέρβαι κρεάτων	5.220	168.857
17.01.02	Σάκχαρις έκ τεύλων ή καλαμσοακχάρου, ραφιναρισμένη	4.189.532	9.998.400
22.08.01	Αιθυλική άλκοόλη (οινόπνευμα), μή μετουσιωμένη, άνω τῶν 80°	1.771.867	7.942.648
	Λοιπά	5.998	59.469
	Σύνολον τμήματος IV	6.001.948	19.838.312
27.07.37	Κρεβζωτον κλπ.	1.000.280	1.372.041
27.10.64	Λοιπά έλαια και λίπη, μεμιγμένα μεθ' έτέρων ούσιων (άντιπροτικών, άντιοξειδωτικών κλπ.)	154.402	523.142
	Λοιπά	75.450	76.896
	Σύνολον τμήματος V	1.230.132	1.972.079
28.42.01	Άλατα άνθρακικά καλίου	165.480	861.969
29.03.41	Τρινιτρολουόλιον	35.500	325.080
29.16.05	Άκετυλοσαλικυλικόν όξύ	10.000	213.710
29.25.29	Λοιπά κυκλικά άμείδια	4.000	165.550
29.35.99	Λοιπά έτεροκυκλικά ένώσεις	1.100	157.935
30.03.71	Ίδιοσκευάσματα, λοιπά	1.760	764.390
36.02.01	Παρεσκευασμένα έκρηκτικά υλαι, με βάση την νιτρογλυκερίνη	314.700	2.892.222
36.02.11	Λοιπά παρεσκευασμένα έκρηκτικά υλαι	45.500	260.521
36.03.00	Θρυαλλίδες ύπονόμων, πυροκροτικά κορδόνια	6.336	167.840
36.04.04	Καψύλλια και έκκαύματα ύπονόμων, ήλεκτρικά	1.825	115.885
37.02.01	Φωτογραφικά ταινία εύαισθητα, μή έκτεθεισά εις τὸ φῶς	2.568	254.419
37.03.11	Χάρτης, δελτάρια κλπ., εύαισθητα, μή ύποστάντα εμφάνισιν, λοιπά	9.674	517.484
	Λοιπά	143.726	1.134.801
	Σύνολον τμήματος VI	742.169	7.831.806
39.02.51	Προϊόντα πολυμερισμού κλπ., εις πλάκας, φύλλα, ταινίας	27.750	360.479
39.07.31	Πλάκες, φύλλα κλπ., σχήματος έτέρου του τετραγώνου ή όρθογωνίου	39.755	822.667
	Λοιπά	1.557	36.718
	Σύνολον τμήματος VII	69.062	1.219.864
44.04.01	Ευλεία, χονδροειδῶς όρθογωνισμένη, έλάτης και πέυκης	5.272.907	10.509.396

Ούγγαρία (συνέχεια) — Hongrie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
44.05.01	Ευλεία, άπλώς προιονισμένη, έλάτης και πεύκης, πάχους άνω των 50 χιλιοστ.	2.065.998	5.337.020
44.05.02	Όμοια, πάχους 15-50 χιλιοστ.	14.074.994	33.539.408
44.08.00	Δούγαι	439.230	1.604.203
44.18.00	Ευλεία τεχνητή ή άνεσοχηματισμένη κλπ.	419.880	775.783
44.21.01	Κιβώτια παντός μεγέθους κλπ., έξ ξύλου, συνηρολογημένα	1.037.578	3.485.063
	Λοιπά	48.325	203.204
	Σύνολον τμήματος IX	23.358.912	55.454.077
	Σύνολον τμήματος X	9.019	44.289
51.04.01	Υφάσματα έξ συνεχών συνθετικών ύφαντικών ίνών	1.273	103.756
51.04.03	Υφάσματα έξ συνεχών τεχνητών ύφαντικών ίνών, έτερα	24.456	2.222.406
53.05.14	Έρια και τρίγες, λαναρισμένα ή κτενισμένα, μη βεβιαμμένα, άμιγή	42.756	3.172.618
55.09.10	Έτερα ύφασματα βαμβακερά, λελευκασμένα ή τυπωτά, όμαλης ύφάνσεως	187.857	10.828.268
55.09.20	Όμοια, άλευκαστα ή λελευκασμένα ή τυπωτά, άνωμάλου ύφάνσεως	46.554	3.057.628
55.09.41	Έτερα ύφασματα βαμβακερά, νηματοβαφή κλπ., βάρους μέχρι και 70 γραμμ.	1.831	144.903
55.09.42	Όμοια, βάρους 70-90 γραμμ.	3.388	267.593
55.09.43	Όμοια, βάρους 90-130 γραμμ.	56.363	4.329.495
55.09.44	Όμοια, βάρους 130-180 γραμμ.	14.350	868.363
55.09.45	Όμοια, βάρους άνω των 180 γραμμ.	7.297	371.272
55.09.50	Έτερα ύφασματα βαμβακερά, νηματοβαφή, φέροντα σχέδια ή ποικιλια- τα κλπ.	5.535	340.737
56.07.02	Υφάσματα έξ τεχνητών ύφαντικών ίνών, μη συνεχών	20.224	1.364.617
57.01.02	Κάνναβις κατειργασμένη	12.120	166.574
57.05.01	Νήματα έξ καννάβεως, άλευκαστα, μονόκλωνα	8.509	141.260
58.05.41	Είδη κορδελλοποιίας κλπ., έξ βάμβακος	519	114.660
58.10.41	Κεντήματα έξ βάμβακος	2.061	511.496
59.15.00	Σωλήνες άντλιών και παρόμοιοι, έξ ύφαντικών ύλών	2.876	131.809
62.01.11	Κλινοσκεπάσματα έξ έριου	4.130	115.177
62.04.31	Σκηναί μετά ή άνευ έξαρτημάτων	4.718	195.711
62.04.41	Είδη κατασκηνώσεως έξ ύφασματος	8.488	399.699
	Λοιπά	12.686	531.406
	Σύνολον τμήματος XI	467.991	29.379.448
	Σύνολον τμήματος XII	1.223	56.228
69.10.31	Νεροχύται, νιπτήρες κλπ., λοιπά, λευκά	37.620	294.926
69.11.21	Επιτραπέζια σκευή κλπ., έξ πορσελάνης, άργύρω ή χρυσώ διακόσμηση	427	127.855
70.13.01	Ποτήρια ύδατος, ζύθου κλπ., φυσικού χρώματος, πάχους μέχρι 3 χιλιοστ.	30.619	853.098
70.13.10	Είδη επιτραπέζια και μαγειρείου έξ ύάλου πυρηνθεκτικής, τύπου pyrex, durex	10.673	351.870
70.13.11	Λοιπά ύάλινα είδη φυσικού χρώματος κλπ.	4.509	117.029
	Λοιπά	10.638	135.185
	Σύνολον τμήματος XIII	94.486	1.879.963
	Σύνολον τμήματος XIV	7	31.759
73.10.01	Ράβδοι έξ σιδήρου ή γάλυβος κυκλικής τομής, διαμέτρου μέχρι & 35 χιλιοστ.	1.787.626	5.426.322
73.10.03	Ράβδοι έξ σιδήρου ή γάλυβος κυκλικής τομής, διαμέτρου άνω των 35 χιλιοστ.	72.510	202.671
73.10.04	Ράβδοι έξ σιδήρου ή γάλυβος, έτεραί, άνευ ούδεμιās έτέρας κατεργασίας κλπ.	563.404	1.698.529
73.11.01	Γωνίαί και έτεροι μορφοσιέηροι, έξ σιδήρου ή γάλυβος, άνευ ούδεμιās έτέρας κατεργασίας κλπ.	2.974.494	8.650.744
73.12.21	Λοιπά φύλλα έξ σιδήρου ή γάλυβος, πλάτους μέχρι 210 χιλιοστ.	312.670	1.583.087
73.13.01	Λαμαρίναί έξ σιδήρου ή γάλυβος, φυσικού χρώματος, πάχους μέχρι και 4,5 χιλιοστ.	1.618.762	5.572.197
73.13.02	Όμοιαί, πάχους άνωτέρου των 4,5 χιλιοστ.	2.124.290	6.365.333

Ούγγαρία (συνέχεια) — Hongrie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
73.13.42	Σιδηρόφυλλα ψυχράς εξέλσεως κλπ., εισαγόμενα υπό βιομηχανιών ...	126.110	445.313
73.18.11	Σωλήνες εκ σιδήρου ή χάλυβος, λοιποί	77.900	426.429
73.18.12	Λύλοι εκ σιδήρου ή χάλυβος, χρησιμοποιούμενοι δι' ατμολέβητας, ψυγεία ή ελαιοπιεστήρια	326.200	1.926.855
73.18.13	Σωλήνες κυκλικής τομής εκ χάλυβος, μονήλατοι, εισαγόμενοι παρά βιομηχανιών κατασκευής στροβιλοφόρων αντλιών βαθέων φρεάτων ...	98.550	578.012
73.38.21	Λουτήρες εκ γυτοσιδήρου κλπ.	215.210	1.817.660
82.01.01	Πτύα, κασμάδες και πικονία	255.599	1.824.723
82.01.21	Δρέπανα και κοσσιές	5.596	279.136
82.01.31	Πελέκεις	22.312	339.603
82.01.41	Σκαπάναι, τσάπαι, τσογκράναι, δίκανα	66.496	620.784
82.03.29	Ήλαγραι (τανάλια), κλειδες κοχλιώσεως και αποκοχλιώσεως, κοπτήρες σχημάτων, σωλήνων και παρόμοια εργαλεία χειρός	95.470	1.926.513
82.04.09	Σφύραι, εν γένει, και λοιπά εργαλεία χειρός	34.240	551.603
82.04.31	Ακμονες, συνδύκτορες (μέγγενες) κλπ.	50.157	543.696
83.01.01	Κλειθρα κλπ., εκ σιδήρου, απλά, βερνικωμένα κλπ.	29.679	682.328
83.01.11	Κλειθρα κλπ., εκ χαλκού ή άλλου κοινού μετάλλου, απλά ή βερνικωμένα κλπ.	4.996	189.589
	Λοιπά	62.147	644.394
	Σύνολον τμήματος XV	10.924.418	42.295.521
84.07.11	Μέρη κινητηρίων μηχανών υδραυλικών, μεμονωμένως εισαγόμενα	1.385	162.781
84.14.11	Λοιποί κλίβανοι και μέρη αυτών	16.701	735.223
84.15.13	Άτερα συγκροτήματα ψυκτικά	3.409	142.795
84.22.11	Γερανοί, γερανογέρυραι, έναέριοι σιδηρόδρομοι κλπ.	68.937	2.456.160
84.45.03	Τόρνοι παντός τύπου	22.133	1.185.875
84.45.05	Εκγλύφανα (φραϊζαι)	17.627	971.108
84.45.27	Μηχαναί πλανισματος	16.260	720.484
84.45.31	Μηχαναί διατρήσεως	4.300	136.383
84.45.90	Λοιπά μηχανικά εργαλεία διά την κατεργασίαν των μετάλλων	900	144.580
84.59.31	Λεκάναι και λοιπά δοχεία φέροντα μηχανικάς διατάξεις κλπ.	97.360	575.725
84.59.93	Λοιπαί μηχαναί και συσκευαί (όπλισμού, ταινιοποιήσεως, κατασκευής μονώσεως κλπ.)	3.525	200.854
84.62.00	Τριβείς (ρουλεμάν) παντός είδους	4.021	279.872
84.63.90	Άτεροι άξονες, στρόφαλοι κλπ.	37	159.470
85.12.35	Ήλεκτρικά σιδηρά σιδηρώματος εκ σιδήρου, έσμαλτωμένα κλπ., βάρους εκαστον μέχρι 2 χγρ.	4.476	237.298
85.13.11	Πίνακες συνδέσεων διά τηλεφωνικά κέντρα κλπ.	25.776	7.284.442
85.15.12	Ραδιόφωνα, τύπου β. λυχνιών ή διγλωττερων	3.058	268.643
85.15.13	Άτερα ραδιόφωνα	26.741	1.552.536
85.15.29	Δέκται τηλεοράσεως	26.279	2.238.719
85.19.01	Διακόπται μάχαιρωτοί, ύψηλης τάσεως, και αυτόματοι, οιασδήποτε τάσεως	11.086	946.187
85.19.51	Μέρη των ειδών της κλάσεως 85.19	3.882	140.929
85.20.04	Ήλεκτρικοί λαμπτήρες διά πυρακτώσεως, διά ρεύμα τάσεως μέχρι 25 βόλτ	422	158.563
85.20.05	Λαμπτήρες και σωλήνες φωτισμού δι' εκκενώσεως (λαμπτήρες φθορισμού κλπ.)	24.440	630.650
85.20.32	Άτερα μέρη ήλεκτρικών λαμπτήρων κλπ.	1.498	110.076
85.21.19	Άτεροι λυχνίαί ήλεκτρικαί κλπ.	288	150.501
85.25.01	Μονωτήρες εκ πορσελάνης κλπ.	109.408	669.553
85.26.21	Τεμάχια μονωτικά, διά μηχανάς, ήλεκτρικάς εγκαταστάσεις κλπ., εκ πορσελάνης	14.628	370.351
	Λοιπά	24.285	1.108.905
	Σύνολον τμήματος XVI	532.862	23.738.163
86.09.30	Άξονες συνηρμολογημένοι ή μή, τροχοί και μέρη αυτών, όχημάτων κινουμένων επί σιδηροτροχιών	204.486	1.412.639
87.01.07	Τροχοφόροι γεωργικολ έλκυστήρες	15.040	445.691
87.02.03	Άμαξαι αυτοκίνητοι διά την μεταφοράν προσώπων, συνήθεις, βάρους έκαστη άνω των 800 χγρ. και αξίας franco-usine μέχρι 1.650 δολλαρίων, καινούργαίς	11.090	353.525
87.10.00	Ποδήλατα άνευ κινητήρος	65.406	2.076.132
	Λοιπά	1.315	81.201
	Σύνολον τμήματος XVII	297.337	4.369.188

Ούγγαρία (συνέχεια), Ρουμανία — Hongrie (suite), Roumanie

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
0.01.01	Ύαλοι οφθαλμικών	5.629	2.110.158
0.09.00	Μηχανήματα ακινήτου προβολής, μηχανήματα φωτογραφικών μεγεθύνσεων ή σμικρύνσεων	8.050	284.915
0.14.03	Όργανα γεωδαισίας, τοπογραφίας κλπ.	244	182.137
0.15.00	Ζυγοί εύαισθητοι κλπ.	580	224.546
0.20.01	Συσκευασι δι' ακτίνων Χ	2.830	406.712
1.04.99	Λοιπά ώρολόγια (έκκρεμη, έγερτήρια κλπ.), μη ηλεκτρικά	7.125	458.137
2.11.20	Συσκευασι μικται έγγραφής και αναπαραγωγής του ήχου	7.518	712.859
	Λοιπά	1.971	234.265
	Σύνολον τμήματος XVIII	33.947	4.613.729
93.04.01	Όπλα κυνηγετικά έν γένει	581	222.500
	Λοιπά	1.483	90.300
	Σύνολον τμήματος XIX	2.064	312.800
94.03.16	Λοιπά έπιπλα έν κοινών μετάλλων	28.473	528.858
	Λοιπά	7.495	241.418
	Σύνολον τμήματος XX	35.968	770.276
	Σύνολον χώρας	49.074.354	256.520.388
ROUMANIA—ROUMANIE			
02.01.01	Κρέατα βοοειδών, νωπά	60.388	1.500.420
02.01.02	Κρέατα βοοειδών, κατεψυγμένα	322.483	6.975.988
02.01.04	Κρέατα προβατοειδών και αιγοειδών, κατεψυγμένα	13.338	260.720
	Σύνολον τμήματος I	396.209	8.737.128
12.01.01	Λινόσπορος	3.528.407	14.445.805
12.01.10	Κανναβόσπορος	48.699	276.740
	Λοιπά	1.274	42.201
	Σύνολον τμήματος II	3.578.380	14.764.746
17.01.02	Σάκχαρις έν τεύτλων ή καλαμοσακχάρου, ραφιναρισμένη	75.000	166.965
	Σύνολον τμήματος IV	75.000	166.965
27.08.01	Πίσσα στερεά	97.000	103.360
27.10.41	Πετρέλαιον έσωτερικής καύσεως, άκατάλληλον διά φωτισμόν και λίπανσιν μηχανών	25.804.560	17.977.082
27.10.51	Πετρέλαια έξωτερικής καύσεως	49.231.683	20.594.437
27.10.63	Λοιπά έλαια και λίπη όρυκτά, μετά ή άνευ ζωικών ή φυτικών έλαίων και λιπών	145.668	377.751
27.10.64	Λοιπά έλαια και λίπη, μεμιγμένα μεθ' έτέρων ούσιών (άντικροτικών, άντιοξειδωτικών κλπ.)	137.230	428.503
27.14.01	Άσφαλτος (μαλακή ή σκληρά)	614.867	675.297
27.14.11	Όπάνθραξ έν πετρελαίου	516.880	669.876
27.15.00	Άσφαλτοι φυσικοί, σχίσται και άμμος, άσφαλτοϋχα κλπ.	278.760	310.183
	Λοιπά	22.740	117.289
	Σύνολον τμήματος V	76.849.388	41.253.778

Ρουμανία (συνέχεια) — Roumanie (suite)

Αριθμός Στατιστικής No Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
28.03.00	*Ανθραξ καθαρός	21.620	194.618
28.38.01	*Αλατα θειικά νατρίου	210.363	238.486
28.56.11	*Ανθρακασβέστιον	591.034	1.588.938
	Λοιπά	75.380	251.885
	Σύνολον τμήματος VI	898.397	2.273.927
39.02.13	Πολυστερόλη	259.292	1.887.205
39.02.18	Πολυαιθυλένιον	26.300	257.843
39.02.51	Προϊόντα πολυμερισμού κλπ., εις πλάκας, φύλλα, ταινίας	38.290	537.286
40.11.02	*Επίσωτρα κοίλα διά ποδήλατα	8.160	177.321
40.11.04	*Επίσωτρα κοίλα διά φορτηγά αυτοκίνητα	13.100	205.225
40.11.05	*Επίσωτρα κοίλα, λοιπά	68.433	1.015.505
40.11.14	Λοιποί αεροθάλαμοι	6.073	108.831
	Λοιπά	6.379	138.192
	Σύνολον τμήματος VII	426.027	4.327.408
41.01.48	Δέρματα ακατέργαστα, ξηρά, αγίων	5.240	348.648
	Σύνολον τμήματος VIII	5.240	348.648
44.03.01	Ευλεία ακατέργαστος ελάτης και πεύκης	2.881.242	4.284.744
44.03.02	*Όμοια, φηγού (δέξιας)	694.553	419.949
44.03.22	*Όμοια, δρυός, καστανάας, λεύκης, πελέας, μελίας κλπ.	546.430	1.870.060
44.05.01	Ευλεία, άπλως προιονισμένη, ελάτης και πεύκης, πάχους άνω των 50 χιλιοστ.	1.440.904	4.158.737
44.05.02	*Όμοια, πάχους 15-50 χιλιοστ.	12.264.175	37.741.505
44.05.03	*Όμοια, πάχους 5-15 χιλιοστ.	343.902	1.000.706
44.05.06	Ευλεία, άπλως προιονισμένη, φηγού (δέξιας), πάχους άνω των 50 χιλιοστ.	3.109.720	8.313.068
44.05.07	*Όμοια, πάχους 15-50 χιλιοστ.	2.185.450	5.361.227
44.13.13	Ευλεία δρυός, διά δάπεδα	61.280	397.651
44.15.02	Φύλλα επικαλλητά άπλά ή πολυστρωτα άντικολλητά, πάχους άνω των 2 χιλιοστ., εκ σημύδας, σκλήθρου κλπ.	774.824	3.479.434
44.18.00	Ευλεία τεχνητή ή άνεσχηματισμένη κλπ.	672.504	1.663.550
44.21.01	Κιβώτια παντός μεγέθους κλπ., εκ ξύλου, συνημολογημένα	1.992.545	6.045.167
44.27.21	Τεχνουργήματα λεπτουργικής και μικροεπιπλαποιίας, λοιπά είδη εκ ξύλου (κυτία, κασσετίνας, θήκαι κλπ.)	5.540	137.382
	Λοιπά	79.217	376.570
	Σύνολον τμήματος IX	27.052.286	75.249.750
48.09.11	Λοιπάι πλάκες διά κατασκευάς, εκ χαρτομάζης	470.201	1.064.777
48.09.12	Λοιπάι πλάκες διά κατασκευάς, εξ άποινωμένου ξύλου	438.531	971.642
	Λοιπά	35.412	157.960
	Σύνολον τμήματος X	944.144	2.194.379
54.05.05	*Υφάσματα εκ λίνου ή ραμι, άλευκάστα, όμαλης ύφάνσεως, άμιγή ή σύμμικτα κλπ., άνω των 40 νημάτων	1.473	113.063
55.09.10	*Έτερα ύφάσματα, βαμβακερά, λελευκασμένα ή τυπωτά, όμαλης ύφάνσεως	44.406	1.838.549
62.03.01	Σάκκοι και σακκίδια συσκευασίας, εξ λούτης, καννάβεως κλπ., μέχρις 6 κλωστών	22.196	290.130
	Λοιπά	4.185	165.662
	Σύνολον τμήματος XI	72.260	2.407.404
69.10.31	Νεροχύται, νιπτήρες κλπ., λοιπά, λευκά	48.103	434.622
	Λοιπά	31.143	216.589
	Σύνολον τμήματος XIII	79.246	651.211

Ρουμανία (συνέχεια), Βουλγαρία — Roumanie (suite), Bulgarie

Αριθμός κατασκευής Statist.	Εμπορεύματα — Marchandises	Ποσότης εις χιλιόγραμμα Quantité : en kilogrammes	Αξία εις δραχμάς Valeur : en drachmes
36.31	Πύραυλα, έστιαί, μαγειρεία, λειτουργούντα διά φωταερίου ή υγραερίου	67.405	655.200
	Λοιπά	2.522	72.548
	Σύνολον τμήματος XV	69.927	727.748
37.10	Ίστοι ύφανσεως	8.731	173.478
40.01	Συσκευαί πλύσεως άσπρορρούχων δι' ύδατος, λειτουργούσαι δι' ηλεκτρι- σμού, βάρους εκάστη μέχρι 250 χγρ.	21.058	413.985
45.03	Τρόνοι παντός τύπου	26.560	719.956
45.05	Έγκλύφανα (φραΐζαι)	8.845	352.180
45.27	Μηχαναί πλάνισματος	27.280	495.000
45.31	Μηχαναί διατήσεως	14.035	237.454
47.01	Πριονοκορδέλλαι, διακόπριονες, πλάναι, εκχονδριστήρες, άπαντα κατάλ- ηλα διά την εκτέλεσιν μιās εργασίας	4.831	108.100
62.00	Τριβείς (ρουλέμάν) παντός είδους	3.110	138.145
03.00	Ήλεκτρικαί στήλαι	16.505	313.343
04.12	Έτερα μέρη συσσωρευτών	10.025	176.028
	Λοιπά	17.046	482.969
	Σύνολον τμήματος XVI	158.026	3.610.638
	Σύνολον τμήματος XVII	3.120	93.200
02.00	Έτερα εγχοδρα μουσικά όργανα	2.993	303.999
	Λοιπά	1.944	131.011
	Σύνολον τμήματος XVIII	4.937	435.010
	Σύνολον τμήματος XX	366	16.194
	Σύνολον χώρας	110.612.953	157.258.134

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "3"

ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Ι. ΡΟΥΜΑΝΙΑ. Μικρή σχετικά πτώση σημειώνουν οι εξαγωγές προς τη Ρουμανία κατά τα έτη 1981-85 σε σχέση με την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο (-11τ.ε.). Ωστόσο στην διάρκεια της πενταετίας η πτωτική τάση είναι συνεχής και σημειώνεται σταθεροποίηση μόνο το 1985 σε αρκετά χαμηλά επίπεδα (1980, 94 εκ. 1984, 38 εκ. 1985, 39 εκ. δολάρια). Εξάλλου και σε σχετικούς όρους η πτώση του μεριδίου της Ρουμανίας είναι αισθητή (1976-80 1,7τ.ε. 1981-85 1,2τ.ε., 1984-85 0,8-0,9τ.ε.). Όσον αφορά τις εισαγωγές, συνολικά κατά την εξεταζόμενη πενταετία υπάρχει ελαφρά πτώση (-15τ.ε.) σε σχέση με την προηγούμενη. Ωστόσο, με εξαίρεση το 1983, οι εισαγωγές παραμένουν στα ίδια ή σε λίγο υψηλότερα επίπεδα από αυτά του 1979-80 (50 εκ. δολ.). Βέβαια σε σχετικούς όρους, το μερίδιο της Ρουμανίας στις Ελληνικές εισαγωγές μειώνεται από 0,9 σε 0,6τ.ε. Το εμπορικό ισοζύγιο με την Ρουμανία παραμένει συνολικά ισοσκελισμένο και μάλιστα σημειώνει μια μικρή βελτίωση, συνολικά σε σχέση πάντα με την προηγούμενη πενταετία, (110 έναντι 104τ.ε.).

Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι ο γενικός αυτός μεσος κρύβει την μετατροπή του ισοζυγίου από πολύ πλεονασματικό τα τρία πρώτα έτη (156, 129, και 156τ.ε.) σε σαφώς ελλειματικό κατά τα δύο τελευταία (66 και 70τ.ε. αντίστοιχα). Πάντως όπως και στη περίπτωση της Πολωνίας, η εξέταση του ισοζυγίου δεν είναι δυνατόν να απομονωθεί από το ζήτημα του Ρουμανικού χρέους και της ρευστοποίησης αυτού.

2. **ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.** Μικρή πτώση (-10τ.ε.) σε σχέση με την προηγούμενη πενταετία σημειώνουν οι εξαγωγές προς τη Βουλγαρία. Πτώση παρατηρείται κατά τα δύο πρώτα έτη της πενταετίας (από 63 εκ. δολ. το 1980 σε 43 εκ. δολ. το 1982) στη συνέχεια όμως οι εξαγωγές σταθεροποιούνται στα επίπεδα του 1982. Σταθερότητα παρατηρείται και στο μερίδιο της Βουλγαρίας στις Ελληνικές εξαγωγές κατά την τελευταία πενταετία 1982-85 (0,9-1,0τ.ε.), αλλά συνολικά η εξεταζόμενη περίοδος σε σχέση με την προηγούμενη πενταετία είναι σε σαφώς χαμηλότερα επίπεδα (1,4 έναντι 1,0τ.ε.). Οι εισαγωγές από την Βουλγαρία πέφτουν κάθετα τον πρώτο χρόνο της ένταξης (από 71 σε 35 εκ. δολ.), αλλά το 1982 επανέρχονται στο επίπεδο του 1980 για να αρχίσουν από εκεί μια σταθερή πτώση που τις φέρνει το 1985 πάλι στα 33 εκ. δολ. Συνολικά πάντως, την πενταετία 1981-85 οι εισαγωγές παρουσιάζουν μικρή μόνο κάμψη σε σχέση με την προηγούμενη πενταετία (-9τ.ε.), το δε μερίδιο της Βουλγαρίας στις Ελληνικές εισαγωγές πέφτει από 0,8 σε 0,6τ.ε. Το εμπορικό ισοζύγιο παραμένει συνολικά για την πενταετία ελαφρώς ελλειμματικό (88τ.ε.), στα ίδια σχεδόν επίπεδα με την πενταετία που διέρευσε (89τ.ε.). Ωστόσο, σε αντίθεση με τα έτη 1976-80 όπου παρατηρείται σχετική σταθερότητα από έτος σε έτος, κατά την πενταετία της ένταξης έχουμε τεράστιες και ακανόνιστες διακυμάνσεις (1981: 159τ.ε., 1982: 59τ.ε.).

3. **ΑΛΒΑΝΙΑ.** Οι εξαγωγές προς την Αλβανία είχαν φτάσει σε επίπεδο ρεκόρ το 1980 (29 εκ. δολ.), σημειώνοντας υπερδιπλασιασμό σε σχέση με το 1979 (13 εκ. δολ.). Το 1981-1982

επανέρχονται στα επίπεδα του 1979, ενώ τα δύο επόμενα χρόνια μειώνονται παραπέρα (7 εκ. δολ. το 1984) για να σημειώσουν μια μικρή ανάκαμψη το 1985 (8,5 εκ. δολ.). Συνολικά κατά τα έτη 1981-85 σημειώνεται κάμψη κατά 30 τ.ε. έναντι της αντίστοιχης προηγούμενης περιόδου. Η κάμψη αυτή αντανακλάται και από τον σχεδόν υποδιπλασιασμό του μεριδίου της Αλβανίας στις Ελληνικές εξαγωγές (από 0,39 σε 0,21 τ.ε.). Ωστόσο, οι εισαγωγές από την Αλβανία σημειώνουν συνολικά, αύξηση κατά 27 τ.ε. τα έτη 1981-85 σε σχέση με την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο, με αποτέλεσμα το μερίδιο της Αλβανίας στις Ελληνικές εισαγωγές να παραμένει περίπου σταθερό (0,20 έναντι 0,22)

Η συνολική αυτή εικόνα παραυτά, κρύβει την εξέλιξη των εισαγωγών από τα υψηλά επίπεδα της τριετίας 1979-81 (20-30 εκ. δολ.) στα αισθητά χαμηλότερα επίπεδα των τεσσάρων επομένων ετών (13-18 εκ. δολ.). Εξάλλου το ισοζύγιο με την Αλβανία από ουσιαστικά ισοσκελισμένο (94 τ.ε.), κατά την προενταξιακή πενταετία, γίνεται έντονα ελλειμματικό την περίοδο 1981-85.

4. ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ

Όσον αφορά την Γιουγκοσλαβία, εκτός από την ποσοτική ανάλυση που θα γίνει, θα αναφερθούμε και στο θεσμικό πλαίσιο της σχέσης της με την Ελλάδα το οποίο παρουσιάζει ενδιαφέρον. Φυσικά, καθώς τα περισσότερα που αφορούν το θεσμικό πλαίσιο της εν λόγω χώρας έχουν ήδη αναφερθεί, θα προσεγγίσουμε ορισμένες λεπτομέρειες.

4.1 "θεσμικό πλαίσιο"

Όπως έχει αναφερθεί, η Γιουγκοσλαβία συνδεόταν μεταπολεμικά με την Ελλάδα με συμφωνία κλήριγκ αλλά και, αργότερα, από την κοινή συμμετοχή τους σε οικονομικούς διεθνείς οργανισμούς. Μέσα στη δεκαετία του 1970 και μετά από πιέσεις από ΔΝΤ και GATT αλλά και της ΕΟΚ υπογράφηκαν οι πρώτες συμφωνίες σε ελεύθερο συνάλλαγμα (1977). Μια από τις πρώτες ήταν και με την Γιουγκοσλαβία. Άλλο στοιχείο που διαφοροποιεί την Γιουγκοσλαβία από τις άλλες Ανατολικές χώρες είναι η στάση της απέναντι στην ΕΟΚ η οποία δεν κυριαρχούνταν από τη διχοτομία καπιταλιστική-μη καπιταλιστική. Έτσι η ΕΟΚ και η Γιουγκοσλαβία σύνηψαν τις γνωστές συμφωνίες προτιμησιακού χαρακτήρα (1970, 1973 και 1980 που τέθηκε σε ισχύ το 1983). Όπως επίσης έχει προαναφερθεί, η Ελλάδα μετά την ένταξη της στις ΕΚ, υπόγραψε πρόσθετο πρωτόκολλο που προσαρμόζει την συμφωνία συνεργασίας ΕΟΚ-Γιουγκοσλαβίας στην Ελληνική προσχώρηση.

Τώρα, όσον αφορά την κατάργηση της συμφωνίας κλήρινγκ πρέπει να σημειωθεί ότι γενικά ήταν ασύμφορη για την Ελλάδα, παρόλο που η συμφωνία περιείχε συννημένη επιστολή για την προσπάθεια απορρόφησης των Ελληνικών εσπεριδοειδών (πράγματι υπήρξε μια τέτοια συμπεριφορά από μεριάς Γιουγκοσλαβίας και μια αντίστοιχη της Ελλάδος για τα Γιουγκοσλαβικά κρέατα). Έτσι τα έτη 1978-80 οι εξαγωγές μειώνονται σημαντικά ενώ οι εισαγωγές παρουσιάζουν αυξομειώσεις με άμεσο αποτέλεσμα την αύξηση του ελλείματος (από 23 σε 80 εκ. δολ.), για να σταθεροποιηθεί τελικά γύρω στα 40 με 50 εκ. δολάρια.

Όσον αφορά την συμφωνία με την ΕΟΚ που προσυπογράψαμε και που προβλέπει την άμεση και πλήρη κατάργηση όλων των ποσοτικών περιορισμών (εκτός των κλωστοϋφαντουργικών), η Ελλάδα εξαιρέθηκε για μεταβατικές περιόδους από επιπλέον εννέα προϊόντα. Τα αποτελέσματα που είχε αυτή η συμφωνία για την Ελλάδα και οι πιέσεις που ασκήθηκαν στο ισοζύγιο των πληρωμών θα γίνει φανερό από την ποσοτική ανάλυση.

4.2 "Ποσοτική ανάλυση"

Οι εξαγωγές προς την Γιουγκοσλαβία κατά την περίοδο 1981-85 παρουσιάζουν αύξηση κατά 14τ.ε. σε σχέση με την προηγούμενη πενταετία. Αναλυτικότερα, παρατηρείται μια κάμψη το 1981 σε σχέση με το επίπεδο του 1980 (από 75 σε 95 εκ. δολ.), το 1982 όμως, σημειώνεται ένα άλμα στα 120 εκ. δολ., ενώ τα τρία επόμενα χρόνια οι εξαγω-

γες επανέρχονται στα 65 με 75 εκ. δολάρια. Το μερίδιο της Γιουγκοσλαβίας στις Ελληνικές εξαγωγές μειώνεται ελαφρά (1976-80: 2,0τ.ε., 1981-85: 1,8τ.ε.). Θεαματική είναι αντίθετα η εξέλιξη των εισαγωγών από Γιουγκοσλαβία και από ένα επίπεδο 125-150 εκ. δολ. την τριετία 1978-80, πέφτουν κάθετα το 1981 στα 38 εκ. δολ. και από το επίπεδο αυτό αρχίζουν μια ανάκαμψη που τις φέρνει στα 106 εκ. δολ. το 1985. Συνολικά κατά την πενταετία 1981-85 οι εισαγωγές είναι μειωμένες κατά 36τ.ε. σε σχέση με την προηγούμενη πενταετία. Το μερίδιο της Γιουγκοσλαβίας στις Ελληνικές εισαγωγές πέφτει από 1,7 σε 0,8τ.ε. αλλά είναι ανεβασμένο το 1985 σχέση του 1981 (από 0,5 σε 1,1 τ.ε.). Όπως είναι φυσικό, η έντονη περικοπή των εισαγωγών οδήγησε σε βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου. Έτσι το ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών από εξαγωγές περνά από το 59τ.ε. τα έτη 1976-80 σε 105 τα έτη 1981-85. Ας σημειωθεί όμως, ότι η ισοσκέλιση αυτή οφείλεται στα έντονα πλεονασματικά έτη 1981 και 1982 με κάλυψη 195τ.ε. και 198τ.ε. αντίστοιχα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ "3"

ΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στο παράρτημα του Κεφαλαίου που αφορά τον Βαλκανικό χώρο, θα δούμε αναλυτικούς πίνακες που αντικατοπτρίζουν τα προϊόντα τα οποία ανταλλάσσονται μεταξύ της Ελλάδος και των Ανατολικών χωρών των Βαλκανίων. Επίσης θα δούμε και τα εμπορικά ισοζύγια των αυτών χωρών με την Ελλάδα από το 1977 ως και την αρχή της δεκαετίας του 1990. Θα πρέπει να σημειώσουμε, ότι παρόλο που τα Βαλκάνια είναι μια περιοχή που εμφανίζει τα πλεονεκτήματα για συνεργασία, σε όλους τους τομείς, μεταξύ των κρατών που τα αποτελούν, το μέγεθος του εμπορίου μεταξύ των κρατών δεν είναι το ενδεδειγμένο.

ΠΙΝΑΚΕΣ...

Εξαγωγές της Ελλάδας στη Βουλγαρία

(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώντα ζώα	10.751	15.987
1. Ποτά και καπνός	1.879	9.902
2. Πρώτες ύλες μη εδωδιμες, πλην καυσίμων	15.547	9.595
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	622	1.559
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	-	-
5. Χημικά προϊόντα	7.820	3.948
6. Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	10.989	10.724
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	1.800	1.656
8. Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.459	1.233
9. Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	81	974
Σύνολο	50.948	55.578

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

Εισαγωγές της Ελλάδας από Βουλγαρία

(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώντα ζώα	14.855	7.193
1. Ποτά και καπνός	18	-
2. Πρώτες ύλες μη εδωδιμες, πλην καυσίμων	10.590	5.519
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	799	1.528
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	-	-
5. Χημικά προϊόντα	6.490	8.606
6. Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	11.632	6.472
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	5.163	2.709
8. Διάφορα βιομηχανικά είδη	308	328
9. Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	222	2.169
Σύνολο	50.077	34.524

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Ισοζύγιο κληρωμών Ελλάδας-Βουλγαρίας

	(Αξία σε χιλ. δολάρια)				
	1977	1978	1979	1980	1981
Εισαγωγές	52.236	50.077	78.556	95.986	34.524
Εξαγωγές	41.672	50.948	59.501	64.132	55.578
Εμπορικό ισοζύγιο	-10.564	+871	-19.055	-31.854	+21.054
Άδηνες κληρωμές	335	1.301	1.671	2.301	707
Άδηνου κόρου	7.125	6.473	15.088	8.626	1.000
(από τα σκοία ναύλου και εκμισθωές κλούων)	5.895	4.869	13.300	6.961	578
Ισοζύγιο άδηνων κόρων	+6.790	+5.172	+13.517	+6.325	+293
Γενικό ισοζύγιο	-3.774	+6.043	-5.538	-25.529	+21.347

Πηγές: 1. ΕΣΥΕ.

2. Τράπεζα της Ελλάδος.

Εισαγωγές συγκεκριμένων προϊόντων της Ελλάδας από Βουλγαρία

(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώδια ζώα	14.855	7.193
Βοοειδή ζώδια, προβατοειδή, αιγοειδή	1.004	3.967
Χοιροειδή ουχί αναπαραγωγής	17	-
Κρέατα ωπά και κατεψυγμένα βοδινά	4.423	207
Κρέατα προβάτων και αιγοειδών	-	40
Κρέατα χούρων και αγριοχούρων	7.076	390
Σαλγκαροι	-	160
Έηκαρ πουλερικών	-	50
Κοράλλια	-	88
Καλαμάρια	102	-
Βούτυρο	28	-
Τυρός (φέτα, κασέρι)	669	1.265
Φυτά και προϊόντα ανθοκομίας	40	-
Όσπρια	158	-
Σκέρματα και καρπού ελαιώδεις	4	-
Φυτά και σπόροι (ρίγανη κλπ.)	-	3
Υγρολείμματα φυτικών καρπών	102	-
Παρασκευασμένα και κονσερβαρισμένα κρέατα	898	291
Ιχθυηρά παρασκευάσματα	334	732

Εμπορεύματα	'Ετη	
	1978	1981
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προελεύσεως	-	-
5. Χημικά προϊόντα	6.490	8.606
Ευγενή αέρια	147	416
Διθειάνθραξ	58	-
Άνυδρος αμμωνία	59	-
Υδροξείδιο του νατρίου	-	410
Υποχλωριώδη νατρίου, ασβεστίου	49	27
Νιτρώδη και νιτρικά	64	567
Φωσφορώδη, υποφωσφορώδη και φωσφορικά	3	601
Ανθρακικά και υπερανθρακικά	971	821
Βορικά και υπερβορικά	54	33
Πυριτικά	-	404
Άκυκλοι υδρογονάνθρακες	286	524
Οξέα, ανυδρίτης, οργανικές θειοενώσεις	269	118
Ενώσεις με νιτρική ομάδα	453	-
Βιταμίνη C	125	22
Ορροί κλπ.	-	27
Ουρία	916	-
Λιπάσματα	2.080	813
Χρωστικά ύλα	5	-
Τερεβινθέλαιο	93	-
Εντομοκτόνα, απολυμαντικά, χημικά	256	206

Εμπορεύματα	'Ετη	
	1978	1981
1. Ποτά και κιννός	18	-
Μεταλλικά ύδατα	18	-
2. Πρώτοι ύλοι μη εδωδιμοι ελην καυσίμων	10.590	5.519
Άμμος φυσική κιντός εύδους	65	299
Κολλήνη ακατέργαστος, κατεργασμένη	175	253
Χαλαζίας	-	169
Μάρμαρα	41	-
Άργιλλος	-	246
Χάρτης	-	61
Γαλακτώδης ορός, καυτσούκ εις κόκκω	51	260
Ξυλεία ακατέργαστος, κρινουσιμένη, δούγες	3.056	896
Ξυλόανθρακες	-	52
Απορρίμματα υφαντικών υλών	-	212
Ιούτα, κάρναβις	75	-
Παλιοσιδήρα, απορρίμματα εκ χυτοσιδήρου	4.409	744
Σίδηρος και χάλυψ σε κορμούς	5	-
Μόλυβδος ακατέργαστος	1.730	2.327
Ακατέργαστος ψευδάργυρος	983	-
3. Ορυκτά καύσιμα, λικαντικά κλπ.	799	1.528
Πετρέλαιο εξωτερικής καύσεως, μαζούτ	41	1.029
Αέρια πετρελαίου	758	-
Πετρέλαιο εσωτερικής καύσεως	-	499

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Υφάσματα εκ συνθετικών υλών	33	-
Προϊόντα κεραμευτικής, επιτραπέζια είδη	105	53
Ύαλος και τεχνουργήματά της	637	193
Δαμιζάναι, φιάλαι, φιαλίδια	255	162
Ράβδου εκ σιδήρου ή χαλκού	795	-
Σύδηρος ελατός εις κυκλικός ράβδους	128	-
Φύλλα εκ σιδήρου ή χαλκού ελασματοπ.	4.421	3.099
Λαμαρίναι εκ σιδήρου ή χάλυβος	2.526	1.629
Παντοειδείς σωλήνες εκ χυτοσιδήρου	452	-
Αλυσίδες κλπ.	-	23
Μεταλλικά κατασκευαί	12	17
Δοχεία εκ σιδήρου και χάλυβος	-	138
Πλάκες-διαφράγματα από ίνες ξύλου	-	177
Χαρτόμαζες από ξύλο-ημιχημικά	-	198
Χυτοσίδηρος αιματίτου περιεκτικότητας 1%	-	73
Επίσωτρα αυτοκινήτων	14	-
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	5.163	2.709
Εργαλεία εναλλασσόμενα για μηχανές	29	-
Κινητήρες εκρήξεως	-	38
Λέβητες-μηχανικά σκευαί	35	-
Μηχαναί και συσκευαί δια παραγωγή φύχους	59	-
Μηχαναί παραγωγής, αλωνισμού γεωργίας	940	937

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Τεχνηταί, πλαστικά ύλα	567	806
Ναφθαλίνη	35	-
Βενζόλιο	-	171
Θετικό αμμώνιο	-	858
Καυστική σόδα	-	409
Τολουόλη	-	411
Διάφορα χημικά	-	159
Προϊόντα πολυμερισμού και συμπολυμερισμού (πολυαιθυλένιο, πολυστερόλη, πολυβινύλιο κλπ.)	-	803
6. Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	11.632	6.472
Ράβδου-σωλήνες από κολλαιθυλένιο	-	71
Ουκισκά σκευή από ξύλο	-	63
Χυτοσίδηρος	384	73
Ημικατεργασμένα προϊόντα εκ σιδήρου, χάλυβος	657	-
Φύλλα εκ ξύλου επικολλητά	29	-
Κιβώτια παντός μεγέθους εκ ξύλου	22	-
Τεχνουργήματα σκατοπλεκτικής	25	-
Απορρίμματα χάρτου και τεχνουργήματα	588	-
Πλάκες για κατασκευές εκ χαρτομάζας	142	-
Υφάσματα βαμβακερά	407	503

ΠΙΝΑΚΑΣ 1α (συνέχεια)

Εμπορεύματα	'Ετη	
	1978	1981
Τριβείς, ρουλεμάν, άξονες	41	-
Ηλεκτρογεννήτριες, ηλεκτροκινητήρες	1.315	292
Ηλεκτρικά συσκευαί εκκομής-λήψεως, μετασχηματιστές	20	288
Ηλεκτρολογικό υλικό, διακόπτες, υκοδοχές	163	36
'Αμαξια, αυτοκίνητα, ελκυστήρες	2.552	-
Φωτογραφικά μηχανήματα	15	-
Οχήματα με συστήματα ανυψώσεως	-	270
Μηχανές, εργαλεία για κατεργασία μετάλλων	-	753
Συσκευές μετρήσεως για ηλεκτρικά μεγέθη	-	95
8. Διάφορα βιομηχανικά είδη	308	328
Εξαρτήματα σωληνώσεων	69	-
Δεξαμεναί, βαρέλια	-	126
Μονωτήρες πάσης ύλης	202	-
Αθύρματα, καύγνια	37	-
Μικρόφωνα, μεγάφωνα	-	202
9. Είδη και συναλλαγαί μη ταξινομημένα κατά κατηγορίας	222	2.169
Λοιπά προϊόντα	222	2.019
Είδη διασκεδάσεως	-	150

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1β

Εξαγωγές συγκεκριμένων προϊόντων της Ελλάδας στη Βουλγαρία
(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	'Ετη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώντα ζώα	10.751	15.987
Αλεύρατοι σαρδέλλαι και λοιπά γλωσσο-ευδή νωπά ή διατηρημένα δι' άλλης ψύξεως	-	11
Λαχανικά και φυτά εδώδιμα	1.022	-
Πορτοκάλια	1.444	601
Μανδαρίνια	268	50
Λεμόνια	1.648	630
Φράκες και γκρέικφρουτ	-	1.140
Ψύκα νωπά ή ξηρά	207	113
Σταφυλαί ξηραί	726	-
Ξηροί καρποί	40	-
Ροδάκινα	392	191
'Αλευρα ελαιών και σκόρων	59	-
Μαστίχη	216	194
Ταρμας	64	-
Ελαίαι παρεσκευασμένα	4.665	2.700
Παρασκευάσματα κτηνοτροφικά	-	9.412
Αχλάδια δια παρασκευάσματα αλίτου	-	760
Υποκατάστατα χαβιαρίου	-	113
Αγγούρια	-	72

Εμπορεύματα	'Ετη	
	1978	1981
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	622	1.559
Ορυκτέλαιον, παραφινέλαιον	-	75
Ευδικόν καύσιμον αεροπρωθουμένων	36	-
Πετρέλαιον εσωτερικής και εξωτερικής καύσεως	586	98
Πλύνθου πυρίμαχου	-	622
Λοιπά λιπαντικά	-	764
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προελεύσεως	-	-
5. Χημικά προϊόντα	7.820	3.948
Ανθρακικό στρόντιον	161	-
Διοξειδίου του μαγγανίου	181	176
Μεικτά παράγωγα υδρογονανθράκων	1.059	818
Αντιβιοτικά, βιταμίνες, σουλφαμίδες	17	-
Προϊόντα αρωματοποιίας	37	-
Απορρυπαντικά	-	262
Κολοφώνιο	-	486
Πυρίτιδες και εκρηκτικές ύλες	30	-
Απολυμαντικά, εντομοκτόνα	3.428	1.462
Παρασκευάσματα υγρών καυσίμων	2.539	-
Χλωριούχο πολυβινυλιδένιο	368	-

Εμπορεύματα	'Ετη	
	1978	1981
1. Ποτά και καπνός	1.879	9.902
Χυμοί οπωρών εν γένει	247	570
Λεμονάδα, αεριούχα ύδατα κλπ.	-	145
Οίνου εκ νηκών σταφυλών, οινοπνευματώδη ποτά	1.245	241
Οινοπνευματώδη ποτά	387	182
Καπνός και απορρίμματα καπνού	-	6.213
Χυμός τομάτας	-	2.551
2. Πρώτες ύλες μη εδώδιμες πλήν καυσίμων	15.547	9.595
Βέλον παντός είδους	727	240
Μεταλλεύματα ψευδαργύρου	680	551
Μεταλλεύματα μολύβδου	2.234	4.249
Δέρματα ακατέργαστα προβάτων κλπ.	3.151	3.423
Νήματα εξ ερίου λαναρισμένα	124	-
Βάμβαξ	8.567	-
Ίνες βραχείαι εκ βάμβακος	64	-
Ορυκτές ύλες μη αλλού κατονομαζόμενες	-	252
Αλμόλυτα αλυκών και θαλάσσιο νερό	-	764
Συσπορόσματα, αστρακάν, παρακούλ	-	55
Λευκοσίδηρος	-	261

ΠΙΝΑΚΑΣ 1β (συνέχεια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Μείγματα χημικών ουσιών για τη μέλωση κτυκίματος μηχανών	-	369
Παρασκευάσματα για την αύξηση οκτανικής αποδόσεως υγρών καυσίμων	-	375
<u>6. Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη</u>	10.989	10.724
Τεχνητά σισυροδέσματα	234	71
Τεχνουργήματα καλαθοποιίας	-	37
Εφημερίδες και περιοδικά	55	-
Υφάσματα εκ συνθετικών υλών	23	261
Τούλα και κεντήματα	11	-
Έτοιμα ενδύματα αμιγή ή σύμμεικτα	635	118
Σπάγγος, σχοινιά	-	160
Εξωτερικά ενδύματα ανδρών και παιδων-πλεκτά	387	26
Εξωτερικά ενδύματα γυναικών και κορα-σίδων και εξωτερικά πλεκτά ενδύματα	794	96
Σώρουχα εκ συνθετικών και τεχνητών υλών-μαγιώ	53	300
Έτερα είδη εξ υφασμάτων	150	464
Τεχνουργήματα εκ λίθων, γύψου, τσιμέντου	123	-
Σωλήνες, ράβδου εκ σιδήρου ή χάλυβος	481	-
Λαμαρίνες εκ σιδήρου ή χάλυβος	1.622	262
Λαμαρίνες εκψευδαργυρωμένες	-	243

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Βαρέλια, τύμπανα, μπιτόνια εκ σιδήρου ή χάλυβος	2.526	3.511
Καλώδια, σχοινία εκ σιδήρου ή χάλυβος	2.076	3.408
Πλάκες, ράβδου, φύλλα και ταινίες εκ αργυλίου	1.558	1.606
Λοιπά τεχνουργήματα εκ αργυλίου	9	-
Αγαματίδια εκ κοινών μετάλλων και τεχνουργήματα	43	-
Βιομηχανικό θελικό οξύ	-	134
Τεχνουργήματα εκ πλαστικών υλών	-	27
Επίσωτρα συμπαγή ή κοίλα	209	-
<u>7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών</u>	1.800	1.656
Θερμάστρες πάσης καυσίμου ύλης	48	-
Μηχαναί και συσκευαί ορθοπεδικής	15	22
Λοιποί μεταφορικοί ιμάντες	756	423
Λεπίδες πριόνων δια μηχανάς	-	210
Καλώδια μεμονωμένα με καουτσούκ	981	784
Σύρματα εκψευδαργυρωμένα	-	142
Οδόντες για πριόνια	-	75
<u>8. Διάφορα βιομηχανικά είδη</u>	1.459	1.233
Φωτογραφικές, κινηματογραφικές ταινίες	-	43
Υποδήματα	18	79

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Πλακίδια επενδύσεως	1.266	624
Κοσμήματα	70	-
Νεροχύτες, υπτήρες, λουτήρες	13	30
Ξυράφια και λεπίδες	92	363
Είδη κρουνοποιίας	-	67
9. <u>Είδη και συναλλαγες μη ταξινομημένα</u> <u>κατά κατηγορίας</u>	81	974
Λοιπά προϊόντα	81	974

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Εισαγωγές της Ελλάδας από Γουγκοσλαβία

(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώντα ζώα	87.250	7.134
1. Ποτά και καπνός	-	-
2. Πρώτες ύλες μη εδωδιμες, κλην καυσζμων	9.041	7.436
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	308	1.024
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	-	-
5. Χημικά προϊόντα	1.719	1.377
6. Βιομηχανικά προϊόντα ταξινόμημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	5.891	7.976
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	30.698	10.486
8. Διάφορα βιομηχανικά είδη	396	313
9. Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	384	267
Σύνολο	135.687	36.013

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Έτοιχεία ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Εξαγωγές της Ελλάδας στη Γουγκοσλαβία

(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώντα ζώα	12.427	8.046
1. Ποτά και καπνός	2.573	1.871
2. Πρώτες ύλες μη εδωδιμες, κλην καυσζμων	11.435	16.894
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	6.583	13.904
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	-	-
5. Χημικά προϊόντα	3.320	18.217
6. Βιομηχανικά προϊόντα ταξινόμημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	21.888	15.380
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	724	600
8. Διάφορα βιομηχανικά είδη	187	-
9. Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	666	-
Σύνολο	59.803	74.912

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Έτοιχεία ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Ισοζύγιο πληρωμών Ελλάδας-Γιουγκοσλαβίας

	(Αξία σε χιλ. δολάρια)					
	1976	1977	1978	1979	1980	1981
Εισαγωγές	65.130	128.780	135.687	151.841	158.846	36.013
Εξαγωγές	43.200	78.490	59.803	69.658	92.596	74.912
Εμπορικό ισοζύγιο	-21.930	-50.290	-75.884	-82.183	-66.250	+38.899

Πηγή: ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2α

Εισαγωγές συγκεκριμένων προϊόντων
της Ελλάδας από Γουγκουσαβία

(Αξία σε χιλ. δολλάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
<u>0. Τρόφιμα και ζώντα ζώα</u>	87.250	7.134
Βοοειδή ζώντα και βουβάλια	29	1.937
Κρέατα μόσχου και λουκάν βοοειδών	85.212	210
Κρέατα χοίρων	630	130
Κρέατα προβατοειδών	-	1.766
Ιχθείς, μαλακόστρακα, μαλάκια	518	1.798
Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας	157	-
Κοράλλια και κογχύλια ακατέργαστα	39	83
Λαχανικά, φυτά κλπ.	-	16
Αραβόσιτος	-	375
Προϊόντα αλευροποιίας, παντοειδή άμυλα	-	52
Σπέρματα και ελαιώδεις καρποί	-	40
Παρασκευάσματα κρεάτων, ιχθύων	665	727
<u>1. Ποτά και καπνός</u>	-	-
<u>2. Πρώτα ύλαι μη εδωδύμοι, πλην καυσύμων</u>	9.041	7.436
Γάλα, λίθοι και λοιπά ορυκτά	444	315
Ύγες χρησιμοποιούμενες για χαρτί	-	333

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Χημικά προϊόντα οργανικά	126	760
Φαρμακευτικά προϊόντα	4	23
Χρωστικές ύλες, χρώματα, εκχυρίσματα	39	141
Διάφορα προϊόντα χημικών βιομηχανιών	725	220
6. <u>Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη</u>	5.891	7.976
Τεχνουργήματα σκαρτοπλεκτικής και καλαθοποιίας	44	38
Χάρτις, χαρτόνια και τεχνουργήματα	3.660	4.405
Νήματα εκ βάμβακος	33	435
Υφάσματα βαμβακερά	608	585
Τεχνουργήματα εκ λίθων, γύψου,τσιμέντου, αμιάντου	22	132
Προϊόντα κεραμευτικής	197	461
Ύαλος και τεχνουργήματα εξ υάλου	117	320
Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυψ και τεχνουργήματα	829	1.200
Εργαλεία και λοιπά είδη εκ κοινών μετάλλων	322	285
Διάφορα τεχνουργήματα εκ κοινών μετάλλων	59	115
7. <u>Μηχανήματα και υλικό μεταφορών</u>	30.698	10.486
Μηχανές, λέβητες και μηχανικές συσκευές	1.962	2.005

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Χαλκός ακατέργαστος	2.452	2.096
Αργύριον ακατέργαστον	-	653
Μόλυβδος ακατέργαστος	562	-
Ψευδάργυρος ακατέργαστος	178	302
Καουτσούκ τεχνητό ή φυσικό και (ομ.6) τεχνουργήματα	380	336
Ξυλεία, ξυλάνθρακες και (ομ.6) τεχνουργήματα	3.200	2.215
Έρια και τρίχες	67	68
Τεχνητές και συνθετικές υφαντικές ύλες μη συνεχείς	916	473
Τεχνητές πλαστικές ύλες και (ομ.6) τεχνουργήματα	842	645
3. <u>Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.</u>	308	1.024
Λιθάνθρακες, κίσα	303	235
Πετρέλαιο εσωτερικής καύσεως	-	761
Παραφίνη	5	28
4. <u>Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προελεύσεως</u>	-	-
5. <u>Χημικά προϊόντα</u>	1.719	1.377
Ανόργανα χημικά προϊόντα	825	233

ΠΙΝΑΚΑΣ 2α (συνέχεια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Μηχανές και συσκευές ηλεκτρικές και αντικείμενα ηλεκτροτεχνικών χρήσεων	3.598	1.695
Ελαστικές γεωργικού	983	940
Αυτοκίνητα παντός κινήτρου	13.552	4.966
Μέρη και τεμάχια αυτοκινήτων	627	212
Μοτοσυκλέτες και ποδήλατα	-	33
Άτερα οχήματα και ρυμουλκά	296	285
Πλοία και κλοιάρια	9.680	350
8. Διάφορα βιομηχανικά είδη	396	313
Όργανα και συσκευές οπτικής και φωτογραφίας	244	250
Βιολογοποιία	87	-
Αθύρματα καύσης, είδη διασκέδασης	47	10
Προϊόντα φωτογραφικά, κινηματογραφικά	18	53
9. Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίας	384	267
Διάφορα λυτά προϊόντα	384	267

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2β

Εξαγωγές συγκεκριμένων προϊόντων της Ελλάδας στη Γουγκοσλαβία

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώδια ζώα	12.427	8.046
Πουλερικά εσφαγμένα και παρακρούοντα αυτών	593	50
Ψάρια νωπά και κατεψυγμένα	48	-
Πορτοκάλια	5.367	983
Μανταρίνια	319	-
Λεμόνια	1.296	1.220
Σύκα ξηρά	693	-
Σταφίδα μέλαινα κοινή	2.343	3.084
Σταφύλια νωπά	-	-
Ξηρό καρπού μετά ή άνευ κελύφους	-	302
Βερίκοκο	408	-
Σκέρματα ανύθου, μαρόθου κλπ.	52	77
Σίτος μαλακός και σμιγός	-	1.127
Σκέρματα και άλευρα ελαιωδών καρπών	58	268
Ελιές	1.229	935
Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	21	-

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
1. <u>Ποτά και μακνός</u>	2.573	1.971
Χυμοί σιτηρών	2.568	1.484
Ούζο και ακοστάγματα οίνου	5	45
Κακνά ακατέργαστα	-	342
2. <u>Πρώτα ύλαι μη εδωδιμοι, κλην καυζύμων</u>	11.435	16.894
Καολύνισακατέργαστος	101	110
Μάρμαρα	-	-
Τσιμέντα	569	489
Διάφοροι ορυκτά ύλα	225	357
Μεταλλεύματα ψευδαργύρου	285	856
Βωξίτης	271	826
Λοιπά μεταλλεύματα και μεταλλουργικά	249	169
Δέρματα ακατέργαστα	2.461	7.173
Βαμβάκι	4.499	2.372
Ξυλεία	-	530
Τεχνητές και συνθετικές υφαντικές ίνες	27	28
Τεχνητές και συνθετικές ίνες μη συνεχείς	2.748	3.984
3. <u>Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.</u>	6.583	13.904
Ειδικό καύσιμο αεριοκρωθουμένων	261	49
Πετρέλαιο εσωτερικής καύσεως	650	13

163

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Πετρέλαιο εξωτερικής καύσεως	5.431	13.513
Ορυκτέλαια	241	329
4. <u>Έλαια και λάκη ζωικής ή φυτικής προελεύσεως</u>	-	-
5. <u>Χημικά προϊόντα</u>	3.320	18.217
Ανόργανα οξέα και οξυγονούχοι ενώσεις	242	1.105
Βάσεις, οξείδια και υκεροξείδια	119	319
Υδρογονάνθρακες και παράγωγα αυτών	409	528
Ενώσεις με αζωτούχες ομάδες	-	1.389
Ενώσεις οργανομεταλλικά και ετεροκυκλικά	-	3.400
Φαρμακευτικά προϊόντα	24	63
Αιθέρια έλαια	132	36
Προϊόντα πολυμερισμού και (ομ.6) τεχνουργήματα	384	745
Ανθρακικό μαγνήσιο	2.010	10.632
6. <u>Βιομηχανικά προϊόντα ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη</u>	21.888	15.380
Χάρτις, χαρτόνια και τεχνουργήματα	111	196
Έρια, νήματα και υφάσματα εξ ερίου	1.792	977

ΠΙΝΑΚΑΣ 2β (συνέχεια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Συσροδέματα και ενδύματα εξ αυτών	24	100
Ίνες και νήματα εκ βάμβακος	763	424
Τάκητες, τούλια, κεντήματα κλπ.	1.100	358
Εύδη πλεκτικής, υφάσματα (έτοιμα)	336	200
Έτοιμα εύδη εξ υφασμάτων	606	224
Προϊόντα κεραμευτικής	116	-
Ύαλος και τεχνουργήματα αυτής	210	193
Φύλλα εκ σιδήρου ή χάλυβος	50	52
Λαμαρίνες εκ σιδήρου ή χάλυβος	5.220	-
Λευκοσίδηρος	8.870	12.096
Σωλήνες και λοιπά εύδη εκ σιδήρου ή χάλυβος	1.393	137
Ράβδοι εκ χαλκού	-	98
Μόλυβδος	-	305
Τεχνουργήματα εκ κοινού μετάλλου	1.209	-
Εκπίσωτρα συμκαγή ή κοίλα	88	20
<u>7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών</u>	724	600
Λέβητες, μηχανές και διάφορες συσκευές	598	600
Μηχαναί και συσκευαί ηλεκτρικαί και αντικειμενα ηλεκτροτεχνικών χρήσεων	62	-
Άμαξαι, αυτοκίνητα, ελκυστήρες, ποδήλατα και έτερα οχήματα κερσαίων μεταφορών	64	-

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
8. Διάφορα βιομηχανικά εύδη	187	-
Έτερα αθύρματα, καίγνια και εύδη αθλητισμού	187	-
9. Εύδη και συναλλαγαί μη ταξινομημένα κατά κατηγορίας	566	-
Λοιπά	666	-

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

Εισαγωγές της Ελλάδας από Ρουμανία

(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώντα ζώα	13.178	3.126
1. Ποτά και καπνός	-	-
2. Πρώτες ύλες μη εδώδιμες πλήν καυσίμων	11.441	11.386
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	30.430	764
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	-	953
5. Χημικά προϊόντα	3.464	10.249
6. Βιομηχανικά προϊόντα ταξινο- μημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	3.162	6.858
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	6.475	14.471
8. Διάφορα βιομηχανικά εφόδια	77	832
9. Εφόδια και συναλλαγές μη ταξι- νομημένα κατά κατηγορίες	420	77
Σύνολο	68.647	48.716

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

Εξαγωγές της Ελλάδας στη Ρουμανία

(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώντα ζώα	16.488	23.259
1. Ποτά και καπνός	1.394	896
2. Πρώτες ύλες μη εδώδιμες, πλήν καυσίμων	30.663	25.856
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	1.126	1.715
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	-	35
5. Χημικά προϊόντα	2.610	4.534
6. Βιομηχανικά προϊόντα ταξινο- μημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	7.634	19.627
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	497	30
8. Διάφορα βιομηχανικά εφόδια	694	99
9. Εφόδια και συναλλαγές μη ταξι- νομημένα κατά κατηγορίες	48	51
Σύνολο	61.154	76.102

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3α

Εισαγωγές συγκεκριμένων προϊόντων
της Ελλάδας από Ρουμανία

(Αξία σε χιλ. δολάρια)

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
0. Τρόφιμα και ζώγια ζώα	13.178	3.126
Βοοειδή ζώα	72	
Κρέατα νεκρά μόσχου και λοικών βοοειδών	6.235	68
Κρέατα χοίρων	4.402	79
Βακαλάς υγρόλατος ή αποξηραμένος	-	-
Τυρί, κασέρι, λοικά	363	740
Μέλι φυσικό	-	29
Διάφορα προϊόντα φυτικής προελεύσεως	166	198
Παρασκευάσματα κρεάτων και λχθών	1.829	1.951
Παρασκευάσματα λαχανικών και ειδών διατροφής	111	61
1. Ποτά και καπνός	-	-
2. Πρώτα ύλαι μη εδωδιμοι, κλήν καυσόξυμων	11.441	11.386
θαλάσσιο ορυκτό άλας	709	-
Καουτσούκ και (ομ.6) τεχνουργήματά του	366	393
Ξυλεία και (ομ.6) τεχνουργήματα	9.718	7.777
Τεχνητές και συνθετικές υφαντικές ίνες	189	355

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Ισοζύγιο πληρωμών Ελλάδας-Ρουμανίας

	(Αξία σε χιλ. δολάρια)			
	1977	1978	1979	1980 Ιανουάριος-Σεπτέμβριος
Εισαγωγές	70.699	68.647	48.573	70.911
Εξαγωγές	44.623	61.154	53.280	92.833
Εμπορικό ισοζύγιο	-26.076	-7.493	+4.707	+21.922
Άλληλα έσοδα	10.585	9.839	10.171	6.578
Τουρισμός-Μεταφορές-Ασφάλιστρα	9.139	8.168	9.057	5.453
Λοιπά	1.456	1.671	1.114	1.126
Άλλες πληρωμές	2.412	4.243	6.064	8.593
Εσοδοί	877	1.701	3.349	4.597
Τουρισμός-Μεταφορές-Ασφάλιστρα	812	1.072	1.341	1.342
Λοιπά	1.023	1.470	1.374	2.654
Ισοζύγιο δήλων ύψους	8.183	5.596	44.107	-2.014
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-17.893	-1.897	+600	+19.908
Κίνηση κεφαλαίων	-	-	-	-
Εσοδοί	-	-	2	7
Εξοδοί	-	4	9	3
Ισοζύγιο κίνησης κεφαλαίων	-	-4	-7	4
Ισοζύγιο πληρωμών	-17.893	-1.901	+593	+19.912

Πηγές: 1. ΕΣΥΕ.

2. Υπόμνημα της Ελλάδας.

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
Αργίλιο ακατέργαστο	-	723
Τεχνητές πλαστικές ύλες	459	2.138
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	30.430	764
Βενζίνη	4.688	93
Πετρέλαιο εσωτερικής καύσεως	24.194	-
Πετρέλαιο εξωτερικής καύσεως	1.548	173
Ορυκτέλαια	-	498
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προελεύσεως	-	953
Λίπη και έλαια φυτικά και ζωικά	-	21
Ελαφρά έλαια	-	932
5. Χημικά προϊόντα	3.464	10.249
Αμμωνία υγροποιημένη	-	1.275
Διάφορα ανόργανα χημικά προϊόντα	802	1.667
Διάφορα οργανικά χημικά προϊόντα	776	1.933
Φαρμακευτικά προϊόντα	71	69
Νιτρικό αμμώνιο	-	3.786
Θειικό αμμώνιο	1.798	1.500
Λιθία έλαια	-	19
Πυρίτιδες και εκρηκτικές ύλες	17	-

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
6. Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	3.162	6.858
Χαρτόμαξα και χάρτης εφημερίδων	1.664	3.727
Υφάσματα βαμβακερά	228	177
Τεχνουργήματα εκ γύφου, τσιμέντου, αμιάντου	80	140
Προϊόντα κεραμευτικής	175	390
Ύαλος και τεχνουργήματά της	275	374
Σίδηρος, χάλυψ, χυτοσίδηρος και τεχνουργήματα	130	1.757
Εργαλεία και είδη μαχαιροποιίας εκ κοινών μετάλλων	237	231
Τεχνουργήματα εκ κοινών μετάλλων	73	60
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	6.475	14.471
Μηχαναί και μηχανολογικά συσκευαί	781	898
Συσκευαί τηλεπικοινωνιών	1.328	8.206
Μηχανές και ηλεκτρικές συσκευές	1.238	915
Οχήματα επιβατών, σκευοφόροι	140	14
Γεωργικοί ελκυστήρες	1.676	2.905
Άμαξαι, αυτοκίνητα παντός κινήσεως	80	1.398
Μέρη και τεμάχια αυτοκινήτων	106	135
Πλοία και κλοιάρια	1.126	-

Εμπορεύματα	'Ετη	
	1978	1981
8. <u>Διάφορα βιομηχανικά είδη</u>	77	832
Προϊόντα φωτογραφικά και κινηματογραφικά	-	23
Προϊόντα γραφικών τεχνών	-	562
'Ετοιμα ενδύματα εξ υφασμάτων	-	190
'Όργανα και συσκευαί οπτικής και φωτογραφίας	-	14
Μουσικά όργανα	77	43
9. <u>Είδη και συναλλαγά, μη ταξινομημένα κατά κατηγορίας</u>	420	77
Διάφορα λοικά προϊόντα	420	77

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου, Στοιχεία ΕΣΥΕ.

Εξαγωγές συγκεκριμένων προϊόντων της Ελλάδας στη Ρουμανία

Εμπορεύματα	(Αξία σε χιλ. δολάρια)	
	1978	1981
0. <u>Τρόφιμα και ζώα ζώντα</u>	16.488	23.259
Πουλερικά εσφαγμένα	-	1.863
Πορτοκάλια	7.379	4.185
Λεμόνια	1.295	1.888
Μανδαρίνια	-	-
Σύκα ξηρά	727	-
Σταφίδες	1.090	249
Χρώματα, φύλλα δάφνης	219	-
Σίτος	-	2.350
Παρασκευάσματα και κονσέρβες ιχθύων	-	21
Σακχαρώδη παρασκευάσματα	-	-
Σοκολάτα και λοικά παρασκευάσματα	-	68
Ελαίαι	5.773	12.635
1. <u>Ποτά και καπνός</u>	1.394	896
Χυμοί πορτοκαλιών, λεμονιών	1.284	858
Αποστάγματα οίνου, ούζο	37	15
Σιγαρέττα	73	23

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
5. Χημικά προϊόντα	2.610	4.534
Ανθρακικό μαγνήσιο	570	924
Διοξείδιο του μαγγανίου	291	478
Χημικά προϊόντα οργανικά	1.222	2.528
Φαρμακευτικά προϊόντα	190	3
Προϊόντα αρματοποιίας	61	8
Διάφορα προϊόντα χημικών βιομηχανιών	276	593
6. Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	7.634	19.627
Εφημερίδες και περιοδικά	37	7
Νήματα εκ συνθετικών η τεχνητών ινών	3.205	13.120
Τεχνουργήματα εκ γύφου, τσιμέντου, αμιάντου	-	-
Προϊόντα κεραμευτικής	2.404	6.360
Λευκοσίδηρος	1.988	-
Είδη οικιακής χρήσεως εκ σιδήρου ή χάλυβος	-	82
Εργαλεία και λοιπά εκ κοινών μετάλλων	-	38
Τεχνητού κηρού	-	20
7. Μηχανήματα και υλικά μεταφορών	497	30
Μηχαναί και μηχανικά συσκευαί	-	30

Εμπορεύματα	Έτη	
	1978	1981
2. Πρώτα ύλα μη εδωδιμοι, πλην καυσίμων	30.663	25.856
Καολίνησκατέργαστος	392	410
Λοιπές ορυκτές ύλες	-	240
Βωξίτης	10.835	16.015
Λοιπά μεταλλεύματα	-	1.570
Τεχνητές πλαστικές ύλες	110	88
Καουτσούκ και τεχνουργήματά του	531	-
Δέρματα και σκύτη	17.992	6.124
Βάμβαξ	551	498
Τεχνηταί και συνθετικά υφαντικά ύλα	252	911
3. Ορυκτά καύσιμα, λυκαντικά κλπ.	1.126	1.715
Πετρέλαιο ελαφρό	201	109
Ευδικό καύσιμο αεριωθουμένων	126	386
Πετρέλαιο εσωτερικής καύσεως	554	181
Πετρέλαιο εξωτερικής καύσεως	153	254
Ορυκτέλαια	92	785
4. Έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προελεύσεως	-	35
Φυτικά έλαια	-	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "4"

4. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η βασική εξέλιξη κατά την πρώτη πενταετία της ένταξης στις εξαγωγές προς τις Ανατολικές χώρες είναι η μείωση τους όσον αφορά τα αγροτικά προϊόντα. Πράγματι η αξία των αγροτικών εξαγωγών από ένα επίπεδο 360 εκ. δολ. 1980, και 200-250 εκ. δολ. τα αμέσως προηγούμενα έτη, φτάνει τα 123 εκ. δολ. 1984, για να ανακάμψει λίγο το 1985 (164 εκ.) Συνολικά, την πενταετία 1981-85 η αξία των αγροτικών εξαγωγών προς τις χώρες αυτές σημειώνει κάμψη κατά 33τ.ε.

Αντίθετα, οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων κυμαίνονται, κατά την ίδια περίοδο στα 130-150 εκ. δολ., επίπεδο που είναι βέβαια υψηλότερο από προηγούμενα έτη (1976, 1978, 1979), αλλά χαμηλότερο από το επίπεδο του 1980 (193 εκ. δολ) και το ίδιο με αυτό του 1977. Συνολικά την πενταετία 1981-85 η αξία των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων σημειώνει μια μικρή αύξηση της τάξης του 13τ.ε. έναντι της αυτής προηγούμενης περιόδου. Εξάλλου, οι εξαγωγές πρώτων υλών παραμένουν στα ίδια επίπεδα, ενώ οι ασήμαντες εξαγωγές καυσίμων υπερτριπλασιάζονται.

Αν εξατάσουμε το μερίδιο των σοσιαλιστικών χωρών της Ευρώπης στις συνολικές εξαγωγές της χώρας μας κατά μεγάλες κατηγορίες προϊόντων, μπορούμε να διαπιστώσουμε τα εξής: Το υψηλό μερίδιο των Ανατολικών χωρών στα αγροτικά προϊόντα κατά την προενταξιακή περίοδο σχεδόν υποδιπλασιάζεται και απέχει λίγο από το αντίστοιχο Ανατολικό μερίδιο σε όλες τις εξαγωγές. Αντίθετα, περίπου αμετάβλητο παραμένει το εξαιρετικά υψηλό ποσοστό των χωρών αυτών στις πρώτες

ύλες. Στα βιομηχανικά προϊόντα το ήδη χαμηλό Ανατολικό μερίδιο αυξάνεται όχι όμως αν προστεθεί και η εμπορία φασόν στην οποία οι Ανατολικοί δεν έχουν μερίδιο. Τέλος αυξάνεται σημαντικά το πολύ μικρό ποσοστό των Ανατολικών στα καύσιμα.

Όσον αφορά τις εισαγωγές, οι βασικές εξελίξεις είναι η αύξηση των εισαγωγών καυσίμων, η πολύ μεγάλη μείωση στις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων και η σχετική σταθερότητα, με μικρές αυξητικές τάσεις, των βιομηχανικών και των πρώτων υλών. Συγκεκριμένα, οι εισαγωγές καυσίμων, που κυμαίνονται περί τα 200 εκ. δολ. τα έτη 1976 και 1979, διαμορφώνονται στα 300-400 εκ. δολ. το 1980-82 και στα 500 με 600 εκ. δολ. τα τελευταία τρία έτη της πενταετίας. Οι εισαγωγές αγροτικών προϊόντων που κυμαίνονταν στα 170-200 εκ. δολ. τα τρία τελευταία έτη πριν την ένταξη, σχεδόν μηδενίζονται το 1981 για να ανακάμψουν όμως τα επόμενα έτη, σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Μεγάλη σταθερότητα παρουσιάζει η αξία των εισαγωγών βιομηχανικών προϊόντων στην διάρκεια της πενταετίας που εξετάζεται (260-285 εκ. δολ.). Το επίπεδο των εισαγωγών βιομηχανικών είναι χαμηλότερο από αυτό των ετών 1978 και 1980 αλλά σε συνολική σύγκριση πενταετιών η πενταετία 1981-85 είναι σαφώς σε υψηλότερο επίπεδο.

Η εξέταση του εμπορικού ισοζυγίου με τις Ανατολικές χώρες κατά κατηγορίες προϊόντων επιτρέπει τις εξής παρατηρήσεις: η ριζική μείωση τόσο των εισαγωγών, όσο και των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων οδηγεί σε διατήρηση του σημαντικού πλεονάσματος της Ελλάδας στα ίδια επίπεδα σε

απόλυτα μεγέθη, αλλά βέβαια σε αύξηση του λόγου των εξαγωγών προς τις εισαγωγές. Αντίστοιχα η σταθερότητα των εξαγωγών και των εισαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, οδηγεί σε διατήρηση του απόλυτου ελλείματος της Ελλάδας στα ίδια περίπου επίπεδα. Το ισοζύγιο των καυσίμων είναι σταθερά ελλειματικό αφού οι εξαγωγές καυσίμων είναι μηδαμινές, ενώ τέλος, σαφώς πλεονασματικό είναι το ισοζύγιο των πρώτων υλών όμως κι αυτό αρχίζει να μειώνεται.

Στους πίνακες που παρατίθενται από την επόμενη σελίδα μπορεί κανείς να παρατηρήσει τα παραπάνω σε αριθμούς με μία σύγκριση του 1979 με το 1985 σε βασικές κατηγορίες προϊόντων, όσον αφορά την διάρθρωση του εμπορίου Ελλάδας σοσιαλιστικών χωρών Ευρώπης και ένα πίνακα εισαγωγών και εξαγωγών σε προϊόντα ΤΤΔΕ (Τυποποιημένη Ταξινόμηση Διεθνούς Εμπορίου).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ "4"

ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ (ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΙ)

Στο τρίτο παράρτημα του κεφαλαίου θα δούμε διαφορούς πίνακες που δείχνουν την πορεία, ποσοτικά, του εμπορίου μεταξύ της Ελλάδος και των Ανατολικών χωρών της Ευρώπης.

ΠΙΝΑΚΕΣ.....

Π ε ρ ι ο χ έ ς	1981		1982		1983		1984		1985	
	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%
	Σ ύ ν ο λ ο	493.765	100,0	665.920	100,0	846.294	100,0	1.083.880	100,0	1.412.797
ΕΥΡΩΠΗ	312.849	63,4	391.681	58,8	507.715	59,9	684.504	63,2	868.520	61,5
Χώρες Ε.Ο.Κ. (9)	246.908	50,0	307.837	46,2	406.980	48,0	509.532	47,0	659.388	46,7
Χώρες Ε.Ζ.Ε.Σ.	25.465	5,2	33.601	5,0	41.517	4,9	52.251	4,8	64.112	4,5
Ανατολική Ευρώπη	33.116	6,7	36.166	5,5	44.210	5,2	92.674	8,6	108.695	7,7
Λοιπή Ευρώπη	7.360	1,5	14.077	2,1	15.008	1,8	30.047	2,8	36.325	2,6
ΑΦΡΙΚΗ	68.175	13,8	79.916	12,0	55.775	6,6	121.899	11,2	136.358	9,6
ΑΜΕΡΙΚΗ	35.939	7,2	30.183	5,7	46.486	5,5	50.959	4,7	67.580	4,8
Η.Π.Α.	25.264	5,1	28.151	4,2	31.039	3,7	31.755	2,9	44.437	3,2
Λοιπές Χώρες Αμερικής	10.675	2,1	10.032	1,5	15.447	1,8	19.204	1,8	23.143	1,6
ΑΣΙΑ	73.887	15,0	152.215	22,9	232.684	27,4	219.552	20,3	328.945	23,3
Ιαπωνία	25.840	4,8	42.076	6,3	57.202	6,7	82.351	7,6	89.734	6,4
Λοιπές Χώρες Ασίας	50.047	10,2	110.139	16,6	175.482	20,7	137.201	12,7	239.211	16,9
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ-ΩΚΕΑΝΙΑ ΚΑΘ.	2.915	0,6	3.925	0,6	5.634	0,6	6.966	0,6	11.394	0,8

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 4 α

Εξαγωγές κατά περιοχές 1981-1985

Αξία σε εκατομμύρια δραχμές

Περιοχές	1981		1982		1983		1984		1985	
	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%
Σύνολο	237.928	100,0	286.281	100,0	392.652	100,0	542.677	100,0	629.188	100,0
ΕΥΡΩΠΗ	134.763	56,6	175.070	61,2	255.023	64,9	360.359	66,4	429.394	68,3
Χώρες Ε.Ο.Κ. (9)	102.977	43,2	132.651	46,4	206.070	52,5	293.757	54,1	335.587	53,3
Χώρες Ε.Ζ.Ε.Σ.	5.380	2,3	7.808	2,7	10.306	2,6	17.425	3,2	24.231	3,9
Ανατολική Ευρώπη	19.847	8,3	22.976	8,0	29.012	7,3	31.777	5,9	45.576	7,2
Λοιπή Ευρώπη	6.559	2,8	11.635	4,1	9.635	2,5	17.400	3,2	24.000	3,9
ΑΦΡΙΚΗ	30.159	12,7	28.365	9,9	40.974	10,5	44.210	8,1	43.247	6,9
ΑΜΕΡΙΚΗ	22.807	9,6	27.193	9,5	26.814	6,8	49.413	9,1	56.801	9,0
Η.Π.Α.	20.728	8,7	25.429	8,9	24.640	6,2	45.093	8,3	51.268	8,1
Λοιπές Χώρες Αμερικής	2.079	0,9	1.764	0,6	2.174	0,6	4.320	0,8	5.533	0,9
ΑΣΙΑ	48.786	20,5	53.905	18,8	67.353	17,2	84.072	15,5	93.974	14,9
Ιαπωνία	1.326	0,6	1.721	0,6	2.310	0,6	6.073	1,1	5.891	0,9
Λοιπές Χώρες Ασίας	47.460	19,9	52.184	18,2	65.043	16,6	77.999	14,4	88.083	14,0
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ-ΘΚΕΑΝΙΑ ΚΑΠ.	1.413	0,6	1.748	0,6	2.488	0,6	4.623	0,9	5.772	0,9

Ποσοστιαίες μεταβολές (σε % ±) των Εισαγωγών και Εξαγωγών 1981-1985

Π ε ρ ι ο χ έ ς	Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Ε Σ				Ε Ξ Α Γ Ω Γ Ε Σ				Π ο σ ο τ ό % Ε Ξ . / Ε Ι Σ .	
	1982	1983	1984	1985	1982	1983	1984	1985	1981	1985
	1981	1982	1983	1984	1991	1982	1983	1984		
Σ ύ ν ο λ ο	+ 34,9	+ 27,3	+ 27,8	+ 30,3	+ 20,3	+ 37,2	+ 38,2	+ 15,9	48,2	44,5
ΕΥΡΩΠΗ	+ 25,2	+ 29,6	+ 34,8	+ 26,9	+ 29,9	+ 45,7	+ 41,3	+ 19,1	43,1	49,4
Χώρες Ε.Ο.Κ. (9)	+ 24,7	+ 32,2	+ 25,2	+ 29,4	+ 28,8	+ 55,3	+ 42,6	+ 14,2	41,7	50,9
Χώρες Ε.Ζ.Ε.Σ.	+ 31,9	+ 23,6	+ 25,9	+ 22,7	+ 45,1	+ 32,0	+ 69,1	+ 39,1	21,1	37,8
Ανατολική Ευρώπη	+ 9,2	+ 22,2	+ 109,6	+ 17,3	+ 15,8	+ 26,3	+ 9,5	+ 43,4	59,9	41,9
Λοιπή Ευρώπη	+ 91,3	+ 6,6	+ 100,2	+ 20,9	+ 77,4	- 17,2	+ 80,6	+ 37,9	89,1	66,1
ΑΦΡΙΚΗ	+ 17,2	- 30,2	+ 118,6	+ 11,9	- 5,9	+ 44,5	+ 7,9	- 2,2	44,2	31,7
ΑΜΕΡΙΚΗ	+ 6,2	+ 21,7	+ 9,6	+ 32,6	+ 19,2	- 1,4	+ 04,3	+ 15,0	63,5	04,1
Η.Π.Α.	+ 11,4	+ 10,3	+ 2,3	+ 39,9	+ 22,7	- 3,1	+ 83,0	+ 13,7	82,0	115,4
Λοιπές Χώρες Αμερικής	- 6,0	+ 54,0	+ 24,3	+ 20,5	- 15,2	+ 23,2	+ 98,7	+ 28,1	19,5	23,9
ΑΣΙΑ	+ 106,0	+ 52,9	- 5,6	+ 49,8	+ 10,5	+ 24,9	+ 24,8	+ 11,8	66,0	28,6
Ιαπωνία	+ 76,5	+ 35,9	+ 44,0	+ 9,0	+ 29,8	+ 34,2	+ 162,9	- 3,0	5,6	6,6
Λοιπές Χώρες Ασίας	+ 120,1	+ 59,3	- 21,8	+ 74,4	+ 10,0	+ 24,6	+ 19,9	+ 12,9	94,8	36,8
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ-ΩΚΕΑΝΙΑ ΚΑΠ.	+ 34,6	+ 43,5	+ 23,6	+ 63,6	+ 23,7	+ 42,3	+ 85,8	+ 25,0	48,5	50,7

Π ν α ξ 4α. Είσαγωγες κατά περιοχή 1976 - 1980

'Αξια εις εκατομμύρια δραχμών

Π ε ρ ι ο χ α ς	1970		1976		1977		1978		1979		1980	
	'Αξια	%	'Αξια	%	'Αξια	%	'Αξια	%	'Αξια	%	'Αξια	%
Σ ύ ν ο λ ο ν	46.591	100,0	179.649	100,0	200.091	100,0	240.819	100,0	303.494	100,0	379.440	100,0
ΕΥΡΩΠΗ	33.302	71,5	106.677	59,4	128.330	64,1	156.048	64,8	183.209	60,3	209.796	55,3
Χώραι Ε.Ο.Κ. (9)	25.880	55,5	78.611	43,8	96.829	48,4	112.353	46,7	141.175	46,5	159.389	42,0
Χώραι Ε.Ζ.Ε.Σ.	3.214	6,9	9.714	5,4	11.227	5,6	12.260	5,1	14.277	4,7	19.464	5,1
Ανατολική Εύρωπη	2.827	6,1	14.171	7,9	13.722	6,9	22.193	9,2	19.178	6,3	21.794	5,8
Λοιπή Εύρωπη	1.381	3,0	4.181	2,3	6.552	3,2	9.240	3,8	8.579	2,8	9.149	2,4
ΑΦΡΙΚΗ	1.922	4,1	13.159	7,3	12.460	6,2	14.066	5,0	30.816	10,1	67.522	17,0
ΑΜΕΡΙΚΗ	5.912	12,7	19.607	10,9	18.027	9,0	21.644	9,0	26.760	9,0	33.656	8,9
Ηνωμένα Πολιτεία	3.308	7,1	15.071	8,4	12.862	6,4	14.825	6,2	17.344	5,8	20.459	5,4
Λοιπά Χώραι 'Αμερικής	2.604	5,6	4.536	2,5	5.165	2,6	6.819	2,8	9.416	3,2	13.197	3,5
ΑΣΙΑ	4.542	9,7	37.281	20,8	37.536	18,7	45.892	19,1	58.600	19,3	65.367	17,2
'Ιαπωνία	1.916	4,1	7.686	4,3	9.938	5,0	11.639	4,0	10.666	3,5	15.750	4,2
Λοιπά Χώραι 'Ασίας	2.626	5,6	29.595	16,5	27.598	13,7	34.252	14,3	47.934	15,8	49.617	13,1
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ-ΩΚΕΑΝΙΑ ΚΑΠ.	913	2,0	2.925	1,6	3.738	2,0	3.170	1,3	4.109	1,3	3.099	0,8

Πίναξ 4β. Έξαγωγές κατά περιοχές 1976-1980

Έξια εις εκατομμύρια δραχμών

Περιοχές	1970		1976		1977		1978		1979		1980	
	Έξια	%	Έξια	%	Έξια	%	Έξια	%	Έξια	%	Έξια	%
Σύνολον	19.276	100,0	93.813	100,0	101.330	100,0	123.727	100,0	144.238	100,0	221.109	100,0
ΕΥΡΩΠΗ	15.681	81,3	63.736	67,9	68.353	67,4	84.658	68,5	93.502	64,8	140.454	63,6
Χώροι Ε.Ο.Κ. (9)	10.064	52,2	46.887	49,9	48.364	47,7	62.892	50,8	70.806	49,0	105.263	47,6
Χώροι Ε.Ζ.Ε.Σ.	912	4,7	3.362	3,6	2.868	2,8	3.385	2,7	3.702	2,6	5.109	2,3
Ανατολική Εύρωπη	3.195	16,6	10.568	11,3	12.413	12,3	14.657	12,0	13.857	9,6	23.590	10,7
Λοιπή Εύρωπη	1.510	7,8	2.919	3,1	4.608	4,6	3.724	3,0	5.137	3,6	6.492	3,0
ΑΦΡΙΚΗ	632	3,3	9.721	10,4	10.504	10,3	12.451	10,0	14.843	10,3	23.210	10,5
ΑΜΕΡΙΚΗ	1.631	8,5	6.683	7,2	6.965	6,9	6.855	5,5	9.384	6,5	14.272	6,4
Ηνωμένοι Πολιτείες	1.448	7,5	5.361	5,7	4.705	4,7	5.421	4,4	8.026	5,6	12.485	5,6
Λοιπά Χώροι Αμερικής	183	1,0	1.322	1,4	2.260	2,2	1.434	1,1	1.358	0,9	1.814	0,8
ΑΣΙΑ	1.154	6,0	13.265	14,1	15.134	14,9	19.077	15,5	25.692	17,8	41.876	18,9
Ίαπωνία	247	1,3	844	0,9	805	0,8	1.222	1,0	1.544	1,1	1.066	0,5
Λοιπά Χώροι Άσίας	907	4,7	12.421	13,2	14.329	14,1	17.855	14,5	24.148	16,7	40.810	18,4
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ-ΘΚΕΑΝΙΑ ΚΑΠ.	178	0,9	408	0,4	475	0,5	686	0,5	818	0,6	1.297	0,6

* Αναθεωρηθέντα στοιχεία

Π (ν α ζ 5. Ποσοστιαία μεταβολή των Εισαγωγών και Εξαγωγών 1976-1980

Περιοχή	Μεταβολή σε % ±										Ποσοστό % των Εισαγωγών επί των Εισαγωγών	
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1980
Σύνολο	+ 20,1	+ 11,4	+ 20,3	+ 26,0	+ 25,0	+ 26,5	+ 0,0	+ 22,1	+ 16,6	+ 53,3	52,2	59,3
ΕΥΡΩΠΗ	+ 25,4	+ 20,3	+ 21,6	+ 17,4	+ 14,5	+ 22,1	17,2	+ 23,0	+ 10,4	+ 50,2	59,7	67,0
Χώρα Ε.Ο.Κ. (9)	+ 21,6	+ 23,1	+ 16,0	+ 25,6	+ 13,0	+ 27,2	13,1	+ 30,0	+ 12,6	+ 48,7	59,6	66,0
Χώρα Ε.Ε.Ε.Σ.	+ 6,5	+ 15,6	+ 9,2	+ 16,5	+ 30,3	+ 18,5	- 14,7	+ 18,0	+ 9,4	+ 38,0	34,6	26,2
Ανατολική Ευρώπη	+ 61,2	- 3,2	+ 6,7	- 13,6	+ 13,6	+ 24,6	17,4	+ 18,1	- 5,5	+ 70,2	74,5	108,2
Λοιπή Ευρώπη	+ 65,6	+ 56,7	+ 41,0	- 7,1	+ 6,0	- 26,5	+ 57,8	- 19,2	+ 38,0	+ 26,4	69,8	71,0
ΑΦΡΙΚΗ	+ 44,0	- 5,3	+ 13,0	+ 119,1	+ 119,1	+ 10,3	+ 8,1	+ 18,5	+ 19,2	+ 56,4	73,8	34,4
ΑΜΕΡΙΚΗ	+ 19,2	- 8,1	+ 20,1	+ 23,6	+ 25,8	+ 49,0	+ 4,2	- 1,6	+ 37,0	+ 52,1	34,1	42,4
Ηνωμένα Πολιτεία	+ 19,0	- 14,7	+ 15,3	+ 17,0	+ 18,0	+ 42,3	- 12,2	+ 15,2	+ 48,1	+ 55,2	35,6	61,0
Λοιπά Χώρα Αμερικής	+ 19,6	+ 13,8	+ 32,0	+ 38,1	+ 40,1	+ 84,1	+ 71,0	- 36,6	- 5,3	+ 33,6	29,1	13,7
ΑΣΙΑ	+ 6,9	+ 0,7	+ 22,3	+ 27,7	+ 11,5	+ 58,2	+ 14,1	+ 26,1	+ 34,7	+ 63,0	35,6	64,1
Ιαπωνία	+ 15,3	+ 29,3	+ 17,1	- 8,4	+ 47,7	- 29,5	- 4,6	+ 51,8	+ 26,4	- 31,0	11,0	6,8
Λοιπά Χώρα Άσας	+ 5,0	- 6,8	+ 24,1	+ 40,0	+ 3,5	+ 72,8	+ 15,4	+ 24,6	+ 35,2	+ 69,0	42,0	82,3
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ-ΩΚΕΑΝΙΑ ΚΑΙ	- 27,9	+ 27,7	- 15,9	+ 29,6	- 24,6	+ 24,7	+ 16,4	+ 44,4	+ 19,2	+ 58,6	14,0	42,0

Εξωτερικόν Εμπόριον τής Ελλάδος μετά τής Αναίωτησής Εξώρτησ 1976-1980 κατά
κατηγορίας και υποκατηγορίας τής τυποποιημένης ταξινόμησεως του Διεθνούς
Εμπορίου (Τ.Τ.Δ.Ε.)

Άξια εις εκατομμύρια δραχμών

Εμπορεύματα	ΕΙΣΑΓΩΓΑΙ +					ΕΞΑΓΩΓΑΙ						
	1970	1976	1977	1978	1979	1980	1970	1976	1977	1978	1979	1980
Γενικόν Σύνολον.	2.827	14.282	13.891	22.193	19.178	21.794	3.195	10.814	12.702	14.657	13.857	23.590
ΤΡΑΦΙΜΕ ΚΑΙ ΖΩΑ ΖΩΝΤΑ	303	711	2.012	3.003	3.659	3.871	824	3.790	4.824	5.798	5.370	9.560
Ζωα ζώντα	121	238	163	245	738	780	-	-	-	-	-	-
Κρέατα και παρασκευάσματα εκ κρέατος	123	248	1.625	2.336	2.573	2.022	-	-	-	-	5	33
Γαλακτοκομικά προϊόντα και όψα	20	77	91	168	123	518	-	-	-	-	-	1
Ίχθυες και παρασκευάσματα εξ Ίχθύων	25	105	115	138	107	305	1	13	6	3	7	19
Δημητριακά και παρασκευάσματα δημητριακών	2	30	12	91	83	143	6	7	137	241	284	75
Οόβραι και λαχανικά	4	6	6	23	22	15	775	3.742	4.635	5.526	5.005	9.410
Σέιχερις και κερσκευάσματα εκ σακχαρώς	5	-	-	1	5	3	-	12	30	3	12	4
Καφές, τσίρον, κακάον, μπαχαρικά και είδη εξ αυτών	-	0	-	0	1	3	-	13	16	25	56	18
Κτηνοτροφία (μη περιλαμβανομένων των αναλεύστων δημητριακών)	3	7	-	1	-	0	42	3	-	0	1	-
Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	-	0	-	0	7	2	-	-	-	0	0	-
ΠΟΤΑ ΚΑΙ ΚΑΠΝΟΣ	1	2	3	4	4	4	723	2.049	1.923	2.630	2.126	3.020
Ποτά	1	2	3	4	4	4	28	167	287	300	179	150
Καπνός άκατέργαστος και κατεργασμένος	-	-	-	0	0	0	695	1.882	1.636	2.330	1.947	2.870

Π Ι ν α κ ΰ Ζ Β (συνέχεια)

ΑΕ	Εμπορεύματα	Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Α Ι					Ε Ξ Α Γ Ω Γ Α Ι						
		1970	1976	1977	1978	1979	1980	1970	1976	1977	1978	1979	1980
1	ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ ΖΩΙΚΗΣ Η ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΕΩΣ	-	-	-	4	-	9	43	53	57	54	1	19
2	Έλαια και λίπη ζώικης προελεύσεως	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Έλαια και λίπη μόνιμα, φυτικής προελεύσεως	-	-	-	-	1	1	43	53	57	54	0	19
4	Έλαια και λίπη παρασκευασμένα και κηροφ ζωϊκής ή φυτικής προελεύσεως	-	-	-	4	8	8	-	-	-	-	1	-
5	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	170	785	825	642	1.095	1.655	253	582	548	650	508	1.920
1	Χημικά στοιχεία και ενώσεις	58	121	112	94	138	247	129	30	51	91	38	324
2	Πόσα όρυκτη και άκτινέργαστα χημικά προϊόντα έξ άνθρακος, πετρελαίου και φυσικού φωτα- ερίου	2	219	250	124	255	690	-	119	162	140	155	168
3	Βαφινιάς, δεφικας και χρωστι- και ύλαι	7	18	18	25	42	37	-	0	-	0	0	0
4	Ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα	8	40	49	47	37	35	1	8	10	8	3	5
5	Αίθέρια έλαια και άρωματικά ύλαι. Παρασκευάσματα καλωπι- σμού, στιλβώσεως και καθαρι- σμού	-	-	0	0	0	0	-	22	28	7	10	9
6	Βιομηχανικά λιπώματα	81	214	119	200	381	320	58	-	-	-	-	-
7	Εκρηκτικά ύλαι και είδη πυροτεχνίας	9	22	21	10	16	27	-	-	-	-	-	-
8	Πλαστικά ύλαι, άναγεννημένη κυτταρίνη και ρητίναι τεχνη- ταί	12	98	143	98	202	277	8	55	57	57	34	46
9	Χημικά ύλαι και προϊόντα μη κατονομαζόμενα	13	53	113	44	24	22	57	348	240	347	268	1.368

Π λ ν α ζ Ζ β (συνέχεια)

	ΕΙΣΑΓΩΓΑΙ					ΕΞΑΓΩΓΑΙ						
	1970	1976	1977	1978	1979	1980	1970	1976	1977	1978	1979	1980
Εμπορεύματα												
ΠΡΩΤΑΙ ΥΛΑΙ ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΟΙ	398	1.226	1.246	1.390	1.479	1.844	1.033	2.626	2.988	3.417	3.701	4.792
ΠΑΝΗ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	-	-	-	5	9	2	269	920	1.058	1.231	977	1.222
Δορα, δέρματα και σιουρο- δέρματα ακατέργαστα	1	7	-	2	33	124	1	2	5	10	8	1
Ψευδοσπορί, έλαιόκάρνα και έλαιοπυρήνες	-	17	10	11	19	11	-	-	-	0	-	-
Καουτσούκ ακατέργαστον	350	780	838	921	1.082	1.162	-	-	-	-	-	2
Συλεφα και ψελλός	-	5	14	27	29	58	-	-	-	-	-	-
Πολτός και άπορρίμματα χάρτου	11	56	213	95	100	177	581	960	885	1.110	1.488	1.427
Υφαντικές ίνες (μή μεταποιημένα εις γήματα, κλωστές ή υφάσματα και άπορρίμματα τούτων)	35	290	111	157	125	234	17	186	359	165	130	252
Αιπύσματα ακατέργαστα και ορυκτά ακατέργαστα (εξαιρέσει του άνθρακος, πετρελαίου και πολυτήμων λίθων)	-	62	49	164	68	50	144	525	639	874	1.072	1.846
Μεταλλεύματα και άπορρίμματα μετάλλων	-	9	11	8	14	26	21	33	32	27	26	42
Ακατέργαστοι ύλαι ζωικής ή φυτικής προελεύσεως μη κατο- νομαζόμενα	1	7.020	4.347	9.855	5.103	4.248	2	119	86	112	122	316
ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΛΙΘΑΝΤΙΚΑ ΚΑΠ.	58	331	240	329	439	363	-	-	-	-	-	-
Άνθρακες, όκτιάνθρακες και λίθοι	645	6.651	4.067	9.498	4.664	3.885	2	119	86	112	122	316
Πετρέλαιον και προϊόντα πετρελαίου	16	38	40	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Φωσφορίον φυσικόν και βιομηχανικόν												

Π ρ ο σ 7β (συνέχεια)

ΚΩΔ	Εμπορεύματα	ΕΙΣΑΓΩΓΑΙ					ΕΞΑΓΩΓΑΙ					
		1970	1976	1977	1978	1979	1980	1970	1976	1977	1978	1979
77	Ηλεκτρικά μηχανήματα, συσκευασίες, υλικά μ.α.κ. και ηλεκτρικά μέρη αυτών		361	298	338	478	549	206	254	111	64	140
78	"Αμαξιαί δι' οδούς		670	501	1.189	1.115	998	-	-	-	1	1
79	Λοιπά μεταφορικά υλικά		275	144	6	142	124	-	-	2	-	-
(1)	"Ανευ αξίας πλοίων		(713)	(606)	(2.435)	(3.111)	(4.706)					
8	Άξια πλοίων		162	162	279	350	414	264	253	226	178	322
81	ΔΙΑΦΟΡΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ											
81	Συσκευασίες υγιεινής, θερμάνσεως και φωτισμού	5	6	8	13	14	12	7	14	1	-	0
82	"Ξιπλά	3	2	6	3	2	3	2	1	0	1	2
83	Είδη ταξιδίου, σακίδια, χειρός και παρόμοια είδη	-	0	0	1	0	1	-	1	1	1	-
84	Ενδύματα	1	8	0	1	2	4	31	192	203	127	253
85	Υποδήματα	-	0	0	1	1	3	-	47	0	-	17
87	Όργανα, και συσκευασίες επεξεργασίας, μηχανικά, επιστημονικά και έλεγχου μ.α.κ.		39	40	65	77	99	0	0	-	0	1
88	Συσκευασίες και έφοδια, διαίτην φωτογράφησης, είδη οπτικής μ.α.κ. ωρολόγια, χειρός και τσίχου	41	34	33	45	50	44	0	0	0	11	22
9	Διάφορα βιομηχανικά είδη μη κατονομαζόμενα	18	81	75	150	204	248	2	16	21	38	27
9	ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΑΙ ΜΗ ΤΑΞΙ-ΝΟΜΗΤΕΝΑΙ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	-	6	5	9	12	13	-	-	-	-	-

* Άνευ αξίας πλοίων

14.282 13.891 22.192 19.178 21.794

10.814 12.702 14.657 13.857 23.590

Εξωτερικό Εμπόριο της Ελλάδος με την Ανατολική Ευρώπη 1981-1985 κατά
κατηγορίες και υποκατηγορίες της Τυποποιημένης ταξινόμησης του Διεθνούς
Εμπορίου (Τ.Τ.Δ.Ε.)
Αξία σε εκατομμύρια δραχμές

Τ. Τ. Δ. Ε.	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Ε Σ					Ε Ε Α Γ Ω Γ Ε Σ				
		1981	1982	1983	1984	1985	1981	1982	1983	1984	1985
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ.....	33.116	36.166	44.210	92.674	108.695	19.847	22.976	29.012	31.777	45.576
0	ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΖΩΑ ΖΩΝΤΑΝΑ	1.753	2.373	2.105	2.906	3.113	6.817	7.769	7.432	7.330	13.372
00	Ζώα ζωντανά.....	312	501	848	994	833	-	-	-	-	-
01	Κρέατα και παρασκευά- σματα από κρέας.....	789	1.147	570	949	1.389	105	63	21	7	34
02	Γαλακτοκομικά προϊόντα και αυγά.....	391	371	183	180	247	5	-	-	-	-
03	Ψάρια και παρασκευά- σματα από ψάρια.....	219	213	254	435	207	8	9	11	6	22
04	Δημητριακά και παρα- σκευάσματα δημητριακών	7	61	114	55	111	477	672	670	229	-
05	Φρούτα και λαχανικά.....	14	39	73	212	197	5.680	7.020	6.151	5.970	12.249
06	Ζάχαρη και παρασκευά- σματα από ζάχαρη.....	17	34	50	63	99	-	4	3	1	36
07	Καφές, τσάι, κακάο, μπαχαρικά και είδη απ' αυτά.....	-	2	4	11	3	14	-	4	17	9
08	Κτηνοτροφές (στις οποίες δεν περιλαμβάνονται τα ανώλεστα δημητριακά)..	2	3	5	2	12	523	1	396	628	482
09	Διάφορα παρασκευάσματα για διατροφή.....	2	2	4	5	15	5	-	176	472	540

Τ. Τ. Δ. Ε.	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Ε Σ					Ε Ε Α Γ Ω Γ Ε Σ				
		1981	1982	1983	1984	1985	1981	1982	1983	1984	1985
1	ΠΟΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΣ.....	6	9	22	11	48	2.733	3.219	4.547	4.779	5.288
11	Ποτά.....	6	9	22	11	48	137	134	130	307	653
12	Καπνός ακατέργαστος και κατεργασμένος.....	-	-	-	-	-	2.596	3.085	4.417	4.472	4.635
2	ΠΡΟΤΕΣ ΥΛΕΣ ΜΗ ΒΡΩΣΙ- ΜΕΣ, ΜΕ ΞΕΛΙΡΕΣΗ ΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ.....	2.390	4.047	4.932	5.131	6.626	4.856	5.009	6.314	8.732	11.758
21	Δέρματα και γουναρικά ακατέργαστα.....	3	-	-	7	8	986	740	695	638	1.061
22	Σπόροι και καρποί ελαιώδεις.....	14	62	65	19	23	-	5	2	5	-
23	Καουτσούκ ακατέργαστο.	35	14	10	37	129	-	-	-	-	-
24	Ξυλεία και φελλός.....	1.039	1.351	1.762	1.879	2.804	-	-	-	-	-
25	Πολτός και απορρίμματα χαρτιού.....	30	65	49	218	809	-	-	-	-	-
26	Υφαντικές ίνες (μη μετα- ποιημένες σε νήματα κλωστής ή υφάσματα και απορρίμματα αυτών)....	123	138	62	73	227	827	703	2.040	3.930	5.809
27	Διάσσματα ακατέργαστα και ορυκτά ακατέργαστα (με εξαίρεση του άνθρα- κα, πετρελαίου και πολυ- τίμων λίθων).....	541	1.105	238	530	529	196	294	421	527	393

Πίνακας 10 (συνέχεια)

Τ. Τ. Δ. Ε.	Ε.Ι.Σ.Α.Γ.Ω.Ρ.Ε.Σ.	Ε.Ε.Α.Γ.Ω.Γ.Ε.Σ.					1985
		1981	1982	1983	1984	1985	
	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ						
28	Μεταλλεύματα και απορρίμματα μετάλλων.....	578	1.281	2.722	2.351	2.074	4.420
29	Ακατέργαστες ύλες ζωικής ή φυτικής προέλευσης μη κατονομαζόμενες	27	31	24	17	23	85
3	ΟΡΥΚΤΑ, ΚΑΥΣΙΜΑ, ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ ΚΑΠ.....	13.741	12.328	18.022	53.996	69.266	1.317
32	Άνθρακες, οπτόνθρακες και λίθιο.....	215	325	260	1.844	765	-
33	Πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου.....	13.526	10.423	14.174	48.847	57.925	1.317
34	Φωσφόριο, φυσικό και βιομηχανικό.....	-	-	-	-	-	-
35	Ηλεκτρική ενέργεια.....	-	1.580	3.588	3.305	576	-
4	ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ...	4	5	12	69	31	1.584
41	Λάδια και λίπη ζωικής προέλευσης.....	-	-	-	1	-	-
42	Λάδια και λίπη μόνιμα, φυτικής προέλευσης.....	-	2	-	-	-	-
43	Λάδια και λίπη παρασκευασμένα και κεριά ζωικής ή φυτικής προέλευσης...	4	3	12	68	31	-

Τ. Τ. Δ. Σ.	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Ε Σ					Ε Ξ Α Γ Ω Γ Ε Σ				
		1981	1982	1983	1984	1985	1981	1982	1983	1984	1985
5	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.....	2.108	3.784	3.385	5.910	3.761	746	1.187	1.340	1.458	2.252
51	Σημικά οργανικά στοιχεία.....	286	404	509	903	462	194	303	416	517	800
52	Ανόργανα χημικά προϊόντα. Χημικά προϊόν- τα από άνθρακα, πετρέ- λαιο και φυσικό φωσφέ- ριο.....	872	1.727	1.658	3.337	1.406	174	192	79	275	131
53	Βαφινικές, δεψικές και χρωστικές ύλες.....	41	35	34	43	66	-	3	-	-	1
54	Ιατρικά και φαρμακευτι- κά προϊόντα.....	39	50	45	56	52	5	4	4	6	4
55	Διθέρια λάδια και αρω- ματικές ύλες. Παρασκευά- σματα καλωπισμού, στίλ- βωσης και καθαρισμού...	2	3	3	9	3	19	8	41	12	8
56	Βιομηχανικά λιπάσματα..	382	1.066	435	855	891	-	-	-	-	-
57	Εκρήτικες ύλες και είδη πυροτεχνίας.....	36	32	28	18	10	-	-	-	-	-
58	Πλαστικές ύλες, αναγεν- νημένη κυτταρίνη και ρητίνες τεχνητές.....	396	393	613	580	761	82	92	102	59	55
59	Χημικές ύλες και προϊό- ντα μη κατονομαζόμενα..	54	74	60	109	109	272	585	698	589	1.263

Πίνακας 10 (συνέχεια)

Τ. Τ. Δ. Σ.	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ										
		1981	1982	1983	1984	1985						
	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ											
6	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΑΞΙ- ΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΥΡΙΩΣ ΚΑΤΑ ΠΡΩΤΗ ΥΛΗ.....	4.403	4.439	4.766	5.489	7.108	3.880	5.044	7.385	7.225	5.573	
61	Δέρματα κατεργασμένα, είδη από δέρμα και γου- ναρικά κατεργασμένα.....	10	2	15	25	54	151	215	235	303	524	
62	Είδη από καουτσούκ.....	79	54	61	100	173	24	11	3	7	168	
63	Είδη από ξύλο και φελλό (με εξαίρεση τα έπιπλα)	144	218	158	197	454	4	-	-	-	2	
64	Χαρτί και χαρτόνι και είδη από αυτά.....	339	173	126	134	243	2	52	28	6	20	
65	Υφαντικά νήματα, υφά- σματα έτοιμα, είδη και συναφή προϊόντα.....	591	494	687	803	964	1.981	1.251	2.621	3.380	1.797	
66	Είδη από μη μεταλλικά ορυκτά.....	509	467	571	775	900	542	783	871	921	889	
67	Σίδηρος και χάλυβας.....	2.228	2.581	2.452	2.841	3.572	509	2.218	2.933	1.536	1.164	
68	Μέταλλα μη σιδηρούχα.....	175	216	100	59	176	123	24	38	104	149	
69	Είδη από μέταλλο, μη κατονομαζόμενα.....	328	234	596	555	562	544	490	656	968	860	
7	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ.....	8.343	8.822	10.524	18.519	18.053	229	183	78	245	803	
71	Μηχανές γεννήτριες και υλικά αυτών.....	243	333	1.408	1.997	1.385	3	11	6	47	464	

Π ί ν α κ α ς 10 (συνέχεια)

Τ. Π. Δ. Σ.	Ε Μ Π Ο Ρ Ε Ι Α	Ε Ι Σ Α Γ Γ Ο Γ Ε Σ					Ε Ξ Α Γ Γ Ο Γ Ε Σ				
		1981	1982	1983	1984	1985	1981	1982	1983	1984	1985
72	Ειδικά μηχανήματα για ορισμένες βιομηχανίες..	1.508	939	1.822	4.461	4.729	2	2	5	82	27
73	Μηχανήματα κατεργασίας μετάλλων.....	277	255	214	232	428	-	-	-	4	-
74	Γενικός βιομηχανικός εξοπλισμός μηχανήματα και υλικά μ.α.κ. και μέρη αυτών.....	614	742	1.320	696	634	65	84	10	2	118
75	Μηχανές γραφείου και υλικά αυτών.....	44	27	39	20	55	1	1	-	-	-
76	Συσκευές και υλικά τηλεπικοινωνιών και εγγραφής και αναπαγωγής ήχου.....	755	687	507	1.173	860	-	-	1	1	1
77	Ηλεκτρικά μηχανήματα, συσκευές, υλικά μ.α.κ. και ηλεκτρικά μέρη αυτών.....	515	555	1.008	1.336	2.545	156	84	19	81	166
78	Αυτοκίνητα οχήματα.....	1.352	1.674	3.324	2.442	3.240	1	1	37	28	21
79	Δοιπέ μεταφορικό υλικό (1)	3.035	3.610	882	6.162	4.177	1	-	-	-	6
8	ΔΙΑΦΟΡΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΛΗ	362	358	438	636	675	292	232	580	961	3.044
81	Συσκευές υγιεινής, θέρμανσης και φωτισμού....	10	21	23	38	24	-	3	3	5	2

Τ.Τ.Δ.Ε.	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ				
		1981	1982	1983	1984	1985
82	Επιπλα.....	17	29	9	6	15
83	Είδη ταξιδιού, σακί- δια χεριού και παρό- μοια είδη.....	1	-	2	1	7
84	Ενδύματα.....	9	9	21	37	37
85	Υποδήματα.....	6	8	5	11	3
87	Όργανα και συσκευές επαγγελματικές, επι- στημονικές και ελέγχου μ.α.κ.....	76	63	139	176	234
88	Συσκευές και εφόδια για τη φωτογράφιση, είδη οπτικής μ.α.κ. ρολόγια χεριού και τείχου.....	57	45	52	33	35
89	Διάφορα βιομηχανικά είδη μη κατονομαζόμενα	186	183	187	334	320
9	ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ.....	6	1	4	7	14
	(1) Αξία πλοίων	3.026	2.945	460	4.713	3.277

Μ Ε Ρ Ο Σ Τ Ε Τ Α Ρ Τ Ο

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ
ΧΩΡΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ
Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ
ΕΞΑΓΩΓΕΣ
ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "Ι"

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ

Είδαμε στο κεφάλαιο 4 της εργασίας το θεσμικό πλαίσιο των εμπορικών σχέσεων Ελλάδας και Ανατολικών χωρών Ευρώπης όπως επίσης, και τις αλλαγές που υπέστη λόγω της εισόδου της χώρας μας εις την Κοινότητα αφού η Ελλάδα έπρεπε να προσαρμοστεί στο Κοινοτικό κεκτημένο.

Στο 5 κεφάλαιο αναλύσαμε ποσοτικά το εμπόριο μεταξύ των εν λόγω χωρών και της Ελλάδας από το 1976 μέχρι το 1985, διάστημα πέντε ετών, πριν και μετά την ένταξη.

Σε αυτό το κεφάλαιο της εργασίας θα ασχοληθούμε με την εξέλιξη των εμπορικών σχέσεων, μετά την πλήρη ένταξη στην Κοινότητα, την κυβερνητική εμπορική πολιτική απέναντι στις Ανατολικές χώρες, τις νέες συμφωνίες και ρυθμίσεις όπως, και με τις επιταγές της Κοινότητας που παρεμβαίνει δραστικά στις εμπορικές σχέσεις των εταίρων της.

I. "Η κυβερνητική στάση απέναντι στις οικονομικές σχέσεις με τις Ανατολικές χώρες"

Μετά τον Οκτώμβριο του 1991 και την κατάληψη της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ, την ευθύνη για τις διακρατικές οικονομικές και εμπορικές σχέσεις έχουν διαδοχικά οι Υπουργοί: Λάζαρης/Ακριτίδης (σύντομη περίοδος αμέσως μετά τις εκλογές του 1981), Ποτάκης (αρχές 1982-καλοκαίρι 1983), Βαϊτσος (καλοκαίρι 1983-Μάιος 1985) και Παπαντωνίου/Κα-

τσιφάρωας (από το Φθινόπωρο του 1985).

Η περίοδος Ποτάκη χαρακτηρίζεται από μια ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη των ανταλλαγών με τις Ανατολικές, κύρια πάνω στη παραδοσιακή φιλοσοφία της απορρόφησης των αγροτικών μας προϊόντων, αλλά ακόμη και με ιδεολογικούς τόνους. Είναι χαρακτηριστική, η εκτενής ανάλυση για τις σχέσεις μας με την ΚΟΜΕΚΟΝ που περιέχεται στην εισηγητική έκθεση για τον προϋπολογισμό του 1984. Στο κείμενο αυτό υποστηρίζεται ότι η συνέχιση και ανάπτυξη των οικονομικών μας σχέσεων με τις Ανατολικές χώρες είναι μεγάλης σημασίας για μια σειρά από λόγους: επειδή οι χώρες αυτές απορροφούν ευπαθή αγροτικά προϊόντα, αλλά και πρώτες ύλες (βωξίτη, πυρίμαχα) που δύσκολα βρίσκουν άλλες εξαγωγικές αγορές, επειδή οι πιέσεις των ΗΠΑ και των χωρών του τρίτου κόσμου στην GATT για την κατάργηση ή τον περιορισμό του προστατευτισμού της ΚΑΠ, θέτουν σε κίνδυνο τις αγροτικές μας εξαγωγές προς την Κοινότητα, επειδή, δεδομένου την διάρθρωση των εξαγωγών μας προς τις Ανατολικές χώρες, κινδυνεύουμε να πληγούμε στην περίπτωση αναδίπλωσης των χωρών της ΚΟΜΕΚΟΝ στην ζώνη τους, λόγω της έντασης στις σχέσεις Ανατολής-Δύσης. Αναφέρεται ακόμη, η σημασία των σχέσεων για την προμήθεια ενεργειακών πρώτων υλών, αλλά και η πολιτική διάσταση και σκοπιμότητα τους.

μ Την περίοδο αυτή σημειώνεται και μια έντονη ενδο-κυβερνητική αντίθεση με τον τότε υπεύθυνο για την βιομηχανική πολιτική, υφυπουργό Κ. Βαίτσο στο θέμα των κρατικών προμηθειών, όπου η ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας και οι συμφωνίες ανταλλαγής με τις Ανατολικές χώρες

εμφανίζονται σαν αντιφατικοί στόχοι της πολιτικής προμηθειών.

Η περίοδος Βαΐτσου χαρακτηρίζεται από μια πιο πραγματιστική προσέγγιση και χαμηλότερους τόνους στο θέμα του εμπορίου με τις Ανατολικές χώρες. Δίνεται μεγάλη έμφαση στην μονάδα της Αλουμίνιας και στον τομέα των ναυπηγήσεων και ναυποεπισκευών. Η πολιτική προμηθειών από τις Ανατολικές χώρες ενσωματώνεται στην γενικότερη πολιτική προμηθειών και δίνεται προσοχή στην εξασφάλιση αντισταθμιστικών εξαγωγών.

Σε όλη την περίοδο 1982 με καλοκαίρι 1985 οι διακρατικές σχέσεις με τις Ανατολικές χώρες επιδιώκεται να υπηρετήσουν τον στόχο της ενίσχυσης του συνεταιριστικού και κρατικού τομέα και ειδικότερα της αύξησης του μεριδίου των τομέων αυτών στο εξωτερικό εμπόριο. Όσον αφορά τα αγροτικά προϊόντα, η πολιτική αυτή προωθείται έντονα από το Υπουργείο Γεωργίας.

Κατά την περίοδο μετά τον Οκτώμβριο 1985, σε σχέση με τον γενικότερο αναπροσανατολισμό της οικονομικής πολιτικής, αλλά και με την νέα πολιτική στάση απέναντι στην Κοινότητα παρατηρείται μια τάση μείωσης της σημασίας που αποδίδεται στις διακρατικές οικονομικές σχέσεις με τις Ανατολικές χώρες, πάντα μέσα στα πλαίσια της διατήρησης και της ανάπτυξης τους. Είναι χαρακτηριστική η έμφαση σε ένα απόσπασμα από ομιλία του Πρωθυπουργού τον Σεπτέμβριο του 1986, που δύσκολα θα υπήρχε λίγα χρόνια νωρίτερα: "Όσον αφορά τις δυνατότητες, πρέπει να διαπιστώσουμε ότι οι οικονομικές σχέσεις Ανατολής-Δύσης δεν μπορούν να υπο-

-καταστήσουν την οικονομική συνεργασία Ανατολής-Ανατολής και Δύσης-Δύσης. Ο καθοριστικός εξωτερικός οικονομικός προσανατολισμός θα είναι και στο μέλλον για τις Δυτικές χώρες η Δύση και για τις Ανατολικές η Ανατολή. Μέσα στα πλαίσια αυτά όμως, υπάρχουν πολλές ανεκμετάλλευτες δυνατότητες για την παραπέρα ανάπτυξη της οικονομικής συνεργασίας Ανατολής-Δύσης."

2. "Η Κοινοτική διάσταση στις σχέσεις με τις Ανατολικές χώρες"

Η κυβερνητική στάση απέναντι στην Κοινότητα και απέναντι στην ένταξη της χώρας μας σε αυτήν, καθώς και ο γενικότερος χειρισμός των θεμάτων που αφορούν τις υποχρεώσεις της Ελλάδας που απορρέουν από την προσχώρηση ή και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν από αυτή, επηρέασαν προφανώς άμεσα τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίστηκε τις οικονομικές σχέσεις με τις Ανατολικές χώρες.

Στο γενικό επίπεδο, στην φάση της προετοιμασίας του "Μνημονίου" με το οποίο η κυβέρνηση προσδιόριζε τους στόχους και την στάση της απέναντι στη Κοινότητα (αρχές 1982), εξατάστηκε κατά πόσο οι αρνητικές επιπτώσεις της ένταξης πάνω στις σχέσεις με τις Ανατολικές χώρες θα έπρεπε να αποτελέσουν θέμα με προτεραιότητα στις επικείμενες διαπραγματεύσεις. Το συμπέρασμα υπήρξε αρνητικό και το ζήτημα των σχέσεων με τις Ανατολικές χώρες δεν περιλήφθηκε στο μνημόνιο.

Ενδεικτικό πάντως της ύπαρξης πιέσεων και διχογνωμιών

στα πλαίσια της ίδιας της κυβέρνησης είναι η διοχέτευση στον τύπο τον Μάρτιο 1982 της ανακριβούς πληροφορίας ότι η κυβέρνηση ετοιμαζόταν να ζητήσει από την Κοινότητα την αναβίωση των συμφωνιών κλήρινγκ, λόγω της δυσμενούς εξέλιξης του εμπορίου με τις Ανατολικές χώρες.

Όσον αφορά το ζήτημα της συμμόρφωσης της χώρας μας προς τις Κοινοτικές υποχρεώσεις, η στάση που τηρήθηκε ως τον Οκτώβριο του 1985 διέφερε αισθητά, αν όχι ριζικά, από την στάση της κυβέρνησης της νέας δημοκρατίας το 1981.

Πρώτον, η Κοινοτική διάσταση των διαφόρων επιλογών, σπάνια εξετάζονταν στη φάση της διαμόρφωσης τους και κατά κανόνα λαμβάνονταν υπόψη στην φάση της υλοποίησης και σε περιπτώσεις όπου το κόστος κινδύνευε να είναι μεγάλο. Δεύτερον, επικράτησε σε μεγάλο βαθμό η λογική της αντιμετώπισης των παραβιάσεων του Κοινοτικού Δικαίου σε πολιτικό επίπεδο και μάλιστα κορυφής, με συνέπεια την υποβάθμιση της συγκεκριμένης εξέτασης των ζητημάτων στο φως των Κοινοτικών υποχρεώσεων. Τρίτον, συχνά επιλέχτηκε να γίνουν επιδειχτικά ορισμένες αντικοινοτικές πράξεις από το να γίνουν διακριτικά, καθώς δόθηκε προτεραιότητα στη σημασία τους για την εξωτερική πολιτική, ή, συχνότερα για συγκεκριμένους στόχους της κυβερνητικής πολιτικής (επιτυχίες στην απορρόφηση αγροτικών προϊόντων, εθνική αναπτυξιακή πολιτική, ενίσχυση του συνεταιριστικού και του κρατικού τομέα.)

Η παραγνώριση της Κοινοτικής διάστασης, από τρέχουσα πρακτική στην αντιμετώπιση των προβλημάτων ανάπτυξης των ανταλλαγών με τις Ανατολικές χώρες, πήρε την μορφή

ενός πιο μακροπρόθεσμου προσανατολισμού, ιδιαίτερα στον τομέα των προμηθειών, κατά την περίοδο 1983-84. Πάντως το κυρίαρχο στοιχείο στο ζήτημα αυτό σε ολόκληρη την περίοδο ως το τέλος του 1985 είναι η έλλειψη μιας ενιαίας και σαφούς αντίληψης και προσανατολισμού και η διαμόρφωση της Ελληνικής στάσης να είναι διαφοροποιημένη ανάλογα με την συγκυρία ή ακόμα και τον εκάστοτε αρμόδιο.

Από τον Οκτώβριο του 1985 παρατηρείται ένας νέος προσανατολισμός στην στάση της Ελληνικής κυβέρνησης απέναντι στην Κοινότητα, σε σχέση εξάλλου και με την σύναψη του δανείου για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Η στροφή αυτή αφορά και τις σχέσεις με τις Ανατολικές χώρες, όπου διαφαίνεται η πρόθεση να ακολουθηθεί μια πιο Κοινοτική στάση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "2"

Η ΔΙΜΕΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Στο τμήμα αυτό θα εξεταστούν οι πλευρές εκείνες των σχέσεων με τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης που έχει καθιερωθεί να ονομάζονται "οικονομική συνεργασία" και που σχετίζονται άμεσα ή επηρέασαν την πορεία των εμπορικών ανταλλαγών κατά την περίοδο 1981-85. Η έμφαση στην ανάλυση αυτή είναι στο κατά πόσο η διμερής συνεργασία επηρέασε την ενταξιακή σχέση της Ελλάδας κατά τρόπο συμβατό ή όχι. Επίσης, θα εκτεθούν και οι Κοινοτικές αντιδράσεις πάνω στο θέμα.

I. "Συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας"

-Κύρωση συμφωνιών-

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, κατά το 1981 (ως τον Οκτώβριο) δεν κυρώθηκε καμμία από τις συμφωνίες συνεργασίας που υπογράφησαν το 1980, με αποτέλεσμα να μην ισχύουν ούτε και προσωρινά οι περισσότερες από αυτές. Μετά την κυβερνητική αλλαγή, κυρώθηκαν από την Ελληνική πλευρά αρκετά γρήγορα οι συμφωνίες με την ΕΣΣΔ (αρχές 1982) και με την ΓΔΔ (που ήδη ίσχυε προσωρινά). Αντίθετα, καθυστέρησε αρκετά η κύρωση της Ελληνοουγγρικής (1983) και της Ελληνοπολωνικής (1984) συμφωνίας. Ας σημειωθεί πάντως, ότι στην περίπτωση της Ουγγαρίας, όχι και της Πολωνίας, άρχισε να λειτουργεί μικτή επιτροπή πριν ακόμα τεθεί σε ισχύ η συμφωνία.

Τέλος, μόλις το 1985 κυρώθηκαν η συμφωνία με την Τσεχοσλοβακία (που όμως ίσχυε προσωρινά), και η τροποποίηση της Ελληνορουμανικής συμφωνίας του 1976 που είχε υπογραφεί το 1982.

Όσον αφορά τις συμφωνίες και μακροχρόνια προγράμματα που υπογράφηκαν μετά το 1981, επισημαίνεται ότι οι 8 από τις 9 συμφωνίες αυτές περιελάμβαναν διάταξη που τις έθετε σε ισχύ προσωρινά (στην περίπτωση του μακροπρόθεσμου προγράμματος με την Πολωνία) από την ημερομηνία υπογραφής τους. Μόνη εξαίρεση είναι η νέα συμφωνία με τη ΓΛΔ του Οκτωβρίου 1985. Πάντως, ως το καλοκαίρι του '86 είχαν κυρωθεί νομοθετικά από την Ελληνική πλευρά οι 5 συμφωνίες που υπογράφηκαν ως το 1983, και η συμφωνία με την Τσεχοσλοβακία, όχι όμως και οι μεταγενέστερες τρεις (1984-85). Το μακροπρόθεσμο πρόγραμμα με την Βουλγαρία, κυρώθηκε με κοινή απόφαση συναρμόδιων Υπουργών και όχι με νόμο, πράγμα περίεργο και αμφιβόλου νομιμότητας.

Πρέπει να σημειωθεί, ότι η κύρωση και επίσημη θέση σε ισχύ των συμφωνιών συνεργασίας, έχει σαν μόνη πρακτική σημασία την δυνατότητα νόμιμης λειτουργίας των μικτών επιτροπών, και από την άποψη αυτή η καθυστέρηση έπαιξε ρόλο μόνο στην περίπτωση της Πολωνίας. Ωστόσο, οι πράξεις αυτές έχουν μια πολιτική συμβολική σημασία στην οικονομική διπλωματία και οι Ανατολικοί εταίροι μας, έχουν επανειλημμένα ασκήσει πίεση για γρήγορη κύρωση των συμφωνιών. Η πίεση αυτή ασκήθηκε ακόμη και στις περιπτώσεις συμφωνιών προέβλεπαν την προσωρινή ισχύ από την ημέρα της υπογραφής τους. Οι καθυστερήσεις στην κύρωση μερικών

συμφωνιών από την Ελληνική πλευρά φαίνεται γενικά να οφείλονται στην γραφειοκρατία της διοίκησης και του Κοινοβουλίου, αν και η καθυστέρηση στην περίπτωση της Πολωνίας μάλλον δεν είναι συμπτωματική.

-Περιεχόμενο των συμφωνιών

Τα μακροπρόθεσμα προγράμματα οικονομικής συνεργασίας που υπογράφηκαν το 1982-84 με τις επτά Ευρωπαϊκές χώρες μέλη του ΣΟΑ, δεν διαφέρουν πολύ ως προς την φύση τους από τις προϋσχύουσες συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας. Η κυριώτερη διαφορά είναι ότι συνήθως περιλαμβάνουν σε παράρτημα εκτενείς λίστες των τομέων συνεργασίας, ενώ οι τέσσερεις από αυτές είναι δεκαετείς (συνήθως ήτανε πενταετείς).

Όσον αφορά το περιεχόμενο των προγραμμάτων, είναι κατά κανόνα πιο πολιτικοποιημένο, με αναφορές στα προοίμια σε αρχές διεθνούς δικαίου, στην Ειρήνη κ.λ, ίσως λόγω του υψηλού επιπέδου στο οποίο συνάπτονταν, αλλά και λόγω της πολιτικής της νέας κυβέρνησης. Ορισμένες από τις συμφωνίες αυτές, ιδίως η Τσεχοσλοβάκικη, διαπνέονται από την αναπτυξιακή φιλοσοφία που τότε επικρατούσε στην Ελληνική κυβέρνηση, διασυνδέοντας ρητά την οικονομική συνεργασία με τους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους.

Οι αναφορές στο εμπόριο είναι, με εξαίρεση την Πολωνική και την Ρουμάνικη συμφωνία, πιο άμεσες από ότι στις προϋσχύουσες συμφωνίες και περιλαμβάνουν διατυπώσεις όπως: "τα δύο μέρη αποβλέπουν στην δυναμική αλλά και ισορροπημένη αύξηση των εμπορικών ανταλλαγών."

Εξάλλου στην περίπτωση των προγραμμάτων με τις τρεις χώρες που είναι μέλη της GATT περιλαμβάνεται σχετική με τη GATT αναφορά στα προοίμια.

Η συμφωνία οικονομικής συνεργασίας με την ΓΛΔ του Οκτωβρίου 1985 που αντικαθιστά την αντίστοιχη συμφωνία του 1980 δεν διαφέρει πολύ από αυτήν έχοντας, περισσότερες αναφορές πολιτικού περιεχομένου στο προοίμιο με την αναφορά στο εμπόριο να είναι διακριτική, ενώ η ισχύς της συμφωνίας είναι δεκαετής αντί πενταετής όπως του 1980.

Στο τέλος της πενταετίας 1981-85 το πλέγμα των συμφωνιών συνεργασίας με τις Ανατολικές χώρες του ΣΘΑ έχει εμπλουτισθεί με τα μακροχρόνια προγράμματα που είδαμε παραπάνω.

-Αντιδράσεις της Κοινότητας

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αντέδρασε σε αρκετές περιπτώσεις στην μη τήρηση από την πλευρά της Ελληνικής κυβέρνησης των διαδικασιών και των διατάξεων που προβλέπονται από την Κοινοτική νομοθεσία κατά την σύναψη διμερών συμφωνιών συνεργασίας.

Ειδικότερα, η Επιτροπή απήυθηνε "όχληση" προς την Ελληνική κυβέρνηση τον Μάρτιο 1983, επειδή η Ελλάδα την ενημέρωσε για την σύναψη του μακροχρόνιου προγράμματος με την ΕΣΣΔ την ημέρα της υπογραφής του, και συνεπώς δεν τήρησε την προβλεπόμενη διαδικασία από την απόφαση του 1984. Η Ελληνική απάντηση, που υποστήριζε ότι το μακροχρόνιο πρόγραμμα αποτελεί υλοποίηση της συμφωνίας του 1980 και συνεπώς δεν υπάρχει υποχρέωση να υποβληθεί, δεν

κρίθηκε ικανοποιητική και τον Μάρτιο 1984 η Επιτροπή με επιστολή της έθεσε στην Ελληνική κυβέρνηση προθεσμία ως τον Απρίλιο (έναν μήνα, σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης) για να παρουσιάσει τις παρατηρήσεις της. Σε αυτή την επιστολή προστίθεται και το θέμα της συμφωνίας μιας άλλης Ανατολικής χώρας όχι όμως Ευρωπαϊκής, της Κίνας.

Η έλλειψη απάντησης εκ μέρους της Ελληνικής κυβέρνησης (ενώ η ίδια υποστήριζε πως η απάντηση χάθηκε), οδήγησε τον Οκτώβριο 1984 στην έκδοση αιτιολογημένης γνώμης (σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης), για την συμφωνία. Με το έγγραφο αυτό η Επιτροπή καλούσε την Ελληνική κυβέρνηση να απέχει από κάθε νέα προσβολή των διατάξεων της Απόφασης του Συμβουλίου του 1974 και να της επιβεβαιώσει, εντός εξήντα ημερών, ότι έλαβε όλα τα απαραίτητα μέτρα για να δοθεί τέλος στις επαναλαμβανόμενες παραβάσεις που διαπιστώθηκαν από την Επιτροπή.

Επισημαίνεται ότι η αντίδραση της Επιτροπής αφορούσε στην μη τήρηση της διαδικασίας και όχι στο περιεχόμενο των συμφωνιών. Η Ελληνική πλευρά στην απάντηση της υποστήριξε ότι δεν μπορεί να αμφισβητηθεί η πρόθεση ή η θέληση να εκπληρώσει στο ακέραιο τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την απόφαση του 1974, και παρέσχε διαβεβαιώσεις ότι έλαβε τα κατάλληλα μέτρα. Ωστόσο, την ίδια ακριβώς περίοδο, δημιουργήθηκαν ζητήματα για τρεις νέες συμφωνίες με Ανατολικές χώρες (Τσεχοσλοβακία, ΓΛΔ, Πολωνία). Και στις περιπτώσεις αυτές η Ελληνική πλευρά είχε ενημερώσει την Επιτροπή ελάχιστες μέρες πριν ή και δύο

βδομάδες μετά την υπογραφή τους. Στην περίπτωση των προγραμμάτων με την Τσεχοσλοβακία και την ΓΛΔ η Επιτροπή έθεσε ζητήματα και ως προς το περιεχόμενο τους.

Οι αντιρρήσεις της Επιτροπής στο περιεχόμενο των συμφωνιών με την Τσεχοσλοβακία και την ΓΛΔ αφορούν την διατύπωση, για αύξηση των ανταλλαγών σε μακροπρόθεσμη και ισόρροπη βάση (Τσεχοσλοβάκικη) και για την λήψη μέτρων για να εξασφαλιστεί η δυναμική, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των συναλλαγών τους (ΓΛΔ). Επίσης, η Επιτροπή διατύπωσε αντίρρηση στην διάταξη της συμφωνίας με την ΓΛΔ που προβλέπει σαν μορφές και μεθόδους συνεργασίας την παράδοση μηχανών, οργάνων, εξοπλισμού και ανταλλακτικών. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι οι διατυπώσεις αυτές αποτελούν δεσμεύσεις που ξεπερνούν τα πλαίσια της οικονομικής συνεργασίας και ανήκουν στην εμπορική πολιτική, ότι η Ελληνική κυβέρνηση δεν μπορεί να εκπληρώσει τέτοιες υποχρεώσεις χωρίς να προσφύγει σε μέτρα που αποτελούν άσκηση δικαιοδοσιών που έχει, ως δημόσια εξουσία. Τέλος, όσον αφορά την ρήτρα περί ισόρροπης ανάπτυξης των ανταλλαγών, υποστήριξε ότι αυτή σημαίνει ανάληψη υποχρέωσης από το άλλο μέρος που θα μπορούσε, σε περίπτωση που υπάρξει ανισορροπία των συναλλαγών ευνοϊκή γι αυτό, να το υποχρεώσει να ευνοήσει τις εισαγωγές από την Ελλάδα σε βάρος των άλλων κρατών μελών της Κοινότητας.

Στα πλαίσια της επαναδραστηριοποίησης της η Επιτροπή και όσον αφορά τις συμφωνίες συνεργασίας, το καλοκαίρι του 1985, η Επιτροπή απευθύνθηκε στην Ελληνική κυβέρνηση και, αφού επισήμανε τις διαπιστωθείσες ή πιθανολογούμενες παρα-

βάσεις, πρότεινε να τεθούν οι υποθέσεις αυτές στο αρχείο. Αυτό, υπό τον όρο ότι η Ελληνική κυβέρνηση θα παρείχε σε τακτική προθεσμία (ως την I-II-85) επίσημες διαβεβαιώσεις* πρώτον, ότι θα τηρήσει στο μέλλον τις υποχρεώσεις της που προκύπτουν από την Συνθήκη ΕΟΚ και την απόφαση του 1974 και δεύτερον, ότι θα φροντίσει με την πρώτη ευκαιρία να επαναδιαπραγματευτεί τις συμφωνίες ώστε να καταστούν σύμφωνες με τις υποχρεώσεις της. Οι αρχικές διαβεβαιώσεις της Ελληνικής κυβέρνησης είχαν περισσότερο την μορφή διατύπωσης ανταρρήσεων πάνω στην ερμηνεία των Κοινοτικών κανόνων που επιχειρούσε το υπόμνημα της Επιτροπής, και δεν έγιναν δεκτές από την τελευταία. Ακολούθησαν διαπραγματεύσεις που οδήγησαν τον Δεκέβριο του 1985 σε νέα διατύπωση επιστολής διαβεβαιώσεων που ανταποκρινόταν περισσότερο, αν και όχι απόλυτα, στις απαιτήσεις της Επιτροπής. Είναι φανερό ότι η υποχώρηση της Ελληνικής κυβέρνησης σχετίζεται άμεσα με την γενικότερη στροφή απέναντι στην Κοινότητα που πραγματοποιείται εκείνη την περίοδο.

2. "Η πορεία των λογαριασμών κλήρινγκ και τα χρέη"

Τα ειδικά πρωτόκολλα που υπογράφηκαν το 1980 για την κατάργηση των λογαριασμών κλήρινγκ και την ρευστοποίηση των υπολοίπων τους, προέβλεπαν μεταβατικές περιόδους ορισμένων μηνών, στην διάρκεια των οποίων επιτρέπονταν οι συναλλαγές μέσω των λογαριασμών αυτών είτε για εκπλήρωση παλαιών υποχρεώσεων, είτε για εξόφληση σε προϊόντα, του υπολοίπου. Οι μεταβατικές αυτές περιόδους έληγαν γενικά

το 1981, με ορισμένες εξαιρέσεις από τις οποίες η σημαντικότερη αφορούσε την Πολωνία, για την οποία προβλεπόταν νέες διαπραγματεύσεις στο τέλος του έτους.

Η ρευστοποίηση των υπολοίπων των παλαιών λογαριασμών κλήρινγκ πραγματοποιήθηκε περίπου ομαλά στην περίπτωση των πέντε από των επτά χωρών (ΓΛΔ, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία, Βουλγαρία, Αλβανία), η σημαντικότερη δε υπόθεση ήταν η εξόφληση ενός χρέους 20 εκ. δολ. περίπου της Ελλάδας προς την Τσεχοσλοβακία για το οποίο υπογράφηκε νέα συμφωνία ανάμεσα στις δύο χώρες τον Ιούνιο του 1981. Αντίθετα σοβαρά προβλήματα προέκυψαν με την ρευστοποίηση του Πολωνικού και του Ρουμανικού υπολοίπου.

Η Πολωνία και η Ρουμανία αντιμετωπίζοντας ήδη το '81 σοβαρά συναλλαγματικά προβλήματα, ακολούθησαν κατά το έτος αυτό μια συνειδητή πολιτική χρέωσης με αθρόες εισαγωγές από την Ελλάδα μέσω κλήρινγκ, αξιοποιώντας τις μεταβατικές διατάξεις των ειδικών πρωτοκόλλων, που εξάλλου εφαρμόστηκαν ελαστικά. Την πολιτική αυτή ανέχθηκαν οι αρχές της χώρας μας, προφανώς επιθυμώντας να διατηρήσουν το επίπεδο των εξαγωγών μας και να διευκολύνουν τους αντίστοιχους εξαγωγείς. Έτσι το ενεργητικό υπόλοιπο υπέρ της Ελλάδας στο Πολωνικό κλήρινγκ, από 20 εκ. δολ. την 31-12-80, πέρασε στα 82 εκ. δολ. την 30-6-81 και στα 89 στο τέλος του ίδιου έτους. Επίσης το υπόλοιπο του Ρουμανικού κλήρινγκ από παθητικό κατά 23 εκ. δολ. για την Ελλάδα στις 31-12-80, μετατρέπεται σε ενεργητικό κατά 15 εκ. δολ. στις 30-6-81 και κατά 20 στις 31-12-81. Γενάται λοιπόν, ένα ζήτημα Πολωνικού και Ρουμανικού χρέους που

κυριαρχεί στις διμερείς σχέσεις και με τις δύο χώρες αυτές σε όλη την διάρκεια της περιόδου 1981-85.

Το Πολωνικό χρέος και η αδυναμία της χώρας αυτής να το εξοφλήσει, οδήγησε σε ουσιαστική νέκρωση των εμπορικών ανταλλαγών για μία μακρά περίοδο. Η συναλλαγματική στενότητα της Πολωνίας δεν επέτρεπε να πραγματοποιεί άξιες λόγου εισαγωγές έναντι ελεύθερου συναλλάγματος από την Ελλάδα, ενώ υπήρχε απροθυμία να διαθέσει τα λίγα εξαγωγίμα προϊόντα της για εξόφληση χρεών αντί για απόκτηση συναλλάγματος. Οι προτάσεις για αντισταθμιστικές συμφωνίες θα είχαν το μειονέκτημα για την Ελληνική πλευρά να αφήνουν το χρέος ανέπαφο, που φυσικά ισοδυναμούσε με άτοκη πίστωση σε συνάλλαγμα προς την Πολωνία με το ανάλογο κόστος. Από θεσμική πλευρά, παρατάθηκε σιωπηλά το καθεστώς ρευστοποίησης που προέβλεπε το πρωτόκολλο του 1980, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται ορισμένες εισαγωγές που συνέτειναν σε μικρή μείωση του υπολοίπου (66 εκ. δολ. στις 31-12-83). Τον Μάιο του 1984, στα πλαίσια της προσπάθειας αναθέρμανσης των διμερών οικονομικών σχέσεων, τροποποιήθηκε το πρωτόκολλο του 1980, χωρίς όμως σοβαρές συνέπειες. Το Πολωνικό χρέος ήταν στα 62 και 54 εκ δολ. στο τέλος του 1984 και 1985 αντίστοιχα. Υστερα από μαραθώνιες διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στο πρωτοφανές γεγονός της διακοπής δύο φορές της συνόδου της διϋπουργικής επιτροπής, χωρίς υπογραφή πρωτοκόλλου, επήλθε μια νέα ρύθμιση τον Ιούλιο του 1986 που προέβλεπε την εξόφληση του Πολωνικού χρέους ως τον Ιούλιο του 1988.

Η ρύθμιση του Ρουμανικού χρέους, αν και μικρότερου

από το Πολωνικό, υπήρξε πιο πολύπλοκη, κι αυτό γιατί στην περίπτωση της χώρας αυτής η διαδικασία συνδέθηκε και με την συνέχιση των Ελληνικών εξαγωγών μέσω του λογαριασμού κλήριγκ. Συγκεκριμένα, τον Νοέμβριο του 1981 με πρόσχημα την αδυναμία της Ρουμανικής πλευράς να εξοφλήσει, σύμφωνα με την συμβατική της υποχρέωση το χρέος της ως τις 31-12, συμφωνήθηκε η παράταση της ισχύος του λογαριασμού ως τις 31-12 του επόμενου έτους (1982) και για εξαγωγές Ελληνικών εσπεριδοειδών και άλλων αγροτικών προϊόντων, ενώ τον Φεβρουάριο του 1982 προστέθηκαν ο Βωξίτης και τα πυρίμαχα. Την άνοιξη του 1983, καθορίστηκε μια νέα διαδικασία σύμφωνα με της οποίας όλες οι ανταλλαγές ανάμεσα στις δύο χώρες διενεργούνταν διαμέσω κλήριγκ, με εξαίρεση τα Ρουμάνικα πετρελαιοειδή και τους Ελληνικούς βωξίτες. Το 50 τ.ε. της αξίας των Ρουμανικών εξαγωγών όμως, θα χρησιμοποιούνταν για την εξόφληση του παλιού χρέους. Το αποτέλεσμα υπήρξε ότι το ενεργητικό υπόλοιπο στον σχετικό λογαριασμό αυξήθηκε αντί να μειωθεί, ενώ η λειτουργία του λογαριασμού παρατεινόταν από έτος σε έτος. Στο τέλος του 1983 το ενεργητικό υπόλοιπο έφτασε τα 34 εκ. δολ. Στην διάρκεια του 1984, η κατάσταση έφτασε στο αδιέξοδο καθώς από την μία οι Ρουμάνοι δεν υλοποιούσαν ικανοποιητικά την ισχύουσα ρύθμιση και από την άλλη η Τράπεζα της Ελλάδος έπαψε να πληρώνει τους εξαγωγείς όταν το υπόλοιπο ξεπέρασε το περιθώριο των 30 εκ. δολ. Με τις νέες αυτές εξελίξεις το Ρουμανικό χρέος το καλοκαίρι του 1984 ξεπέρασε τα 50 εκ. δολ. από τα οποία τα 20 απότελούσαν οφειλές απευθείας στους Έλληνες εξαγωγείς. Όπως είναι φυσι-

κο, η κατάσταση αυτή οδήγησε στην μείωση των Ελληνικών εξαγωγών προς την Ρουμανία. Επίσης, οδήγησε σε έντονες αντιδικίες μεταξύ των εξαγωγέων και του δημοσίου για το αν το κάθε προϊόν θα συμπεριληφθεί στο κλήριγκ και με τι προτεραιότητα πληρωμής. Πάντως για μια ορισμένη περίοδο οι Ελληνικές αρχές ουσιαστικά διέκοψαν τις εξαγωγές μέσω κλήριγκ. Το Νοέβριο του 1984 συμφωνήθηκε η παράταση της λειτουργίας του λογαριασμού ως το τέλος του 1985, αλλά με μια αναλογία 2 προς 1 ανάμεσα στις Ρουμανικές και τις Ελληνικές εξαγωγές, έτσι ώστε να εξοφληθεί το χρέος. Η νέα αυτή ρύθμιση φαίνεται ότι απέδωσε μερικά, και στις αρχές του 1986, με την βοήθεια ορισμένων παλαιών χρεών του ΟΤΕ, αλλά και κάποιων τριγωνικών πράξεων που σχολιάστηκαν αρνητικά στον τύπο, το Ρουμανικό χρέος είχε ουσιαστικά εξοφληθεί.

Στην διάρκεια των ετών 1981-85 και πέρα από τις μεταβατικές περιόδους ρευστοποίησης των υπολοίπων των παλαιών λογαριασμών κλήριγκ το 1981, καθώς και των περιπτώσεων της Πολωνίας και της Ρουμανίας που αναφέρθηκαν, λειτούργησαν κατά καιρούς και ορισμένοι νέοι τέτοιοι λογαριασμοί, διαμέσου των οποίων κινήθηκαν προϊόντα που είχαν συμφωνηθεί ανάμεσα στα δύο μέρη, ή και υλοποιήθηκαν συγκεκριμένες αντισταθμιστικές συμφωνίες. Επί παραδείγματι αναφέρεται, η ύπαρξη διατραπεζικής συμφωνίας με τη Βουλγαρία που λειτούργησε, χωρίς μεγάλη επιτυχία από τις αρχές του 1983 ως τα μέσα του 1984, ενώ σε πρωτόκολλο της μικτής Ελληνοουγγρικής επιτροπής γίνεται μνεία ενός "Ειδικού Τραπεζικού Λογαριασμού".

Το ενδιαφέρον για την εργασία μας συμπέρασμα που προκύπτει από τα παραπάνω, είναι ότι κατά την διάρκεια της περιόδου 1981-85, ένα σημαντικό μέρος του εμπορίου μας με τις Ανατολικές χώρες εξακολούθησε να κινείται μέσω συμφημιστηκών λογαριασμών, μετριάζοντας έτσι αισθητά τις επιπτώσεις από την υποχρέωση κατάργησης κλήριγκ. Συγκεκριμένα, κατά την πενταετία αυτή κινήθηκαν μέσω κλήριγκ εξαγωγές αξίας 540 εκ. δολ. περίπου, ή το 50 τοις εκατό των συνολικών εξαγωγών μας περίπου προς τις χώρες αυτές με τις οποίες υπήρχαν λογαριασμοί κλήριγκ τις παραμονές της ένταξης και το 30 τοις εκατό των συνολικών εξαγωγών μας προς όλες τις Ανατολικές χώρες. Επίσης, μέσω κλήριγκ κινήθηκαν εισαγωγές αξίας περίπου 450 εκ. δολ. ή 35 τοις εκατό των εισαγωγών μας προς τις χώρες αυτές ενώ το ποσό αυτό είναι το 11 τοις εκατό των συνολικών εισαγωγών μας προς όλες τις Ανατολικές χώρες. Τα ποσοστά αυτά είναι πολύ ψηλότερα για ορισμένες χώρες, όπως η Ρουμανία (80τ.ε. των εξαγωγών και 61τ.ε. των εισαγωγών) και η Πολωνία (81τ.ε. και 40τ.ε. αντίστοιχα), αλλά είναι αξιόλογα και στις περιπτώσεις άλλων χωρών όπως η Τσεχοσλοβακία (54τ.ε. και 42τ.ε.), η Ουγγαρία (59 και 36τ.ε.) και η Βουλγαρία (21τ.ε. και 27τ.ε.). Βέβαια, πρέπει να σημειωθεί ότι η κίνηση μέσω λογαριασμών κλήριγκ είναι φθίνουσα στην διάρκεια της πενταετίας, στις εξαγωγές αντιπροσωπεύει το 87τ.ε. των συνολικών πωλήσεων στις 7 χώρες το 1981, αλλά μόνο το 25τ.ε. το 1985, ενώ στις εισαγωγές τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 53 και 21τ.ε.

3. "Κρατικές προμήθειες και μεγάλα έργα"

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία για την περίοδο 1978 με 1986 (χωρίς το έτος 1985) και εξαιρώντας τις προμήθειες αργού πετρελαίου, προϊόντων πετρελαίου και ηλεκτρικού ρεύματος, διαπιστώνεται ότι κατά την περίοδο 1981-86 οι ετήσιες προμήθειες από τις Ανατολικές χώρες είναι κατά μέσον όρο 92 εκ. δολ. έναντι 83 εκ. δολ. τη τριετία 1978-80. Δεν παρατηρείται συνεπώς συνολικά μείωση των προμηθειών μετά την ένταξη, ούτε όμως και αύξηση μετά την κυβερνητική αλλαγή του 1981. Παρουσιάζουν όμως ενδιαφέρον δύο παρατηρήσεις:

- Μετά το 1983 (και με την επιφύλαξη έλλειψης στοιχείων του 1985), σημειώνεται μια θεαματική κάμψη (από 118 εκ. δολ. το 1983 σε 56 εκ. δολ. το 1986). Βέβαια, στις προμήθειες οι μεγάλες ετήσιες διακυμάνσεις είναι συνήθεις, λόγω συμμετοχής μεγάλης αξίας κεφαλαιουχικών αγαθών.

Παρόλα αυτά όμως, η εξέλιξη αυτή δεν αποκλείεται να είναι ενδεικτική μιας τάσης,

- Από το 1982 (δηλαδή με την νέα κυβέρνηση), παρατηρείται μια θεαματική κάμψη στην συνολική αξία σε δολάρια (αλλά ακόμη και σε δραχμές) των κρατικών προμηθειών (από 573 εκ. δολ. το 1981, σε 257 εκ. το 1984 και σε 271 εκ. το 1986). Στα πλαίσια αυτής της συνολικής περικοπής των προμηθειών, που προφανώς σχετίζεται και με την πολιτική της ελληνοποίησης, οι αγορές από τις Ανατολικές χώρες αντιστέκονται σαφώς καλύτερα ως και το 1983, με αποτέλεσμα το μερίδιό τους να ανεβεί από 18τ.ε. το 1981 σε

46τ.ε. το 1983, στην συνέχεια όμως η τάση αντιστρέφεται (1986: 20τ.ε.). Συνολικά πάντως, κατά μέσον όρο, το ανατολικό μερίδιο τα έτη 1982-86 είναι υψηλότερο από τα έτη 1978-81 (31 έναντι 21τ.ε.).

Όσον αφορά την κατά χώρα προέλευση των προμηθειών από τις Ανατολικές χώρες την πρώτη θέση κατέχει κατά την περίοδο 1981-86 η ΓΛΔ (32τ.ε.) και ακολουθούν η ΕΣΣΔ (24 τ.ε.), η Ρουμανία και η Ουγγαρία (από 10τ.ε.), η Αλβανία (9τ.ε.), η Πολωνία και η Βουλγαρία (από 6τ.ε.), ενώ τις τελευταίες θέσεις καταλαμβάνουν η Γιουγκοσλαβία (3τ.ε.) και η Τσεχοσλοβακία (2τ.ε.). Σε σχέση με την τριετία 1978-80, αυξάνεται θεαματικά το μερίδιο της ΕΣΣΔ, λιγότερο της ΓΛΔ, ενώ μειώνονται κάθετα τα μερίδια της Ρουμανίας της Βουλγαρίας και λιγότερο της Ουγγαρίας.

Υπενθυμίζεται ότι στις στατιστικές αυτές δεν περιλαμβάνεται το πετρέλαιο, τα πετρελαιοειδή και η ηλεκτρική ενέργεια που αντιπροσωπεύουν συνολικά πολύ μεγαλύτερα ποσά, περιλαμβάνονται δηλαδή κεφαλαιουχικός εξοπλισμός και ορισμένα ενδιάμεσα προϊόντα, κύρια λιπάσματα. Ενδεικτικά, για τα έτη 1982-83 υπολογίστηκε κατά προσέγγιση η συνολική αξία των κρατικών αγορών από τις Ανατολικές χώρες. Η εικόνα που προκύπτει είναι εντυπωσιακή καθώς με μέσες ετήσιες αγορές αξίας της τάξης των 500 εκ. δολ., το κράτος εμφανίζει, άμεσα ή έμμεσα, το 65τ.ε. των συνολικών μας εισαγωγών από τις Ανατολικές χώρες, το σύνολο των εισαγωγών μας από την Αλβανία, το 85τ.ε. από την ΕΣΣΔ και το 78τ.ε. από την ΓΛΔ όπως και το 40-50τ.ε. από την Βουλγαρία και την Ουγγαρία. Αντίθετα χαμηλή είναι η συμμετοχή των κρατι-

κων προμηθειών στις εισαγωγές από την Ρουμανία και την Πολωνία (20-30τ.ε.), την Γιουγκοσλαβία (14τ.ε.), και μη-δαμινή από την Τσεχοσλοβακία (3τ.ε.).

Σε πίνακα που παρατίθεται παρακάτω αναγράφονται οι σημαντικότερες προμήθειες κεφαλαιουχικού εξοπλισμού από τις Ανατολικές χώρες που υλοποιήθηκαν ή συμφωνήθηκαν τη περίοδο 1981-85.

Τίθεται το ερώτημα κατά πόσο η συνέχιση των σημαντικών προμηθειών του δημοσίου από τις Ανατολικές χώρες μετά την ένταξη και μάλιστα η αύξηση του μεριδίου αυτών των χωρών, έγινε με τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την προσχώρηση στις ΕΚ και αν όχι, σε ποιο βαθμό οι υποχρεώσεις αυτές θα δημιουργούσαν εμπόδια σε αυτή την πολιτική.

Η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι κατά βάση αρνητική, η Ελλάδα συνέχισε να μην εφαρμόζει το Κοινοτικό κειτημένο στον τομέα των προμηθειών και μετά την 1-1-83, ημερομηνία κατά την οποία, σύμφωνα με την Πράξη Προσχώρησης, θα έπρεπε να προσαρμοστεί. Για την Ελληνική κυβέρνηση το ζήτημα των προμηθειών αποτελούσε βασικό συστατικό στοιχείο της εθνικής βιομηχανικής και αναπτυξιακής πολιτικής και η αντιμετώπιση του, αποτελούσε ένα από τα βασικά ζητήματα που έθετε το "Μνημόνιο". Βέβαια, όσον αφορά τις Ανατολικές χώρες, με την ένταξη άρχισε να εισπράττεται ο δασμός για τις εισαγωγές βάσει κρατικών προμηθειών (αποδίδεται στην Κοινότητα), πράγμα που προσέθεσε ένα επιπλέον στοιχείο διάκρισης υπέρ των Κοι-

νοτικών προμηθευτών, όχι πάντα αμελητέο. Εξάλλου, φαίνεται ότι έγινε σπανιότερη προσφυγή στη μέθοδο της απ'ευθείας ανάθεσης ιδίως μετά την υιοθέτηση ενός νέου συστήματος κατακύρωσης που περιείχε ούτως ή άλλως ένα στοιχείο διαπραγμάτευσης του δημοσίου με τους προμηθευτές μετά τον διαγωνισμό. Μετά την στροφή του φθινοπώρου 1985, η κυβέρνηση προσανατολίστηκε στην προσαρμογή στους Κοινοτικούς κανόνες και στον τομέα των κρατικών προμηθειών, το όλο ζήτημα όμως ήταν ακόμα υπό μελέτη στο τέλος του 1986. Συνεπώς, για ολόκληρη την εξεταζόμενη πενταετία η Ελλάδα εφαρμόζει υοσιαστικά εθνική πολιτική στον τομέα των προμηθειών.

Πρέπει βέβαια να τονιστεί, ότι η εθνική πολιτική προμηθειών κύριο στόχο έχει την ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας, και από την άποψη αυτή προκαλεί τις αντιδράσεις της Κοινότητας. Η πολιτική έναντι των Ανατολικών χωρών προκαλεί προβλήματα με δυο τρόπους: πρώτον, τυχόν διακρατική μεταχείριση υπέρ αυτών στο βαθμό που είναι πιο πρόθυμες να συνεργαστούν με Ελληνικές βιομηχανίες σύμφωνα με τις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να υπάρξουν, όχι επειδή οι δυτικές και Κοινοτικές εταιρίες δεν συνεργάζονται με Ελληνικές, αλλά επειδή οι δυτικές εταιρίες είναι απρόθυμες να συνεργαστούν με προβληματικές μονάδες και κλάδους που η επιβίωση τους είναι βασικά θέμα πολιτικής βούλησης της κυβέρνησης. Δεύτερον, υπάρχει ο παραδοσιακός λόγος διάκρισης υπέρ των προμηθευτών από τις

Ανατολικές χώρες, οι αντισταθμιστικές εξαγωγές Ελληνικών προϊόντων. Ο στόχος αυτός της προώθησης των εξαγωγών είναι ρητά ο δεύτερος, μετά την ενίσχυση της βιομηχανίας, στόχος της κυβερνητικής πολιτικής προμηθειών, ή δε όλη προσπάθεια ήταν ο συνδυασμός των δύο στόχων.

Δύο μεγάλα έργα, που όμως δεν ολοκληρώθηκαν κατά την πενταετία 1981-85, ήταν η μονάδα αλουμίνας και η προμήθεια Σοβιετικού αερίου. Και τα δύο αυτά έργα ήταν σε συνεργασία με την ΕΣΣΔ και η συζητήσεις είχαν αρχίσει από πριν το 1979. Οι δύο αυτές συμφωνίες έχουν προχωρήσει (η σύνδεση για το φυσικό αέριο έχει γίνει) αλλά όχι στον βαθμό του να έχουν ολοκληρωθεί ακόμη και σήμερα.

4. "Άλλες διακρατικές ρυθμίσεις"

Στα πλαίσια των διμερών διακρατικών σχέσεων, και πέρα από τα όσα εκτέθηκαν παραπάνω, παρατηρούνται και άλλες μορφές ρυθμίσεων και συμφωνιών που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την πορεία των ανταλλαγών μας με τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης κατά την πενταετία 1981-85. Αναφέρουμε τις πιο χαρακτηριστικές από αυτές, με βάση δημοσιευμένα στοιχεία:

- Δεσμεύσεις στα πλαίσια των συνόδων των μικτών επιτροπών

Στα πρωτόκολλα των συνόδων των μικτών επιτροπών, ή και σε άλλες διμερείς οικονομικές συναντήσεις τα αποτελέσματα των οποίων δημοσιοποιούνται στον τύπο, αναφέρονται κατά κανόνα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το διεθνές εμπόριο, και ειδικότερα, όσα σχετίζονται με τυχόν εμφάνι-

ση μεγάλων ανοιγμάτων στο ισοζύγιο, και εκφράζεται η θέληση και η πρόθεση των μερών να καταβάλουν προσπάθειες για δυναμική, σταθερή και ισόρροπη ανάπτυξη του εμπορίου. Επίσης, συχνά ανταλλάσσονται πίνακες με τα προϊόντα που ενδιαφέρεται να εξαγάγει η μία πλευρά στην άλλη, ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που οι πίνακες περιλαμβάνουν και συγκεκριμένες ποσότητες. Εξάλλου σε αρκετές περιπτώσεις αναφέρονται και συγκεκριμένοι στόχοι για το ύψος ή την αύξηση των συνολικών ανταλλαγών για μια επόμενη περίοδο. Βέβαια ο βαθμός υλοποίησης αυτών των δεσμεύσεων ποικίλει, δεν πρέπει όμως να υποτιμηθεί η σημασία τους, ιδίως για τις ανταλλαγές με τις χώρες εκείνες που σχεδιάζουν αυστηρά το εξωτερικό τους εμπόριο.

- Διαπραγματεύσεις και ρυθμίσεις για εξαγωγές αγροτικών και βιομηχανικών προϊόντων.

Στα πρωτόκολλα και στα χρονοδιαγράμματα μέτρων που υιοθετούνται στις συνόδους της μικτής Ελληνοσοβιετικής επιτροπής, γίνεται αναφορά σε διαπραγματεύσεις και συμφωνίες για την ποικιλία και τις ποσότητες Ελληνικών αγροτικών προϊόντων ή και βιομηχανικών καταναλωτικών που θα εξαχθούν στην ΕΣΣΔ. Επίσης αναφέρεται συμφωνία για επισκευή Σοβιετικών πλοίων σε Ελληνικά ναυπηγία.

- Οι εμπορικές σχέσεις με την Αλβανία.

Η ιδιαιτερότητα της στάσης της Αλβανίας απέναντι στην ΕΟΚ και απέναντι στην οικονομική συνεργασία καθώς και πολιτικές σκοπιμότητες, έχουν επιβάλλει, την DE FACTO δια-

τήρηση περίπου κανονικών διμερών εμπορικών σχέσεων με αρκετές χώρες μέλη της Κοινότητας, ανάμεσα στις οποίες και η Ελλάδα. Το καθεστώς που ισχύει στις Ελληνοαλβανικές σχέσεις έχει ως εξής: η εμπορική συμφωνία και η συμφωνία πληρωμών του 1976, καταργήθηκαν όπως και με τις άλλες χώρες το 1980, οπότε και συμφωνήθηκε η συνέχιση των ανταλλαγών σε ελεύθερο συνάλλαγμα. Καθιερώθηκε όμως, μια ετήσια συνάντηση σε υπουργικό επίπεδο κυβερνητικών εμπορικών αντιπροσωπειών, κατά την οποία συζητούνται οι διμερείς εμπορικές σχέσεις και, άτυπα, επειδή οι Αλβανοί δεν δέχονται τον όρο, και η λοιπή οικονομική συνεργασία. Τα πρακτικά που υπογράφονται και δημοσιεύονται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως, έχουν όλα σχεδόν τα χαρακτηριστικά εμπορικών συμφωνιών, με πίνακες ανταλλακτέων προϊόντων, ρήτρα τιμών κ.λ. Οι συναντήσεις αυτές γίνονται ανελλιπώς στο τέλος ή την αρχή κάθε χρόνου και είναι απόφασιστικής σημασίας για τις διμερείς ανταλλαγές, αν ληφθεί υπόψη ο εξαιρετικά συγκεντρωτικός χαρακτήρας του κρατικού μονοπωλείου εξωτερικού εμπορίου της Αλβανίας αλλά και το γεγονός ότι οι ανταλλαγές με την Ελλάδα στηρίζονται αποκλειστικά στις προμήθειες του Ελληνικού δημοσίου σε άσφαλτο, πετρέλαιοειδή και ηλεκτρική ενέργεια.

- Η οικονομική βοήθεια προς την Πολωνία.

Το Μάιο του 1981 υπογράφηκε συμφωνία με την Πολωνία, βάσει της οποίας η Ελλάδα θα εξήγαγε προϊόντα αξίας 20 εκ δολ. στη χώρα αυτή. Για την εξαγωγή αυτή, που εντάσσεται στα πλαίσια της βοήθειας που είχαν αποφασίσει να παράσχουν

οι τότε δυτικές κυβερνήσεις στην Πολωνία, η Ελληνική κυβέρνηση παρέισχε πενταετή πίστωση, ενώ και η ΕΟΚ επιδότησε τις τιμές.

5. "Συμφωνίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων"

Κατά τα τελευταία έτη, και ιδιαίτερα μετά την κυβερνητική αλλαγή του 1981, οι Ελληνικές κυβερνήσεις επιδίωξαν να ρυθμίσουν το ζήτημα μεταφοράς των συντάξεων των Ελλήνων πολιτικών προσφύγων στις Ανατολικές χώρες που επαναπατρίζονταν. Όπως είναι ευνόητο το ζήτημα αυτό είχε σημαντικές οικονομικές αλλά και κοινωνικοπολιτικές όψεις. Η περίοδος των Ελληνικών προσπαθειών στο θέμα αυτό συνέπεσαν δυστυχώς με τα έτη συναλλαγματικής στενότητας των Ανατολικών χωρών, πράγμα που δυσκόλεψε πολύ τις σχετικές διαπραγματεύσεις. Πάμτως, κατά τα έτη 1984-86 επέτυχθειν συμφωνίες με τις έξη από τις επτά χώρες του συμφώνου της Βαρσοβίας στις οποίες είχαν καταφύγει οι πολιτικοί πρόσφυγες. Η μόνη χώρα που αρνήθηκε κατηγορηματικά, ακόμα και την έναρξη διαπραγματεύσεων είναι η Ρουμανία.

Σύμφωνα με τις υπογραφείσες έξη συμφωνίες και τους σχετικούς διακανονισμούς που συμφωνήθηκαν σε εφαρμογή τους, οι Ανατολικές χώρες θα μεταβιβάσουν στην Ελλάδα συνολικό ποσό άνω των 91 εκ. δολ. τμηματικά και με χρονοδιαγράμματα που φτάνουν ως το τέλος της δεκαετίας του 1980-90. Με εξαίρεση τις συντάξεις από την ΕΣΣΔ που θα πληρωθούν σε ελεύθερο συνάλλαγμα, το μεγαλύτερο μέρος των ποσών που θα καταβάλουν οι χώρες αυτές (ή κατέβαλαν

ήδη) θα προέρχονται από την αξία αντίστοιχων εξαγωγών τους προς την Ελλάδα. Όπως είναι εύλογο, οι Ανατολικές χώρες επέβαλαν στις ρυθμίσεις αυτές να εξοφλήσουν το χρέος τους με μαλακά προϊόντα κατά κανόνα κεφαλαιουχικό εξοπλισμό. Έτσι, η υλοποίηση των συμφωνιών αυτών, παρουσιάζει ορισμένες δυσχέρειες για την Ελληνική πλευρά που είναι υποχρεωμένη να αγοράσει όχι πάντα επιθυμητά προϊόντα για να εισπράξει τις δόσεις των συντάξεων. Πρόκειται βέβαια για ρυθμίσεις, που στηρίζονται ολικά στην πολιτική βοήθηση των πλευρών που με την σειρά της καθορίζεται από μη οικονομικούς παράγοντες. Υπενθυμίζεται ότι, η αξία τόσο της προμήθειας μηχανημάτων της ΣΥΚΕΑ από την Τσεχοσλοβακία όσο και του εξοπλισμού των κέντρων υγείας από την Ουγγαρία, χρησιμοποιήθηκαν οι συντάξεις των πολιτικών προσφύγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "3"

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

I. "Δασμολογική προστασία"

Στον τομέα της δασμολογικής προστασίας η ευθυγράμμιση προς το ΚΕΔ, ο αφσπλισμός έναντι της Κοινότητας καθώς και έναντι των χωρών με τις οποίες υπάρχουν προτιμησιακές συμφωνίες ή στα πλαίσια των Γενικευμένων Προτιμήσεων, ακολουθούν αυτόματα το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει η Πράξη Προσχώρησης και ολοκληρώνονται στις 31-12-85, ενώ παράλληλα, από το 1981, αρχίζουν να εισπράττονται και οι δασμοί στις κρατικές προμήθειες. Όπως είδαμε, δασμολογικές αναπροσαρμογές τόσο από άποψη βαθμού διάκρισης όσο και από άποψη επιπέδου προστασίας, φαίνεται να ευνοούν, για τα μη αγροτικά προϊόντα, κύρια την Ρουμανία και την Γιουγκοσλαβία, ενώ αντίθετα έπληξαν την ΓΑΔ και κατά δεύτερο λόγο την Βουλγαρία.

Είναι βέβαια εξαιρετικά δύσκολο να απομονωθεί ο δασμολογικός παράγοντας από πλήθος άλλων για να εξαχθεί κάποιο συμπέρασμα με βάση τις στατιστικές για τις επιπτώσεις του πάνω στο εμπόριο. Πάντως, δεν προκύπτουν συνολικά θεαματικές μεταβολές στο Ανατολικό μερίδιο για τις εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η διερεύνηση με βάση τα στοιχεία της Επιτροπής ΕΚ, της αξιοποίησης του Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων από τις Ανατολικές χώρες που μετέχουν, στις εξαγωγές τους προς την Ελλάδα. Ο δασμολογι-

κός αποπλισμός της Ελλάδας έναντι των χωρών που μετέχουν στο Κοινοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του ΣΓΠ, έγινε σταδιακά ως τις 31-12-85. Το πρόγραμμα αυτό αφορά, μόνο τις εισαγωγές από Ρουμανία.

Η Ρουμανία κάνει χρήση του ΣΓΠ στις εξαγωγές της προς την Ελλάδα σε πολύ περιορισμένο αριθμό προϊόντων, συγκεκριμένα: το 1983 εισήχθησαν με βάση το πρόγραμμα, 3 μόνο προϊόντα και ένα κλωστοϋφαντουργικό. Η συνολική αξία των προϊόντων αυτών ήταν περίπου 4 εκ. ECU ή το 11 τ.ε. των συνολικών εισαγωγών από την χώρα. Το 1985 δε, πάνω από το 80τ.ε. της συνολικής αξίας των εισαγωγών από την Ρουμανία εισήχθηκε, με βάση συντηρητικές εκτιμήσεις, στα πλαίσια του ΣΓΠ. Επισημαίνεται ότι, ενώ ο δασμός ΚΕΔ για τα πετρελαιοειδή είναι χαμηλός (3,5τ.ε.), ενώ για τα τρακτέρ και τα αυτοκίνητα αισθητά υψηλότερος (15 και 11τ.ε. αντίστοιχα) και άρα η δασμολογική ποσόστωση δεν πρέπει να υποτιμηθεί.

Την εκτίμηση για την θετική επίπτωση της εφαρμογής του ΣΓΠ πάνω στο διμερές εμπόριο εκφράζουν τα επίσημα πρωτόκολλα της μικτής διακυβερνητικής επιτροπής.

Από την Ελληνική πλευρά οι δασμολογικές ποσοστώσεις των γενικευμένων προτιμήσεων, για μεν τα προϊόντα εκείνα όπου επωφελείται η Ρουμανία δεν προκύπτουν προβλήματα και απλά ευνοείται η Ρουμανία σε σχέση με μερικούς προμηθευτές ή εξισώνεται με άλλους. Για άλλα προϊόντα τα οποία είναι πιθανόν να υπάρχει Ελληνική παραγωγή και ανταγωνισμός θα υπάρξει πρόβλημα.

Η κατάργηση των φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος που

προβλέπονταν από την Πράξη Προσχώρησης στα πλαίσια της εισαγωγής του ΦΠΑ, συνεπάγεται για τις εισαγωγές από τις Ανατολικές χώρες πολύ σημαντικότερη μείωση της προστασίας από ότι οι μεταβολές στο δασμολογικό καθεστώς. Συνεπάγεται εξάλλου, και μια μικρή μείωση της διάκρισης υπέρ της ΕΟΚ. Η καθυστέρηση στην εφαρμογή του ΦΠΑ (I-I-87 αντί για I-I-84 η εισαγωγή του) είχε σαν συνέπεια την καθυστέρηση της κατάργησης των φόρων αυτών. Πράγματι, η σχετική διαδικασία άρχισε μόλις τον Ιούλιο 1984, με την δημιουργία του ρυθμιστικού φόρου που συγκέντρωσε όλους τους φόρους ισοδυνάμου αποτελέσματος, ενώ παράλληλα καθορίστηκε ένα χρονοδιάγραμμα βαθμιαίας κατάργησης του ως την I-I-89. Έτσι, στην διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου ο αποπλισμός είναι ασήμαντος (ΙΟτ.ε. από 2-7-84 και 20τ.ε. από I-7-85).

Σημειώνουμε πάντως, ότι το παλιό καθεστώς των χρηματικών προκαταβολών καταργήθηκε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την Πράξη Προσχώρησης, από I-I-84, αλλά ότι τον Οκτώβριο του 1985 επιβλήθηκε ένα νέο καθεστώς προκαταβολών στα πλαίσια των οικονομικών μέτρων που πάρθηκαν και με την έγκριση της Κοινότητας. Οι Ανατολικές χώρες έθεσαν το ζήτημα του μέτρου αυτού στις διμερείς διαπραγματεύσεις, αλλά η Ελληνική πλευρά τόνισε τον προσωρινό και γενικό χαρακτήρα.

2. "Ποσοτικοί περιορισμοί"

- Γενικοί πίνακες και μέτρα.

Όπως έχει αναφερθεί, η Ελλάδα από το 1981 ανοίγει ποσοστώσεις έναντι Ανατολικών χωρών για 37 προϊόντα από τα οποία τα 27 εντάσσονται στις μεταβατικές διατάξεις της Πράξης Προσχώρησης, με υποχρέωση βαθμιαίας διεύρυνσης τους ως την πλήρη απελευθέρωση από 1-1-86. Στα υπόλοιπα 10 προϊόντα προστέθηκε το 1982 ένα άλλο προϊόν, τα είδη από πορσελάνη. Εξετάζοντας τις ποσοστώσεις που ανοίχθηκαν τα έτη 1981-85 για τα προϊόντα αυτά, διαπιστώνεται ότι για τα μεν προϊόντα της μεταβατικής περιόδου υπάρχει μια μέση ετήσια αύξηση της τάξης του 25τ.ε. συνολικά, τόσο στις ποσοστώσεις που είναι εκφρασμένες σε ENM, όσο και σε αυτές που είναι εκφρασμένες σε τόνους. Αντίθετα, για τα περισσότερα από τα υπόλοιπα προϊόντα παρατηρείται μια ελάχιστη μόνο αύξηση των ποσοστώσεων για την πενταετία.

Στα πλαίσια της διμερούς οικονομικής συνεργασίας κι όσον αφορά την Ρουμανία, στα πλαίσια της μικτής επιτροπής με την ΕΟΚ, η χώρα θέτει αιτήματα σχετικά με τις ποσοστώσεις αυτές. Εκτός από το θέμα της διακριτικής φύσης ορισμένων περιορισμών που απασχόλησε τις χώρες που είναι και μέλη της GATT, οι Ανατολικές χώρες ζητούν την αύξηση των ποσοστώσεων για τα προϊόντα που τις ενδιαφέρουν. Οι συνηθισμένες επίσημες απαντήσεις της Ελληνικής πλευράς είναι ότι θα μελετηθεί το ζήτημα και ότι θα διαβιβασθεί στις Κοινοτικές αρχές. Το 1985 δημιουργήθηκε πρόβλημα με την Ρουμανία στο ζήτημα των εισαγωγών φέτας καθώς η χώρα αυτή εκτίμησε ότι η αγορανομική τιμή για το είδος αυτό καθιστούσε αδύνατη την διάθεση Ρουμανικής φέτας στην αγορά

μας, πολύ περισσότερο με την τήρηση του τεχνικού διακανονισμού ανάμεσα στην ΕΟΚ και τον αρμόδιο Ρουμανικό οργανισμό. Οι Ρουμάνοι θεώρησαν ότι πρόκειται για κατάφορη παραβίαση των συμφωνημένων και υπήρξαν ιδιαίτερα οξείς στην μικτή σύνοδο ΕΟΚ-Ρουμανίας.

Μεγάλο μέρος των ποσοτώσεων που ανοίγονται για τις Ανατολικές χώρες εκτελούνται σε πολύ μικρό βαθμό ή και καθόλου. Σύμφωνα με πληροφορίες από το Υπουργείο Εμπορίου υψηλό ποσοστό εκτέλεσης κατά την περίοδο 1981-85 είχαν τα εξής προϊόντα: λιπάσματα, λάστιχα αυτοκινήτων (από τη Ρουμανία), τα χαρτιά, χαρτόνια και είδη από πορσελάνη (κυρίως από την Τσεχοσλοβακία), οι θερμαντήρες, οι κινητήρες εσωτερικής καύσης, οι ατμολέβητες, οι συσκευές και τα όργανα ζυγίσεως, οι τηλεοράσεις (από ΓΛΔ) και τα λεωφορεία (από Ουγγαρία). Επίσης αρχικά εκτελούνται οι ποσοτώσεις τυριών και οσπρίων, στην συνέχεια όμως αυτές οι εισαγωγές μειώθηκαν για διάφορους λόγους.

Οι απομείναντες ποσοτικοί περιορισμοί στα μη αγροτικά προϊόντα ήταν γενικά επιλογή της Ελληνικής κυβέρνησης, και ή στόχευαν στον περιορισμό της εισαγωγής προϊόντων από τις Ανατολικές χώρες ή επιβάλλονταν επειδή ίσχυαν ανάλογοι περιορισμοί έναντι άλλων χωρών ή και χωρών της Κοινότητας κατά την μεταβατική περίοδο. Ενδεχόμενα, η Ελληνική πλευρά θα ήθελε να επιβάλει ποσοτικούς περιορισμούς και σε άλλα προϊόντα, αλλά δεν δικαιούνταν αφού τα προϊόντα είχαν ήδη απελευθερωθεί σε Κοινοτικό επίπεδο. Πάντως στην διάρκεια της πενταετίας δεν φαίνεται να δημιουργούνται μείζονα προβλήματα στον τομέα αυτό. Επίσης, ενώ η Ελληνική κυβέρνηση

έχει σημαντική ευχέρεια να καθορίζει το ετήσιο ύψος των ποσοτώσεων για τις ΧΚΕ, στην περίπτωση της Ρουμανίας η συμφωνία που έχει συνάψει η ΕΟΚ, καθιστά δύσκολη μίαν ενδεχόμενη μείωση του ύψους των ποσοτώσεων. Χαρακτηριστικά δημιουργήθηκε ένα τέτοιο ζήτημα με τα τυριά, όταν η Ελλάδα έχοντας αυξήσει θεαματικά τις ποσοτώσεις το 1982 θέλησε να τις μειώσει πάλι το 1983 και το πέτυχε όσον αφορά την Ουγγαρία και την Βουλγαρία αλλά όχι και όσον αφορά την Ρουμανία, όπου με επιμονή της επιτροπής η ποσόστωση διατηρήθηκε η ίδια.

Τέλος η Ρουμανική πλευρά έθεσε το ζήτημα της ουσιαστικής απαγόρευσης εισαγωγής γυαλιού από το 1985 (αργότερα η Κοινότητα κίνησε την διαδικασία αντιντάμπινγκ για το προϊόν αυτό).

- Κλωστοϋφαντουργικά.

Οι εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών, όπως έχει επίσης προαναφερθεί, παρουσίασαν κάμψη στα παραδοσιακά είδη, δηλ. στα βαμβακερά και, ιδίως, στα συνθετικά υφάσματα, αλλά η κάμψη αυτή δεν ήταν πολύ μεγάλη. Επισημαίνεται ότι η μικρή ανάκαμψη που παρατηρείται στις παραδοσιακές εισαγωγές το 1984-85 μπορεί να οφείλεται και στην κατάργηση των προκαταβολών που ήταν σημαντικές για τα είδη αυτά. Όμως η ανάκαμψη δεν είναι θεαματική και είναι ασθενέστερη από ότι για τις εισαγωγές από την Κοινότητα.

Σύμφωνα με στοιχεία της επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατά την τριετία 1983-85, την περίοδο δηλαδή της εφαρμογής της ΣΠΙ ΙΙΙ, οι εισαγωγές της Ελλάδας

από τις 5 Ευρωπαϊκές χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί σχετικές συμφωνίες (Γιουγκοσλαβία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία, Ρουμανία—δεν περιλαμβάνεται η Βουλγαρία που όμως δεν έχει μεγάλο όγκο εξαγωγών), κάλυψαν το 35τ.ε. των ποσοτώσεων διαφόρων μορφών που προβλέπει το πολύπλοκο σύστημα της ΣΠΙ. Το ποσοστό αυτό μένει σταθερό και τα 3 έτη και είναι περίπου 50τ.ε. στις περιπτώσεις της Τσεχοσλοβακίας και της Γιουγκοσλαβίας, περί το 35τ.ε. για την Πολωνία και την Ουγγαρία και μόνο 9τ.ε. για την Ρουμανία. Βεβαίως, οι ποσοτώσεις αυξάνονται ελάχιστα σε όγκο κατά την τριετία αυτή. Πάντως, η εξέλιξη των ποσοτώσεων φαίνεται ευνοϊκότερη για την Ρουμανία παρά για τις άλλες χώρες.

Πρέπει να υπογραμμιστεί, ότι το σχετικά χαμηλό ποσοστό κάλυψης των ποσοτώσεων στα κλωστοϋφαντουργικά δεν αποδίδει αναγκαστικά σωστά την εικόνα για τα εν λόγω προϊόντα. Για τον λόγο αυτό και από μία περαιότερο διερεύνηση του συγκεκριμένου κλάδου όσον αφορά το σημαντικότερο είδος (παραδοσιακά), τα βαμβακερά υφάσματα της κατηγορίας 2 της ΣΠΙ, προκύπτει:

με εξαίρεση την Τσεχοσλοβακία, που φαίνεται να εξαντλεί τις ποσοτώσεις της, οι υπόλοιπες Ανατολικές χώρες, όσες μετέχουν στο ΣΠΙ αλλά και όσες υπόκεινται στο αυτόνομο Κοινοτικό καθεστώς, απέχουν σχεδόν πάντα αισθητά από το να καλύψουν τις ποσοτώσεις. Παράλληλα όμως, επιβεβαιώνεται και εδώ η τάση μείωσης του βάρους των χωρών αυτών,

- Χαλυβουργικά.

Οι εισαγωγές χαλυβουργικών από τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης μειώθηκαν συνολικά μετά την ένταξη και προς όφελος της ΕΟΚ, σε συνθήκες μιας σχετικής αύξησης των συνολικών μας εισαγωγών των προϊόντων αυτών, ενώ φαίνεται επίσης ότι μειώθηκαν με την ένταξη και ποσοστώς που ανοίγονται για Ανατολικές χώρες, πράγμα που δεν επιθυμούσε η Ελληνική πλευρά. Σύμφωνα πάντως με υπολογισμούς με βάση τα επίσημα στοιχεία, η μείωση δεν φαίνεται να οφείλεται στην εξάντληση των ποσοστώς των διμερών συμφωνιών που έχουν υπογραφεί από την ΕΟΚ με πέντε από τις χώρες αυτές (Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία, Βουλγαρία, Ρουμανία), καθώς οι ποσοστώς αυτές καλύφθηκαν κατά τη τριετία 1982-84 κατά 45τ.ε. περίπου συνολικά. Σημειώνεται ότι η Κοινοτική πολιτική στα χαλυβουργικά είναι ιδιαίτερα περιοριστική: οι ποσοστώς έμειναν στάσιμες το 1983, μειώθηκαν κατά 3τ.ε. το 1984, για να αυξηθούν κατά 3τ.ε. το 1985 και το 1986.

Οι διμερείς συμφωνίες για τα χαλυβουργικά περιλαμβάνουν και ρυθμίσεις ως προς τις τιμές, οπότε είναι πολύ πιθανό αυτές οι ρυθμίσεις σε συνδυασμό και με την βαθμιαία κατάργηση των δασμών έναντι της ΕΟΚ να είναι υπεύθυνες για την απώλεια μεριδίου αγοράς των Ανατολικών χωρών.

3. "Μέτρα αντιντάμπινγκ"

Πέρα από τους Κοινοτικούς δασμούς αντιντάμπινγκ που και στις εισαγωγές στην Ελλάδα από Ι-Ι-81, η Κοινότητα υπήρξε ιδιαίτερα δραστήρια και στην διάρκεια της πεντα-

ετίας 1981-85. Κατά την περίοδο αυτή, 50 σχεδόν προϊόντα προέλευσης Ανατολικών χωρών έγιναν αντικείμενο διαδικασιών αντιντάμπινγκ, και σε 20 περίπου από αυτά επιβλήθηκαν προσωρινοί ή οριστικοί δασμοί. Διερευνώντας, λίγο τα 20 αυτά προϊόντα, μπορούν να παρατηρηθούν τα εξής:

Τα μισά από αυτά τα προϊόντα είναι χημικές πρώτες ύλες και πλαστικά. Αντίθετα λείπουν σχεδόν εντελώς τα μηχανήματα. Η Ελλάδα είναι κυρίαρχα εισαγωγέας σε 11 από τα προϊόντα αυτά, κυρίαρχα εξαγωγέας σε δύο, ενώ σε άλλα δύο πραγματοποιεί και εισαγωγές και εξαγωγές.

Στις περισσότερες περιπτώσεις η χώρα μας δεν εισάγει το προϊόν από την χώρα ή τις χώρες που είναι αντικείμενο των μέτρων. Οι κυριώτερες εξαιρέσεις είναι το ανθρακικό νάτριο, οι πλάκες διαφράγματα από ίνες, και τα πιάννα.

Επισημαίνουμε τέλος, ότι το 1985 κινήθηκε διαδικασία αντιντάμπινγκ για τις εισαγωγές μόνο στην Ελλάδα γυαλιού προέλευσης πέντε χωρών (Βουλγαρία, Ρουμανία, Ουγγαρία, Γιουγκοσλαβία, Τσεχοσλοβακία). Πρόκειται για εφαρμογή της διάταξης που επιτρέπει την λήψη μέτρων για μια μόνο περιοχή της Κοινότητας. Η υπόθεση κατέληξε σε ανάληψη υποχρεώσεων από τις έξι χώρες, που έγινε αποδεκτή από την Κοινότητα τον Φεβρουάριο 1986.

4. "Εξαγωγικές επιδοτήσεις"

Το σύστημα των εξαγωγικών επιδοτήσεων για τα βιομηχανικά προϊόντα που ίσχυε πριν την ένταξη (απόφ. Ν.Ε. 15 70/70, επιστροφή χαρτοσήμου κ.λ.) παρέμεινε σε ισχύ ενώ

προστέθηκε και η επιστροφή βτ.ε., σε σχέση και με αλλαγές στα επιτόκια χρηματοδότησης των εξαγωγών (Απόφ.212/18-4-83 του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας). Από το 1984 υιοθετήθηκε ένα χρονοδιάγραμμα για βαθμιαία μείωση της επιστροφής χαρτοσήμου στα πλαίσια της εισαγωγής του ρυθμιστικού φόρου. Εξάλλου, η επιδότηση του βτ.ε., που κατά την επίσημη εκδοχή συνδέεται με την ύπαρξη, για λόγους νομισματοπιστωτικής πολιτικής, υψηλού επιτοκίου στη εσωτερική αγορά, αποτέλεσε αντικείμενο αντιδράσεων της Κοινότητας.

Όσον αφορά τις εξαγωγές προς τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης, συνέχισε να ισχύει η αρχή της επιδότησης των εξαγωγών που πραγματοποιούνται σε ελεύθερο συνάλλαγμα (και μόνο μερικά δσων διακανονίζονται διαμέσω κλήριγκ), ενώ φαίνεται ότι και η επιστροφή βτ.ε. δεν δινόταν στις περιπτώσεις ανταλλαγών.

Η διατήρηση του εθνικού καθεστώτος εξαγωγικών επιδοτήσεων κατά την πενταετία 1981-85 συνδέεται άμεσα με την καθυστέρηση εισαγωγής του ΦΠΑ. Από 1-1-87 συνεπώς, επήλθε ριζική μεταβολή του καθεστώτος αυτού.

5. "Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ)."

Στον τομέα των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων, ιδιαίτερα δσον αφορά τις Ανατολικές αγορές, οι εθνικές επιδοτήσεις υποκαταστάθηκαν σχεδόν ολοκληρωτικά από τις αντίστοιχες Κοινοτικές. Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι επιδοτήσεις αυτές στα εσπεριδοειδή, τα καπνά, την στα-

φίδα, ενώ επιδοτούνται οι χυμοί, τα καρασιά και το ελαιόλαδο.

Ενδεικτικ'α, στα εσπεριδοειδή η Κοινότητα επιδοτεί τις εξαγωγές προς τις Ανατολικές χώρες περισσότερο από τις εξαγωγές προς άλλες τρίτες χώρες, καθώς και προς την ΕΟΧ (πριμ διεύθυνσης). Συγκεκριμένα, αν λάβουμε υπόψη την εξαγωγική περίοδο 1983-84, η επιδότηση ανά χλγ. καθαρού βάρους ήταν στα πορτοκάλια ΙΙ, 7,42 για τις άλλες τρίτες χώρες, και 6,78 για την ΕΟΧ. Για τα λεμόνια οι αντίστοιχες επιδοτήσεις ήταν 9,27, 6,18 και 3,55 δρχ. Ας σημειωθεί ότι για τις εξαγωγές προς τις Ανατολικές χώρες Ευρώπης, η Κοινοτική επιδότηση ανέρχεται κατά την εξαγωγική περίοδο 1983-84 σε 9 εκ. δολ. για τα πορτοκάλια και σε 4,3 εκ. δολ. για τα λεμόνια, αντιπροσωπεύει δηλαδή το 54 και 34τ.ε. αντίστοιχα της εισροής συναλλάγματος από τις Ανατολικές χώρες για τα προϊόντα αυτά. Τέλος σαν μέτρο σύγκρισης, μπορούμε να αναφέρουμε ότι η Κοινοτική επιδότηση για εξαγωγές πορτοκαλιών στις Ανατολικές χώρες έφτασε το 1982-83 τα 818 εκ. δολ. και το 1983-84 τα 917 εκ. δρχ., ενώ η συνολική δαπάνη του δημοσίου για τις συνολικές εξαγωγές πορτοκαλιών τα έτη 1978-79 ήταν 704 εκ. δρχ. και το 1979-80 ήταν 473 εκ. δρχ.

6. "Η τριγωνική σχέση"

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην Κοινότητα δημιουργεί ένα νέο πεδίο τριγωνικών σχέσεων ανάμεσα σε αυτήν την Κοινότητα και τις Ανατολικές χώρες.

Στις οικονομικές τριγωνικές σχέσεις, η στάση της Ελλάδας καθορίζεται, όπως είναι φυσικό, από τα δικά της συμφέροντα. Ωστόσο, μια πολιτική διάσταση εκδηλώνεται σε μερικά γενικότερα ζητήματα, όπως π.χ. οι σχέσεις ΕΟΚ-ΣΟΑ, όπου η χώρα μας φαίνεται πως υιοθετεί εποικοδομητική στάση. Επίσης, η Ελληνική πλευρά υποστηρίζει αιτήματα Ανατολικών χωρών προς την Κοινότητα, όταν δεν θίγουν την ίδια, υπολογίζοντας και σε ανταλλάγματα στις χειρονομίες αυτές καλής θέλησης.

Ειδικότερα, η Ελλάδα υποστήριξε επίμονα τις Γιουγκοσλαβικές θέσεις στο ζήτημα του ΒΑΒΥ-ΒΕΕΦ, καθώς αυτό αντιστοιχούσε και σε δικό της προσωπικό συμφέρον. Εξάλλου, η Ελλάδα υπήρξε και το μόνο κράτος μέλος που υποστήριξε την πρόταση της Επιτροπής για το β' χρηματοδοτικό πρωτόκολλο ΕΟΚ-Γιουγκοσλαβίας, πράγμα για το οποίο η Γιουγκοσλαβία εξέφρασε επίσημα τις ευχαριστίες της.

Στα πλαίσια της διμερούς οικονομικής συνεργασίας οι Ανατολικές χώρες θέτουν ζητήματα που τις απασχολούν στις σχέσεις τους με την ΕΟΚ και ζητούν Ελληνική υποστήριξη : η Γιουγκοσλαβία για την αύξηση των δασμολογικών ποσοστῶσεων, η Βουλγαρία και η Γιουγκοσλαβία για την αύξηση των ποσοστῶσεων στο αρνίσιο κρέας, η Ρουμανία για επέκταση των Γενικευμένων Προτιμήσεων. Η Τσεχοσλοβακία ενημερώνει την Ελληνική πλευρά για τις διαπραγματεύσεις της με την ΕΟΚ και την ΕΚΑΧ και ζητά την μεγαλύτερη δυνατή βοήθεια. Οι Ελληνικές απαντήσεις στα αιτήματα αυτά είναι φυσικά διπλωματικές και αναφέρουν συνήθως την εποικοδομητική στάση της Ελληνικής κυβέρνησης.

Πρέπει να σημειωθεί, ότι στο οικονομικό πεδίο υπάρχουν συχνά καταστάσεις όπου η Ελλάδα ενεργεί στα πλαίσια της Κοινότητας για λήψη μέτρων κατά των Ανατολικών χωρών, όταν αυτές ανταγωνίζονται την Ελλάδα στις Κοινοτικές αγορές. Η πλέον γνωστή περίπτωση είναι η υπόθεση των μέτρων αντιντάμπινγκ για το ανθρακικό μαγνήσιο. Ανάλογο πρόβλημα θέτει το αίτημα της Βουλγαρίας να ενταχθεί στο ΣΓΠ, ως αναπτυσσόμενη χώρα. Για την Ελλάδα η Βουλγαρία είναι άμεση ανταγωνίστρια σε αρκετά προϊόντα στην Κοινοτική αγορά και συνεπώς ο μονομερής δασμολογικός αποκλεισμός δεν μας συμφέρει. Ωστόσο, στο ζήτημα αυτό ίσως προτάνευσαν πολιτικές σκοπιμότητες καθώς η Ελλάδα υποστηρίζει τελικά το Βουλγαρικό ζήτημα.

7. ΣΥΝΟΨΙΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Η ποσοτική ανάλυση οδηγεί σε ορισμένα συμπεράσματα όσον αφορά την εξέλιξη του εμπορίου μας με τις χώρες ανατολικού μπλοκ της Ευρώπης την περίοδο που βρίσκεται πριν και μετά την ένταξη. Τα συμπεράσματα αυτά μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Το Ανατολικό εμπόριο της Ελλάδας παρουσιάζει σε γενικές γραμμές κάμψη, κύρια σε σχετικούς όρους, δηλαδή σε σχέση με την συνολική πορεία του εμπορίου της χώρας μας, η κάμψη αυτή αφορά και το διμερές εμπόριο με τις περισσότερες από αυτές τις χώρες, όχι όμως και την ΕΣΣΔ. Η κάμψη συνολικά, εμφανίζεται κύρια στις Ελληνικές εξαγωγές, ενώ οι εισαγωγές παραμένουν περίπου στάσιμες. Παρουσιάζεται εξάλλου επιδείνωση και στο εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδας με τις χώρες αυτές. Ωστόσο η επιδείνωση στο εμπορικό ισοζύγιο οφείλεται αποκλειστικά στις εισαγωγές καυσίμων και έτσι χωρίς τα καύσιμα, η σχέση εξαγωγών προς εισαγωγές παραμένει περίπου στάσιμη.
- Παρατηρείται μια γεωγραφική ανακατανομή στο Ανατολικό εμπόριο υπέρ της ΕΣΣΔ και σε βάρος των μικρών βορείων χωρών και, όσον αφορά τις εισαγωγές, των βαλκανικών.
- Πραγματοποιούνται σημαντικές αλλαγές στην διάρθρωση του εμπορίου και έτσι στις εξαγωγές αυξάνει το μερίδιο των βιομηχανικών προϊόντων, κύρια όμως επειδή μειώνεται η αξία των αγροτικών εξαγωγών. Συνεχίζουν πάντως, να υπερεκπροσωπούνται τα αγροτικά, και παθητικά, προϊόντα ιδίως στις εξαγωγές προς τις μικρές βόρειες χώρες. Στις

εισαγωγές μειώνεται το μερίδιο των αγροτικών προϊόντων και αυξάνεται αυτό των καυσίμων.

- Η εισαγωγική μας εξάρτηση από τις Ανατολικές χώρες μειώνεται ριζικά στα αγροτικά προϊόντα. Κατά τα άλλα δεν παρατηρούνται θεαματικές αλλαγές, μικρή αύξηση στην εξάρτηση στις πρώτες ύλες και τα καύσιμα, μικρή μείωση στα βιομηχανικά προϊόντα. Σημειώνεται πάντως, τάση μεγάλης μείωσης στα βιομηχανικά προϊόντα που δεν ανήκουν σε προμήθειες του δημοσίου.

- Η εξαγωγική μας εξάρτηση από τις Ανατολικές χώρες μειώνεται συνολικά, και ιδιαίτερα έντονα σε ορισμένα σημαντικά αγροτικά προϊόντα. Αμετάβλητη παραμένει η υψηλή εξάρτηση στις πρώτες ύλες ενώ μικρή μείωση της εξάρτησης παρατηρείται στα βιομηχανικά προϊόντα. Ωστόσο, παρατηρείται μια εξειδίκευση για μικρής σημασίας όμως προϊόντα.

- Με ανάλυση πέντε παραδοσιακών Ελληνικών αγροτικών προϊόντων που εξαχονται στις Ανατολικές χώρες (καπνά, λεμόνια, πορτοκάλια, σουλτανίνα και ελιές), δεν προκύπτουν μονοσήμαντα συμπεράσματα. Ριζική κάμψη σημειώνεται στην περίπτωση της σουλτανίνας, τόσο όσον αφορά τον όγκο όσο και όσον αφορά το μερίδιο των χωρών αυτών. Η εξέλιξη στα εσπεριδοειδή είναι επίσης πτωτική, αν και στα λεμόνια το μερίδιο των Ευρωπαϊκών Ανατολικών χωρών σημειώνει αύξηση. Αύξηση στον όγκο όσο και στο μερίδιο παρουσιάζεται στην περίπτωση των καπνών, ενώ τέλος στις ελιές σημειώνεται περίπου στασιμότητα στον όγκο, αλλά πτώση στο μερίδιο.

Επισημαίνεται εδώ ότι η διατήρηση του ύψους των εξαγωγών των παθητικών αγροτικών μας προϊόντων στα επίπεδα που περιγράφηκαν σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με τις αντισταθμιστικές ρυθμίσεις και άλλες, διακρατικές κυρίως, συμφωνίες με μοχλό τις προμήθειες του δημοσίου.

- Θεματικός είναι ο αναπροσανατολισμός των εισαγωγών κρέατος και ζωντανών ζώων σε βέρος των ανατολικών χωρών και υπέρ της ΕΟΚ. Μεγάλο είναι επίσης και το συναλλαγματικό κόστος αυτής της εκτροπής εμπορίου. Το μερίδιο των ανατολικών στις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών πέφτει αρκετά. Τέλος σημειώνεται αναπροσανατολισμός προς την ΕΟΚ και σε βέρος των χωρών αυτών στις εισαγωγές χαλυβουργικών προϊόντων.

Αυτά είναι τα γενικά συμπεράσματα που εξάγονται από την εργασία που προηγήθηκε στα τελευταία δύο κεφάλαια και είναι σαφές, αφορά κυρίως τα τελευταία χρόνια πριν την ένταξη και τα πρώτα χρόνια μετά την ένταξη (1975-85). Από τότε έχουν περάσει αρκετά χρόνια και οι αλλαγές, αν όχι και στο εμπόριο, στις προοπτικές που διαγράφονται είναι τραγικές. Μετά την πτώση των σοσιαλιστικών δημοκρατιών, τον κατακερματισμό των κρατών και τους πολέμους που ίσως διατηρούνται ακόμα οι εμπορικές σχέσεις των εν λόγω κρατών, αν έχουν, έχουν περάσει σε ένα νέο επίπεδο. Η ΕΟΚ πλέον προσπαθεί να συνδράμει και όχι να πιέσει τα κράτη αυτά και οι νέες αγορές που ανοίγονται είναι πρόσφορο έδαφος για όλα τα κράτη μέλη και φυσικά για την Ελλάδα. Θα προσπαθήσουμε λοιπόν, να μεταφέρουμε κάπως τις εξελίξεις στον εμπορικό τομέα πάντα με την μορφή άρθρων και δημοσιεύσεων σχετικών με το θέμα μας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3
Σύνοδοι μεικτών επιτροπών οικονομικής συνεργασίας με Ανατολικές χώρες 1981-1986

Χώρα	Συμφωνία (1)	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Βουλγαρία	8-10-71		9η (6/10)	10η (16/6)	11η (19/10)		12η (28/2)
Γερμανικής ΛΔ	17-6-80		1η (5/9)				2η (17/10)
Γιουγκοσλαβία	4-2-65(2)		11η (19/6)		12η (26/2)	13η (5/4)	
Ε.Σ.Σ.Δ.	28-12-80		1η (10/6)	2η (6/10)	3η (19/7)	4η (17/5)	5η (28/8)
Ουγγαρία	15-9-80		1η (22/10)	2η (18/11)	3η (14/12)		4η (5/2)
Πολωνία	18-12-80				1η (23/5)		2η (11/7)
Ρουμανία	30-6-71		8η (27/2)	9η (5/11)	10η (11/11)		
Τσεχοσλοβακία	22-10-80 4-7-84	1η (26/6)	2η (1/10)	3η (9/12)	1η (7/12)		2η (23/1)
Αλβανία (3)	-	12/12	19/11		13/1	25/1	8/1

Σημειώσεις: (1) που προβλέπει την σύσταση της μικτής επιτροπής

(2) Κοινό ανακοινωθέν Γ. Παπανδρέου-Stambolic

(3) Δεν πρόκειται για επιτροπή οικονομικής συνεργασίας, αλλά για τις ετήσιες εμπορικοοικονομικές διαπραγματεύσεις.

Πηγή: Εφημ. Κυβερνήσεως (τ. Α') και πληροφορίες ΥΠΕΘΟ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4
Κρατικές προμήθειες από ανατολικές χώρες 1978-1986*

	1978-80	1981-86*	1978-86*	1981-86/	1978-80	1981-86*	1978-86*	1978-80	1981-86*	1978-86*
	(ετήσιοι μέσοι όροι) (σε εκατ. \$)			78-80 Δ%	(συμμετοχή %)			(συμμετ. % επί συνόλου) σοσιαλιστ. χωρών		
Σύνολο (**)	431.3	342.0	375.5	-21	100.0	100.0	100.0			
Σοσιαλιστικές χώρες	93.3	92.4	92.7	-1	21.6	27.0	24.7	100	100	100
ΕΟΚ	226.6	154.8	181.8	-32	52.5	45.3	48.4			
ΑΔΓ	24.1	30.0	27.8	24	5.6	8.8	7.4	26	32	30
ΕΕΣΔ	7.4	21.8	16.4	193	1.7	6.4	4.4	8	24	18
Ρουμανία	23.3	9.2	14.5	-60	5.4	2.7	3.9	25	10	16
Ουγγαρία	12.5	9.0	10.3	-29	2.9	2.6	2.7	13	10	11
Αλβανία	7.9	8.5	8.3	9	1.8	2.5	2.2	8	9	9
Πολωνία	5.0	6.6	5.9	32	1.2	1.9	1.6	5	7	6
Βουλγαρία	8.9	3.6	5.6	-59	2.1	1.1	1.5	10	4	6
Γιουγκοσλαβία	1.9	3.0	2.6	57	0.4	0.9	0.7	2	3	3
Τσεχοσλοβακία	2.2	2.0	2.1	-11	0.5	0.6	0.6	2	2	2
	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1986		
				(σε εκατ. \$)						
Σύνολο (**)	342	377	575	573	315	254	237	271		
Σοσιαλιστικές χώρες	123	53	104	105	102	118	81	56		
ΕΟΚ	116	202	361	222	203	71	111	167		
				(συμμετοχή %)						
Σοσιαλιστικές χώρες	36	14	11	12	27	40	30	20		
ΕΟΚ	34	34	63	39	34	28	47	62		

(*) Δεν υπάρχουν στοιχεία για το 1985 και οι μέσοι όροι δεν περιλαμβάνουν το έτος αυτό.

(**) Στο σύνολο δεν περιλαμβάνονται το αργό πετρέλαιο, τα πετρελαιοειδή (κλήν σοφίτου), το ηλεκτρικό ρεύμα, και ο κραβόσιτος.

Πηγή: Εκτίμηση στοιχείων Υπουργείου Εμπορίου και Τραπεζικής Ελλάδος όπως παρέχονται στις μελέτες Ιωάννου Δ. (1984) και Καλογήρου Γ. (1987).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5
 Προμήθειες κεφαλαιουχικού εξοπλισμού από Σοσιαλιστικές χώρες 1981-1985

Έτος	Εισαγόμενο προϊόν (οργανισμός που εισάγει)	Αξία ανατ. συμμετοχής εκ. \$	Περιγραφή Έργου υλικού	Πηγή
Σοβιετική Ένωση 1980	Αγ. Δημήτριος Πιολ. 2 ΘΗ Μονάδες (ΔΕΗ)	50	«Τριμερής συνεργασία» - Κονορτίσιουμ δυτικογερμανικών, ανατολιγογερμανικών - σοβιετικών εταιριών. Σοβιετική συμμετοχή 30 εκ. \$ με ανάληψη υποχρέωσης για ίσης αξίας αγοράς ελληνικών προϊόντων. Συμμετοχή ΓΛΔ: 20 εκ. \$, μέσω κλήριγκ. Έναρξη υλοποίησης 1982.	Έγγραφο UNECE TRADE/R.454
1982	Λιγνιτικές μονάδες Αμύντιο 1+II (ΔΕΗ)	30	«Τριμερής συνεργασία» - Κονορτίσιουμ γαλλικών, ελληνικής (ΒΙΟΚΑΤ) και σοβιετικής εταιρίας. Δόμηση των σοβιετικών για ανταγορά ελληνικών προϊόντων.	Έγγραφο UNECE TRADE/R.454
1982	78 τρόλλεϊ (ΗΑΠΑΠ)	5	Πλήρωμή με αγροτικά προϊόντα	«Ναυτιμπορική» 23-4-82
1984	Χωματουργικά μηχανήματα (ΣΥΚΕΑ)		Πλήρωμή σε ελεύθερο συνάλλαγμα	
1984-85	Μονάδα αλουμινίας (ΕΤΒΑ)	400	Διαπραγματεύσεις από το 1979. Το συμβόλαιο υπογράφηκε το 1985 Περιέχεται «buy-back»: οι σοβιετικοί αναλαμβάνουν να απορροφήσουν επί 10 έτη το 63% της παραγωγής. Με νέα συμφωνία του 1986, οι σοβιετικοί αναλαμβάνουν την απορρόφηση και της υπόλοιπης παραγωγής έναντι εξαγωγής σοβιετικών προϊόντων	Βασιλείου, Κ.Δ. «Η εκένδυση της αλουμινίας». Πληροφορίες και συγγραφέα.
Γερμανική ΔΔ 1981	Διαθ. τηλεφ. κέντρο (ΟΤΕ)	24	Υλοποίηση καλύτερης συμφωνίας	Ιωάννου, Δ. δ.π.
1981	135 οχήματα ΗΣΑΠ	57	Υλοποίηση καλύτερης συμφωνίας	Ιωάννου, Δ. δ.π.
1981	2 εκσκαφείς ΔΕΗ	33	Υλοποίηση καλύτερης συμφωνίας	Ιωάννου, Δ. δ.π.
1982	50 θαλάμια ΗΣΑΠ	13	Πλήρωμή με αγροτικά προϊόντα	«Ναυτιμπορική» 28-8-82
1982	Φερέσχηνο υλικό ΟΤΕ	1	Πλήρωμή με αγροτικά προϊόντα. Διακριτική ρύθμιση	Πληροφορίες του συγγραφέα
1983	Τηλεοπτικόν υλικό (ΟΤΕ) και 4 εκσκαφείς (ΔΕΗ)	30	Το 70% του συναλλαγματικού κόστους πληρώνεται με εξαγωγές ελληνικών προϊόντων. Διακριτική ρύθμιση.	Πληροφορίες του συγγραφέα
1985	Υρσάιο υλικό ΟΣΕ		400 φορτηγά θαλάμια, 35 επιβατηγά, 12 «απομωτρίες». Κονορτίσιουμ με συμμετοχή «Ναυπηγείων Ελευσίνας». Πλήρωμή με εξαγωγές ελληνικών προϊόντων του 75% της αξίας. Διακριτικός διακανονισμός της 10-10-85.	A/DDR/85/2
Πολωνία 1984	Ηλεκτρολογικό υλικό (ΔΕΗ)		Αντισταθμιστική ρύθμιση με εξαγωγή λεμονιών και σταφίδας	C/PL/86. Πληροφορίες συγγραφέα
Τσεχοσλοβακία 1984	2 σκοπέτες ΔΕΗ		Κονορτίσιουμ γαλλικής, τσεχοσλοβακικής εταιρίας και «Ναυπηγείων Ελευσίνας». Παράλληλη κατασκευή άλλων δύο σκοπέτων για εξαγωγή στη ΕΣΣΔ. Πλήρωμή της αξίας των σκοπέτων της ΔΕΗ με εξαγωγή ελληνικών αγροτικών προϊόντων. Διακριτική ρύθμιση 13-5-83.	OC/S/82, OC/S/83, OC/S/84, A/CS/83. Πληροφορίες συγγραφέα
1985	Χωματουργικά μηχ/τα (ΣΥΚΕΑ)	4.5	Διασύνδεση με κληρωμή συντάξεων επαναπατρισθέντων πολιτικών προσφύγων.	OC/S/86. Πληροφορίες συγγραφέα
Ουγγαρία 1982	200 λεωφορεία ΕΑΣ	10	Πλήρωμή του 70% της αξίας με καπνό. Διαπραγματευτική ρύθμιση.	«Ναυτιμπορική» 2-6-82
1983	Γεωτρήσεις στη Νίσυρο (ΔΕΗ)	1	Πλήρωμή συναλλαγματικού μέρους με εξαγωγή ελληνικών προϊόντων. Διαπραγματευτική ρύθμιση. Παραδόθηκαν το 1985	«Ναυτιμπορική» 3-3-83
1984	10 αυτοκινητάμαξες (ΟΣΕ)			CH/84, CH/86
1984	Δημιλογανήτριες (ΔΕΗ)			CH/84
1985	5 γερανοί για ΟΛΘ		Κοινή κατασκευή συγγραφικής εταιρίας και «Ναυπηγείων Ελευσίνας».	CH/83, CH/86
1985	Εξοπλισμός για 165 Κέντρα Υγείας	6	Πλήρωμή της αξίας σε ελληνικά προϊόντα και συντάξεις προσφύγων.	CH/84, CH/86 Πληροφορίες συγγραφέα
1984-85 Βουλγαρία 1980	145 λεωφορεία (ΕΑΣ)		Κοινή κατασκευή με STEYER-Ελλάς	CH/84 Πληροφορίες συγγραφέα
1980	200 λεωφορεία (ΕΑΣ)	12.6	100% έναντι καπνών. Παραδόθηκαν το 1981-82	«Ναυτιμπορική» 24-12-80
Γουγκοσλαβία 1985	ΥΗ Σταθμός Στράτου (ΔΕΗ)	10		CYU/85

Σημείωση: Ο πίνακας δεν είναι εξαντλητικός και καταρτίστηκε με βάση αποσκοπούμενα στοιχεία από κολλές πηγές. Κατά συνέπεια η ακρίβεια των στοιχείων δεν είναι επιβεβαιωμένη.

ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΝΑΓΩΓΙΚΟΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΞΗ

ΕΞΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2
Συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας με ανατολικές χώρες που υπογράφηκαν τα έτη 1981-1985

Ημερ. Υπογρ.	Χώρα	Είδος Συμφωνίας	Ισχύς (έτη)	Έναρξη ισχύος Προσφωρ.	Οριστ.	Κωδικός Συμφωνίας
5-5-82	Ρουμανία	Συμφωνία-Πρόγραμμα σχετικά με τις βασικές κατευθύνσεις της ανάπτυξης της οικονομικής, βιομηχανικής, επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας	5	5-5-85	21-6-85	A/R/82
26-6-82	Βουλγαρία	Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα σχετικά με το βασικό πλαίσιο αρχών για την περαιτέρω ανάπτυξη της οικονομικής συνεργασίας	5	26-6-82	1984	A/BG/82
22-2-83	ΕΣΣΔ	Μακροχρόνιο Πρόγραμμα ανάπτυξης της οικονομικής βιομηχανικής και επιστημονικο-τεχνολογικής συνεργασίας	10	22-2-83	18-9-85	A/SU/83
25-5-83	Ουγγαρία	Μακροχρόνιο Πρόγραμμα ανάπτυξης της οικονομικής και επιστημονικο-τεχνολογικής συνεργασίας	10	25-5-83	9-4-85	A/H/83 A/RPC/83
4-7-84	Τσεχοσλοβακία	Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα για την ανάπτυξη της οικονομικής, βιομηχανικής και τεχνικής συνεργασίας	10	4-7-84	3-10-86	A/CS/84
6-7-84	ΓΛΔ	Πρόγραμμα για την ανάπτυξη της οικονομικής, βιομηχανικής, επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας	10	6-7-84	24-4-87	A/DDR/84
23-10-84	Πολωνία	Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα για την ανάπτυξη της οικονομικής, βιομηχανικής, επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας	(*)		23-10-84	A/PL/85
10-10-85	ΓΛΔ	Συμφωνία για την ανάπτυξη της οικονομικής, βιομηχανικής και τεχνικής συνεργασίας	10			A/DDR/85

(*) Συνδέεται με την ισχύ της συμφωνίας του 1980

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Συμφωνίες, κλπ. Σιμβόσκι, Ελλάδα - Σοσιαλιστικών χωρών (1)

Ημερομηνία υπογρ.	Χώρα	Τόπος υπογρ.	Τίτλος συμφωνίας	Κύρωση	Ημερομηνία κύρωσης	Δημοσ. ΦΕΚ Α	Κωδικός επιγρ.
14-10-79	ΕΣΣΔ	Αθήνα	Σιμβόσκι Εμπορίου και Ναυτιλίας	N.4439/79	30-08-79	349/79	A/SU/79
30-07-82	Τσεχοσλοβακία	Αθήνα	Προσωρινή Εμπορική Συμφωνία	N.5839/82		316/82	A/CS/82
05-06-84	Ουγγαρία	Βουδαπέστη	Εμπορική Συμφωνία	N.3706/84	07-06-84	Α02/84	A/H/84
01-10-80	Γιουγκοσλαβία	Βελιγράδι	Συμφωνία Οικονομικής Συνεργασίας και Εμπορικών Ανταλλαγών Μακράς Διάρκειας	A.N.60/87	19-06-87	137/87	A/YU/80
02-11-80	Πολωνία	Αθήνα	Συμφωνία Πληρωμών	Ακόφ.	08-12-81	54/82	A/PL/80
22-07-84	Τσεχοσλοβακία	Πράγα	Μακροπρόθεσμος Συμφωνία περί των Εμπορικών Συνλλαγών και Πληρωμών	N.Δ.4558/86	3-10-86	214/86	A/CS/84
26-11-85	ΓΛΔ	Αθήνα	Συμφωνία περί των Εμπορικών Συνλλαγών και Πληρωμών	Διαπραγματευτική Συμφωνία			A/DDR/85
28-01-86	Ουγγαρία	Αθήνα	Συμφωνία Πληρωμών	N.Δ.150/89	21-03-89	67/89	A/H/86
13-12-89	ΕΣΣΔ	Αθήνα	Ειδικών Πρωτοκόλλων [βιομηχανικές ποσοστάσεις]	N.Δ.417/90	22-01-90	20/90	A/SU/89
30-06-71	Ρουμανία	Βουκουρέστι	Συμφωνία αφορά εις την Σύσταση Μεικτής Ελληνο-Ρουμανικής Κυβερνητικής Επιτροπής Συνεργασίας	N.Δ.17/73	18-06-73	157/73	A/R/71
08-10-71	Βουλγαρία	Σόφια	Συμφωνία περί Δημιουργίας Μεικτής Κυβερνητικής Επιτροπής Οικονομικής Συνεργασίας	Ακόφ.	21-03-72	105/72	A/BG/71
25-11-72	Βουλγαρία	Σόφια	Συμφωνία Οικονομικής Βιομηχανικής και Επιστημονικοτεχνικής Συνεργασίας	N.366/76	22-06-76	160/76	A/BG/72
23-05-73	Κίνα	Πεκίνο	Συμφωνία Εμπορίου και Πληρωμών	N.Δ.401/74	30-4-74	133/74	A/RPC/73
28-02-75	Βουλγαρία	Σόφια	Μακροπρόθεσμος Εμπορική Συμφωνία	N.311/76	29-04-76	106/76	A/BG/75

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι (συνέχεια)

1-02-75	Βουλγαρία	Σόφια	Συμφωνία Πληρωμών	N.311/76	29-04-76	108/76	A/BG/72/2
1-11-75	Πολωνία	Βαρσοβία	Μακροπρόθεσμος Συμφωνία αφορά τις Εμπορικές Συναλλαγές και την Οικονομική, Βιομηχανική και Τεχνική Συνεργασία	N.487/76	25-11-76	322/76	A/PL/75
9-03-76	Ρουμανία	Αθήνα	Μακροπρόθεσμος Συμφωνία περί Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.564/77	10-03-77	74/77	A/R/76
9-03-76	Ρουμανία	Αθήνα	Μακροπρόθεσμος Εμπορική Συμφωνία	N.519/77	04-01-77	2/77	A/R/76/2
9-03-76	Ρουμανία	Αθήνα	Συμφωνία Πληρωμών	N.519/77	04-01-77	2/77	A/R/76/3
1-05-76	Αλβανία	Τίρανα	Εμπορική Συμφωνία	N.562/77	05-03-77	76/77	A/AL/76
1-05-76	Αλβανία	Τίρανα	Συμφωνία Πληρωμών	N.562/77	05-03-77	76/77	A/AL/76/2
4-10-76	Ουγγαρία	Αθήνα	Πρωτόκολλο επί των εμπορικών εντάλλαξης δια το έτος 1976	N.596/77	03-06-77	157/77	A/H/76
5-06-76	Κίνα	Αθήνα	Ανταλλαγή επιστολών [Τροποποίηση συμφωνίας A-RPC/73]	N.561/77	05-03-77	77/77	A/RPC/76
5-03-77	Γιουγκοσλαβία	Βελιγράδι	Μακροπρόθεσμος Συμφωνία περί των Εμπορικών Ανταλλαγών και της Οικονομικής, Επιστημονικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.943/79	07-07-79	156/79	A/YU/77
19-04-77	ΕΣΣΔ	Αθήνα	Μακροπρόθεσμος Εμπορική Συμφωνία	N.914/79	04-05-79	101/79	A/SU/77
17-06-77	Τσεχοσλοβακία	Αθήνα	Πρωτόκολλο εις την [A/CS/64]	N.930/79	21-06-79	148/79	A/CS/77
14-03-78	Βουλγαρία	Αθήνα	Πρωτόκολλο εις την [A/BG/75]	Ακόφ.	22-03-79	72/79	A/BG/78
10-12-78	Πολωνία	Αθήνα	Πρακτικό της 3ης Συνόδου της Μετακής Επιτροπής [της A/PL/75]	Ακόφ.	24-07-79	207/79	A/PL/78
24-02-78	Ρουμανία	Αθήνα	Πρωτόκολλο εις την [A/R/76/2]	Ακόφ.	26-05-79	130/79	A/R/79
25-09-79	Ουγγαρία	Αθήνα	Ειδική Συμφωνία (αντισταθμιστική ρύθμιση για εισαγωγή 200 λευκοσίμων)	N.1463/84	15-06-84	92/84	A/H/79
02-10-79	ΕΣΣΔ	Μόσχα	Συμφωνία περί Οικονομικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.1165/81	19-06-81	161/81	A/SU/79
10-01-80	Ελλάδα	Βαρσοβία	Πρωτόκολλο επί της Συνόδου της Μόσχας, 8 Σεπτεμβρίου 1979 [της A/PL/75]	Ακόφ.	19-07-80	190/80	A/PL/80/2
1-06-80	Ε.Α.Ε.	Αθήνα	Συμφωνία για την Ανάπτυξη της Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.1389/82	08-06-82	72/82	A/TK/80
7-06-80	Ε.Α.Ε.	Αθήνα	Ειδικό Πρωτόκολλο [κατάργηση κλήριγκ]	-	-	(2)	A/DDR/80/2
5-09-80	Τσεχοσλοβακία	Αθήνα	Τραπεζικός Διακανονισμός [κατάργηση κλήριγκ]	Δεν κυρώθηκε	-	(3)	A/CS/80/2
03-09-80	Ουγγαρία	Αθήνα	Ειδικό Πρωτόκολλο [κατάργηση κλήριγκ]	N.1458/84	14-06-84	90/84	A/H/80/2
04-09-80	Ουγγαρία	Αθήνα	Συμφωνία για την Ανάπτυξη της Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.1354/83	22-03-83	78/83	A/H/80
12-10-80	Τσεχοσλοβακία	Αθήνα	Συμφωνία για την Ανάπτυξη Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.1523/85	11-03-85	38/85	A/CS/80
06-11-80	Ρουμανία	Βουκουρέστι	Ειδικό Πρωτόκολλο [κατάργηση κλήριγκ]	N.1460/84	14-06-84	90/84	A/R/80
09-11-80	Αλβανία	Αθήνα	Ειδικό Πρωτόκολλο [κατάργηση κλήριγκ]	-	-	(4)	A/AL/80
11-12-80	Βουλγαρία	Αθήνα	Ειδικό Πρωτόκολλο [κατάργηση κλήριγκ]	N.1243/82	23-03-82	45/82	A/BO/80
18-12-80	Πολωνία	Αθήνα	Συμφωνία για την Ανάπτυξη της Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.1452/84	15-06-84	88/84	A/PL/80
13-12-80	Πολωνία	Αθήνα	Ειδικό Πρωτόκολλο [κατάργηση κλήριγκ]	-	-	(5)	A/PL/80/2
13-12-80	ΕΣΣΔ	Αθήνα	Συμφωνία για την Ανάπτυξη της Οικονομικής και Βιομηχανικής Συνεργασίας	N.1230/82	12-02-82	17/82	A/SU/80
12-01-81	Κίνα	Πεκίνο	Ανταλλαγή Επιστολών [κατάργηση κλήριγκ]	N.1457/84	14-06-84	89/84	A/RPC/81
16-06-81	Τσεχοσλοβακία	Πράγα	Συμφωνία για τη Ρύθμιση και Υπερλόπου του Λογαριασμού και δημιουργήθηκε με τη Αθήνα της Ισχύος της Μακροπρόθεσμης Συμφωνίας της 22ας Ιουλίου 1964 για την Ανταλλαγή Εμπορευμάτων και Πληρωμών	N.1695/87	23-03-87	40/87	A/CS/81
05-05-82	Ρουμανία	Αθήνα	Συμφωνία-Πρόγραμμα σχετικά με τις Βασικές Κατευθύνσεις της Ανάπτυξης της Ανάπτυξης της Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικο-Επιστημονικής Συνεργασίας	N.1527/85	11-03-85	39/85	A/R/82

ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΞΗ

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΞΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι (συνέχεια)

15-06-82	Ρουμανία	Αθήνα	[Συμφωνία Τροποποίησης της Α/Ρ/76] Ανταλλαγή Επιστολών 15-4 και 15-6	N.1524/85	11-03-85	38/85	A/R/82/2
26-06-82	Βουλγαρία	Βάρνα	Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα σχετικά με το Βασικό Πλαίσιο Αρχών για την περαιτέρω Ανάπτυξη της Οικονομικής Συνεργασίας	Ακόφ.	29-02-84	26/84	A/BG/82
04-11-82	Ρουμανία	Βουκουρεστί	Πρωτόκολλο που αφορά στην υλοποίηση της [Α/Ρ/82]	Ακόφ.	10-01-86	7/86	A/R/82/3
22-02-83	ΕΣΣΔ	Αθήνα	Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Οικονομικής, Βιο- και Επιστημονικο-Τεχνολογικής Συνεργασίας	N.1555/85	21-05-85	97/85	A/SU/83
13-05-83	Τσεχοσλοακία	Αθήνα	Συμφωνία [επισκευή και σμακαροποίησή εκδοτών, με αντισταθμιστική ρύθμιση]	N.1534/85	18-03-85	45/85	A/CS/83
25-05-83	Ουγγαρία	Βιέννα	Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Οικονομικής και Επιστημονικο-τεχνολογικής Συνεργασίας	N.1499/84	24-11-84	191/84	A/H/83
25-06-83	Κίνα	Πεκίνο	Συμφωνία Οικονομικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.1613/86	07-07-86	111/86	A/RPC/83
04-07-84	Τσεχοσλοακία	Πραγα	Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη της Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N.1626/86	-86	116/86	A/CS/84
06-07-84	ΓΛΔ	Βερολίνο	Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη της Οικονομικής, βιομηχανικής, Επιστημονικής και Τεχνικής Συνεργασίας	N. 1691/87	11-03-87	325/7	A/DDR/84
23-10-84	Πολωνία	Βαρσοβία	Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη της Οικονομικής, Βιομηχανικής, Επιστημονικής και Τεχνικής Συνεργασίας	-	-	(6)	A/PL/84
10-10-85	ΓΛΔ	Αθήνα	Συμφωνία για την Ανάπτυξη της Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικής Συνεργασίας	-	-	(6)	A/DDR/85
10-10-85	ΓΛΔ	Αθήνα	Διακανονισμός [Αντισταθμιστική ρύθμιση για προμήθεια θαλασσινών]	02-04-86	46/86		A/DDR/85/2

(1) Περιλαμβάνονται μόνο οι διμερείς συμφωνίες και λοιπές συμβάσεις που αναφέρονται στο κείμενο της μελέτης. Τα Πρωτόκολλα/Πρακτικά των Μικτών Επιτροπών Οικονομικής Συνεργασίας καθώς και των συναντήσεων των αντιπροσωπείων Ελλάδας-Αλβανίας (Κωδικός C./J..) παρατίθενται χωριστά στον Πίνακα II.
 (2) Βλ. Εγκύκλιο Τραπέζης Ελλάδος 479/10-12-80
 (3) Αναφέρεται στο A/CS/81. Βλ. και Εγκύκλιο Τραπέζης Ελλάδος 480/10-12-80
 (4) «Ναυτιμπορική» 1-2-81
 (5) «Ναυτιμπορική» 4-4-81
 (6) Κείμενο από ΥΠΕΘΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ II

Σύνοδοι και έγγραφα μεικτών επιτροπών οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Ανατολικών χωρών (1)

Ημερομ. υπογρ.	π/α Συν.	Τόπος	Τίτλος εγγράφου	Κύρωση	Ημερομην. Κύρωσης	Δημοσίευση ΦΕΚ Α	Κωδικός
Ι. ΑΛΒΑΝΙΑ							
Όνομα Μικτής Επιτροπής: [Ενωτήριας Κυβερνητικών Αντιπροσωπειών] Συμφωνία δόσει της σφοδράς λειτουργεί η επιτροπή: Εμπορική 1976 (Α/ΑΛ/76) (άρθρο 7)							
21-05-76	-	Τίρανα	Πρωτόκολλο επί των εμπορικών ενταλλαγών δια το έτος 1976. Πίνακας Α,Β	N.562/77	05-03-77	76/77	ΟΑΛ/76
30-03-77	-	Αθήνα	Πρωτόκολλο επί των εμπορικών ενταλλαγών δια το έτος 1977. Πίνακας Α1,Β1	N.790/78	30-06-78	109/78	ΟΑΛ/77
30-3-78	-	Τίρανα	Πρωτόκολλο επί των εμπορικών ενταλλαγών δια το έτος 1978. Πίνακας Α2,Β2	Ακόφ.	04-10-78	167/78	ΟΑΛ/78
14-12-78	-	Αθήνα	Πρωτόκολλο επί των εμπορικών ενταλλαγών δια το έτος 1979. Πίνακας Α3,Β3	Ακόφ.	02-02-79	29/79	ΟΑΛ/78/2
06-11-79	-	Τίρανα	Πρωτόκολλο επί των εμπορικών ενταλλαγών δια το έτος 1980. Πίνακας Α4,Β4	Ακόφ.	29-12-79	8/80	ΟΑΛ/79
19-11-80	-	Αθήνα	Πρακτικό	Ακόφ.	27-01-81	35/81	ΟΑΛ/80
12-12-81	-	Τίρανα	Πρακτικό, 2 ενδεικτικοί πίνακες	Ακόφ.	09-02-82	16/82	ΟΑΛ/81
19-11-82	-	Αθήνα	Πρακτικό, 2 ενδεικτικοί πίνακες	Ακόφ.	17-12-82	10/83	ΟΑΛ/82
13-01-84	-	Τίρανα	Πρακτικό, 2 Πίνακες	Ακόφ.	07-02-84	17/84	ΟΑΛ/84
25-01-85	-	Αθήνα	Πρακτικό, 2 Κατάλογοι	Ακόφ.	11-03-85	65/85	ΟΑΛ/85
08-01-86	-	Τίρανα	Πρακτικό, 2 Πίνακες	Ακόφ.	14-04-86	53/86	ΟΑΛ/86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "4"

ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο της εργασίας, θα παραθέσουμε άρθρα και δημοσιεύσεις που καταχωρήθηκαν στον ημερήσιο και εβδομαδιαίο τύπο και που αφορούν το θέμα που μας απασχολεί.

Ι.Ι ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΙΣ
ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Δημήτρης Κουλουριανός.

- Ι.Ι.α "Πόροι της ΕΟΚ για το Εότο θα διοχετευθούν στο Βορρά, οι Αμερικάνοι θα κλείσουν τις βάρσεις και θα μειώσουν την οικονομική τους βοήθεια, οι Δυτικοί επενδυτές θα προτιμήσουν τις Ανατολικές αγορές όπου είναι ευπρόσδεκτοι και τους παρέχονται ελκυστικά κίνητρα"

Τι σήμαιναν οι εξελίξεις στην Ανατολική Ευρώπη, ποιές θα είναι οι επιπτώσεις τους στην Ελλάδα;

Ας αρχίσουμε με μια σύντομη επισκόπηση της διεθνούς οικονομίας στη δεκαετία του 1980 και των τάσεων και προοπτικών για την δεκαετία που μόλις άρχισε. Αυτό θα μας δώσει το απαραίτητο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα εξετάσουμε το θέμα μας. Λόγω περιορισμένου χώρου, δεν θα ασχοληθούμε με τα προβλήματα που σχετίζονται με τον τρίτο κόσμο.

Από τα πολλά κι ενδιαφέροντα που συνέβησαν στην δεκαετία του 1980 θα μπορούσαμε να ξεχωρίσουμε τρία σημαντικά.

- Πρώτον, οι ανεπτυγμένες χώρες της Δύσης είχαν 7 συνεχή χρόνια ανάπτυξης, κάτι ασυμψήθιστο στην πρόσφατη οικονομική ιστορία. Αυτό το κατόρθωμα δείχνει σαφώς, ότι το σύστημα που βασίζεται στις δυνάμεις της αγοράς έχει την ικανότητα να προσαρμόζεται προς τις μεταβαλλόμενες συνθήκες μέσω ενδογενών μηχανισμών και ευέλικτων μέσων

οικονομικής πολιτικής.

- Δεύτερον, στην δεκαετία του 1980 εδραιώθηκε μια ισχυρή τάση προς διεθνισμό. Θα μπορούσε κανείς να γράφει αρκετά για την έννοια αυτής της τάσης και τις συνέπειές της. Εδώ αρκεί να πούμε ότι οι επιπτώσεις πολιτικών και αποφάσεων που λαμβάνονται σε ένα οικονομικό κέντρο, ταξιθεύουν ταχύτατα και γίνονται αισθητές ανά τον κόσμο. Η εθνική οικονομική ανεξαρτησία γίνεται συνεπώς έννοια του παρελθόντος. Συχνά, θέματα όπως η προστασία του περιβάλλοντος έχουν εξελιχθεί πλέον σε πραγματικά διεθνή θέματα με έντονη οικονομική διάσταση.

- Τρίτον, στην δεκαετία του 1980 είδαμε το τέλος της οικονομικής ηγεμονίας των ΗΠΑ και την εκ των πραγμάτων δημιουργία ενός πολυ-πολικού οικονομικού συστήματος. Επειδή η δεκαετία του 1990 θα χαρακτηριστεί από τον διεθνισμό και τον πολυπολισμό, θα εξηγήσουμε περιληπτικά την έννοια του τελευταίου.

Κατά την προηγούμενη δεκαετία οι ΗΠΑ έχασαν την παντοδύναμη οικονομική ηγεσία που ανέλαβαν μετά τον 2ο ΠΠ. Τώρα η διεθνής οικονομία κινείται γύρω από τρεις βασικά πόλους που αλληλοσυνδέονται κατώ από την ισχυρή επίρεια του διεθνισμού. Ο πρώτος πόλος είναι στη Β. Αμερική με τις ΗΠΑ και τον Καναδά στο κέντρο και τις οικονομίες του Μεξικού και των άλλων Λατινοαμερικάνικών χωρών στη περιφέρεια. Στην Απω Ανατολή έχει δημιουργηθεί ένας νέος οικονομικός πόλος με την Ιαπωνία σε ηγετικό ρόλο. Η Ταϊβάν, η Κορέα, το Χόνγκ-κόνγκ και η Σιγκαπούρη αποτελούν τον πρώτο δυναμικό κύκλο, η Ταυλάνδη και η Μαλαισία αναπτύσ-

-σονται ταχύτατα, ενώ οι άλλες χώρες της περιοχής αποτελούν ένα τεράστιο χώρο οικονομικών δυνατοτήτων. Τέλος, έχουμε τον Ευρωπαϊκό πόλο με την Κοινότητα στο κέντρο. Αυτός ο πόλος έχει ιδιαίτερη σημασία για το θέμα μας.

Στα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του 1980 οι οικονομίες της Απω Ανατολής εμφανίζουν δυναμικό σχηματισμό οικονομιών και ισχυρά ρεύματα μετασχηματισμού. Στην Β. Αμερική πολλά εξαρτώνται από την αποκατάσταση μερικών μακροοικονομικών ισορροπιών και την πραγματοποιήση μικροοικονομικών διαρθρωτικών αλλαγών. Πάντως, ο συνδυασμός των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πηγών του Καναδά και της υψηλής τεχνολογίας των ΗΠΑ και των χαμηλών μισθών του Μεξικού, διαμορφώνουν μια ισχυρή βάση για αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη.

Ι.Ι.β "Η Ευρώπη στο κατώφλι του 1990"

Στο ξημέρωμα της νέας δεκαετίας οι πιωνοί για τις οικονομίες της Δύσης είναι αρκετά καλοί και οι διαμορφωμένες τάσεις ενθαρρυντικές. Η ανάπτυξη θα συνεχιστεί, έστω κι αν οι ρυθμοί είναι μέτριοι. Τα προβλήματα πάντως, γίνονται όλο και πιο πολύπλοκα καθώς ο διεθνισμός επιταχύνεται. Στην Ευρώπη η Κοινότητα κινείται προς την ολοκλήρωση της εννιαίας αγοράς το 1992. Ο ευρύτερος Ευρωπαϊκός οικονομικός χώρος αποκτά συνεχώς μια αυξανόμενη και πιο συγκεκριμένη δομή μέσω ισχυρότερων δεσμών της ΕΟΚ με τις χώρες της ΕΖΕΣ, ενώ οι πρόσφατες εξελίξεις στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της ΕΣΣΔ οδηγούν προς μια νέα

οικονομική τάξη με νέες προκλήσεις, νέες ευκαιρίες, και νέα προβλήματα. Δεν θα σχολιάσουμε την πορεία προς το 1992, ούτε θα εξετάσουμε το βαθμό στον οποίο οι οικονομίες της ΕΖΕΣ θα ενσωματωθούν στην ΕΟΚ.

Μόνο και μόνο για αναλυτική ευκολία και για λόγους χωρικών περιορισμών, εξετάζουμε τον Ευρωπαϊκό πόλο ξεχωριστά. Ύπό την ισχυρή τάση του διεθνισμού, οι εξελίξεις στην Δ. Ευρώπη θα επηρεαστούν από τις εξελίξεις σε άλλες περιοχές του κόσμου. Κατά τον ίδιο τρόπο, τα γεγονότα στην Α. Ευρώπη προσελκύουν το ενδιαφέρον των οικονομικών κέντρων όχι μόνο στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού αλλά και στην Απω Ανατολή. Η Ιαπωνική βιομηχανία αυτοκινήτων Σουζούκι έχει ήδη αναγγείλει την εγκατάσταση ενός νέου εργοστασίου στην Ουγγαρία κόστους 140 εκ. δολαρίων, ενώ ο Ιάπωνας Πρωθυπουργός σε ένα πρόσφατο ταξίδι του σε αυτές τις χώρες, ανέλαβε σημαντικές οικονομικές δεσμεύσεις. Δεν είναι ρεαλιστικό για τους Ευρωπαίους να θεωρούν την Α. Ευρώπη σαν TERRA NOSTRUM. Όπως δεν είναι επίσης ρεαλιστικό να πιστεύουμε ότι ο Ευρωπαϊκός οικονομικός πόλος αποτελείται μόνο από την Κοινότητα. Οι χώρες της ΕΖΕΣ παίζουν και θα συνεχίζουν να παίζουν σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις στην Ευρώπη. Ταιριάζει επομένως καλύτερα να μιλάμε για Ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο παρά για την ΕΟΚ. Κι αυτό ισχύει περισσότερο αφού προσβλέπουμε σε επέκταση αυτού του χώρου προς τα Ανατολικά.

Ο πυρήνας του Ευρωπαϊκού χώρου είναι βεβαίως η ΕΟΚ με την Γερμανία σε προσδιοριστικό ρόλο. Άλλες βόρειες

χώρες μέλη παίζουν ηγετικούς ρόλους ενώ οι χώρες του Νότου ακολουθούν.

Θα ξαφεύγαμε πολύ αν συζητούσαμε το ρόλο της Ευρώπης στη διεθνή οικονομία. Αντί αυτού, θα επιχειρήσουμε μια εκ υψηλού επισκόπηση των οικονομικών προκλήσεων και προοπτικών που πηγάζουν από τις πρόσφατες εξελίξεις στις χώρες της Α. Ευρώπης. Προς το κέντρο κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά προβλέπει η Α. Ευρώπη για βοήθεια και συνεργασία.

Ας συμφωνήσουμε λέγοντας πως σαν χώρες της Α. Ευρώπης εννοούμε: Πολωνία, Α. Γερμανία, Ουγγαρία, Τσεχοσλοβακία και ακόμα Βουλγαρία και Ρουμανία. Η ΕΣΣΔ είναι ξεχωριστό συγκρότημα από μόνη της και παρότι ήταν αυτή που ξεκίνησε την διαφάνεια και την αναδιάρθρωση θα της πάρει καιρό να εφαρμόσει τις έννοιες αυτές στην οικονομία. Υπάρχουν πολλοί λόγοι για αυτήν τη καθυστέρηση, αλλά δεν θα ασχοληθούμε με το θέμα. Σημειώνουμε πάντως ότι βραχυχρόνια θα έχουμε περισσότερη πολιτική διαφάνειας και λιγότερη οικονομική αναδιάρθρωση.

Μέχρι τώρα, οι εξελίξεις στην Α. Ευρώπη αναφέρονται κυρίως στην πολιτική σφαίρα. Βέβαια, η υιοθέτηση δημοκρατικού πολυκομματισμού αποτελεί προϋπόθεση για την στροφή μιας οικονομίας από τον κρατικό προγραμματισμό προς μια οικονομία που λειτουργεί μετα μνήματα της αγοράς. Οι πολιτικές αλλαγές αποτελούν αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη για τις οικονομικές εξελίξεις. Τα πρόσφατα γεγονότα δείχνουν την δεδηλωμένη απόφαση των χωρών της Α. Ευρώπης να εγκαταλείψουν τις προηγούμενες πολιτικοοικονομικές δομές και να υιοθετήσουν Δυτικά πρότυπα. Το ερώτημα είναι πως

γίνεται αυτό.

Όταν υποχωρήσει η ευφορία από τους εν εξέλιξη πολιτικούς μετασχηματισμούς, τα δύσκολα προβλήματα της αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης της οικονομίας θα έρθουν εις το προσκήνιο. Ας μην ξεχνάμε, ότι ο περισσότερος κόσμος, αργα ή γρήγορα εξισθνεί την πολιτική ελευθερία με την οικονομική ευημερία. Ας σημειωθεί εδώ, ότι ποτέ στο παρελθόν μια ανατολική Ευρωπαϊκή χώρα δεν έχει επιχειρήσει να προχωρήσει σε ιδιωτικοποίηση ευρείας κλίμακας.

Δεν θα σημειώσουμε τα διάφορα επίπεδα ανάπτυξης εις τα οποία βρίσκονται οι έξη χώρες της Α. Ευρώπης μέλη της ΚΟΜΕΚΟΝ και θα τις εξετάσουμε όλες μαζί.

Μετά από αυτή την προειδοποίηση θα μπορούσαμε να αναφέρουμε μερικά βασικά κοινά χαρακτηριστικά για όλες τις χώρες:

- α) Δεν είναι φτωχές. Το επίπεδο ανάπτυξης διαφέρει, με τη Πολωνία στο κάτω άκρο και την Α. Γερμανία στην κορυφή, αλλά το κατά κεφαλήν εφσόδημα κυμαίνεται από 2.000 δολ. έως 13.000 δολ. και η ανισοκατανομή του εισοδήματος είναι μέτρια.
- β) Έχουν σημαντικούς φυσικούς πόρους και η βασική υποδομή υπάρχει.
- γ) Λειτουργεί ένα αρκετά ανεπτυγμένο σύστημα παροχής υπηρεσιών, όπως στην υγεία και στην παιδεία.
- δ) Το εργατικό δυναμικό είναι καλά εκπαιδευμένο, πειθαρχημένο και μάλλον μικρής ηλικίας και χαμηλού κόστους. Μέχρι το επίπεδο του λυκείου είναι ίσως η περιοχή του κόσμου με την καλύτερη παιδεία. Οι χώρες εκεί έχουν εργάτες υψηλής

δεξιοτεχνίας και χαμηλών μισθών.

ε) Έχουν μάλλον υψηλό βαθμό αποταμίευσης, αλλά η κατανομή και η παραγωγικότητα των επενδύσεων υστερούν. Το εξωτερικό τους χρέος είναι, πάντως, πρόβλημα.

στ) Κάθε μια μόνη της και όλες μαζί αποτελούν μια σημαντική εσωτερική αγορά με δυνατότητες

Εκτός από αυτά, πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι οι χώρες αυτές, σε αντίθεση με την ΕΣΣΔ είχαν οικονομίες αγοράς (ελεύθερης) μέχρι πριν τον πόλεμο.

Για την μεταβασή από ελεγχόμενη οικονομία σε οικονομία ελεύθερης αγοράς, οι απαραίτητες αλλαγές πρέπει να γίνουν σε δύο αλληλοσυνδεδεμένα επίπεδα: στο επίπεδο θεσμών και οικονομικής πολιτικής και στο επίπεδο παραγωγής και λειτουργίας. Και στα δύο επίπεδα απαιτούνται σημαντικά νέα κεφάλαια.

Χωρίς να αναλύσουμε περισσότερο αυτά τα δύο θέματα θα πρέπει να επισημανθεί πως οι χώρες αυτές βασίζονται κυρίως σε ξένες επενδύσεις για την αναδιάρθρωση της οικονομίας τους, την εισαγωγή νέων τεχνολογιών, την εφαρμογή αποδοτικών μηχανισμών διοίκησης, την αύξηση της παραγωγικότητας και την βελτίωση της ποιότητας. Συγχρόνως, επιδιώκουν με ζήλο να συνδεθούν αποτελεσματικά με το απαιτητικό αλλά αποτελεσματικό σύστημα της διεθνούς συνεργασίας και του ελεύθερου εμπορίου.

Ι.Ι.γ "Ανατολική Ευρώπη κι Ελλάδα"

Από αυτήν σε γενικές γραμμές επισκόπηση έχει κανείς

την εντύπωση ότι οι πρόσφατες και επερχόμενες εξελίξεις στην Α. Ευρώπη θα έχουν επιπτώσεις στην Ελληνική οικονομία, θετικές κι αρνητικές. Ας δούμε το θέμα πιο προσεκτικά. Για λόγους μεθοδολογίας μπορούμε και πάλι να διακρίνουμε το επίπεδο θεσμών και πολιτικής από τη μια και το επίπεδο επενδύσεων και εμπορίου από την άλλη.

Στο επίπεδο πολιτικής υπάρχει πάντα ο κίνδυνος η Κοινότητα, με την βόρεια προκατάληψη που έχει, να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στις ανάγκες της Α. Ευρώπης σε βάρος των Νοτίων χωρών μελών, όπως η Ελλάδα. Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε την περίπτωση όπου πόροι των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΟΚ θα μετακινηθούν σταδιακά από τον Εότο προς τα Ανατολικά.

Σκεπτικισμός γι αυτό το θέμα έχει εκφραστεί κι από τις χώρες του βόρειου κόσμου. Οι χώρες αυτές φοβούνται ότι η Δύση θα προσελκυσθεί από τις νέες προοπτικές στο Ανατολικό μπλοκ σε βάρος των αναπτυσσομένων χωρών. Για την Ευρώπη μια αλλαγή πολιτικής αυτής της μορφής θα ήταν λάθος. Η εφημερίδα Ιντερνάσιοναλ Χέρναρντ Τρίμπιουμ σε κύριο άρθρο της (23/12/89) με τίτλο "ενίσχυση της Νότιας Ευρώπης" εξετάζει την πιθανότητα, ιδίως μετά το '93 την θεωρεί λανθασμένη πολιτική και καταλήγει: "ή η Κοινότητα θα αύξησει τον προϋπολογισμό της ή οι Νότιοι θα στριμωχθούν". Ασφαλώς εμείς ευνοούμε την πρώτη λύση και η Ελλάδα θα πρέπει να δώσει μάχη γι αυτήν.

Σημειώνουμε ότι στο ερώτημα Ανατολή ή Νότος είναι μια άλλη έκφραση του πολιτικά φορτισμένου θέματος του αν θα πρέπει η Κοινότητα να βαθύνει την συνοχή της ή να

πλατύνει την επιρροή της προς τα Ανατολικά. Είναι γνωστό ότι σε αυτό το θέμα οι γνώμες των μελών διαφέρουν. Κατά τη γνώμη μας το Νότος ή Ανατολή είναι ψευδοδίλημα και η απάντηση είναι Ναι και στα δύο: Νότος και Ανατολή με μεγαλύτερο Κοινοτικό προϋπολογισμό. Μιλώντας στο Κοινοβούλιο ο πρόεδρος της Κοινότητας Ζακ Ντελντόρ είπε ότι η Κοινότητα θα χρειαστεί 14 δις ECU το χρόνο και έξη με δέκα χρόνια για να βοηθήσει τις έξη χώρες της Α. Ευρώπης.

Το ποσό αυτό ισοδυναμεί με το ένα τρίτο περίπου του Κοινοτικού προϋπολογισμού της ΕΟΚ για το 1990. Πέραν αυτού, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων η οποία έχει ήδη εγκρίνει δάνειο 1 δις ECU για την Πολωνία και την Ουγγαρία, θα χρειαστεί άλλα πέντε δις ECU το χρόνο για τον ίδιο σκοπό. Ας αναφέρουμε επίσης τα δάνεια από την ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως) που θα ιδρυθεί φέτος με κεφάλαιο 10 δις ECU. Θα μπορούσε να θεωρήσει τα νούμερα αυτά σαν δοκιμαστικά μπαλόνια του Ντελντόρ, αλλά οι πιέσεις θα αυξηθούν για μεγαλύτερες πιστώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΟΚ για αυτές τις χώρες. Είναι προφανές ότι στο βαθμό που θα γίνει επαναπροσανατολισμός κεφαλαίων από τον Νότο στα Ανατολικά αυτό θα έχει αρνητικές επιπτώσεις για την Ελλάδα.

Πέραν της ΕΟΚ, οργανισμοί όπως το ΔΝΤ και η Διεθνής Τράπεζα βρίσκονται σε στενή επαφή με τις χώρες της Α. Ευρώπης κι έχουν εγκρίνει ή πρόκειται να εγκρίνουν μεγάλα ποσά βοήθειας. Αυτό δεν θα έχει άμεσες επιπτώσεις για την Ελλάδα γιατί δεν δανείζεται από τους οργανισμούς αυτούς. Κατά τον ίδιο τρόπο, δεν βλέπουμε επιπτώσεις από την πα-

ροχή δανείων και πιστώσεων από εμπορικές τράπεζες και τράπεζες επενδύσεων. Πιστεύουμε ότι η πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας είναι ακόμα υψηλή, το βάρος του εξωτερικού χρέους της Α. Ευρώπης συνιστά προσεκτικούς χειρισμούς στις τράπεζες και η ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος βρίσκεται σε άνετα επίπεδα. Αλλά και το πρωταρχικό ενδιαφέρον των χωρών αυτών δεν είναι τα εμπορικά δάνεια, τα οποία αυξάνουν το εξωτερικό χρέος και την εξυπηρέτηση του. Πάντως, μπορεί να υπάρξουν έμμεσες επιπτώσεις στην Ελληνική οικονομία μέσω υψηλών επιτοκίων στις διεθνείς αγορές.

Εμπόριο και ξένες επενδύσεις, ιδιωτικές και οργανισμών, θεωρούνται από τις Α. χώρες σαν κανάλια ζωτικής σημασίας για τις οικονομικές διασυνδέσεις τους με την Δύση. Έχουν ξεκινήσει εκστρατεία για να προσελκύσουν τις ξένες επιχειρήσεις να εγκαταστήσουν εκεί μονάδες παραγωγής είτε μόνες τους, είτε σε συνεργασία με τοπικές ιδιωτικές ή κρατικές επιχειρήσεις. Υπάρχουν πολλά θετικά στοιχεία σε αυτές τις συνεργασίες και η παροχή κεφαλαίων δεν είναι το κύριο πλεονέκτημα. Οι ξένες άμεσες επενδύσεις αναμένεται να φέρουν νέες τεχνολογίες, νέο σχεδιασμό προϊόντων, νέα συστήματα διοίκησης, εμπορικές διασυνδέσεις, ελέγχους ποιότητας κ.λ. Αυτές οι εισροές θεωρούνται καταλυτικής σημασίας για την αύξηση της αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητας των οικονομιών τους και για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού.

Συχνόνως οι χώρες αυτές πιστεύουν, ότι ο συνδυασμός αυτών των ζωτικών συντελεστών γίνεται καλύτερα από τους

επιχειρηματίες παρά από τους δικούς τους οικονομολόγους γραφειοκράτες.

Για να προσελκύσουν ξένες επενδύσεις οι Α. χώρες, αλλάζουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς και ετοιμάζουν νόμους για επενδύσεις με γεμναιδωρα κίνητρα. Πέραν από τις εξασφαλίσεις τις νομικές, οι χώρες αυτές διαθέτουν σημαντικά πλεονεκτήματα στον ξένο επενδυτή όπως αναφέραμε και νωρίτερα. Υπενθυμίζουμε ότι διαθέτουν ένα καλά εκπαιδευμένο και χαμηλού κόστους εργατικό δυναμικό, φυσικές πλουτοπαραγωγικές πηγές, εσωτερική αγορά με δυνατότητες ενώ οι επιχειρήσεις που θα εγκατασταθούν εκεί θα έχουν το πλεονέκτημα της γειτνίασης για να εξάγουν στις κερδοφόρες αγορές της Α. Ευρώπης.

Λόγω των παραπάνω, κοινή εκτίμηση είναι ότι οι εξελίξεις στην Α. Ευρώπη θα έχουν προφανείς επιπτώσεις σε Νότιες χώρες της Κοινότητας συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Οι επιπτώσεις θα προέλθουν από τον επαναπροσανατολισμό των κεφαλαίων των οργανισμών και ταμείων και των ιδιωτικών επενδύσεων καθώς και από ισχυρότερο ανταγωνισμό στο εμπόριο αγαθών χαμηλής τεχνολογίας. Καθώς οι επιπτώσεις θα είναι άμεσες και έμμεσες το πρόβλημα για την Ελλάδα είναι εντονότερο. Ακόμα και στον τουρισμό είναι πιθανό να υπάρξουν βραχυχρόνιες αρνητικές επιπτώσεις.

Μια άλλη περίπτωση είναι οι μετανάστες και η πιθανή εγκατάστασή τους στην χώρα με τα εμβάσματα και τις παρεπόμενες συνέπειες.

Με λίγα λόγια οι εξελίξεις στην Α. Ευρώπη δεν δημι-

ουργούν αξεπέραστους κινδύνους για την Ελλάδα, αλλά δεν αποτελούν και κάτι το οποίο προσφέρει άφθονες ευκαιρίες. Τα Ελληνικά προϊόντα θα αντιμετωπίσουν, σίγουρα, σκληρό ανταγωνισμό στην Κοινότητα και γενικά στην διεθνή αγορά αφού οι νέοι ανταγωνιστές έχουν αρκετά συγκριτικά πλεομεκρήματα όπως τα χαμηλά ημερομίσθια ή τεχνογνωσία κ.α. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η πρόκληση η Ελληνική οικονομία θα πρέπει να γίνει περισσότερο ανταγωνιστική αυξάνοντας την παραγωγικότητα σε όλους τους κλάδους και περισσότερο τους εξαγωγικούς. Η βελτίωση της παραγωγικότητας με την ευρεία έννοια (κόστος παραγωγής, σχεδιασμός προϊόντος, εμπορία, διανομή κ.λ.). Πέραν του να γίνει πιο ανταγωνιστική, η Ελλάδα, θα πρέπει να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες που προσφέρονται και να αύξησει την παρουσία της στις χώρες αυτές. Τέτοιες ευκαιρίες υπάρχουν και θα αυξηθούν καθώς θα αυξάνει η αποδοτικότητα αυτών των οικονομιών και θα βελτιώνεται το βιοτικό τους επίπεδο. Ας μην ξεχνάμε ότι αυτές οι χώρες αποτελούν μια αγορά 115 εκ. καταναλωτών.

Η Ελλάδα θα βελτιώσει την οικονομική της παρουσία στις χώρες αυτές με το να συμμετάσχει ενεργά στις οικονομικές εξελίξεις σε αυτές τις χώρες υπό την έννοια που δεν αφορά μόνο τις εισαγωγές-εξαγωγές. Το θέμα δεν είναι καλύτερες επιδόσεις στις εξαγωγές-εισαγωγές αλλά τα εξαγωγικά πακέτα. Το περιεχόμενο των εξαγωγικών πακέτων διαφέρει και περιλαμβάνει στοιχεία όπως: κάποιο στάδιο επί τόπου επεξεργασίας, εμπορία και διανομή, υπηρεσίες για χρηματοδοτούμενα προϊόντα, χρηματοδότηση

και πιστώσεις, κ.λ. Συνήθως τό πακέτο περιλαμβάνει κάποια μορφή επένδυσης σε συνεργασία με ντόπιους επιχειρηματίες. Είναι αυτού του είδους τα πακέτα που έχουν δυνατότητα διείσδυσης στις αγορές των Α. χωρών. Φυσικά οι χώρες αυτές δεν ενδιαφέρονται τόσο για επενδύσεις κρατικών φορέων αφού αυτού του είδους τις οικονομίες τις έχουν ζήσει και απορίψει και ειδικά από ένα κράτος που έχει κακή φήμη στον χώρο της οικονομίας.

Για να καταλήξουμε, όταν μια χώρα είναι μέρος του διεθνούς οικονομικού συστήματος δεν μπορεί να ακολουθεί ενδοστρεφή και παρωχημένη πολιτική σε θέματα κίνησης κεφαλαίων και επενδύσεων. Πρέπει να ξεφύγουμε από τον μικρόκοσμο μας και να εμπλακούμε ενεργά στην νέα οικονομική τάξη πραγμάτων που διαμορφώνεται στην Α. Ευρώπη αλλά και γενικότερα.

2. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΣ ΑΝΑΤΟΛΑΣ

Η δημιουργία ενός συμβουλίου για την διεθνή οικονομική συνεργασία, η εφαρμογή επιθετικής εξαγωγικής πολιτικής, η κατάργηση των αντικινήτρων και η παροχή κινήτρων στις εξαγωγικές επιχειρήσεις κρίνονται αναγκαία για την περαιτέρω προώθηση των εξαγωγών, υποστηρίζει ο πανελλήνιος σύνδεσμος εξαγωγέων (ΠΣΕ).

Σε χτεσινή συνέντευξη τύπου η πρόεδρος, Χριστίνα Σακελαρίδη, αφού τόνισε ότι οι επενδύσεις μαζί με τις εξαγωγές συνιστούν την ατμομηχανή για την ανάκαμψη της οικονομίας, υπογράμμισε:

- Οι ΕΚ χρηματοδοτούν Κοινοτικές επιχειρήσεις για την εξαγωγή προϊόντων στις πρώην Ανατολικές χώρες. Αυτήν όμως την δυνατότητα δεν την έχουν εκμεταλλευτεί οι Ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις. Ο υφυπουργός εθνικής οικονομίας υποσχέθηκε στους εκπρόσωπους των εξαγωγέων να προβεί σε σχετικές ενέργειες.
- Κρίνεται αναγκαία η δημιουργία ενός συμβουλίου για διεθνή οικονομική συνεργασία, επειδή το εξωτερικό εμπόριο έχει νέα μορφή, αφού δεν είναι δυνατόν να αποχωριστεί από την έννοια του ανταγωνισμού, από την βιομηχανική πολιτική και τις επενδύσεις. Το συμβούλιο θα συντονίζει, θα προωθεί και θα στηρίζει σε συνεργασία με υφιστάμενους ειδικευμένους οργανισμούς την οικονομική διεξόδου της χώρας μας στο εξωτερικό, κινητοποιώντας εθνικούς και διεθνείς πόρους.
- Οι εξαγωγές, σε αξία, αυξήθηκαν κατά 10,3τ.ε. στο δε-

καήμερο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 1992 έναντι του ίδιου χρονικού διαστήματος του 1991, από 6.931,1 εκ. δολ. έναντι 7.642,2 εκ. δολ. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα έφτασαν οι εισαγωγές στα 15.623,7 εκ. δολ. έναντι 18.052 εκ. δολάρια.

- Αρνητικά επιδρούν στις εξαγωγές η υποτονική οικονομική δραστηριότητα σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ, εμπόρ των ΗΠΑ και της Δ. Ευρώπης, στην συνέχιση της αντιπληθωριστικής πολιτικής συναλλάγματος, στην κρίση που προέκυψε από τη κρίση στην πρώην Γιουγκοσλαβία, που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του μεταφορικού κόστους στα εξαγόμενα προϊόντα.

- Η κυβέρνηση θα προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για να χρησιμοποιηθεί το λιμάνι του αστακού, όπου υπάρχει η κατάλληλη υποδομή, προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα προβλήματα που έχουν προκύψει από την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί στην πρώην Γιουγκοσλαβία.

- θεωρείται αναγκαία η προβολή και προώθηση των διπλωματικών εκπροσώπων της Ελλάδας και η προβολή του υψηλού επιπέδου αποστολών σε περιοχές ή χώρες στόχουν, με συγκεκριμένο πρόγραμμα.

- θετικοί παράγοντες για τις Ελληνικές εξαγωγές είναι η ήδη διαγράφομενη ευνοϊκή κατάσταση για την ανάπτυξη του εμπορίου καθώς και η προοπτική πραγματοποίησης μεγαλύτερων εξαγωγών προς τις Ανατολικές χώρες.

3. Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΑΛΟΥΜΙΝΑΣ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑ

Χ. Μαρής Πρόεδρος Δ.Σ. της Ελληνικής Βιομηχανίας Αλουμίνας ΑΕ.

Η σύμβαση της αλουμίνας μεταξύ Ελλάδας και ΣΕ είναι έμπνευσης Καραμανλή, διαπραγμάτευσης Μητσοτάκη και υπογραφής κυβερνήσεως ΠΑΣΟΚ.

Συμφωνώ απόλυτα ότι οι συμβάσεις σαν της αλουμίνας, η πραγματοποίηση των οποίων πληρώνεται από εμάς, δηλαδή τον Ελληνικό λαό πρέπει να υπόκεινται στον δημόσιο έλεγχο και να βρίσκονται όχι στο απυρόβλητο, αλλά σε αναπεπτάμενο στάδιο και πεδίο ώστε να δέχονται τα πυρά της δημόσιας κριτικής.

Σπεύδω λοιπόν να σας γνωρίσω ότι η σύμβαση, καθώς και η μελέτη σκοπιμότητας είναι στην διάθεση του καθενός. Η αλουμίνα δεν είναι υπό εκκώλαψη νέα προβληματική του δημοσίου. Έχει όλες τις προϋποθέσεις να λειτουργήσει σαν κερδοφόρα επιχείρηση διότι:

Εδράζεται σε μια πολύ καλή σύμβαση όπως και θα διαπιστώσετε, η οποία όχι μόνο δεν εκτρέφει επιδίτηση της Σοβιετικής βιομηχανίας αλουμινίου αλλά αντίστροφα ευνοεί την Ελληνική πλευρά.

Το γνωστό οικονομικό έντυπο ECONOMIST σε εκτεταμένο άρθρο του, αναφέρεται στην σύμβαση μεταξύ Ελλάδας και ΣΕ για την αλουμίνα και είναι χαρακτηριστικό το ερώτημα που θέτει, "Γιατί, γράφει, αυτή η Σοβιετική απλοχερία; Γιατί οι Σοβιετικοί δέχθηκαν συμβατικά πριμοδότηση κατά 33τ.ε. της τιμής της Ελληνικής αλουμίνας σε σχέση με την αγορά διεθνή

τιμή της;

Προσπαθώντας μάλιστα να ανιχνεύσει την αιτιολόγηση της πραγματικά ευνοϊκότερης τιμής για την Ελληνική αλουμίνα φτάνει και σε εξεζητημένες ερμηνείες. Θεωρεί π.χ. την έννοια σαν έκφραση πολιτικής ευχαριστίας της ΕΣΣΔ, διότι η Ελλάδα ήταν μια από τις λίγες χώρες που δεν καταδίκασαν την ΣΣ για την καπάρριψη του αεροπλάνου της Ν. Κορέας.

Αν πράγματι θελήσουμε να ερμηνεύσουμε γιατί και πως οι Σοβιετικοί εφάνησαν τόσο γενναιόδωροι θα πρέπει να σταθούμε στο γεγονός ότι η συμφωνία για την αλουμίνα είναι μέρος ενός πακέτου, στο οποίο εντάσσονται και άλλα μεγάλα έργα όπως π.χ. το φυσικό αέριο. Επιπλέον, να συνεκτιμήσουμε ότι αυτές οι συμφωνίες αποτελούν θεμελιακά στοιχεία μιας νέας δομής στις Ελληνοσοβιετικές σχέσεις που επιδίωξε και επέτυχε μετά την μεταπολίτευση ο κύριος Καραμανλής.

Αν τώρα τα πολιτικά αντισταθμιστικά οφέλη είναι θετικά ή αρνητικά δεν μας απασχολεί εδώ. Εκείνο που μας απασχολεί είναι τα οικονομικά οφέλη της σύμβασης της αλουμίνας.

Το λειτουργικό κόστος της μονάδας θα είναι βελτιωμένο έναντι όλων των εν λειτουργία μονάδων αλουμίνας ανά την υφήλιο ακριβώς επειδή η επιλεγούσα τεχνολογία είναι η πλέον μοντέρνα.

Η ανταγωνιστικότητα της μονάδας είναι εξασφαλισμένη αν φυσικά αφεθεί να λειτουργήσει με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.

Η αλουμίνα είναι συναλλαγματοφόρα κατά 150 εκ. δολ. ετή-

σια. Διπλασιάζει άμεσα το ύψος των εξαγωγών προς την ΕΣΣΔ και αποτελεί μια παραγωγικοεμπορική οντότητα που συνδέει την Ελλάδα με μια αγορά εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων.

Ας μην ξεχνάμε ότι οι Σοβιετικοί διαθέτουν τεράστιο ανθρώπινο δυναμικό υψηλής μόρφωσης και ανεξάντλητο πλούτο σε συνδυασμό με την πρόσφατη ανακάλυψη τους ότι η ελεύθερη ευημερία είναι εφικτή και στον τόπο τους, θα είναι σθντομα ένας από τους πιο περιζήτητους πελάτες σε παγκόσμια κλίμακα.

Παρά τις όποιες αντιρρήσεις των οικονομολόγων είναι γεγονός ότι οι ανάγκες της χώρας μας σε πυρηνική ενέργεια θα επιβάλλουν την δημιουργία πυρηνικής μονάδας. Τα ΟΡ= ΤΙΜΟΜ μεγέθη τέτοιων γιγαντιαίων μονάδων απαιτούν και ανάλογα μεγέθη καταναλωτών. Είναι πλέον βέβαιο ότι η νέα μονάδα αλουμίνας θα είναι όχι μόνο συμφέρουσα αλλά και υποχρεωτική κατά κάποιο τρόπο.

Ως προς την βιωσιμότητα τέτοιων έργων μακράς πνοής έχουμε μια κατά αρχήν μαρτυρία από τις κερδοφόρες χρήσεις της εταιρίας "Αλουμίνιο της Ελλάδας", η οποία, είναι μια κρατικοποιημένη Γαλλική εταιρία.

4. Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΟΚ-ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Φίλιππου Πιέρρου (Βουλευτής Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου)

Η ραγδαία κατάρρευση των κομμουνιστικών πολιτικο-οικονομικών καθεστώτων στην Ανατολική Ευρώπη προβάλλει ανάγλυφα ως η ορτοσφική ευκαιρία του δυτικού κόσμου να επιδείξει έμπρακτα την αλληλεγγύη του και την ικανότητα του να αναπληρώσει οικονομικά και πολιτικά ένα επικύνδινο κενό. Ιδιαίτερα οι ΕΚ καλούνται κατά τρόπο προνομιακό να παράσχουν οικονομική και πολιτική αρωγή ώστε οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης να ανασυγκροτηθούν οικονομικά και να εκσυγχρονιστούν πολιτικά. Ο δυτικός υπερεθνικός οργανισμός με τον οικονομικό του δυναμισμό, αλλά και την θεσμικά του αυτάρκεια ασκεί ακαταμάχητη γοητεία. Η ΕΟΚ με τον καινοφανή ενοποιητικό της οργανισμό προβλέπει αξιόλογα περιθώρια απορροφητικότητας των κραδασμών και ομαλής ενσωμάτωσης των Ανατολικοευρωπαϊκών χωρών σε ένα αξιόπιστο πλαίσιο που συνδυάζει δημοκρατία και ευμάρεια. Εάν είναι αλήθεια, για να θυμηθούμε τον Γάλλο κοινωνιολόγο Μαρκ Πιαζέ, ότι ο δυναμικός τρόπος ζωής και η οικονομική ευμάρεια της δύσης έγιναν για τις κομμουνιστικές κοινωνίες τα μικρόβια της αποσταθεροποίησης τους, η ΕΟΚ συνάμα αντιπροσωπεύει το εφελτήριο της σταθεροποίησης και του εκσυγχρονισμού.

Ευθύς μετά την δρομολόγηση των εξελίξεων οι ΕΚ ανταποκρίθηκαν άμεσα στο επιτακτικό καθήκον της αλληλεγγύης. Η διάσκεψη κορυφής της Αψίδας στο Παρίσι από Ι4 έως Ι6

Ιουλίου 1989 με την συμμετοχή 24 χωρών έθεσε τις βάσεις του σχεδίου PHARE (POLAND AND HUNGARY: ASSISTANCE FOR ECONOMIC RESTRUCTURING) για την Πολωνία και την Ουγγαρία και ανάθεσε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή συντονιστικά καθήκοντα. Στις 26 Σεπτεμβρίου του ίδιου χρόνου η Επιτροπή υπέβαλλε το σχετικό πρόγραμμα δράσης με 5 κύριες θεματικές ενότητες: επισιτιστική βοήθεια και αναδιάρθρωση, επενδύσεις επιμόρφωσης και στελεχιακή επένδυση εκπαίδευσης, περιβάλλον και πρόσβαση στις Κοινοτικές αγορές. Δεν είναι του παρόντος να εκτεθούν εδώ με λεπτομέρειες οι έμπρακτες εκδηλώσεις αρωγής προς την Ανατολική Ευρώπη της Κοινότητας. Αναφέρω τηλεγραφικά τις εξής:

1. Χορήγηση στην Πολωνία και Ουγγαρία βοήθειας 300 εκ. ECU με σκοπό την προώθηση των ανωτέρω 5 θεματικών στόχων. Ήδη προτάθηκε αύξηση της σε 500 εκ. το 1990, 850 το 1991 και 1000 εκ. ECU το 1992.
2. Επισιτιστική βοήθεια στην Πολωνία ύψους 380 εκ. ECU μέχρι 16 Φεβρουαρίου 1989 με πρόβλεψη περαιτέρω αύξησης.
3. Δημιουργία από τις 24 χώρες κεφαλαίου σταθεροποίησης για την Πολωνία ύψους 1 δις δολαρίων.
4. Σύναψη μεσοπροθέσμου δανείου στην Ουγγαρία ύψους 1 δις δολαρίων με σκοπό την διαρθρωτική αναβάθμιση της Ουγγρικής οικονομίας.
5. Ίδρυση Ευρωπαϊκής τράπεζας για την ανασυγκρότηση και ανάπτυξη της Ανατολικής Ευρώπης με κεφαλαιακή υποδομή ύψους 10 δις ECU και με αποδέκτες βοήθειας όλες τις χώρες πλην της ΣΕ και της Αλβανίας.

6. Σύσταση ιδρύματος επαγγελματικής κατάρτισης με κύριο στόχο την επιμόρφωση επαγγελματιών επιχειρηματιών και διοικητικών στελεχών.
7. Χορήγηση στην Πολωνία και Ουγγαρία δανείου 200 εκ. ECU από την ΕΚΑΧ και άρση έναντι των χωρών αυτών των ποσοτικών περιορισμών των σχετικών προϊόντων.
8. Απόφαση επέκτασης των εργασιών της Ευρωπαϊκής τράπεζας επενδύσεων και εγγύηση δανείων ύψους μέχρι 1 δις ECU συνολικά κατανομημένων σε Πολωνία και Ουγγαρία επί τριετία.
9. Εισήγηση του Κοινοτικού προγράμματος TEMPUS με καταστατικό στόχο τις ανταλλαγές φοιτητών και μέων μεταξύ Κοινότητας και χωρών της Αβατολικής Ευρώπης.
10. Επέκταση για το 1990 των ευκολιών του συστήματος Γενικευμένων Κοινοτικών Προτιμήσεων που ήδη ισχύει για πολλές αναπτυσσόμενες χώρες από 1-1-1990.
11. Πλήρης άρση όλων των ειδικών ποσοτικών περιορισμών που η Κοινότητα διατηρούσε έναντι των ΧΚΕ.
12. Αναστολή για ένα έτος όλων των άλλων ποσοτικών περιορισμών του κανονισμού 288/82 για το εμπόριο με τρίτες χώρες.
13. Πρόβλεψη ταμειακού προγράμματος προμηθείας φυτοφαρμάκων για την Πολωνία και Ουγγαρία ύψους 50 εκ. ECU.
14. Σύσταση αντιπαροχικού ταμείου εκμετάλλευσης προσόδων από πωλήσεις γεωργικών προϊόντων στην Πολωνική αγορά με σκοπό την αναδιάρθρωση της Πολωνικής γεωργίας.
15. Σύναψη αμοιβαίων απωφελών συμφωνιών εμπορικής και οικονομικής συνεργασίας με Πολωνία Ουγγαρία και ΕΣΣΔ.

5. ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΜΕ ΤΙΣ
ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Νότα Τρίγωνα.

Σε πολύ χαμηλά επίπεδα κυμαίνονται οι εμπορικές μας συναλλαγές με τις βαλκανικές χώρες και ιδιαίτερα το εξαγωγικό μας εμπόριο προς αυτές παρόλο το ενδιαφέρον που παρουσιάζει από πλευράς δυνατοτήτων η Βαλκανική χερσόνησος σήμερα. Και αναρωπιέται κανείς που είναι η οικονομική διπλωματία για την οποία όλοι μιλούν σήμερα και την οποία θυμήθηκαν διάφοροι κυβερνητικοί παράγοντες λόγω των εθνικών μας προβλημάτων τα οποία βρίσκονται εδώ και καιρό στην επικαιρότητα. Η αλληλεπίδραση αυτή έχει σαν αποτέλεσμα να ετοιμάζεται, κάπως καθυστερημένα, από την διεύθυνση εξωτερικών εμπορικών σχέσεων του υπουργείου εθνικής οικονομίας (ΥΠΕΘΟ) μέσα στο καλοκαίρι εκσυγχρονισμός των εμπορικών μας γραφείων στις βαλκανικές χώρες.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΣΥΜΠΕΡ. ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΙΑ	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
ΑΛΒΑΝΙΑ											
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	12.065	12.251	8.192	7.918	8.530	8.973	6.290	4.960	18.790	17.829	12.212
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	5.173	13.853	18.739	18.199	2.547	58.199	8.798	4.853	7.498	12.283	11.879
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	6.892	-1.602	-10.528	-3.899	5.982	-49.127	-5.498	+907	+11.292	+5.537	+936
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ											
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	52.763	42.863	43.458	41.148	44.879	58.808	42.869	33.852	68.564	52.965	67.789
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	33.116	72.244	85.872	88.127	33.876	34.179	71.812	47.865	78.838	109.135	155.795
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	19.647	-29.381	-22.414	-7.979	11.003	24.621	-28.943	-13.212	-1.274	-56.170	-88.006
ΥΓΟΣΛΑΒΙΑ											
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	74.838	119.715	83.783	83.871	74.988	73.888	84.247	81.886	109.498	138.833	158.824
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	38.854	75.783	73.872	104.654	108.454	137.955	201.138	148.783	228.858	276.885	228.282
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	36.985	43.932	9.911	-20.783	-33.466	-64.067	-116.891	-66.907	-119.360	-138.052	-69.458
ΡΟΥΜΑΝΙΑ											
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	76.101	86.797	51.867	57.943	38.215	47.479	47.937	51.888	42.296	59.273	84.813
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	48.843	51.987	33.258	57.783	58.411	63.814	88.817	67.988	79.351	71.991	82.159
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	27.258	34.810	18.609	-19.840	-20.196	-16.335	-40.880	-16.100	-37.055	-12.718	-2.346

Το εμπορικό μας ισοζύγιο το 1991, σε σχέση με τις χώρες των βαλκανίων είναι αρνητικό εμφανίζοντας έλλειμα της τάξης των 141.374.000 δολαρίων. Με εξαίρεση το 1981 και το 1982, (92.532.000 και 12.919.000 αντίστοιχα), όλες τις άλλες χρονιές ο δείκτης είναι αρνητικός. Το 1991, οι εισαγωγές μας από τις Βαλκανικές χώρες έφτασαν τα 486.112.000 δολάρια ενώ οι εξαγωγές ήταν στα 344.738.000 δολάρια. Για την ίδια χρονιά ο δείκτης στο εμπορικό ισοζύγιο είναι αρνητικός για τις περισσότερες χώρες όπως η Βουλγαρία (-68.006.000 δολ.), η Γιουγκοσλαβία (-66.358.000 δολ.), η Ρουμανία (-7.346.000 δολ.) και μόνο η Αλβανία εμφανίζει θετικό ισοζύγιο για την Ελλάδα (336.000 δολ.).

Η οποιαδήποτε λοιπόν οικονομική μας παρουσία στις χώρες αυτές, είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Και αυτό οφείλεται, μέχρι ενός σημείου, στο ότι δεν υπάρχει σωστή εμπορική αντιπροσώπευση. Και ενώ το 95τ.ε. των εμπορικών μας συναλλαγών πραγματοποιείται σε 15 χώρες και το 90τ.ε. των εξαγωγών καλύπτεται σε αεροπορική ακτίνα τριών ωρών, σε χώρες δηλαδή που κυρίως περιβάλλονται από την Μεσόγειο, διατηρούνται εμπορικοί ακόλουθοι σε απομακρυσμένες περιοχές όπου δεν υπάρχει καμμία εμπορική συναλλαγή.

6. ΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗΣ ΤΩΝ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Όπως σε όλα, έτσι και στο φαινόμενο των βαθυτάτων αλλαγών στις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης η ενασχόληση στην Ελλάδα υπήρξε αρκετά επιφανειακή. Η παρακολούθηση της επικαιρότητας, μερικοί προβληματισμοί σχολιαστικού ύφους σχετικά με τις συνέπειες των εξελίξεων, ορισμένες αναλυτικές παρεμβάσεις, στην συνέχεια, λήθη και έλλειψη ενδιαφέροντος.

Οι "άλλοι" όμως, συνεχίζουν να σκέφτονται να αναλύουν, και να εξετάζουν τις συνέπειες. Βήμα-βήμα, χωρίς διακοπή και με ιδιαίτερα αναλυτικό τρόπο. Αφορμή για αυτό το σημείωμα, μια στρογγυλή τράπεζα με αρκετά ευρεία συμμετοχή, νομική σε έμφαση, που είχε οργανωθεί στις αρχές Οκτωβρίου στην Βιέννη με αντικείμενο -ακριβώς- τον προσδιορισμό των εμπλοκών που έχει φέρει στις συναλλαγές το οικονομικό σοκ που περνούν οι Ανατολικές οικονομίες. Μοναχική παρουσία από την Ελλάδα ένας νομικός που δεν ήταν σαφές αν παρευρισκόταν υπό την ιδιότητα του αυτή ή ως δημοσιογράφος.

Η Γκάμμα των προβλημάτων ευρύτατη: από την αδυναμία πληρωμής (ή την μεγάλη καθυστέρηση, πότε μια μεγάλη καθυστέρηση την θεωρείς αδυναμία πληρωμής) μέχρι την μεταβολή του αντισυμβαλλόμενου (είχες μια σύμβαση με ένα υπουργό ή έναν οργανισμό, και διαπιστώνεις ότι την εκτελεί ή δεν την εκτελεί, ένας άλλος οργανισμός ή μια επιχείρηση, από

τη μονομερή διακοπή παγωμένων σχέσεων προμηθείας (το έζησαν αυτό π.χ. οι Ούγγροι και οι Πολωνοί με αντισυμβαλλόμενους τους Ανατολικογερμανούς όταν οι τελευταίοι έγιναν απλώς Γερμανοί, και τρέχουν και δεν φτάνουν ζητώντας δις μάρκα για αποζημίωση, ενώ χρειάζονται να προσφύγουν στην διεθνή αγορά για να αντικαταστήσουν τον τέως εμπορικό εταίρο τους) μέχρι το DE FACTO πάγωμα επενδυτικών σχεδίων ή κοινών επιχειρήσεων με την ΕΣΣΔ και τις άλλες Ανατολικές χώρες να μην προλαβαίνουν να καταλάβουν τι συμβαίνει στην ίδια τους την χώρα, θα ήταν ελάχιστα ρεαλιστικό να περιμένει κανείς ότι θα επενέδναν χρόνο, και σπάνιους πόρους σε εξωχώριες δραστηριότητες.

Και δεν είναι μόνο η ποικιλία των εμπλοκών που εμφανίζονται: είναι και η αβεβαιότητα του τι κάνεις, νομικά και πρακτικά όταν οι σχέσεις "κολλούν" Διαιτησία; Θα έχει πρακτική χρησιμότητα το αποτέλεσμα της; Συμβιβασμός, επαναδιαπραγμάτευση, τι;

Μήπως το θέμα δεν μας πολυενδιαφέρει στην Ελλάδα, γιατί η οικονομική μας δραστηριότητα με τις Ανατολικές χώρες είναι περιορισμένη; Η γιατί δεν έχουμε αντιμετωπίσει ίδια προβλήματα; Ασφαλώς όχι, άλλωστε είναι χαρακτηριστικό ότι πολλοί από τους ξένους γνωρίζουν στιγμιότυπα και πτυχές της Ελληνικής εμπλοκής στον κυκεώνα των Ανατολικών εξελίξεων...

Δεν υπάρχει περίπτωση του Ελληνικού βωξίτη με τις καθυστερήσεις πληρωμής, καθώς και κάποιων πυρίμαχων όπου η αναδιάρθρωση της Σοβιετικής μεταλλουργίας έχει θέσει σε συνεχή ροή τους αντισυμβαλλόμενους της Ελληνικής με-

ρίας;

Δεν υπάρχει η περίπτωση του Σοβιετικού φυσικού αερίου; όπου είναι ολότελα άδηλο το που βρισκόμαστε- στην Ελλάδα ανθούν οι καταγγελίες για την καφασκευή δεξαμενών- όταν είναι άγνωστο αν και με ποιούς όρους οι Σοβιετικοί θα συμμετάσχουν στην κατασκευή του αγωγού, καθώς και πως θα τιμολογηθεί η παροχή του αερίου.

Τι ακριβώς νομική λειτουργικότητα έχει το πλέγμα των συμφωνιών για την Αλουμίνα, όταν είναι άδηλη η τύχη του χρηματοδοτικού σκέλους που υποτίθεται ότι κάλυπτε η ΕΣΣΔ; Η μήπως αυτή θα είναι η προτεραιότητα των Σοβιετικών, να στηρίξουν την συναλλαγματική χρηματοδότηση της Ελληνικής Αλουμίνας; Και ποιαν δεσμαυτικότητα θα θεωρήσουν οι Σοβιετικοί ότι έχει η φόρμουλα τιμολόγησης της Αλουμίνας μετά το νέο πετρελαϊκό σοκ;

Και συνεχίζεται η λίστα άνευ τέλους, καλύπτοντας τα τουριστικά VOUCHER μέχρι συμφωνίες εξαγωγών με συωπηλή συμφωνία εισαγωγών (αυτές που αντικατέστησαν τα παλαιά κλήριγκ), από αγορές κρασιών και πλεονασμάτων φρούτων μέχρι αξιοποίηση τεχνολογικών συμφωνιών και ποινικές ρήτρες καθυστερημένων ναυπηγήσεων...

7. ΣΥΓΚΡΑΤΗΜΕΝΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

Πέτρου Λιυμάρδου

Ανάκαμψη των εξαγωγών προβλέπει, τόσο σε αξία όσο και σε όγκο, για την περίοδο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 1990 η τακτική τριμηνιαία έρευνα που πραγματοποιεί ο Πανελλήνιος σύνδεσμος εξαγωγέων. Για να εκτιμηθούν όμως σωστότερα οι προοπτικές αυτές πρέπει να αναφερθεί ότι η σύγκριση γίνεται με τις εξαγωγικές επιδόσεις του προηγούμενου τριμήνου, όταν οι εξαγωγές είχαν πέσει κατακόρυφα. Αναμένεται να είναι η αύξηση σε αξία ελαφρώς μεγαλύτερη από την αύξηση σε όγκο και να σημειωθεί έτσι μικρή αύξηση των τιμών των εξαγομένων προϊόντων κατά το τελευταίο τρίμηνο του 1990. Η αύξηση αυτή θα προέλθει κυρίως από την αύξηση των εξαγωγών προς την ΕΟΚ. Βελτιωμένες ή στην χειρότερη περίπτωση στάσιμες προβλέπονται οι εξαγωγές προς τις χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης.

Η συγκρατημένη εκτίμηση για την ενίσχυση των εξαγωγών ενισχύεται από την **επισιμότητα** που χαρακτηρίζει τις επιδόσεις του πρώτου εξαμήνου. Το δελτίο πορείας των Ελληνικών εξαγωγών του ΚΕΕΜ (κέντρο εξαγωγικών ερευνών και μελετών) που παρουσιάζει τις εκτιμήσεις οι οποίες προκύπτουν από τα στοιχεία των εμπορικών εταιρών της Ελλάδας, αναφέρει ότι η αξία σε δολάρια ΗΠΑ των Ελληνικών εξαγωγών κατά τους πρώτους μήνες του 1990 παρουσιάζει στασιμότητα σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο του 1989. Η σχετική αύξηση των εισαγωγών από την άλλη μεριά κατά την

Ίδια περίοδο επιβεβαιώνουν την εκτίμηση, ότι παρατηρείται μια επιδείνωση των προβλημάτων του ισοζυγίου. Η ευνοϊκή εξέλιξη που σημειώθηκε στο ισοζύγιο του 1987 και του 1988 έχει αναστραφεί από το 1989, με συνέπεια να αυξηθεί και πάλι ο εξωτερικός δανεισμός του δημόσιου τομέα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το 1989 ο ρυθμός ανόδου του εμπορικού ελλείματος διπλασιάστηκε και ανήλθε σε 19,5τ.ε. από 9,9τ.ε. το 1988. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην αύξηση του ελλείματος του ισοζυγίου καυσίμων κατά 22,7τ.ε. έναντι μείωσης 24.Ιτ.ε. το 1988, καθώς και στην πορεία του εμπορικού ισοζυγίου χωρίς καύσιμα: 18,8τ.ε. το 1989, και 22τ.ε. το 1988.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Αποτελέσματα των απαντήσεων για την τάση των εξαγωγών στο τρίμηνο Οκτ. - Δεκ. 1990

Α' Κατ' όγκο*

	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	Ε.Ο.Κ.	Β. ΑΜΕΡΙΚΗ (ΗΠΑ- ΚΑΝΑΔΑΣ)	ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΕΥΡΩΠΗ	ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	Μ. ΑΝΑΤΟΛΗ Β. ΑΦΡΙΚΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
ΑΝΟΔΙΚΗ	64%	61%	49%	47%	43%	40%	55%
ΣΤΑΣΙΜΗ	22%	26%	39%	43%	34%	34%	33%
ΠΤΩΤΙΚΗ	14%	11%	12%	10%	23%	26%	12%
	+58	+50	+37	+37	+28	+14	+43

Β' Κατ' αξία*

	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	Ε.Ο.Κ.	Β. ΑΜΕΡΙΚΗ (ΗΠΑ- ΚΑΝΑΔΑΣ)	ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΕΥΡΩΠΗ	ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	Μ. ΑΝΑΤΟΛΗ Β. ΑΦΡΙΚΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
ΑΝΟΔΙΚΗ	66%	63%	51%	51%	43%	41%	55%
ΣΤΑΣΙΜΗ	21%	27%	37%	41%	34%	36%	33%
ΠΤΩΤΙΚΗ	13%	10%	12%	8%	23%	21%	12%
	+53	+53	+39	+43	+28	+28	+43

*Σημείωση: Εμφανίζεται η προσοχή στο γεγονός ότι τα ποσοστά αφορούν διαφορές των θετικών και αρνητικών απαντήσεων και δεν αντιπροσωπεύουν μεταβολή των εξαγωγικών πραγματικοτήτων, δεδομένου ότι η έρευνα, όπως άλλωστε όλες οι έρευνες αυτού του είδους, δεν είναι ποσοτική.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.

	1986	1987	1988	1989
α) Κάλυψη εισαγωγών από εξαγωγές	44,2%	44,7%	43,7%	39,7%
- Κάλυψη χωρίς καύσιμα	47,6%	48,7%	46,5%	42,9%
β) Εισαγωγική διακάλυψη	26,0%	27,2%	25,9%	28,0%
γ) Εξισορρόπηση	11,5%	12,2%	11,2%	11,1%
δ) Συντελεστής εμπορικής προσαρμογής	110,3%	101,1%	114,6%	132,9%
ε) Εμπορ. Έλλειμμα/ΑΕΠ	14,5%	15,0%	14,6%	16,9%

- Ως ποσοτό όγκ. Β υπολογίστηκε η μέση τιμή του κάθε έτους.

- ΑΕΠ: Εκτίμηση ΥΠΕΘΟ.

8. ΞΕΛΟΓΓΕΣ ΚΑΤΟΠΙΝ ΑΔΕΙΑΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Μόνο με άδεια του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας θα πραγματοποιούνται εξαγωγές αγαθών προς τις δημοκρατίες της Βοσνίας-Ερζεβοβίνης, Σλοβενίας, Κροατίας, και των Σκοπίων, καθώς επίσης επανεξαγωγές και TRANSIT διελεύσεις.

Σχετική απόφαση υπέγραψε ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Αρ. Τσιμπλάκος με στόχο την ρύθμιση των συναλλαγών (εμπορικών) μεταξύ Ελλάδας και εδαφών της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Η διαδικασία της άδειας δεν ισχύει:

- Για εξαγωγές τροφίμων ή προϊόντα για αυστηρά ιατρικούς σκοπούς, για ουσιώδεις ανθρωπιστικές ανάγκες.
- Για εξαγωγές προϊόντων που η αξία τους δεν υπερβαίνει τα 1000 ECU.
- Για εξαγωγές προϊόντων που δεν συνιστούν εμπορικές αποστολές.

9. ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΤΟΥ ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

ΕΕΝΟΣ

Η δυσμενής εξέλιξη του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών της χώρας τον Ιούνιο και η ασαφής προοπτική του και οι επίσημες εκτιμήσεις για εκτίναξη του τιμάριθμου άνω του Ι5τ.ε. τοποθετούν πλέον τα δύο μεγέθη στην μαύρη λίστα των μεγεθών της οικονομίας.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

(εκ. δολάρια)

	Ιανουάριος-Ιούνιος		
	1990	1991	1992
Εισαγωγές	9.840	9.914	9.850
Εξαγωγές	3.071	3.542	3.090
Εμπορικό ισοζύγιο	-5.768	-6.371	-6.760
Αδηλοι πόροι	5.073	6.624	7.859
Αδηλες πληρωμές	2.083	2.400	2.486
Ισοζύγιο άδηλων	2.991	4.224	5.373
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών..	-2.777	-2.147	-1.387

ΚΕΦΑΛΑΙΟ "5"

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε αυτό το τελευταίο Κεφάλαιο της εργασίας θα προσπαθήσουμε να κάνουμε τον απολογισμό των εμπορικών σχέσεων της Ελλάδας με τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης, όπως επίσης και να εξάγουμε ορισμένα συμπεράσματα που προκύπτουν από την διερεύνηση του θέματος.

- I. Ένα αρκετά μεγάλο κομμάτι των συνολικών εισαγωγών της Ελλάδας διεξάγεται με τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης το 1960, ενώ για την ίδια χρονολογία, το ποσοστό των εξαγωγών μας προς τις χώρες αυτές είναι ουσιαστικά μικρό (τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 22,1τ.ε. και , τ.ε.). Το 1980, τα ποσοστά αυτά διαμορφώνονται για τις μεν εισαγωγές στο 12,5τ.ε. ενώ για τις εξαγωγές παραμένει περίπου σταθερό στο 7τ.ε. (6,8τ.ε.). Παρατηρούμε την πολύ θεαματική πτώση των εισαγωγών από τις χώρες αυτές, έτσι καθώς η σημασία τους για την Ελλάδα μειώνεται. Φαίνεται πως σε αυτή την αλλαγή συντέλεσε η συμφωνία σύνδεσης της Ελλάδος με την Κοινότητα.

Σε αυτά τα χρόνια το εμπόριο διεξάγεται μέσω συμφωνιών κλήρινγκ, κυρίως, αλλά και μέσω της κίνησης συμμετοχής των χωρών αυτών και της Ελλάδας σε διεθνείς οργανισμούς όπως η GATT, το ΔΝΤ κ.α. Κατά την δεκαετία του 1950, συνήφθησαν συμφωνίες κλήρινγκ με όλες τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης πλην της Αλβανίας. Στις αρχές της δεκαετίας του

1970 συνήφθη ανάλογη συμφωνία και με την Αλβανία. Οι συμφωνίες κλήρινγκ περιέχουν συνήθως την ρήτρα του μάλλον ευνοούμενου κράτους, ρήτρες τιμών όπως και διάφορους περιορισμούς και διατάξεις. Οσον αφορά τις εμπορικές σχέσεις μέσω διεθνών οργανισμών, τα κράτη, στην συγκεκριμένη περίπτωση η Ελλάδα και οι Ανατολικές χώρες της Ευρώπης, εμπορεύονται σύμφωνα με τους όρους προσχώρησης.

2. Στην συμπερασματική μας ανάλυση, θα πρέπει εκτός των άλλων, να λάβουμε υπόψη και την γεωγραφική θέση των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης σε σχέση με την Ελλάδα. Έτσι, αναλογιστεί κανείς την γεωγραφική συγγένεια των χωρών αυτών με την Ελλάδα, ειδικότερα με τις χώρες των Βαλκανίων θα πρέπει να πούμε ότι το ποσοστό του εμπορίου της χώρας μας με τις χώρες αυτές σαν ποσοστό του συνολικού μας εμπορίου εμφανίζεται πολύ μικρό ενώ στην πραγματικότητα οι επιμέρους συνθήκες ευνοούν το εμπόριο με τις χώρες αυτές. Σημειώνονται εδώ τα αντίστοιχα ποσοστά στις εισαγωγές-εξαγωγές των βαλκανικών χωρών σαν ποσοστό του συνολικού εμπορίου της χώρας (4τ.ε. και 2,5τ.ε. για το 1980). Βέβαια, οι χώρες αυτές όπως και οι άλλες Ανατολικές χώρες της Ευρώπης πλην της ΕΣΣΔ, δεν έχουν να επιδείξουν ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα για τα προϊόντα τους όμως, ήταν σε θέση να προσφέρουν την σχετικά ανώτερη τεχνολογία τους με αντάλλαγμα τα πολλές φορές παθητικά Ελληνικά προϊόντα. Αυτό ακριβώς προσπάθησαν να εκμεταλλευτούν και οι Ελληνικές κυβερνήσεις συνάπτοντας συμφωνίες

κλήρινγκ με τις χώρες αυτές όχι όμως στον βαθμό που θα μπορούσαν ίσως λόγω της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης στις χώρες αυτές είτε λόγω της πίεσης των δυτικών κρατών για αποκλεισμό των σοσιαλιστικών κρατών.

Η πολλή κουβέντα που γίνεται για τις συμφωνίες κλήρινγκ γίνεται γιατί μέσω των συμφωνιών αυτών πραγματοποιείται το σύνολο σχεδόν του Ελληνικού Ανατολικού εμπορίου. Η κατάργηση δε των συμφωνιών κλήρινγκ με την Γιουγκοσλαβία και την ΕΣΣΔ το 1977 και υπό την πίεση των διεθνών οργανισμών που κοινά συμμετείχαν αλλά και της Κοινότητας, ήρθε να επιβεβαιώσει την άποψη πως οι συμφωνίες αυτές ήταν συμφέροντες για την Ελλάδα και πως η κατάργηση των δεν θα οδηγούσε μόνο στην μείωση της σημασίας του εμπορίου με τις χώρες αυτές αλλά και στην μεγαλύτερη ελλειμματοποίηση του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας μας.

3. Η υφή της Ελληνικής οικονομίας με τον έντονα προστατευτικό χαρακτήρα και την μειωμένη ανταγωνιστικότητα και τα αρκετά παθητικά προϊόντα, μπορούμε να πούμε ότι πλησιάζει αρκετά τις συνθήκες που επικρατούν και στις χώρες του κρατικού εμπορίου. Εξάλλου και στην Ελλάδα, πολλές από τις επιχειρήσεις είναι Δημόσιοι Οργανισμοί Κοινής Ωφελείας (ΔΕΚΟ). Έτσι, και όσον αφορά το εμπόριο με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, οι διάφορες συμφωνίες που γίνονται είναι ως επί το πλείστον διακρατικές και με μερικές χώρες μονάχα διακρατικές π.χ. Αλβανία. Υπό αυτές τις συνθήκες

Εδώ, και πριν περάσουμε στην περίοδο μετά την ένταξη, θα πρέπει να δούμε περιληπτικά τις σχέσεις της Κοινότητας με τις Ανατολικές χώρες αφού, όπως θα φανεί και παρακάτω, είναι θεμελιώδους σημασίας για τις αντίστοιχες της Ελλάδας με τις χώρες αυτές. Στην ουσία, οι σχέσεις της Κοινότητας με τις Ανατολικές χώρες επηρεάζει και τις αντίστοιχες της Ελλάδας όχι μόνο μετά την ένταξη αλλά και πριν από αυτήν.

4. Είδαμε παραπάνω, σε προηγούμενο κεφάλαιο, τις ταραγμένες σχέσεις της Κοινότητας με τις Ανατολικές σχέσεις από την γέννηση της και αργότερα τις επίσης όχι ιδιαίτερα καλές σχέσεις της Κοινότητας με την ΚΟΜΕΚΟΝ. Βέβαια, η στάση των Ανατολικοευρωπαϊκών κρατών έχει διαφοροποιηθεί στο πέρασμα του χρόνου όπως και αυτή της Κοινότητας. Παραυτά, τα ανεπτυγμένα δυτικά κράτη-μέλη της Κοινότητας χρησιμοποίησαν την οικονομική τους ευρωστία αλλά και αυτήν της Κοινότητας για να ασκήσουν πολιτική πίεση στα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης. Τα κράτη αυτά της Δ. Ευρώπης είχαν την δυνατότητα να ασκήσουν πίεση στην Ελληνική κυβέρνηση που εξάλλου είχε και δεδηλωμένη την πίστη της σε αυτά, αλλά και στην Αμερική. Έτσι πολλές φορές, όπως θα δούμε κι αργότερα, η Ελλάδα αναγκάστηκε να επιβάλλει κυρώσεις προς τις εν λόγω χώρες που ουσιαστικά δεν την συνέφεραν. Από την άλλη, πολλές φορές, ο περιορισμός του εμπορίου από τις χώρες αυτές, με την Ελλάδα, έγινε λόγω της πολιτικής των χωρών αυτών έναντι όλων των Δυτικών.

πολλές φορές το εμπόριο γίνεται πολιτική και η Ελλάδα προκειμένου να εξασφαλίσει άλλου είδους ανταλλάγματα π.χ. στρατιωτικά, αναγκάζεται να πάρει μέρος σε ενέργειες που ουσιαστικά δεν την συμφέρουν όπως για παράδειγμα σε εμπορικούς αποκλεισμούς των Ανατολικών κρατών από τις δυτικές χώρες για λόγους πολιτικούς. Αυτή η πολιτική που πιθανά δεν έχει ιδιαίτερες συνέπειες για μια δυνάτη οικονομία, είχε σε πολλές περιπτώσεις αρνητικές συνέπειες για την Ελληνική οικονομία η οποία σε πολλές περιπτώσεις και για συγκεκριμένα προϊόντα ήταν σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένη από τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης. Η εξάρτηση αυτή ήταν μεγαλύτερη κατά την δεκαετία του 1960 από την αντίστοιχη της δεκαετίας του 1970 για να είναι ακόμα μικρότερη στην δεκαετία του 1980. Η μείωση αυτή της σημασίας της Ανατολικής Ευρώπης για το Ελληνικό εμπόριο προήλθε ακριβώς από την πίεση που δέχονταν από τις άλλες Δυτικές οικονομίες και ιδιαίτερα μετά την ένταξη της χώρας στην Κοινότητα και καθώς δέχτηκε το Κοινοτικό κεκτημένο.

5. Για να κλείσουμε την προκοινοτική περίοδο θα πρέπει να σημειωθεί πως τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του 1970 και μετά την κατάργηση των συμφωνιών κλήρινγκ με την Σ.Ε. και την Γιουγκοσλαβία ένα μεγάλο μέρος του εμπορίου με τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης άρχισε να διεξάγεται σε ελεύθερο συνάλλαγμα. Πάντως στο τέλος του 1980 εξακολουθούσαν να ισχύουν έξη συμφωνίες κλήρινγκ.

Με την πλήρη ένταξη της Ελλάδος στην Κοινότητα το 1981, η Ελλάδα αναγκαστικά δέχτηκε το Κοινοτικό κεκτημένο όμως, σε πολλές περιπτώσεις με μεταβατικές περιόδους. Στον αντίποδα, η Ελλάδα θα μπορούσε να συμμετέχει στην λήψη των αποφάσεων με όμως σχετικά περιορισμένες δυνατότητες να "περνάει" την άποψη της. Μην ξεχνάμε πως η πλήρης ένταξη στην Κοινότητα συνέπεσε με την πολιτική αλλαγή στην Ελλάδα, με τις εκλογές του 1981, και τώρα η εξουσία βρίσκεται στα χέρια του ΠΑΣΟΚ.

6. Η "σοσιαλιστική" κυβέρνηση της Ελλάδας, κράτησε ιδιαίτερα επιφυλακτική στάση απέναντι στην Κοινότητα, ίσως προσπαθώντας να εξασφαλίσει από τη μία ευνοϊκότερες μεταβατικές περιόδους για την Ελλάδα και από την άλλη μια κάποια θετική μεταβολή των όρων προσχώρησης. Απέμναντι στις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης η νέα κυβέρνηση κράτησε μια περισσότερο φιλική στάση από την κυβέρνηση της Η.Δ. η οποία μπορούμε να πούμε ότι υπήρξε περισσότερο επιρεπής στα συμμαχικά κελεύσματα. Η φιλική στάση της Ελληνικής κυβέρνησης ήταν ίσως μια μορφή απειλής προς τους Κοινοτικούς εταίρους και γενικά τους Δυτικούς και μεταφραζόταν όχι μόνο στο εμπορικό επίπεδο αλλά και σε πολιτικό. Η ταχτική αυτή είχε και τα αποτελέσματα της μάλλον θετικά παρά την επικινδυνότητα των χειρισμών. Γενικά μπορούμε να πούμε ότι η Ελλάδα πολλές φορές λειτούργησε, και ως προς τις χώρες αυτές, αντίθετα με την Κοινότητα και σε αρκετές περιπτώσεις προκάλεσε την οργή

της.

Παραυτά, παρόλο δηλαδή που η κυβέρνηση διάκειται θετικά έναντι των Ανατολικών χωρών της Ευρώπης η σημασία του εμπορίου μας με τις χώρες αυτές μειώθηκε ακόμα περισσότερο κατά τα πρώτα έτη της δεκαετίας του 1980. Αυτό έγινε γιατί η Ελλάδα, σαν μέλος της Κοινότητας, όσο κι αν ήθελε να αποκλίσει από την πολιτική της ήταν αναγκασμένη να ασκεί την εμπορική της δραστηριότητα στα πλαίσια της. Εξάλλου στην Κοινότητα υπάρχουν συμφωνίες και πολιτικές όπως για παράδειγμα η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), που περιορίζουν κατ'αρχήν πολύ την εμπορική εξουσία της κυβέρνησης του κράτους μέλους.

7. Είναι γνωστό από τα προηγούμενα κεφάλαια ότι με την πλήρη ένταξη καταργήθηκαν όλες οι συμφωνίες κλήρινγκ που ήταν ακόμα σε ισχύ. Ουσιαστικά όμως, το εμπόριο κλήρινγκ συνεχίστηκε και μετά την κατάργησή του. Η αποπληρωμή των υπολοίπων των λογαριασμών κλήρινγκ θα έπρεπε να γίνει σε μία χρονική περίοδο έτσι ώστε να κλείσουν οριστικά. Αυτή η αποπληρωμή θα γινόταν μέσω αντισταθμιστικών συμφωνιών αποδέχτηκε και η Κοινότητα. Μέσα λοιπόν σε αυτό το εμπόριο, για την αποπληρωμή του εμπορίου κλήρινγκ, διεξαγόταν παράλληλα και ανεξάρτητο εμπόριο που πρακτικά ενσωματώνονταν στις αντισταθμιστικές συμφωνίες χωρίς στην πραγματικότητα να αποτελεί αναγκαίο μέρος τους. Έτσι, παρά την κατάργηση των συμφωνιών κλήρινγκ με την ένταξη στην Κοι-

νότητα, μεγάλο μέρος του Ελληνικού Ανατολικού εμπορίου διεξαγόταν ακόμα μέσω συμφωνιών κλήριγκ. Αυτή βέβαια, ήταν μια τακτική για την οποία η Κοινότητα ήταν αντίθετη όμως συνέφερε την Ελλάδα αφού όπως προαναφέραμε ήταν στην ευχάριστη θέση, μέσω των Ανατολικών χωρών, να βλέπει τα παθητικά της προϋόντα να απορροφούνται.

Αριθμητικά, το ποσοστό του Ανατολικού εμπορίου στο συνολικό εμπόριο της Ελλάδας πέφτει, μετά από διακυμάνσεις, στο 7,7τ.ε. το 1985 για τις εισαγωγές, ενώ για τις εξαγωγές παραμένει περίπου σταθερό στο 7τ.ε. (7,2τ.ε.).

Ουσιαστικά, και σε σχέση με την ένταξη, η μείωση του ποσοστού των εισαγωγών και η σταθερότητα των εξαγωγών φανερώνουν την προσπάθεια που κατέβαλε η κυβέρνηση να διατηρήσει εμπορικές σχέσεις με τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης. Σε αντίθετη περίπτωση τα αντίστοιχα ποσοστά θα υπόκειντο σε πολύ μεγαλύτερες μειώσεις λόγω της ένταξης.

8. Η Ελλάδα, κατά την δεκαετία του 1980, εκμεταλλήθηκε, στην εξωτερική της πολιτική, τα λεπτά όρια που διαχωρίζουν το εμπόριο από την πολιτική γενικά. Κατάφερε, να γίνει το αγαπημένο Δυτικό κράτος των σοσιαλιστικών κρατών και αντίστοιχα το μαύρο πρόβατο της Κοινότητας που όμως, έπρεπε να ενσωματωθεί στον οργανισμό έστω και με ευνοϊκότερες ρυθμίσεις. Έτσι, από τη μία κατάφερε να είναι ο διαπραγματευτής (ένα είδος διαιτητή) μεταξύ της Κοινότητας και των Ανατολικών κρατών. Πραγματικά εντυπωσιάζουν, ορισμέ-

νες συμβάσεις, μεταξύ της Ελλάδας και Ανατολικών χωρών, λόγω της ευνοϊκότητας των όρων τους για την Ελλάδα π.χ. σύμβαση της Αλουμίνας.

Επίσης εντυπωσιακή, είναι η ανοχή της Κοινότητας στην συμπεριφορά της Ελλάδας και η διαστολή των ορίων προσαρμογής σε αρκετές περιπτώσεις όπως και οι σχετικές επιτυχίες της κυβέρνησης της Ελλάδος για την από ΕΟΚ χρηματοδότηση.

Εδώ σημειώνουμε πως ήδη από το 1977, με την κατάργηση των πρῶτων συμφωνιών κλήριγκ (ΕΣΣΔ, Γιουγκοσλαβία), το εμπόριο της Ελλάδας με τις Ανατολικές χώρες, σε ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό του, γίνεται σε ελεύθερο συνάλλαγμα.

9. Κλείνοντας την συμπερασματική ανάλυση, για τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1980 που συμπέφτει με τα πρώτα χρόνια της πλήρους ένταξης αλλά και με τα πρώτα χρόνια διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ, μπορούμε να πούμε ότι η Ελλάδα, έπαιξε ένα διπλό παιχνίδι με την Κοινότητα και τα σοσιαλιστικά κράτη προσπαθώντας να αποκομίσει οφέλη και από τους δύο. Μπορούμε να πούμε ότι σε γενικές γραμμές επιτυγχάνονται οι στόχοι για την πρώτη πενταετία ενώ στην μέση της δεκαετίας η στάση της Ελλάδας αλλάζει παράλληλα με την στροφή της Κοινότητας και την χρηματοδοτική βοήθεια που η χώρα μας δέχεται το 1986.

Η γεωγραφική εξέλιξη του εμπορίου με τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης ήταν κυρίως προς την ΕΣΣΔ θετική ενώ ήταν μάλλον αρνητική για τις υπόλοιπες μικρές βόρειες και βαλκανικές Ανατολικές χώρες. Αυτό είναι φυσικό καθώς η ΕΣΣΔ αντιπροσωπεύει μια μεγάλη πολιτική και οικονομική δύναμη και μια πιθανή θετική εμπορική πολιτική προς αυτές τις χώρες θα γίνει πρώτα προς αυτήν. Η πτώση η και στασιμότητα με τις Βαλκάνιες χώρες είναι αφύσικη όμως, λόγω της γεωγραφικής συγγένειας.

Το μερίδιο της Ελλάδας στο εμπόριο των χωρών αυτών αλλά και το μερίδιο των χωρών αυτών στο εμπόριο της Ελλάδας, μειώνεται πολύ φυσικά για λόγους που καταθέσαμε παραπάνω όχι απαραίτητα πολιτικούς.

ΙΟ. Όσον αφορά την πορεία του εμπορίου κατά βασικές κατηγορίες προϊόντων οι αλλαγές είναι ουσιαστικές και μεγάλες κυρίως όσον αφορά τα αγροτικά προϊόντα όπου έχουμε πτώση και στις εξαγωγές και στις εισαγωγές κυρίως λόγω της πολύ γνωστής μας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Κοινότητας. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως τα αγροτικά προϊόντα είναι θεμελιώδους σημασίας για την Ελλάδα, έτσι η Κοινότητα, ελέγχοντας τα αγροτικά ουσιαστικά ελέγχει και την ίδια την οικονομία μας.

ΙΙ. Θα πρέπει να σημειωθεί πως το εμπορικό μας ισοζύγιο με τις Ανατολικές χώρες παραμένει πάντα ελλειματικό, στο σύνολο του, αλλά και ξεχωριστά με ελάχιστες εξαιρέσεις.

Για την λύση αυτού του θέματος, μάλλον θα πρέπει να εξετάσουμε την γενική κατάσταση της οικονομίας και την εμπορική συμπεριφορά της χώρας μας. Όμως, με τις Ανατολικές χώρες, λόγω περιορισμένων απαιτήσεων των καταναλωτών θα ήταν δυνατόν η Ελλάδα να έχει περισσότερο θετικό εμπορικό ισοζύγιο. Βέβαια, οι εισαγωγές (μεγάλες) καυσίμων με τις αντίστοιχες μηδαμινές εξαγωγές φέρνουν ένα εν γένει μεγάλο έλλειμα και έτσι η εξισορρόπηση γίνεται πιο δύσκολη. Πάντως, χωρίς τις πιέσεις της Κοινότητας και με ίσως μεγαλύτερη οργάνωση και διεισδυτικότητα των Ελληνικών επιχειρήσεων στις Ανατολικές χώρες, θα ήταν δυνατόν να περιορίσουμε το μεγάλο έλλειμα σε αρκετά μεγάλο βαθμό.

12. Στα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του 1980 καθώς και τα πρώτα της δεκαετίας του 1990, οι αλλαγές που υπέστησαν οι οικονομίες των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, μετά την κατάρρευσή του υπαρκτού σοσιαλισμού, ο διαμελισμός πολλές φορές των δημοκρατιών και οι πολέμοι που συνεχίζονται ακόμη και σήμερα έχουν δημιουργήσει για τις χώρες αυτές αλλά και όσες σχετίζονται με αυτές, μια κατάσταση πλήρους ρευστότητας στις εμπορικές σχέσεις και όχι μόνο.

Η Ανατολική Γερμανία είναι πια πλήρες μέλος της Κοινότητας με ειδικές ρυθμίσεις και όρους. Όσο για τις υπόλοιπες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης βρίσκονται στο μετέχμιο μιας εποχής. Η Κοινότητα πλέον, φέρεται διαφορετικά ως προς τα κράτη της πρώην Ανατολικής Ευρώπης και άρει τους διάφορους περιορισμούς που έχει επιβάλλει κατά καιρούς ενώ κινείται προς την χρηματοδότηση των οικονομιών τους έτσι ώστε να επιτύχουν την ανόρθωση της κατεστραμμένης τους οικονομίας. Για την Κοινότητα οι χώρες αυτές, αποτελούν μια μεγάλη αγορά και έναν χώρο για επενδύσεις με πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Μαζί με την αλλαγή στις σχέσεις της Κοινότητας με τις χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης, αλλάζουν και οι σχέσεις της Ελλάδος με τις χώρες αυτές και από ουσιαστική σύμμαχοι ενάντια στην Κοινοτική πολιτική (για ευνόηση των μεγάλων χωρών), οι Ανατολικές χώρες πλέον γίνονται ανταγωνιστές σε πολλούς τομείς. Από την μία η άρση των περιορισμών

και από την άλλη η μετακίνηση της χρηματοδότησης της Κοινότητας και των επενδύσεων Ανατολικά, οι χώρες αυτές γίνονται επιβύδυνα ανταγωνιστικές, σε πολλούς τομείς, για την Ελλάδα, ιδιαίτερα δε, όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα που είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την οικονομία της χώρας μας

Πραγματικά η κατάσταση είναι ιδιαίτερα λεπτή, σε αυτή την φάση, και θα πρέπει να προσεχτεί ιδιαίτερα καθώς, μια ενδεχόμενη στροφή της Κοινότητας, με παράλληλη αδιαφορία για την Ελλάδα, θα μπορούσε να είναι καταστροφική για την χώρα μας. Πάντως, στο ερώτημα για το ποιον θα πρέπει να βοηθήσει η Κοινότητα την Ελλάδα ή τις πρώην Ανατολικές χώρες η απάντηση είναι και τα δύο μέρη.

Η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να εκμεταλευτεί, μέσω διεξόδου με το εμπόριο και με επενδύσεις, τις παρθένες αγορές των Ανατολικών χωρών της Ευρώπης ιδιαίτερα όσον αφορά τις πολυκοντινές μας χώρες, αυτές των Βαλκανίων. Έτσι η Ελλάδα αν τι να παραμένει ένας απλός θεατής των δραματικών εξελίξεων να επωφεληθεί της καταστάσεως όσο αυτό είναι δυνατό, να συμμετάσχει ενεργά και να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στην αναδιοργάνωση των οικονομιών των εν λόγω χωρών.

Στον αντίποδα, εάν η Ελλάδα παραμείνει απλός θεατής, τότε κινδυνεύει να περιθωριοποιηθεί από τις εξελίξεις και να μείνει για πάντα έξω από την στρατηγική της Κοινότητας και

έτσι να απομονωθεί δραματικά αποκλείοντας την δυνατότητα
παλινδρόμησης της οικονομίας της καθώς, η σημασία του εξω-
τερικού εμπορίου είναι τέτοια που δεν επιτρέπει σε καμία
χώρα να αφήσει την σπουδαιότητα του ρόλου που αυτό παί-
ζει στην ανάπτυξη της οικονομίας μιας χώρας γενικότερα.

Ε Ρ Ε Υ Ν Α Α Γ Ο Ρ Α Σ

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- 1) Ποια τα στοιχεία που συνθέτουν την εικόνα της επιχείρησης, τι είδους επιχείρηση είναι;
- 2) Ποιες οι εμπορικές σχέσεις της επιχείρησης με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης;
- 3) Πως γίνεται το εμπόριο, βάσει ποιων συμφωνιών;
- 4) Ποια ήταν τα προβλήματα που αντιμετωπίσατε κατά την έναρξη αλλά και στη διάρκεια του εμπορίου;
- 5) Ποια ήταν η αντιμετώπιση του Ελληνικού κράτους;
- 6) Ποιες είναι οι πωλήσεις ποσοτικά και σε χρηματικές μονάδες στην διάρκεια του εμπορίου και ποιο το μερίδιο των αγορών αυτών;
- 7) Ποιοι οι κυριώτεροι ανταγωνιστές σας;
- 8) Πως επηρέασε ή επηρεάζει το εμπόριο η ένταξη στην ΕΟΚ;

- 9) Πως επέδρασε η κατάρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων;
- 10) Ποιοι οι στόχοι σας για το μέλλον;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πριν περάσουμε στην εξέταση των επιχειρήσεων που ρωτήθηκαν σε αυτή την έρευνα αγοράς θα πρέπει να επισημανθούν μερικά στοιχεία.

Στην πορεία της έρευνας αντιμετωπίσαμε την δυσπιστία και την σιωπή σε αρκετές περιπτώσεις. Οι άνθρωποι των εταιριών πολλές φορές μας περνούσαν για κατάσκοπους των ανταγωνιστών και άλλες για εφοριακούς.

Μας δώθησαν ορισμένες ακραίες εξηγήσεις για την άρνηση παροχής πληροφοριών όπως:

Πήρε μετάθεση ο υπεύθυνος για την περίπτωση σας (έχει προηγηθεί επικοινωνία) στην ΔΕΛΤΑ,

Πέθανε ο ιδιοκτήτης στην AGRIBEX,

Δεν έχουμε σχέση με τις χώρες αυτές ενώ είχε προηγηθεί καταφατική τηλεφωνική επικοινωνία,

ενώ η συνηθής δικαιολογία ήταν ο φόρτος εργασίας (ΑΠΚΑ, ΙΝΤΡΑΚΟΜ κ.α.).

Ειδικότερα δε, όσον αφορά την ερώτηση νούμερο 6 αναγκαστήκαμε να την μετατρέψουμε σε: ποιο ήταν/είναι το μερίδιο της αγοράς που έχετε, για να μην μας φοβούνται αλλά και πάλι οι πληροφορίες ήταν ελλειπείς.

Αυτά σαν εισαγωγικά. Ας περάσουμε τώρα στις επιχειρήσεις.....

N E O S E T S.A.

C O M P A N Y F I L E D A T A

NAME : NEOSET S.A.

STATUS : SOCIETE ANONYME

A. HEAD OFFICE : 92, HALANDRIOU-AMARO USSIOU AVE.
GR 151 25 MAROUSSI

TEL : (01) 6854 000
FAX : (01) 6840 636
TLX : 225997 NEOS GR

B. INT'L BUSINESS : 66, HALANDRIOU-AMARO USSIOU AVE.
GR 151 25 MAROUSSI

TEL : (01) 6828 420
FAX : (01) 6852 476
TLX : 225997 NEOS GR

C. FACTORY : VASSILIKO EVIAS

TEL : (0221) 54000 & 52836
FAX : (0221) 54132

YEAR OF ESTABLISHMENT : 1980

TYPE OF COMPANY : INDUSTRIAL & COMMERCIAL

TYPE OF BUSINESS : MANUFACTURING & SELLING FURNITURE

BRIEF INTRODUCTION TO COMPANY ITS PRODUCTS AND CUSTOMER SERVICE

As a small introduction to our company, please note that NEOSET designs, manufactures and sells modular design furniture for residential and professional spaces. Materials which we use is particle-board covered with melamine in various colours and designs.

NEOSET modules are in flat panel form and are all equipped with standard fasteners, in order to be easily and quickly assembled in consumer's place with the use of only a screwdriver. That means, that flat modules can be transported at low cost and can also be stocked requiring far less space than classical furniture.

The product is distributed through exclusive NEOSET stores (Franchise System) which employ architects or designers as salespersons. Due to the nature of the product, a salesperson can easily and on the spot sketch out a complete furniture set in RTA form (Ready to Assemble).

As a company policy, the product is always ex-stock delivery from the factory. The factory has 16.000 sq.m. of industrial buildings and it also employs very modern equipments which provide high productivity and standard quality. This type of product, combined with the marketing effort of the company, has proved to be very successful in the Greek Market and NEOSET is currently the market leader in its field, employing a sales network of 50 shops through out the country covering 8.000 sq.m. of exhibition area. In addition, there are 5 NEOSET stores operating in Toronto/Canada, and one in Bucharest/Rumania, Sofia/Bulgaria and Prague/Czech Republic.

It is of course impossible to present completely the company profile in one letter, but we hope that this small introduction will help you for an initial appraisal of our business

file1\sprofile

NEOSET S.A. - Established in 1980

1. Shareholders 85% C. Alexandrakis
15% P. Psychopedas

2. Scope Production and distribution in Greece and abroad of modular furniture under the brand name "NEOSET".

Development of modular furniture design, following the most modern trends and manufacturing technology.

3. Share Capital Drs. 782,0 Mill

4. Activity Production : Own factory (16,500 sq.m. Building on 30,000 sq.m. Land) in Chalkis, Evia (100 Km from Athens).

Total Staff: 201 persons

Stores - Sales (in USD) :

1986	4,1	Mill
1987	5,9	Mill
1988	9,4	Mill
1989	14,0	Mill
1990	19,5	Mill
1991	25,3	Mill
1992	25,6	Mill

Distribution :
(No of Stores)

Greece	52
Canada	5
Romania	1
Bulgaria	1
Bulgaria	2 (as of Sept.93)
Czech Rep.	1
Poland	1

Advertising (in USD) :

1988	0,7	Mill
1989	0,9	Mill
1990	1,4	Mill
1991	1,7	Mill
1992	1,7	Mill

Share of the market : 73% of the sales of modular furniture in Greece.

5. Bank References

- : * National Bank of Greece.
Paradissos Amaroussiou
Branch (669)
- * Societe Generale, Athens
23, Ipokratous st.

Η ΝΕΟΣΕΤ όπως είδαμε και στο πληροφοριακό έντυπο της επιχείρησης είναι μια εταιρία κατασκευής και οιάθεσης επιπλοσυνθέσεων. Μιλάμε για μια πολύ μεγάλη εταιρία για τα Ελληνικά δεδομένα (70 τοις εκατό της Ελληνικής αγοράς) αλλά και με πολύ καλές εξαγωγικές διαθέσεις κι επιδόσεις. Όσον αφορά το θέμα που μας απασχολεί και στη ΝΕΟΣΕΤ όπως και στις υπόλοιπες επιχειρήσεις που ερωτήθηκαν οι άνθρωποι που μας βοήθησαν ήταν φειδωλοί στις απαντήσεις τους. Ας δούμε όμως τι μας είπε ο κύριος Καμάλ Ραχιμί, των διεθνών σχέσεων, στις ερωτήσεις που του θέσαμε.

Συνολικά η ΝΕΟΣΕΤ πράγει και διαθέτει επιπλοσυνθέσεις. Εξάγει κυρίως στην Βουλγαρία όπου εδφ και ένα χρόνο προσέθεσε δύο καταστήματα στο ένα ήδη υπάρχον. Επίσης εξάγει στην Ρουμανία και στην Τσεχία (από ένα κατάστημα). Το πρώτο κατάστημα στην Βουλγαρία άνοιξε το 1992 ενώ όλα τα υπόλοιπα μέσα στο 1993. Όπως φαίνεται έχουμε να κάνουμε με μια πολύ δυναμική είσοδο της επιχείρησης στις Ανατολικές αγορές.

Το εμπόριο γίνεται βάσει ιδιωτικών συμφωνιών στην βάση του ελεύθερου εμπορίου και τα προβλήματα που προέκυψαν στην πορεία του εμπορίου ήταν τα εξής Ι)

Ι) Συναλλαγματικά προβλήματα λόγω τραπεζικών δυσκολιών.

Η έλλειψη οργάνωσης των Ελληνικών τραπεζών σε σχέση με μια συνολική εξαγωγική πολιτική δημιουργεί συναλ-

λαγματικές δυσκολίες και δημιουργεί καθυστερήσεις στις εξαγωγές.

II) Ελλειψη ειδικευμένου προσωπικού πωλήσεων και διοίκησης
Η πολιτική της ΝΕΟΣΕΤ στις πωλήσεις αλλά και η λογική των επιπλοσυνθέσεων απαιτεί από τους πωλητές της εταιρίας γνώσεις σχεδιασμού και αρχιτεκτονικής. Όσον αφορά το προσωπικό διοίκησης αυτό δεν είναι πρόβλημα μόνο της συγκεκριμένης εταιρίας αλλά και των περισσότερων Ελληνικών επιχειρήσεων.

Το Ελληνικό κράτος κρατάει μια ουδέτερη στάση στις προσπάθειες της εταιρίας για διείσδυση αλλά αυτό μάλλον δεν ενεχλεί την επιχείρηση. Εκείνο που μας επισημάνθηκε ήταν πως το κράτος θα έπρεπε να δείξει μεγαλύτερη μέριμνα στις μεταφορικές εταιρίες προς αυτές τις χώρες αλλά και γενικότερα προς τα δύκτια διανομής. Η ΝΕΟΣΕΤ βέβαια έχει το δικό της δύκτιο διανομής.

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία για τα μερίδια που έχει η ΝΕΟΣΕΤ στις αγορές των προαναφερόμενων χωρών ή δεν υπάρχει διάθεση να μας δωθούν. Πάντως στην Βουλγαρία ελέγχει αρκετά σημαντικό κομμάτι της αγοράς όπως μας είπαν. Οι κυριώτεροι ανταγωνιστές είναι από την Γερμανία την Ιταλία αλλά και την Ελλάδα.

Η ένταξη στην ΕΟΚ δεν επηρέασε την επιχείρηση καθώς η έναρξη του εμπορίου έγινε το 1992-93. Αντίθετα

οι τελευταίες εξελίξεις διάλυσης των κομμουνιστικών καθεστώτων επέδρασε καταλυτικά στο άνοιγμα των συγκεκριμένων αγορών και βέβαια στην σύναψη εμπορικών σχέσεων. Παραυτά η Κοινότητα έχει μερικά προγράμματα, που επιδοτεί, προγράμματα εις τα οποία πήρε μέρος και η ΝΕΟΣΕΤ.

Και πάλι για τον φόβο των Δαναών οι πληροφορίες για τα μελλοντικά σχέδια που πήραμε ήταν πολύ γενικές. Έτσι μάθαμε πως η ΝΕΟΣΕΤ θα επιχειρήσει την ανάπτυξη της στις αγορές που έχει ήδη εισχωρήσει αλλά και επέκταση σε άλλες πρώην Ανατολικές χώρες όπως η Πολωνία.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1992 (11/192-31/12/92)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΒΕΒΛΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	1992	1991
I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ		
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΡΟΒΛΕΨΗ)	176.980.041	233.540.751
ΜΕΙΟΝ: ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗ	(117.571.708)	(161.890.652)
ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΥΠΑ (ΚΕΡΦΗ) ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	59.408.333	71.650.039
ΜΕΙΟΝ: ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	3.360.000	2.429.578
ΣΥΝΟΛΟ	62.768.333	74.079.617
ΜΕΙΟΝ:		
1. ΕΣΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	26.842.560	35.500.152
3. ΕΣΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΑΒΕΒΛΕΣ	19.792.838	19.510.556
ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΦΗ) ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	16.132.935	18.988.909
ΜΕΙΟΝ:		
1. ΕΣΟΔΑ ΣΥΜΚΕΤΟΧΗ	1.986.636	866.515
2. ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΓΡΑΦΩΝ	225.500	205.000
ΜΕΙΟΝ:		
1. ΤΟΧΟΙ & ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ	18.345.071	20.060.424
ΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΦΗ) ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	(8.059.467)	(9.565.591)
	10.285.604	10.494.633
II. ΜΕΙΟΝ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
1. ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΤΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	1.836.837	4.886.366
ΜΕΙΟΝ:		
ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΤΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	(8.712.355)	(9.841.859)
ΟΡΓΑΝΙΚΑ & ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΦΗ)	3.410.106	5.539.340
ΜΕΙΟΝ:		
1. ΟΡΓΑΝΙΚΑ & ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΦΗ)	1.038.049	798.075
ΜΕΙΟΝ: ΕΚΣ/ΜΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	(134.739)	(4.009)
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΦΗ) ΙΡΗΣΕΩΣ	2.506.796	4.745.274

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ 20 ΑΡΧΙΔΙΟΥ 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΕΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.

Η ΕΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΞ - ΕΛΛΑΣ Α.Ε. είναι μια εισαγωγική επιχείρηση με δύο θυγατρικές παραγωγικές επιχειρήσεις με τα ονόματα ΗΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΞ Ε.Π.Ε και ΚΟΝΕΛΕΚ Ε.Π.Ε. Στις τρεις επιχειρήσεις εργάζονται περίπου 50 άτομα. Η ΗΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΞ είναι μια μικρομεσαία επιχείρηση με όμως αρκετά μεγάλη δραστηριότητα στον κλάδο της. Εμείς μιλήσαμε με τον κύριο Γιάννη Ναβροζίδη, μηχανικό και υπεύθυνο εισαγωγών. Ας δούμε πως απάντησε στις ερωτήσεις μας:

Η επιχείρηση ιδρύθηκε το 1963 σαν εισαγωγική εταιρία από την Βουλγαρία και το όνομα της είναι το αντίστοιχο της Βουλγαρικής επιχείρησης που ονομάζεται ΕΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΞ - BULGARIA. Εισάγει δε, από τότε και μέχρι τώρα, κυρίως, πρώτες ύλες και πιο συγκεκριμένα μετασχηματιστές και μονωτήρες πορσελάνης.

Από το 1963 και μέχρι το 1987-88 το εμπόριο διεξάγεται μέσω συμφωνιών κλήρινγκ. Έτσι, παρόλο που η σύναψη εμπορίου οφείλεται κατ' αρχάς σε ιδιωτική πρωτοβουλία, εντάσσεται σε ένα γενικότερο πλαίσιο διακρατικής συμφωνίας και άρα δεσμεύεται σχετικά. Το κράτος δεν δημιούργησε ιδιαίτερα προβλήματα ούτε και παρείχε διευκολύνσεις όμως έθετε το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνταν η επιχείρηση.

Οι κυριώτεροι ανταγωνιστές στην Ελληνική αγορά για την ΕΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΞ είναι η ΕΛΒΙΜ, η ΣΤΑΛΚΟ και η ΑΒΒ όσον αφορά

τους μονωτήρες και τους μετασχηματιστές.

Όσον αφορά τις πωλήσεις ανά έτος (ποσοτικά και σε χρηματικές μονάδες) και το μερίδιο που κατέχει η επιχείρηση στην Ελληνική αγορά δεν μας δώθηκαν στοιχεία εδώ όπως και στις υπόλοιπες επιχειρήσεις που εξετάσαμε. Δικαιολογία για αυτό ήταν το ότι δεν υπάρχουν συγκεντρωτικά στοιχεία εις το λογιστήριο.

Στην συγκεκριμένη επιχείρηση όμως, καθώς είναι εισαγωγική, μιλάμε για την εγχώρια αγορά. Έτσι η ΕΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΕ είναι ο κυριώτερος προμηθευτής του Ελληνικού δημοσίου (ΔΕΗ) σε μετασχηματιστές μεγάλης ισχύος. Οι αναλήψεις προμήθειας δίνονται στην επιχείρηση μετά από μειοδοτικό διαγωνισμό. Αργότερα και καθώς προχωρούσε η κουβέντα πληροφορηθήκαμε πως η ΕΛΕΚΤΡΟΙΜΠΕΕ είναι σχεδόν ο μοναδικός προμηθευτής του δημοσίου στο παραπάνω είδος. Αυτό καταδεικνύει πως οι εκεί επιχειρήσεις παράγουν με πολύ μικρότερο κόστος το συγκεκριμένο εξάρτημα.

Όσον αφορά τους μονωτήρες πορσελάνης η κατάσταση στην αγορά είναι πολύ συγκεχυμένη και δεν υπάρχουν στοιχεία. Πως είπαν πως σε μια έρευνα που έγινε πριν τέσσερα χρόνια για το διακοπτικά υλικό η επιχείρηση ήταν στην τρίτη θέση όμως αυτό δεν αφορά την εργασία γιατί είναι παραγόμενο και όχι εισαγόμενο.

Η ένταξη στην Δοινοότητα, όπως περιέργως, δεν επέδρασε ουσιαστικά στις εμπορικές σχέσεις της επιχείρησης με την

Βουλγαρία. Η συναλλαγή όπως είδαμε και στα εισαγωγικά γινόνταν μέχρι και το 1987 μέσω συμφωνιών κλήρινγκ. Αυτό είναι παράλογο αν αναλογιστεί κανείς πως με την ένταξη στην κοινότητα άλλαξε το θεσμικό πλαίσιο των εμπορικών σχέσεων με τις χώρες αυτές. Υποτίθεται ότι, έστω, με μικρές παρατάσεις, οι συμφωνίες κλήρινγκ θα εκαταργούντο. Αντί για αυτό οι συμφωνίες κλήρινγκ συνέχισαν να ισχύουν μέχρι και το 1987 και κατέρευσαν μαζί με την κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων.

Αυτή η τελευταία, δεν επηρέασε το εμπόριο μεταξύ των δύο επιχειρήσεων πλέον καθώς η εταιρία είναι εισαγωγική και επηρεάζεται άμεσα από τις εξαλίξεις στην εγχώρια αγορά. Αυτό έγινε και το εμπόριο σημείωσε πτώση μετά την γενική πτώση του εμπορίου στην Ελλάδα.

Οι στόχοι της ΕΔΕΚΤΡΟΙΜΙΕΞ για το μέλλον είναι:

- Να προχωρήσει η συμφωνία, που έχει ήδη υπογραφεί, για την προμήθεια γυάλινου μονωτήρα στην ΔΕΗ. Να σημειωθεί πως οι συγκεκριμένοι μονωτήρες είναι βασικός εξοπλισμός για την ΔΕΗ.
- Συναφή προγραμματικών συμφωνιών με το δημόσιο για την προμήθεια υλικού
- Εξεύρεση νέων υλικών προς εισαγωγή
- Ανάπτυξη της παραγωγής των θυγατρικών και διερεύνηση των αγορών για εξαγωγή των προϊόντων αυτών και ειδικά για το ήδη παραγόμενο ανεστραμένο καλώδιο.

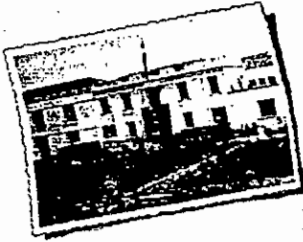
E B Γ A A.E.

OUR HISTORY

A tale of constant progress.

1934: EVGA is founded.

Its founders are the Sourrapas brothers, from the U.S.A. The EVGA factory is built on an area covering 10,000 square meters, in Votanicos. It costs 30,000,000 drs and is the first dairy industry in Greece.

1935: The first EVGA products enter the market (pasteurized milk and pasteurized fresh cream in glass bottles, yoghurt in aluminum bowls and butter in paper packaging).

1936: EVGA ice cream is launched, in the form of sticks - with or without chocolate - flavoured covering - and in cups.

The stick is patented for Greece.

1941: The country is under German occupation. Production is limited to pasteurized milk, which is distributed under the control of the Red Cross and the occupation forces.

1945: The EVGA factory resumes production, after the damages sustained during World War II are restored.

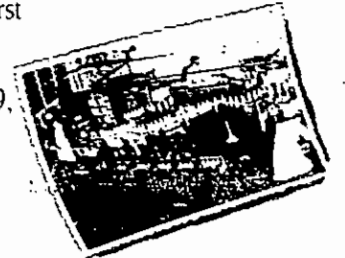
1950: The new factory is inaugurated in November. It is built with a loan of 2,000,000,000 drs and 350,000 U.S. dollars.

The area covered by EVGA's industrial complex now reaches 12,500 square meters.

1953: EVGA is the first company in Greece to use plastic packaging for its yoghurt and ice cream.

1964: The glass bottle is replaced by its disposable plastic equivalent. EVGA is the first in Greece - and among the first in Europe - to upgrade its packaging for milk.

1971: EVGA is taken over by APKO. From 1971 to 1979, 500,000,000 drs will be invested for the modernization of its industrial base.

1988: EVGA is merged into the Kyriakos Filippou Group of Companies.

1991: EVGA enters the pasteurized juice market.

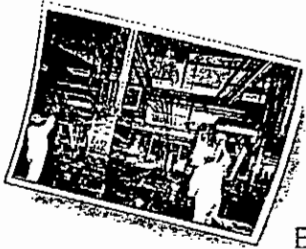
The REFRESH line of 100% natural pasteurized juices is launched.

These juices have an expiry date of a few days.

TODAY

An impressive presence.

Ever since EVGA was merged into the Kyriakos Filippou Group of Companies in 1988, its development process has been characterized by a constant urge to innovate, a passion to be in the forefront of emerging trends.

The Kyriakos Filippou Group is made up of modern, dynamic companies,

each one of them a leader in its field. To be more specific, the other members of the Group are:

FAGE, the leading company in yoghurt in Greece.

ELITE, a leader in toasted bread, ALLATINI, first in candy wafers and a very big name in biscuits, KRIS - KRIS, the first company that introduced packaged bread to the Greek market and, APKO, a strong firm with a long tradition in plastics.

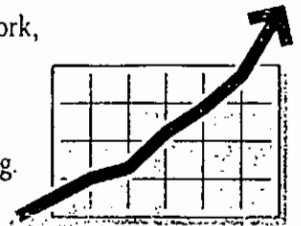
A barrage of impressive investments and the evolution of an aggressive, dynamic strategy have carved out the contemporary profile of EVGA and initiated its current fruitful period.

A new industrial complex was built. It cost more than 3 billion drs and it possesses the very latest in machinery and equipment for the production and packaging of dairy and other fresh products.

EVGA has concentrated its efforts in two main fields, having achieved great successes so far - and enjoying the best of odds for the future: REFRESH juices and EVGA ice cream.

EVGA is planning its expansion across the whole range of fresh products kept in the refrigerator, by launching products to cover all relevant needs of the modern consumer.

Having developed a very comprehensive network, it distributes its products through 34,000 freezers all over Greece. It goes without saying that this number is constantly growing.

A very important factor for EVGA's success is the importance it places on quality control and the upgrading of this function to a core element of the production process. All the above boil down to the following: EVGA has earned the trust of the consumers. The EVGA logo has become tantamount to supreme quality and innovation.

OUR ICE CREAM

The best quality combined with rich,
exquisite flavours.

Original, out - of - the - ordinary products.
Ice cream that never fails to offer utter delight.

Classic ice cream and modern ice cream,
always carrying forward, in the best
possible way, EVGA's long tradition in quality.

EVGA never ceases to create new flavours
and original ice cream concepts.

It is always ahead, both in terms of taste
and appearance.

By producing over 100 million pieces each year,
in dozens of shapes and flavours, it owns more than

1/3 of the ice cream market in Greece.

EVOLUTION

According to the european model.

Its constantly upward trajectory enabled EVGA to become the first Greek producer of ice cream to outgrow our country's borders and achieve impressive export volumes to the demanding E.U. countries.

Its high - quality products stand out in every national market and allow EVGA to further establish its presence throughout Europe.

Year in and year out, EVGA's ice cream exports to Western Europe surge.

EVGA is also working towards successfully serving the virgin markets of Eastern Europe.

With the interest of these countries for foreign investment a given fact - and thanks to an ambitious but well - founded long - term plan - its prospects are excellent and the first sales data show just that.

The quality and variety of EVGA ice cream seem to have filled Eastern European consumers with excitement.

EVGA feels confident that, in the course of the next few years, it will manage to establish itself as one of the leading ice cream producers all over Europe.

Όλοι μας γνωρίζουμε την ΕΒΓΑ, την Ελληνική γαλακτοβιομηχανία με την πολύ μεγάλη παράδοση. Αυτή είναι η επόμενη εταιρία που εξετάσαμε μέσω του γνωστού ερωτηματολογίου. Ας δούμε τώρα τι μας είπε για λογαριασμό της εταιρίας η κυρία Μαριλένα Καρτελιά PRODUCT MANAGER:

Η γαλακτοβιομηχανία ΕΒΓΑ ξεκίνησε πριν από 60 χρόνια με την παραγωγή και διάθεση γάλακτος. Αργότερα προσέθεσε το γιαούρτι και τα παγωτά. Το 1988 αγοράστηκε από τον κύριο Κυριάκο Φιλλίπου που ηγείται του ομίλου ΦΑΓΕ. Ο όμιλος ΦΑΓΕ ελέγχει μια σειρά εταιριών όπως ΑΛΛΑΤΙΝΗ, ELITE κ.α. Αυτά όμως μπορείτε να τα πληροφορηθήτε και από το εισαγωγικό σημείωμα που προηγήθηκε. Από το 1991 η ΕΒΓΑ σταμάτησε την παραγωγή γάλακτος αφού άλλες εταιρίες του ομίλου παράγουν και διαθέτουν γάλα.

Οι εξαγωγές παγωτών, γιατί αυτές είναι που μας ενδιαφέρουν, γίνονται με δύο τρόπους: με φασόν, στις χώρες της Δ. Ευρώπης και σαν ΕΒΓΑ στις χώρες της Α. Ευρώπης. Οι χώρες της Α. Ευρώπης που γίνονται εξαγωγές είναι η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Αλβανία, η Πολωνία και η Ρωσία και η ημερομηνία έναρξης του εμπορίου το 1991.

Το εμπόριο γίνεται μέσω αντιπροσώπων. Η ΕΒΓΑ φάχνει και βρίσκει ανθρώπους πρόθυμους για συνεργασία οι οποίοι πληρούν ορισμένες βασικές προϋποθέσεις όπως σχετική γνώ-

ση του αντικειμένου, πείρα εμπορίου, γνωριμίες κ.α. Αυτοί οι ίδιοι στήνουν και το δίκτυο διανομής. Δεν θα πρέπει να φανταστούμε όμως ότι αφήνονται στην τύχη τους. Κατ' αρχάς υπάρχει εκπαίδευση των συγκεκριμένων συνεργατών αλλά και ταχτική παρακολούθηση των δραστηριοτήτων τους από επιθεωρητή της επιχείρησης. Η Ανατολική Ευρώπη είναι μια νέα αγορά με καταναλωτές πρόθυμους μας είπαν. Όμως, λόγω του υψηλού πολιτιστικού επιπέδου, η ποιότητα των προϊόντων θα πρέπει να είναι προσεγμένη.

Προβλήματα που συνάντησε η επιχείρηση, χωρίς να είναι ακριβώς προβλήματα, είναι οι μελέτες αγοράς που χρειάστηκαν, χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές διαφημιστικές τακτικές, η διαφορετική νοοτροπία των εκεί συνεργατών που δεν είναι συνηθισμένοι να εργάζονται και βέβαια η εκπαίδευση αυτών ώστε να είναι σε θέση να στησουν το δίκτυο διανομής στην χώρα τους.

Σε αντίθεση με τις άλλες επιχειρήσεις για την ΕΒΓΑ η συμπεριφορά της πολιτείας κρίθηκε πολύ θετική. Το κράτος μας είπαν, μας προσέφερε την αμέριστη συμπαράσταση του, προωθεί τις εξαγωγές και στην φάση που αντιμετωπίσαμε ένα σημαντικό πρόβλημα βοήθησε άμεσα.

Στην συνήθη ερώτηση δεν πήραμε απάντηση όμως πέρσι οι πωλήσεις έφτασαν το 10% των πωλήσεων στην Ελλάδα.

Οι ανταγωνιστές είναι οι ίδιοι με αυτούς στην Ελληνική αγορά όμως με διαφορές από χώρα σε χώρα. Ενδεικτικά αναφέρονται ALGIDA, ΔΕΛΤΑ, ΑΓΝΟ, SELLER και MARCH. Πάντως η ΕΒΓΑ είναι κυρίαρχη στην Ρουμανία.

Το γεγονός πως η Ελλάδα είναι μέλος της Κοινότητας δεν επηρεάζει σημαντικά τις σχέσεις όμως είναι αρκετά σημαντικό σαν εμπιστοσύνη που δείχνουν οι καταναλωτές στις χώρες μέλη και σαν πρεστίτζ.

Οι τελευταίες εξελίξεις βέβαια, ήταν το γεννεσιουργό αίτιο του εμπορίου όπως φαίνεται στην χρονολογία έναρξης.

Στόχος της επιχείρησης είναι ένας και μοναδικός* να είναι πρώτη παντού. Το υπάρχον υπερσύγχρονο εργοστάσιο είναι σε θέση να καλύψει μια ανάπτυξη στις αγορές αλλά είναι πιθανό το στήσιμο ενός νέου εργοστασίου, ειδικά για την τεράστια αγορά της Ρωσίας.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΟΤΩΣ ΠΟΛΥΤΕΛΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΟΧΡΟΛΟΓΙΑ ΕΝΔΟΧΕΙΣ.

H E L P E.N.E.

Η επιχείρησή που εξετάζουμε εδώ είναι η φαρμακοβιομηχανία HELP Ε.Π.Ε και εμείς μιλήσαμε με τον κύριο Καραγκούνη Γ. διευθυντή πωλήσεων της επιχείρησης. Ας δούμε λοιπόν πως απάντησε στο ερωτηματολόγιό μας:

Η HELP λοιπόν είναι μια φαρμακοβιομηχανία, μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και γενικά μπορούμε να πούμε μια μικρομεσαία επιχείρηση. Παράγει δε, αντιβιοτικά, καρδιολογικά και αντιελκωτικά φάρμακα.

Οι εμπορικές σχέσεις της επιχείρησης (εξαγωγές) με τις εξεταζόμενες αγορές είναι σχετικά πρόσφατες με εξαίρεση την Αλβανία. Επίσης, πάλι με εξαίρεση την Αλβανία που το εμπόριο γίνεται μεταξύ κράτους και επιχείρησης, οι εμπορικές συμφωνίες είναι μεταξύ επιχειρήσεων.

Η επιχείρηση λοιπόν έχει εξαγωγές στην Αλβανία από το 1985, στην Βουλγαρία από το 1991, στην Ρουμανία και την Αρμενία από το 1992 και στην Μολδαβία από το 1993.

Η επιχείρηση αντιμετώπισε προβλήματα στην διάρκεια του εμπορίου με τις τράπεζες και την αδυναμία εκ μέρους τους για ένα καλά οργανωμένο σύστημα πληρωμών. Έτσι και εδώ όπως και στην NEOSET παρουσιάζονται καθυστερήσεις στο εμπόριο λόγω τραπεζικών αδυναμιών στις πληρωμές. Η ανυπαρξία νομοθεσία, στις χώρες αυτές για το καθεστώς επιχειρήσεων ήταν ένα ακόμα πρόβλημα για την HELP ΕΠΕ.

Τέλος πρόβλημα αντιμετώπισε η επιχείρηση για την εξεύρεση των εκεί συνεργατών της.

Η αντιμετώπιση του κράτους υπήρξε αδιάφορη όπως μας είπαν.

Όσον αφορά την γνωστή ερώτηση που δυσκολεύει όλους τους συνομιλητές μας ούτε εδώ πήραμε απάντηση με την δικαιολογία έλλειψης στοιχείων.

Οι κυριότεροι ανταγωνιστές είναι Γερμανικές φαρμακοβιομηχανίες οι οποίες και κατέχουν και το μεγαλύτερο κομμάτι της αγοράς.

Η ένταξη στην ΕΟΚ δεν επέδρασε αφού οι σχέσεις συνήφθησαν μετά από αυτήν όμως οι τελευταίες εξελίξεις υπήρξαν καταλυτικές, θετικά, για την σύναψη του εμπορίου.

Οι στόχοι της επιχείρησης για το μέλλον είναι:

- κατάκτηση μεγάλου μέρους των αγορών αυτών
- επέκταση των παραγωγικών τομέων
- δημιουργία θυγατρικών στις προαναφερθείσες χώρες αλλά και σε άλλες της ίδιας κατηγορίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΑΡΟΥΛΙΔΗΣ Ε.Π.Ε.

Η Ε.Π.Ε. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΑΡΟΥΛΙΔΗΣ είναι μια επιχείρηση εισαγωγής και διάθεσης υφασμάτων. Πρόκειται για μια μικρή επιχείρηση που όμως στο είδος της είναι αρκετά σημαντική. Το πως αυτά τα δύο συμβιβάζονται είναι απλό αφού η εταιρία προμηθεύει κυρίως ράφτες ένα επάγγελμα που είναι προς εξαφάνιση. Λογαριασμό της επιχείρησης μας μίλησε προσωπικά ο ιδιοκτήτης και διευθυντής της επιχείρησης κύριος Ευάγγελος Μαρουλίδης. Ας δούμε τι μας είπε:

Η εταιρία λοιπόν κάνει εισαγωγές υφασμάτων από Πολωνία, Ουγγαρία και Τσεχοσλοβακία με χρονολογία έναρξης του εμπορίου το 1963. Επίσης γίνονταν εισαγωγές και από την πρώην ΕΣΣΔ που όμως έχουν πλέον σταματήσει.

Το εμπόριο γίνεται βάσει ποσοτώσεων καθορισμένων από την εκάστοτε αρμόδια αρχή. Παλιότερα και μέχρι το 1984 περίπου, τις ποσοτώσεις τις καθόριζε η κυβέρνηση. Από τότε και έπειτα τις καθορίζει η Κοινότητα.

Η Ελληνική κυβέρνηση αλλά και η Κοινότητα που πλέον έχει αναλάβει τα ηνία του εμπορίου, δεν δημιούργησαν ιδιαίτερα προβλήματα στην επιχείρηση παρά μόνο με τους περιορισμούς των ποσοτώσεων.

Ο τζίρος της ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΑΡΟΥΛΙΔΗΣ Ε.Π.Ε. ανέρχεται περίπου στα 100 εκατομύρια δραχμές.

Το ποσοστό που κατέχει δε, στην Ελληνική αγορά υφάσμάτων δεν μπορεί να υπολογιστεί ακριβώς όμως είναι, όπως προείπαμε, αρκετά σημαντικό στο είδος της.

Οι κυριώτεροι ανταγωνιστές είναι Ελληνικές βιομηχανίες υφάσματος αλλά και Ευρωπαϊκές που αντιπροσωπεύονται από μικρέμπορους.

Η ένταξη στην Κοινότητα επηρεάζει δραστικά το εμπόριο αφού πλέον, τα Κοινοτικά υφάσματα έρχονται αφορολόγητα στη χώρα μας και φυσικά έχοντας συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Αντίθετα η κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων δεν επηρέασε, ιδιαίτερα, το εμπόριο.

Τέλος, στόχοι της επιχείρησης για το μέλλον είναι η ανάπτυξη των εμπορικών σχέσεων αλλά περισσότερο η διατήρηση των κεκτημένων.

K A M O M I L A A . B . E . E .

Η έκτη και τελευταία επιχείρηση που εξετάσαμε ήταν η KAMOMILA ABEE. Η επιχείρηση αυτή είναι μια εταιρία εμπορίας ειδών ενδύσεως και παραγωγής. Είναι μια μικρομεσαία επιχείρηση και για λογαριασμό της μιλήσαμε με την κυρία Παράσκη Σούλα υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων. Ας δούμε τι μας είπε:

Η KAMOMILA εξάγει αποκλειστικά στην Τσεχία από το 1992. Το εμπόριο γίνεται μέσω ιδιωτικών συμφωνιών και πιο συγκεκριμένα μέσω ενός καταστήματος-αντιπροσωπείας που έχει ανοίξει η επιχείρηση στην Πράγα. Το συγκεκριμένο κατάστημα είναι επαντρωμένο με ντόπιους αφού και η KAMOMILA είναι της γνώμης πως πρέπει να χρησιμοποιούνται Τσέχοι για την αγορά της Τσεχίας όπως και γενικότερα ντόπιοι για κάθε αγορά στην οποία διεισδύουμε.

Προβλήματα κατά την έναρξη του εμπορίου ήταν η γραφειοκρατία του Ελληνικού κυρίως κράτους αλλά και του Τσέχικου.

Επίσης πρόβλημα μεγάλο δημιουργήθηκε με τις Τσέχικες αεροπορικές εταιρίες οι οποίες έκλεβαν ρούχα από τα φορτία της KAMOMILA.

Η συμπεριφορά δε του Ελληνικού κράτους χαρακτηρίζεται αδιάφορη. Χαρακτηριστικά μας είπαν: ποιο Ελληνικό κράτος;

Το ποσοστό της KAMOMILA στην αγορά ρουχισμού της Τσεχίας χαρακτηρίζεται μάλλον μικρό.

Οι ανταγωνιστές της είναι πολλοί από την εγχώρια αγορά αλλά και μεγάλες εταιρίες του εξωτερικού όπως η MEXX, η ARTISTI ITALIANI, η C EUROPE και άλλες.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν επηρεάζει το εμπόριο ενώ και εδώ η κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων οδήγησε στο εμπόριο.

Όσον αφορά το μέλλον μας είπε η κυρία Παράσκου διάγ-
ράφεται αβέβαιο γιατί η συγκεκριμένη αγορά δείχνει να της
λείπει η δυναμική που θα επέτρεπε την περαιτέρω ανάπτυξη
του εμπορίου. Ακόμα και αυτή η μία αντιπροσωπεία κινδυνεύ-
ει όσο η αγορά παραμένει ασθενική και αδύναμη να απορροφή-
σει άλλα αγαθά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά την ανάγνωση της έρευνας αγοράς φτάσαμε σε ορισμένα εύλογα συμπεράσματα:

- Κατ' αρχάς, μπορούμε να πούμε πως, γενικά, επιβεβαιώνεται, τουλάχιστον εν μέρει, η εργασία και τα στοιχεία που εξάγονται από αυτήν
- Πράγματι, το εμπόριο πριν την ένταξη γινόταν μέσω συμφωνιών κλήρινγκ
- Μετά την προσχώρηση της Ελλάδος αυτές οι συμφωνίες σταδιακά καταργήθηκαν. Η καθυστέρηση έφτασε, ορισμένες φορές, ως και το 1988
- Όσον αφορά τις ποσοτώσεις, όπου αυτές ισχύουν, απλά άλλαξαν αυτοί που τις κανόνιζαν. Έτσι σε αντίθεση με το παρελθόν, που αποφάσιζε το Ελληνικό κράτος, τώρα αποφασίζει η Κοινότητα
- Σε τελική ανάλυση, το εμπόριο, για όσες επιχειρήσεις είχαν εμπορικές σχέσεις πριν από την ένταξη, δεν επηρεάστηκε ιδιαίτερα από την προσχώρηση της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή πιο σωστά στις Κοινότητες.

Σε γενικές γραμμές, ακούσαμε πολύ συχνά πως η συμπεριφορά του κράτους ήταν αδιάφορη. Έως όμως μπορούσε να είναι καθώς αυτό, μέσω των συμφωνιών κλήρινγκ και των αντισταθμιστικών συμφωνιών, καθόριζε το εμπόριο;

Πιθανότατα, μιλώντας μας για αδιάφορη κρατική συμπεριφορά δεν αναφέρονταν στην ίδια την σύναψη του εμπορίου αλλά σε άλλα θέματα όπως τα δύκτια διανομής, οι διάφορες διευκολύνσεις εκ μέρους του κράτους που δεν υπήρξαν, όπως και οι τραπεζικές δυσκολίες που συναντούσαν λόγω ελλιπούς χρηματοδότησης ή λόγω συναλλαγματικών διαφορών.

Πάντως, τα τελευταία χρόνια, το κράτος φαίνεται να προσπαθεί να ενυσχίσει και να ενθαρύνει περισσότερο το εμπόριο.

Σε σχέση με την γεωγραφική κατάσταση του εμπορίου αξία λόγου είναι η αρκετά μεγαλύτερη διείσδυση που υπάρχει από τις Ελληνικές επιχειρήσεις στην Βουλγαρία. Ειδικότερα δε τα τελευταία χρόνια.

Εκείνο που επίσης είναι αξιοσημείωτο είναι η αδυναμία αντίστοιχης διείσδυσης στις πολύ μεγάλες αγορές της Ρωσίας και των άλλων δημοκρατιών της πρώην ΕΣΣΔ μια χώρα με την οποία παραδοσιακά είχαμε ανεπτυγμένες εμπορικές σχέσεις.

Όπως πολύ εύλογα μπορεί κανείς να συμπεράνει, η κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων στις χώρες αυτές, έστω εξετάζοντας το μικρό μα αντιπροσωπευτικό δείγμα των επιχειρήσεων, έφερε μια πραγματική επανάσταση στο εμπόριο με την Ελλάδα αλλά και εν γένει στο εμπόριο των χωρών αυτών. Όσον αφορά την Ελλάδα είδαμε, πως πολλές από τις επιχειρήσεις που εξετάστηκαν μόλις πρόσφατα, και μετά τις αλλαγές αυτές

προχώρησαν σε σύναψη εμπορικών σχέσεων και μάλιστα, με πολύ μεγάλες φιλοδοξίες σε σχέση πάντα με τις αγορές αυτές.

Πάντως, ακόμα και οι επιχειρήσεις που είχαν σχέσεις προηγούμενα φαίνεται να επηρεάζονται θετικά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (Θ.Π Διάνος - Γ.Κ. Χρήστου)
- ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ (Π.Κ. Ιωακείμδης)
- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (Ε.Ε.Κ.)
- Η ΟΛΣΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ (Ε.Ε.Κ.)
- Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ (Ε.Ε.Κ.)
- Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ 1950-67
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Σ.Βάλντεν)
- " " ΤΟΜΟΣ Β' (Σ.Βάλντεν)
- ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΟΚ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (Γ.Καρούζος)

